

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Esen Armağan Özakbaş

MİMOZA

MİMOZA
Esen Armağan Özakbaş

Kadına Yönelik
Ekonomik ve Psikolojik
Şiddet Üzerine

MİMOZA

**Kadına Yönelik
Ekonomik ve Psikolojik
Şiddet Üzerine**

Roman

Esen Armağan Özakbaş

MİMOZA

Kadına Yönelik Ekonomik ve Psikolojik Şiddet Üzerine

Esen Armağan Özakbaş

Roman

Genel Yayın Yönetmeni: Berkan Balpetek

Editör: Y. Bekir Yurdakul

Kapak ve Sayfa Tasarım: Duvar Design

1.Baskı: Temmuz 2020

Yayıncı Sertifika No: 16122

ISBN: 978-625-7147-32-3

© Duvar Yayınları

853 Sokak No:13 P.10 Kemeraltı-Konak/İzmir

Tel: (0) 0 232 484 88 68

www.duvar yayinlari.com

duvarkitabevi@gmail.com

Baskı ve cilt

Meta Basım Matbaacılık Hizmetleri

87 Sok. No. 4 / A Bornova / İzmir

Tel: 0 232 343 64 54

Matbaa Sertifika No: 26042

Çiçek'e...

Esen Armağan Özakbaş

Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden 1992'de mezun oldu. Birinci basamak sağlık kurumlarında bir süre hekimlik yaptıktan sonra Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden Halk Sağlığı uzmanlığını aldı.

Edebiyat ve resim, çocuk yaşlarında vazgeçilmez yol arkadaşları oldu.

Emekli olduğu 2018 yılından bu yana, öncelikli ilgi alanlarından olan “kadına yönelik şiddet” konusuna yoğunlaşma olanağı buldu. Daha çok fiziksel ve cinsel şiddete odaklandığını, konu kapsamının daraltıldığını, bu nedenle aslında çok daha yaygın olan psikolojik ve ekonomik şiddetin göz ardı edildiğini fark ederek çalışmalarını bu alanda derinleştirmeye yöneldi.

BİRİNCİ BÖLÜM

5 Şubat 2018 Pazartesi

Ahmet'in Psikiyatrist Buket Hanım'la Görüşmesi

Buket Hanım'ın Muayenehanesi

AHMET KONUŞUYOR

Günaydın Doktor Hanım, ben Ahmet Kukla. Evet, geçen hafta aramıştım sizi, eşim Sevda konusunda. Ama muayenehaneden çıkmak üzere olduğunuzdan çok kısa görüşebilmiştik.

Sekreteriniz, öngörüşme için gelmemi rica ettiğinizi söyleyince şaşırdım. Sevda'yla ilgili sorunları öncelikle benden dinlemeyi isteyeceğinizi düşünmemiştim çünkü. Sonra konuyu kısaca benim özetlememin daha yararlı olabileceği kanısına vardım.

Eşim de birazdan gelir sanıyorum.

Evet, doğru. Mimarım. Hem de otuz yılı aşkın bir süredir. Son on beş yıldır Artimage Şirketler Grubu inşaat sektöründeyim. Şu sıralar Maslak'ta sekiz yüz konutluk Kuleköy projesi üzerinde çalışıyoruz. Mutlaka rastlamışsınızdır reklâmlarına.

Son bir yıl içinde öyle değişti ki, yirmi bir yıllık eşimi tanıyamaz oldum. Sevda gitti, yerine başkası geldi. Evimizin dirliği düzeni de kayıplara karıştı bu arada.

Çok yoğun tempoda, geç saatlere dek çalışan biriyim ben.

Hep söylüyorum çocuklara da, bu saçları biz nasıl ağarttık sanıyorsunuz, sahip olduğunuz her şeyin değerini bilin, siz de çok çalışın diyorum. Onlar da bana, baba saçlarını boyat, spor yap, şu göbeğini erit filân deyip duruyorlar dalga geçer gibi. Çok zamanım var da sanki...

Akşamları nasıl bir yorgunlukla eve döndüğümü tahmin edebilirsiniz. Kapıdan içeri girer girmez hissediyorum her şeyin eskisi gibi olmadığını. Bir bakıyorum, bir gün önceden kalan yemek, yoğurt ve turşuyla akşam yemeği geçirtilmeye çalışılıyor; salata bile yapılmamış. Azıcık söyleniyorum ama, yine de tutuyorum kendimi; çok kötü bir şey demiyorum. Hiç olmazsa eve geldiğimde Sevda'yı evde bulduğuma şükrediyorum. Kimi zaman eve benden sonra da girdiği oluyor; arkadaşlarıyla akşamüzeri buluşuyormuş diye. İşten geldiğimde hazır sofra istiyorum ben de doğal olarak. Bu keyfi davranışlarını daha ne kadar tolere edebilirim bilmiyorum. Kaç yıllık eşim, çocuklarımla anası; üstelik nedenini bilmediğim bir sıkıntı yaşıyor gibi, ama ben de zor durumdayım aslında.

Tam üç saat boyunca hiç oturmadan yaptığım şirket toplantıları, proje sunumları çok yoruyor beni. Evde ne istiyorum? Sadece huzur. Akşam yemeği sonrası koltukta uyuyup kalıyorum; gözlerimi açtığımda yemek sofrasının öylece durduğunu görüyorum, Sevda bilgisayarını açmış, bir yandan bir şeyler yazıyor, bir yandan da film mi izliyor nedir? Bir şey demiyorum; birkaç kanal değiştiriyorum televizyonda, sonra gidip yatıyorum sessizce.

Sabah kalkıyorum, bakıyorum giysi dolabına, ütülü gömleklerim azalmış. Pantolonuma uygun gömlek bulamıyorum. Yatak odasındaki sandalyenin üzerinde benim kirli gömleklerim birikmiş de birikmiş. Eskiden onları zamanında yıkar, ütüler, yerleş-

tirirdi dolaba misler gibi. Ama yok, Sevda'nın aklı başından gitmiş gibi. Çok titiz, tertipli bir insandı eskiden.

Yıllar önce çok farklıydı her şey. O zamanlar, incecik bir zeytin dalına benzetirdim onu, yüzünde ıslıl ıslıl parlayan dost meyveler... O zeytinlerle bakardı gözümün içine, ne istediğimi anlardı ben söylemeden. Ama ne incecikliği kaldı ne de o güzel bakışları.

Valla çocuklarla da şöyle bir oturup konuşamıyoruz ki. Herkes odasında akşamları. Bir pazar günümüz var. O da nasıl geçip gidiyor anlamıyorum. Ama çocuklarla da eskisi gibi ilgilenmediğini sanıyorum Sevda'nın. Düşünün, kızımız daha beşinci sınıfta, sözde annesi emekli, ama okuldan geldiğinde evde anneyi bulamadığı oluyor. Annesinin acil, önemli bir işi çıktığından mı? Hayır.

Önceleri, bunalım geçirdiğini düşündüm; kadınlarda olur böyle, gelir geçer dedim. Ama sonra, tek başıma çözemeyeceğim bir sorun yumağına takıldığımı anladım. Neden böyle oldu? Bilemiyorum. Okuduğu kitaplardan mı, arkadaşlarından mı?

Bilmem ki Doktor Hanım. Sonuçta her okuduğunu takip ediyor değilim. Sevda, her gece bir satır bile olsa, okumadan uyumaz. Bazen komodinin üzerindeki kitaplar haftada bir değişir, bazen aylarca aynı kitabı okuduğunu görürüm. Son zamanlarda toplumsal cinsiyet ve sinema konulu kitaplara takmış durumda. Bir şey değil, oyalansın tabii böyle şeylerle ama bizleri ve evi de ihmal etmesin.

Haa arkadaşlarına gelince, eskiden beri pek içimin almadığı birkaç arkadaşı var. Biri doktor, biri avukat, diğeri sosyolog; çokbilmiş kadınlar topluluğu. Onlarla da pek sıkı fıkı olduğunu fark ettim. Sevda'nın, size başvurmama neden olan son halinde payları olduğunu düşünüyorum.

Bilmem ki, zaten kafası karışıkta da, onlar kafasını daha da mı karıştırdı acaba? Hele o sosyolog Yıldız, aman aman düşman başına, asla yetişilemez çenesine. Sevda'nın ilkokuldan arkadaşı. Sözüm ona akademisyen. Kendi evliliğini yürütemeyen, çocuğunu büyütmekte zorlanan birinin makalelerini kim ciddiye alıyorsa artık... Toplumsal cinsiyet kavramı ve aile içi dinamikler, kadın emeğinin sömürüsü filân diye başlayıp, kendinden geçerek, yazıyor da yazıyor. İşleri güçleri laf üretmek. Hiç hoşuma gitmiyor, hiç! Ben ayakları yere basan biriyim. Böyle boş işlerle uğraşanlara sıcak bakamıyorum. Hele hele, blue jean giyip saçının birazını kırmızıya boyatınca genç görüldüğünü sanan Yıldız gibilerine.

Kuzguncuk'ta müdavimi oldukları bir kafe var, Amazon Kafe. Oraya gide gele, artık ne konuşuyorlarsa oralarda, toplantılarını kolay planlayabilmek için bir WhatsApp grubu kurmuşlar, "Amazonlar" diye. Geçenlerde Barış söyledi, anesinin de matrak bir WhatsApp grubu olduğunu. Yani ergen olsalar anlayacağım da, en küçükleri bile otuz beşin üzerindedir herhalde.

Sanırım konu, o kadar da basit bir arkadaşlık ilişkisi değil Doktor Hanım.

Bu Amazonların da içinde olduğu bir topluluk varmış, "Kadına Yönelik Ekonomik Şiddetle Savaşım Platformu" muydu neydi. Her neyse, bu konularla ilgili sosyal sorumluluk projeleri, kadınlarda farkındalık oluşturma çalışmaları gibi vıdı vıdı işlerle de ilgilenmeye başlamış Sevda.

Doğrusu benim haberim yoktu bu aktivitelerinden. Sonradan öğrendim. Yaklaşık bir yıldır o uzun isimli, kadına yönelik falan filân platformda çalışıyormuş, toplantılara katılıyor-muş eşim. Bazı akşamüstleri evde olmamasının nedeni de bu.

Şimdi, nasıl anlatsam Doktor Hanım; normal dışı, her zamankinden farklı davranışlar deyince, olay çok tabii. Örneğin geçen ay, eşlerin de katıldığı bir şirket yemeğinde, yeni tanıştığımız kişilere lönk diye bir kartvizit çıkarıp verdi. İnanın ağzım açık kaldı şaşkınlıktan. Ne yapacağımı bilemedim. Kartvizitte “Sevda Özgür Kukla/ Yeniden Üretim Çalışanı/ Ev Hizmetleri Zamazingosu” yazıyordu. Absürt bir şaka gibi. Herkese, karım çok esprilidir, böyle ilginç espriler yapar deyip geçiştirdim konuyu. Ama o gayet ciddi görünüyordu.

Tabii onun bu durumunu, film çekme konusunu kafasına takması daha da kötüleştirdi kanımca. Bunu da sonradan öğrendim.

Size ayrıntılarıyla anlatır Sevda.

Hangi birini söylesem bilmem ki. Mutfakta kahve yaparken kendi kendine konuştuğuna tanık oldum meselâ, “Ben yokum aslında, ben yokum, kimbilir nerelerdeyim, yoksa öldüm mü?” diye sayıklıyordu.

Ertesi gün bir arkadaşımla konuştum, “Sakın yenge aklını oynatmış olmasın? Enteresan kartvizitler, kendi kendine konuşmalar filân? Sen bir psikiyatriste götür onu,” deyince, sizinle bağlantı kurdum.

Buraya getirme konusunda eşimi ikna etmek zor oldu tabii, çünkü ona göre, hiçbir ruhsal sorunu yok. Üstelik son zamanlarda, hiç olmadığı kadar iyi hissediyormuş kendisini.

Yani, nasıl desem? Mutlu gibi görünüyor ama normal değil, her zamanki gibi değil, ürkütücü.

Tamam, Buket Hanım. Her şey için şimdiden çok teşekkürler. Eminim sizin çabanızla Sevda düzelecek, sorunlu zamanlar geride kalacak ve eski huzur dolu ev hayatımıza kavuşacağız.

İKİNCİ BÖLÜM

5 Şubat 2018 Pazartesi

Sevda'nın Psikiyatrist Buket Hanım'la Görüşmesi

Buket Hanım'ın Muayenehanesi

SEVDA KONUŞUYOR

Günaydın Doktor Hanım. Nasılsınız? Eh doğru ya, asıl benim nasıl olduğumla ilgili bir görüşme bu.

Az önce Ahmet neler anlattı bilmiyorum, ama az çok tahmin edebiliyorum.

Bakın, oldukça iyi hissediyorum kendimi. Doğumumdan bu yana geçen elli yıla şöyle bir çalım atıyor ve yirmili yaşlarımın coşkusuyla selâmlıyorum sizi.

Dün akşam eşim “Aman Sevda, sözü fazla uzatma, Doktor Hanım'ın sorularını kısa kısa yanıtla. Zaten görüşme süreniz kırk beş dakikaymış, zamanı iyi kullan” dedi. Sanki ben, emekli bir sınıf öğretmeni olarak kiminle nasıl konuşacağımı bilmezmişim gibi.

Evet, Doktor Hanım, eşimin ısrarıyla randevu aldık sizden. Ben bir psikiyatristle görüşmeme gerek olmadığını defalarca söylediysem de, üstelemesine yenik düştüm. Ama iyi ki öyle olmuş. Bu kadar sevimli biriyle karşılaşacağımı bilseydim o kadar inatlaşmazdım eşimle.

Üç çocuğumuz var. Ozan on sekiz, Barış on beş, biricik kızımız Zeynep ise on bir yaşında. Emekli olduğum 2010 yılında, oğlanlar parendeler atmışlardı sevinçten, annemiz bizimle daha çok ilgilenecek diye. Gerçi öyle de oldu, şu son dönemleri saymazsak.

Nasıl isterseniz Doktor Hanım, biraz gerilere gidip gelelim bakalım.

Ben İzmir’de doğup büyüdüm. Annem ev kadınıydı, babam ise matbaada çalışırdı. Benden iki yaş büyük ablamla öyle hoş, sakın bir çocukluk ve gençlik geçirdik ki, o yılları hep gülümseyerek anımsarım, özlerim bazen.

Babam lise mezunu. Ailesinin maddi gücü yetersiz olduğundan daha fazla okuyamamış. Annem ise dedemin “Kız çocuğunu okutmaya ne gerek var!” demesinin kurbanı olup ortaokula bile devam edememiş. İkisi de enerjilerinin neredeyse tamamını, ablamla benim okuyup meslek sahibi olmamız için harcadılar.

Babam, bir başkaydı, hâlâ da öyle. Kitapları, dergileri, içine çeke çeke nasıl kokladığını anlatırdı matbaadan arkadaşları. Onun eline geçen hiçbir yazı, okunmadan kaçıp gidemezdi bir yere. O okumazdı bir metni, içerdi, fondip yapardı. Birçok yayınevi çalışanıyla ve yazarla ahbaplık kurmuştu. “Heey gidi Mehmet Ali Özgür hey, seninle var bu matbaa!” derlerdi. Sevinirdi çocuk gibi.

Bizim evimiz, çoğu arkadaşımınkinden farklıydı. Çünkü onların camlı dolaplarında kahve fincanları, tabaklar diziliyken, bizde kitaplar dururdu başköşede. Önce biz gelirdik yangında ilk kurtarılacaklar listesinde, sonra onlar.

Annem, yoktan var eden tılsımlı elleriyle, dokunduğunu güzelleştiren kadındı. Aşçıydı, terziydi, örgü ustasıydı. Temizlik, alışveriş ondan sorulurdu. Ev ekonomisinde bir numaraydı.

Mehmet Ali Bey'in gizli kahramanı, Gülümser Hanım. Canım anneciğim. Adına yakışmak istercesine hep gülümserdi sessizce. Deli deli kahkahalar atsın, içinde ne var ne yok söylesin, rahatlasın isterdim.

Nedense sessizliği rahatsız eder beni. Belki de bu yüzdendir konuşkanlığım, annemin yerine de konuşayım diye, kim bilir?

İlkokula başladığım günü hiç unutmam. Matbaadan izin almıştı babam, sabah ailecek gitmiştik okula. Kırmızı okul çantam pırıl pırlıdı; içinde çiçek desenli kalem kutum, özenle kaplanıp etiketlenmiş defterim hazır. Bir de, annem peynirli sandviç koymuş çantaya; daha çok küçüğüm, kantine simit almaya gidersem, ezilirim kalabalıkta diye. Ablam Sevcan'ı yüz kere uyarmışlardı, bana sahip çıkması, göz kulak olması için.

Hâlâ görüştüğüm ilkokul öğretmenim, tek tek sarılmıştı hepimize, bağına basmıştı ilk günden; muhteşem biriydi, çok şey öğretti bize. Ama sanırım en önemlisi, öğrenmeyi öğrenmemdi daha ilkokul birinci sınıfta.

Öğrenmeyi öğrenmem, hem çok işime yaradı, hem de başım dertten kurtulmadı bu yüzden. Çünkü öğreticilerce planlanmış öğrenmeler, yani birinin size gelip bir şeyler öğretmesi sorunsuz olurken, kimsenin aklında yokken, bazen sizin bile aklınızda yokken bir şeyleri öğrenmeye kalkmanız ve öğrenmeniz yaşamınızı zorlaştırabiliyor.

Liseden sonra Sevcan, Basın Yayın Yüksek Okuluna gitti, ben Eğitim Fakültesine. Annemlerin sevincine diyecek yoktu.

Eğitim Fakültesini bitirdikten sonra Adana'nın bir köyüne sınıf öğretmeni olarak atandım. Öyle hevesliydim ki, birbirinden güzel, dolu dolu dört yıl geçirdiğim o köye, uçarak gittim. Zaten kelebek gibi olduğumdan, bana uçmak yaraşır o yıllarda, doksan kilo değildim şimdiki gibi.

Okul binasının hemen yanında, meyve ağaçlarıyla dolu bir bahçenin içinde, ancak bir kişiye yetecek büyüklükteydi lojman. Ben gitmeden önce misler gibi silinip süpürülmüştü, demir başlıklı küçük karyola ve elbise dolabı mis gibiydi. Odaya yerleşmem bir saati bulmamıştı. Ne olacak ki, hepsi hepsi bir bavul dolusu eşyam vardı zaten. Mutfak için birkaç kap kacak, başucu kitaplarım, bir iki giysi. Babam, “Okumak istediğin kitapları sonradan ben getiririm.” demişti.

Şimdi bizim çocukları gönderseniz öyle bir yere, üzüntüden kahrolurlar, alışkın değiller öyle ilkel görünen koşullara. Oysa ben çok mutlu olmuştum, ne de olsa ilk kez kendime ait bir odam oluyordu, azıcık da para kazanacaktım. Aah ah, nurlar içinde yatsın Virginia Woolf. Onu anmadan edemeyeceğim.

Neyse, uzatmayayım. İlkın, köyün tek öğretmeni olarak farklı yaşlarda öğrencilerin doldurduğu koca bir sınıfın sorumluluğunu alacağım için endişelenmedim değil. Ama kısa sürede uyum sağladım ve belki de meslek yaşamımın en mutlu günlerini geçirdim orada.

Ayda bir kez cumartesi günü, köyün en erken saatte kalan dolmuşuyla yola çıkıp Adana’ya gidiyordum. Kent merkezinde uzunca bir yürüyüşün ardından, kendime dost belleğim kitapçıdan bir aylık besnimi alıp, oraların güzide sinemasında, o hafta şansına hangi film varsa, olmazsa olmazım gibiyiz izledikten sonra, soluğu kentin öğretmenevinde alıyordum. Öğretmenevi çalışanları, bana öyle alışmışlardı ki, aylık ziyaretim aksadığında, hastalandım mı diye beni merak ettiklerini söylüyorlardı.

Ne keyifliydi o günler! Ertesi gün köyüme dinlenmiş, yenilenmiş bir Sevda olarak dönüyordum. Ve öğrencilerime, öğretmenevinde yazdığım birkaç şiiri, birlikte okumayı planladığım

yeni kitapları ve umut dolu yüreciğimi sunuyordum. Bu yüzden, kente gittiğimde, dönüşümü büyük bir heyecanla beklerlerdi. Onlara ufak tefek hediyeler almayı da ihmal etmezdim tabii.

Bizim çocukların okuma merakı, bağlı olduğumuz ilçede ve ardından il merkezinde kulaktan kulağa duyulunca, kitap bağışları almaya başladık. Zamanla öyle çok kitabımız oldu ki, sınıfın iki duvarına tuğla ve suntaları üst üste dizerek okul kitaplığı yaptık.

Birlikte çok okuduk çocuklarla, düşündük, sorular sorduk, oyunlar oynadık, düşler kurduk. Hiç dikkatinizi çekti mi bilmem, düş kuranların gözbebeği bir başka ışıldar, kalp atışlarıyla eş zamanlı yanar söner sanki. Benim öğrencilerim hep farklı bakardı. Çünkü bakarken gördükleri, hiçbir zaman görme alanıyla sınırlı olmazdı. Bir de bu ışıltılı bakışlara, gülüşleri eşlik etti mi, dünyanın en mutlu öğretmeni olduğumu düşünürdüm. Biliyor musunuz, çocukların gülüşü gibisi yoktur. Çok aydınlıktır, nettir, gülüşün anlamı sadece gülüştür ve bu gülüş bulaşıcıdır.

Bakın, onlardan söz etmem bile gülümsetti sizi Doktor Hanım.

Bu köyden ve öğrencilerimden hiçbir zaman ayrılamayacağımı düşünürken, dört yılın sonunda, Adana merkeze taşındım. Daha doğrusu, il milli eğitim müdürlüğünün yürüttüğü bir projede görevlendirildiğimden, bir anlamda zorunlu oldu bu yer değişikliği.

Yalnızlığın sağladığı özgür çalışma ortamından ve artık öz çocuğum gibi gördüğüm öğrencilerimden uzaklaşmak kolay olmadı benim için. Yeni okulumda otuz öğretmenden biri olmak, herkes gibi olmaya çalışmanın verdiği sıkışmışlık duygusu, sadece günde yarım gün çalışmama karşın ruhsal açıdan çok yormuştu beni. Oysa benim köyde çocuklarla iletişimim neredeyse günde yirmi dört saat sürüyordu. Bazen okul bahçesinde mey-

ve ağaçlarının altında ders yapıyorduk, bazen pamuk tarlasında gün batımını izlerken, her yerde, her zaman.

Siz araya girin Doktor Hanım, girin ki ben daldan dala konmayayım. Sözü fazla uzatmamam konusunda Ahmet'in beni uyarmasını haklı bulacaksınız yoksa.

Tahmin etmişsinizdir, Ahmet'le Adana'da tanıştık. Yeni iş ortamımdan kaynaklanan sorunlar nedeniyle gerginliğimin had safhada olduğu bir dönemde bana ilaç gibi gelmişti.

Şimdi öyle olmasa da, onun benden beş yaş büyük olması o zamanlar önemliydi. Fakülteyi bitirdikten sonra yaptığı işleri, kendi işini kurma hayallerini anlatışı beni çok etkilemişti. Ne çok şey biliyordu, engin bir deneyime sahipti bana göre.

İlk tanıştığımızda doğallığı ve sempatikliğiyle dikkatimi çekti. Ardından, okuduğu klasik kitaplar, sinemaseverliği, kibrit çöplerinden yaptığı maketler, dünyanın tamamı için düşlediği mimari projelerle, yaşamımdaki alanı genişledi. Çok geçmeden, kalbimin orta yerine saplanıveren davetsiz okun sızısını duyum-sadım, "İşte, alışılmış bir Eros icraatı, boş ver, çok da ciddiye alma," dedim kendi kendime.

Arada bir, ortak arkadaşlarımızla bir program yapılırsa görüşüyorduk. Cep telefonu olmadığından, randevuların planlanma ve gerçekleşme süreci daha uzundu eskiden. Yine de, bana göre ivmesi yüksek bir hızla sıklaştı bir araya gelişlerimiz. Her hafta sonu buluşur olduk.

O da benim gibi, tek başına yaşıyordu. "Aslında ailemle birlikte oturmayı tercih ederdim, ama bizim köy çok uzakta ve her gün buraya gelip gitmek imkânsız," diyordu. Çok masraf olmasın diye kentin arka mahallerinde, küçücük fişicik bir ahşap ev kiralamış. Onu bu günlere getiren hayallerin o evde büyüdüğünü anlatır durur, evlâdından söz eder gibi.

Hafta sonları, Adana'nın parklarını, bahçelerini, lokanta ve kahvehanelerini kim bilir kaç kez ziyaret ediyorduk daha uzun görüşelim diye. Aylar sonra o ünlü evi de görmeye sıra geldi. Daha doğrusu, ben hep evini merak ettiğimi söylüyordum, o da ev yeterince derli toplu değil diye erteliyordu beni davet etmeyi. Sonunda bir sabah, evin tam tekmil düzenli olması mümkün değil galiba, gel sana bugün evimde kendi ellerimle bir kahve yapayım dedi. Gittik. Evin dış kapısının önünde bana bir mandal verdi alelacele. "Ne bu?" dedim, "Dış kapının mandalı mı?" Bu da nasıl bir gönderme der gibi baktığımda, "Eve girmeden önce burnunu güzelce mandalla, senin burnun hassastır kokuya," dedi. Çok güldüm bu karşılama şakasına. Ama içeriye girince anladım durumun vahametini. Sözde bana kendi elleriyle kahve yapacaktı, "Ama olmaz, önce, keyifle kahve içilebilir hale getirelim şu evi," dedim.

Salonda kocaman bir çizim masası, üzeri renk renk, boy boy kalemler, çarşaf gibi büyük beyaz kâğıtlarla dolu. Yerde çamaşır sepeti büyüklüğünde bir çöp kutusu, içinde buruşturulup atılmış kâğıtlardan bir tepecik oluşmuş, birazı da yere taşmış. Az uzaktan, gözlerini kısıp baktığında dev boyutta patlamış mısırlar var gibi. "Eğlenceli bir ev," dedim gülümseyerek. Evdeki ağır koku nedeniyle içim dışıma çıkacakken niye gülümsüyordum ki. Bu ayrıntıyı anımsayınca tadım kaçıyor, üzerinden kaç yıl geçse de. Ahmet'in, üretken, ama alabildiğine dağınık ve kirli yaşamına gülümseyerek dâhil oluyordum o gün. Ben dünden hazırım buraları temizlemeye, bak gülümseyerek başlıyorum işe der gibi. Gülümseyerek...

Ah Buket Hanım... Kenarından sızan şekerli çay nedeniyle bulunduğu yere organize olmuş kirli bardakları, masa üzerinden zorla söküp çıkardık, mutfaktaki dostlarının yanına bıraktık. Ne

gerek var ki iki tabak için deyip, bulaşık makinesi almamış Ahmet. Ama mutfak tezgâhında kirli tabaktan, bardaktan geçilmiyor. Lavaboya yığılan tencerelerden gelen kokuya bakılırsa, her birinin oraya atılma tarihi birbirinden farklı olmalı. Buzdolabını açınca karşılaştıklarımızdan hiç söz etmeyeyim.

Neyse, yoğun bir temizleme uğraşının sonunda, akşamüzeri Ahmet'in kahvesini içmek nasip oldu.

Gel zaman git zaman, arkadaşlığımız iki yılını doldurmak üzereyken, beni ailesiyle tanıştırdı. Ardından o benim ailemle tanıştı, derken evleniverdik. O yıl, kariyer planlarına kucak açan bir şirketle anlaşınca Ahmet, Üsküdar'da kutu gibi şirin bir ev kiralayıp İstanbul'a taşındık.

Ben üç araç değiştirerek gidiyordum çalıştığım okula, Ahmet ise kendi arabasıyla olduğu halde bir saatte ulaşıyordu büroya. Maddi yönden zorlandığımız bir dönemdi.

Neyse Doktor Hanımcığım, akşama dek anlatsam bitmez bu hikâyeler. Evlendikten üç yıl sonra Ozan'ım geldi dünyaya. Tam iki yılımı uykusuz geçirdim desem, abartmış olmam. Şöyle herkes gibi uyuduğum, sabah yataktan dinlenmiş kalkacağım zamanlar gelecek mi demeye kalmadan, Barış'ımız doğdu. İki küçük çocuklu, çalışan bir anne olarak nasıl yaşadığımı ne siz sorun ne ben anlatayım. Bazen okula gittiğimde dinlendiğimi düşünüyordum. Çünkü okulda en azından, arada bir oturabiliyordum ve teneffüslerde çay içiyordum. Eve gelip, çocukların bakıcı teyzelerini uğurlayınca ikinci mesai başlıyordu tüm hızıyla.

Zeynep'imiz doğduğunda yedi ve dört yaşında abileri vardı. Birçok arkadaşım, bu zamanda üç çocuğa cesaret etmen hangi akılla açıklanabilir diye eleştirdi beni. Ama olan olmuştu, zorlu yaşam daha da zorlanmıştı.

İnsan, çocuğu söz konusu olunca hassaslaşıyor. Şimdi bunları size söylerken bile rahatsız oluyorum. Aman Zeynep'in kulağına gitmesin. Sanki onu istemiyormuşum gibi düşünmesin diye.

Aslında anlatmaya nereden başlayacağımı da bilemiyorum Buket Hanım.

İki yıl önce bir sabah, Eğitim Fakültesinden bir arkadaşım aradı. Ona evliliğimi, çocuklarımı, muhabbet kuşumuzu filân anlatmaya çalışırken “Bunları sonra anlatırsın da, asıl şunu bilmek isterim, eskisi gibi güzel şiirler yazıyor musun?” diye sordu. Öylece kalakaldım, sanki başka birinin bedeninde ve evindeydim. Öğrencilik yıllarımı anımsadım, gece yaralarına dek okumaları, yazmaları, şiirle yatıp şiirle kalkmaları. Beş kafadar bir araya gelip, “Şiir Tutkunu” diye bir dergi çıkarmıştık.

Yok yok, öyle matbaada basılanlardan değil. El yazısıyla hazırlıyor, fotokopiyle çoğaltıp, tel zimba yardımıyla dergiye benzer bir görünüm veriyorduk. Bir yıl boyunca her ay, otuz kadar dergiyi ilgilenenlere dağıtıp, bir de “En Sevimli Metafor Yarışması” düzenlemiştik. Yarışmaya katılan on şiirden biri için birincilik ödülü olarak yüz sayfalık orta boy çizgisiz defter, kurşunkalem ve silgi vermiştik. Ne güzeldi o şiir, “Reçel olmak isteyen vişnenin kaynar iken neşesi” diye başlıyordu.

Bir de nedense her cumartesi akşamı Lorca'nın “Uyurgezer Romans” şiirinden bir bölümü yüksek sesle okumadan uyumazdım son sınıftayken. Sobalı odada karşılıklı çekyatlarda yattığımızdan, ablam Sevcan her seferinde bu ritüele tanık olur ve “Allahım sen bu kıza akıl fikir, bana da sabır ver!” derdi gülerek.

İşte o telefon görüşmesinin ardından, uzun zaman önce şiirin yaşamımdan çıkıp gittiğinin ve geri dönse bile ona hiç yer kalmadığının, usulcacık ilişivereceği bir kıyı köşe bile olmadığının

ayrımına vardım. Anladım ki, şiirle birlikte ben de bir yerlere gitmişim, kaybolmuşum ve çok özlemişim kendimi. Ne garip, insanın kaybolan kendini özlemesi.

Hemen o gece, sanki bir yere yetişecekmişim gibi telâşla karıştırdım salondaki kitaplığı. Şiir kitaplarının bulunduğu rafların altını üstüne getirdim. Didik didik aradım Lorca kitaplarını, buldum o dizeleri. Tekrar tekrar okudum yüksek sesle. Eskiden ezberimde olup da unuttuğum dizeler, işte yeniden her yanda. “Yeşil, sana vurgunum yeşil, yeşil esinti, yeşil dallar...”

Evet, Doktor Hanım, eşimin “sorunlu zamanlar” diye tanımladığı dönem, böylece başlamış oldu, yani kayboluşumu anlamamla.

Ve değişti çok şey, çok şey değişti. Eskiden evin işlerini yetiştireyim diye kimselerle görüşmezdim. Artık daha çok zaman ayırıyorum arkadaşlarıma. Örneğin bu cuma Füsun’la buluşacağım.

İstanbul’a geldiğimiz yıl tanıştım Füsun ve annesiyle. Ozan’ın bebekliğinde çok yardım etmiştir bana anneciği. Üsküdar’da komşuyduk. O zamanlar daha üniversite öğrencisiydi Füsun. Oturduğumuz semtler değişmiş de olsa, hiç kopmadı aramızdaki bağ. Bambaşka biridir Füsun, benden on yaş küçük olmasına karşın, bana ablalık yaptığı olmuştur. Dobra dobra konuşur, yüreklidir. Kızıma benzetirim onu, kıvrır kıvrır uzun saçları, gülünce çizgiye dönüşen gözleri, coşkusu ve hırslarıyla. Zeynep de bayılıyor ona. Onun gibi avukat olmak istiyor.

Sizi çok yordum değil mi? Sabırla dinlediniz beni.

Haftaya aynı gün mü?

Tamam, neden olmasın? Görüşmek üzere, hoşça kalın.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

9 Şubat 2018 Cuma

Avukat Füsün'un Sevda'yla Buluşması

Amazon Kafe

FÜSÜN KONUŞUYOR

Sonunda kavuştuk Sevdalinka. Özlemişim sana böyle sıkı sıkı sarılmayı. Ankara'dan gelir gelmez, ayağımın tozuyla attım kendimi buraya. Annemden de kocamaaân selam getirdim.

Bir ay oldu mu görüşmeyeli? Dur sana şöyle bir geriden bakayım. Eveet, o güzel kara gözlerinin ışıltısı yerinde. Bu elbise harika olmuş çiçekli çiçekli. Fazla kiloları da iyi kamufle ediyor bu modeller. Bu yıl Sevdalinka yılı vallahi. Bak, ben sana demiştim şu saçları siyaha boyat, ense boyunda kısalt diye. Tam düşündüğüm gibi olmuş. Tarzını bulmuşsun.

Sevdalinkam, canım benim, Amazon'un köpüklü kahvesi iyi gelecek ikimize de. Zaten ancak buranın kahvesi silebilir şu son üç günün yorgunluğunu.

İnan, pişman oluyorum bazen avukat olduğuma.

Vallahi sempozyumu filân sorma bana. Her seferinde büyük bir heves ve heyecanla hazırlanıp gittiğim, sonra da garip bir burukluk ve umutsuzlukla döndüğüm onlarcasından biri

işte. Öyle öfkələndim ki bir ara, “Aile içi şiddet ve boşanma” konulu bir sempozyuma bir daha katılmasam mı diye düşün-düm. Ruh sağlığını korumak için tabii.

Biz her toplantıda, aynı konuları, aynı biçimde konuşmak-tan yoruluyoruz, sıkılıyorruz. Ama ne ki, kendimize dert edin-diğimiz toplumsal sorunlar çözölemiyor, noktalanamıyor bir türlü. Ben yine “Kadına Yönelik Şiddet ve Yasal Düzenleme-ler” sunumumu yaptım. Bu kez eleştirel yaklaşımımın altını fosforlu kalemlele çizerek, katılımcıları tartışmaya çekmeye çalışarak.

Tamam, sözünü ettiğin yasa, kadınların şiddetle savaşımın-da önemli bir adım. Ama yetersizlikleri de tartışılmalı gerekti-ği gibi ve çözüm aranmalı bence. Öyle değil mi Sevda?

Yasada şiddetin tanımı, fiziksel, cinsel, psikolojik ve eko-nomik bileşenleriyle pek güzel yapıyor, harika. Ama bir de koruyucu önlemlere bakıyorsun, psikolojik ve ekonomik şid-dete yönelik olmadığı açık. Yani yasa pişkin pişkin sırtarak şöyle diyor kadına “Biz bu şiddet tanımını usulen böyle yap-mış bulunduk, öldüresiye dövölmediysen, aç karnına sokağa atılmadıysan, psikolojik ve ekonomik şiddetten söz ederek bizi oyalama, kır dizini otur”.

Kuzum benim, canını mı sıktım yoksa? Yüzün düştü bir-den. Sana durgunluk yakışmıyor hiç.

Doğru söylöyorsun, aslında kaçımız, psikolojik ve ekono-mik şiddet mağduru değil ki? Konuyla ilgili makalelerde, eko-nomik şiddetin de psikolojik şiddet gibi, bir kerelik değil, sü-reklilik gösteren bir durum olduğu özellikle vurgulanıyor.

Bitmiyor da bitmiyor, sonu gelmiyor, artık yaşam biçimi haline geliyor şiddet. Başka türlü yapılamazmış gibi geliyor insanlara.

Bak Şimdi aklıma rahmetli dedemin anlattıkları geldi. Eskiden bit, pire hemen herkeste olduğundan, kimse bitlendiği için telâşlanmazmıŐ, bit ilacı almaya gitmezmiŐ, yani zaten bu küçük hayvancıklarla bir arada yaşamak doğal gelirmiŐ insanlara. Hesap o hesap, yaygınlıkla yaşanan Şiddet türleri de doğal karŐılanıyor lkemizde.

Şöyle buyuruyor erkek; ya bu deveyi gdersin ya bu diyardan gidersin. Eh, diyardan gitmek kolay mı, beş parasız bırakılmıŐken, sosyal desteğin yokken? Gdlyor deve.

Dn bir oturum arasında, akademik çalışmalarına çok da değer verdiğim bir ağabeyimize, kadının ev içi emeğinin sömürüsünden ve bunun sosyal sonuçlarından söz edecek oldum. Konuşmamı yarıda keserek, “Yavrum sen böyle konularla o güzel kafanı meŐgul etmeye devam edersen, daha çok bekâr gezersin,” dedi. Benim rahatsız olduğumu anlayınca, “Şaka yaptım canım, ne var bunda?” gibi bir Şeyler geveleyerek toparlamaya çalıştı.

Yok canım, ciddiye aldığım filân yok o kadar da. Öyle, aklıma geldi diye anlattım.

Eee, biraz da sen konuş. Ne var ne yok görüşmeyeli?

Neee? Ahmet Abi’nin aklına uyup psikiyatriste mi gittin? İnanmıyorum! Psikiyatrist de nereden ıktı?

Peki, Ahmet Abi memnun kaldı mı? “Sizin gelmenize gerek yok Sevdâ Hanım, ben Ahmet Bey’le görüŐeyim,” demesin sakın psikiyatristin? Ahmet Abi ne bozulur ama.

Ay demek o kadar sevdin kadını. Git kuzum o zaman görüşmeye, haftaya da git. Sen ne yapmak istiyorsan, hakkındır Sevdalinkam.

Bebeciklerin nasıl? Avukat ablalarını zlemiŐler mi?

Canlarım benim, ben de onları çok seviyorum. Bunca çaba,

sinir harbi, daha çok onlar için. Onların geleceği için.

Yok, öyle demek istemiyorum, bizden geçti dersem yanlış olur. Kendimizi önemsemesek Amazon'da işimiz ne? Şu tahta sandalyelerin dili olsa da konuşsa. Ne çok dertleşmişizdir bu küçük mekâncıkta değil mi? Amazon Kafe'miz bizim, grubumuzun isim anası.

Yıldız da çok sever burayı. Keşke o da gelebilseydi bugün. Vallahi bir yanı kısa, bir yanı uzun saçlarını, kırmızı perçemini göresim geldi. Bir süre görüşemeyince, onun tipik el kol hareketlerini, sinirlenince gözlerini devire devire konuşmalarını bile arıyor insan.

Yalnız farkında mısın, Yıldız'ın oğlu Eskişehir'e gittiğinden beri onu boşken yakalamak mümkün değil. Evde bekleyeni de yok. Hafta içi üniversitede, hafta sonları da etkinlikten etkinliğe koşturmacada. Sadece bizim platformda çalışmıyor biliyorsun.

Ben de aradım Yıldız'ı, hem de Ankara'da. Son akşam sazlı sözlü bir yerde doyuralım kendimizi diyenler olunca ekip-ten, kafamıza göre bir yer keşfettik Kızılay'da. Hem şöyle bir kulağımızın pasını sildik, hem de dereden tepeden kaynattık azıcık. İşte orada, daha önce benimle tanıştırdığı öğrencisine rastladım Yıldız'ın.

Nasıl hatırladın hemen çocuğun adını. Demek kaydetmişsin kaç ay önce. Öyle ayaküstü konuştuk, Yıldız'a selâm söyledi. Ben de selâmı üstümde kalmasın diye hemen arayacağım Yıldız'ı ama annem rahat vermedi ki, on dakika arayla çaldırdı telefonumu, aman çok içmeyin, aman geç vakitlere kalmayın, yarın kaçta geliyorsun filân. Kırk yaşında yaşadığıma bak!

Neyse, annemin arama programının bir reklâm arasını yakalayıp ulaşabildim Yıldız'a. Elimde olmayarak dertlenmiş ol-

malıyım ki “Anneciğinin değerini bil, ne güzel sağ sağlıklı, çekecek tabii kaynaşık kızının kulağını” dedi.

Biliyordum, biliyordum tabii, ama o sırada çıkıverdi aklımdan Yıldız’ın “anne” duyarlılığı; oysa ne çok konuşmuştuk o erken ölümü. Tabii senin için de çok önemli onun annesi, canım Sevdalinkam.

Serotoninimiz düştü yine, garsondan iki parçacık çikolata mı istesek?

İyi ki hatırlattın, ayın dokuzuna ne zaman geldik anlamadım. Platform toplantısına sadece bir ay kalmış. Ama dert değil, biz dersimize çalışıyoruz avukat arkadaşlarla. Epeyce tartışma konusu belirledik. Sana da okuyayım birkaçını.

• *Ekonomik şiddete maruz kalındığında, yasal düzlemde hak aranabiliyor mu, kişinin kayıpları karşılanabiliyor mu? Yasalar koruyucu olabiliyor mu?*

• *Evlilikte ortak gelir kavramının hukuksal tanımı nasıl yapılmalı?*

• *Kadının bir işte çalışarak kazandığı para yanında, ev içi hizmetlerle kazandığı gizli paranın ortak gelir kavramı içinde değerlendirilmesi mümkün mü?*

Elbette Sevdacığım, bu konular farklı bakış açılarıyla ve alt başlıklarla zenginleştirilerek tartışılacak.

Hah şöyle, dünya varmış! Cuk oturdu köpüklü kahvenin yanına; artık hep bu çikolatadan isterim ben.

Kaşla göz arasında lüpetliyorum ayol, kime ne? Çikolatayla parlatıyorum zihnimi, yoksa yazabilir miyim, bu uzadıkça uzayan, noktalanamayan notları? Sana onda birini bile okumuş değilim üstelik.

Yok canım, kitap bilgisi değil, yaşam bilgisi. Ankara’ya gitmeden önce bir dava aldım ki evlere şenlik Sevdalinka!

Öğleden sonra duruşmalarım var diye sabahdan çalışayım biraz şu toplantı gündemine dedim. Okudum, yazdım, sildim, yeniden yazdım, ofladım pufladım, bir türlü istediğim biçimde kaynaştıramadım cümlelerimi. Tam büroyu terk edip dışarıda düşüneyim biraz derken, bizim Aylin gibi çıtı pıtı bir kadın çıkageldi.

Ben de öyle diyecek sandım ama öyle olmadı. Beklenmedik bir giriş yapınca, “Amanın yandık, bu bizim bildiğimiz klasik boşanma davalarından değil, kim bilir hangi konuyu sil baştan çalışmam gerek.” dedim içimden.

Senden birkaç yaş büyük olmalı. Bilgisayar mühendisiymiş, iki çocukları varmış, biri liseli diğeri üniversiteli. Eşi de endüstri mühendisi. Önce bir söyleştik tabii, “Beni anlar mısınız bilmem, belli ki bekârsınız, gençsiniz, törpüleyip silikleştirmemiş kişiliğinizi yaşam.” diyerek başladı söze.

Amanın o da nesi, kılık değiştirip karşıma oturmuş bir Sevdalinka; Yıldızcığının şairane kuşu. Senin gibi konuşuyor kadın.

Aman bırak şimdi alçakgönüllülüğü...

Tamam, sadede geleyim. Kadın, “Akran zorbalığı konusunda hak arama davası açmak istiyorum,” dedi. Önce hangi çocuğuyla ilgili ve nasıl bir sorun olduğunu sordum. Akran zorbalığı denince ne gelir ki akla? “Doğrudan olmasa da dolaylı olarak zorbalık mağduru çocuklar tabii, ama dava kocamla benim aramda,” dedi.

Üniversite yıllarında tanışmışlar meğer, farklı mühendislik bölümlerinden gelip ortak ders aldıkları dönemde, ders notlarını alır verir, yardımlaşmışlar her konuda. Kafa dengiymiş, yakışıklıymış, tam bir beyefendiymiş falan fıstık, işte neyse...

Akranı olan beyefendinin zorbalığı evlenir evlenmez başlamış. Kadının bunu fark edişi de yirmi küsur yıl sonra...

Tabii tabii, konuyu açınca, hep aynı klasik şiddet öyküsü, tatlı tatlı, sezdirmeden maaşına el koyma, yıllar içinde bağımlı ve beş parasız bırakma durumu. Adamın ailesi de Ahmet Abi-ninkilere benziyor, el açıp bekleyenleri çok.

Ne olacak, bir evleri bir arabaları var. Kadın da “Haklarımı istiyorum” diyor, “Ben zaten kendi gelirimle bu evi de arabayı da, üstelik çok daha iyilerini alabilirdim tek başıma,” diyor yirmi üç yıllık gelir gider tablosunu göstererek. “Kaybettiklerim apaçık ortada değil mi?” diye soruyor.

Bir de bana “Eeey hukuk!” diye bir seslenişi vardı ki görmeliydin Sevdalinkam, “Keşke hukuk denilenin tamamı ben olsam” dedim.

Yoğunum yoğun olmasına da, yine de aldım tabii davayı, geri çeviremedim. Tırnak içinde akran zorbalığı davası, “Bu benim işim,” dedim.

“Kocamın banka hesapları geriye dönük incelensin, para transferleri dökülsün ortaya” diye tutturdu. Haftaya duruşmamız var, bakalım neler olacak Sevdalinkam?

İşte böyle, o kadının öyküsünü dinleyince, akşam oturdum, bir çırpıda toparlayıverdim, hani o alıp başını giden kıpırdak düşünceleri. Avukat arkadaşlarla da paylaştım, onlarda da müvekkil öyküsü çok tabii. “Ellerine sağlık, yazdığın her maddenin karşılığı, kanlı canlı karşımızda her gün, her yerde,” dediler. Bir arkadaş, “Hatta aynaya baktığımızda da karşımızda” deyince, doğru yoldayım demek ki, yola devam dedim içimden.

Senin önerilerini de not alayım tabii. Eveet, tane tane söyler benim Sevdalinkam.

● *Erkeğin, eşinin bilgisi olmaksızın, düzenli olarak, anne babası ve kardeşlerine para aktarmasının ya da keyfi kişisel harcamalarının, aile ekonomisinde tek başına karar*

verici olmasının, kendi toplam gelirinin miktarını eşi ve çocuklarından gizlemesinin, kısa ve uzun erimli olarak sonuçlarının değerlendirilmesi.

Tamam. Bu konuyla ilgili alt başlık önerilerini de söyle öğretmenim, not alıyorum bir yandan.

● *Ekonomik şiddet nedeniyle, kadın ve erkeğin mesleki statüleri ve ortak gelir düzeyine göre ailenin beklenen yaşam standardının aşağıya çekilmesi.*

● *Ev yaşamında, çocuklarıyla iletişimde, kadının otorite kaybı ve özgüven eksikliği, her alanda üretkenliğinin gidecek azalması ve pasifize olması.*

● *Ailenin toplam geliri konusunda bilgi sahibi olmadığından, ailenin bütçe planlamasında kadının devre dışı bırakılması ve çok doğal bir hak olan gerçeği bilme hakkının ihlali.*

Gerçekten her biri çok önemli bu konuların. Acaba hepsini aynı toplantıda gündeme getirmesek de, birkaç toplantıya mı dağıtsak, ne dersin? Bana daha verimli bir çalışma olur gibi geliyor.

O toplantıya sen de gelmiştin değil mi? Hani şu ailenin korunmasıyla ilgili yasa, şiddetin her türünü kapsamı ve kanıtlanmasının gerekmemesi, kişinin bildiriminin yeterli olması üzerinden tartışılmıştı.

Bir de şöyle düşün, diyelim ki mahkemelik oldun. Hem iş yaşamında hem de evde kaç yıllık emeğinin nasıl sömürüldüğünü kanıtlayamıyorsun. Diyorsun ki, “Yasaya göre, şiddeti kanıtlamam gerekmiyormuş.” Mahzun yavrucuğum benim, hangi hâkime söylüyorsun sen bunu? Sakın, kaşın gözün yarılmayınca, hastanelik olmayınca seni asla önemsemeyecek biri olmasın?

Bakalım haftaya ne yapacağız şu akran zorbalığı davasını? Haklısın tabii, yasalarda ekonomik şiddetin tanımı da soru-

nu tüm boyutlarıyla kapsamıyor. Şiddet kavramı yasada daha çok fiziksel şiddet üzerinden işlenmiş ve uygulamada ekonomik şiddet göz ardı ediliyor.

Şiddet nedeniyle zor durumda olan kadının boşanmasını kolaylaştırıyor yasalar. Pratikte hep kastedilen fiziksel şiddet oluyor tabii. Konuya psikolojik ve ekonomik şiddet penceresinden bakarsak, kadının boşanmasının sağlanması yeterli bir çözüm müdür? Aslında suçlu olan erkek, sadece boşanmış olmakla mı cezalandırılmaktadır? Boşanma sonrası kadının hali nicedir?

Doğru söylüyorsun, edinilmiş mal rejimi konusu on altı yıldır gündemde. Ama çoğu kadın, evli olunan dönemde satın alınan malların yarısının kendine ait olduğundan habersiz. Bu biiir, ikincisi nafaka konusu. Boşanma sonrası yoksulluk nafakası, çalışmayan kadına bağlanır diye bilinirken, çok düşük ücretle çalışan kadınlara nafaka bağlanması yönünde kararlar alındığı görülüyor. İyi, hoş da, nafaka ödemekten kaçmak için, malının mülkünün tapusunu kardeşlerinin, akrabalarının hatta arkadaşlarının üzerine yapanlar var.

Kim mi avantajlı?

Ortak gelir, çekirdek aile içinde dönüştürülmeyince, yıllar içinde oluşan büyük ekonomik kaybı belgelemek ve yasal düzlemde hak aramak söz konusu olamıyor. Ayrıca, çalışan kadının, bir yandan da çalışmayan kadın gibi ev işlerini de üstlenmiş olması, ekonomik şiddet varlığında, onu daha da dezavantajlı duruma itiyor.

Barodan arkadaşlarla da çalışıyoruz konuyu. Kadının geçmişteki kayıplarını karşılaması için nafaka sisteminde nasıl bir değişiklik olmalı? Kayıpların doğru biçimde saptanabilmesi için bir projemiz olabilir mi?

Bizim mesleğin sıkıcı yanı bu işte. Gerçi insan hukukun izi-

ni sürerken, kendini duygularının dışında bir yere, aklına kap-tırıyor ama...

Oooof içimiz şişti vallahi. Birer limonlu çay içelim mi?

Baronun aile içi şiddet konusunda ücretsiz hukuksal danış-manlık vermesi güzel de, kaç kişi başvurabiliyor ki. Her şey-den önemlisi kaç kişi sorunu olduğunu farkında?

Seni anlıyorum canım, hazır bir doktor bulmuşken deriz biz, ne derdimiz varsa dökelim ortaya. Şimdi sen de hazır bir avukat bulmuşken demiyorsun biliyorum.

Tabii, toplumsal farkındalık oluşturma konusu da bir gün-dem maddesi olacak. Alt komisyonlar oluşturulması önemli. Bence sen de bu komisyonda çalışabilirsin öğretmenim. Sen-den güzel kim anlatır ki vatandaşa derdini?

Aylin mi? Onunla da mesajlaştık geçen hafta. O daha çok, ekonomik bağımsızlık komisyonunda çalışmak istiyormuş. Hat-ta bu konuda hazırlık da yapmış, notlarını düzenleyince payla-şacakmış bizimle. Ama öyle yoğunmuş ki klinikte, başını kaşı-yacak zamanı yok. Diğer dâhiliye uzmanı meslekten ihraç edi-lince, bütün işler ona kaldı tabii. Ufacık tefecik bir kadın zaten, omzuna yük bine bine, bir gün yıkılıp kalacak diye korkuyorum. Fiziksel yorgunluk değil, ruhsal yorgunluk mahvediyor diye yazmış bana. Neyse ki ikizler büyüdü, geçen ay on altı yaşlarını doldurmuş cingöz kızlar. Onlar büyüyor da, saygıdeğer eşinin büyümeye niyeti yok gibi. Ay nerden geldi aklıma şimdi?

Her neyse, eminim, Aylin en iyi biçimde toparlar konuyu. Onunla birlikte çalışacak sosyal bilimci arkadaşlar da var. Hat-ta biri, kadının ekonomik bağımsızlığı konusunda yüksek li-sans tezi hazırlıyor sosyolojide. Hem de erkek olduğu için çok takdir edilmiş bölümde. “Bu bir kadın sorunu değil, insanlık sorunudur,” demiş tez konusunu sunarken.

Kesinlikle haklısın, çoğu erkek domuz gibi biliyor konunun insanlık sorunu olup olmadığını. Ama ek çaba göstermeden elde ettikleri tatlı hayattan olmamak için bilmezden geliyorlar.

Bak şimdi aklıma geldi, sempozyumda ekonomik bağımsızlık konusunda çarpıcı bir sunum vardı, “Kadının okuyup meslek sahibi olması neyi değiştiriyor? Her şey, boşanmaya kalkınca hiç olmazsa bir maaşı olsun diye mi?” sorularıyla giriş yapılmış. Aslında biz de platform toplantısında benzer başlıklar kullanabiliriz.

Eğitimlerde kullanılan dil çok önemli gerçekten. Art arda kitabî bilgi sunmak boğuyor dinleyiciyi. Oysa yaşamın içinde, hemen yanı başımızda olan bitene şöyle bir baksak, sıkıcı bir dille anlatmaya çalıştıklarımızın canlı ve kolay anlaşılır karşılığını görebiliyoruz.

Geçen gün bizim büroyu temizleyen kadın eltisinden söz etti. “Kocası çalışmasına izin vermediğinden, iki gözü iki çeşme benim eltinin” dedi. Ardından da, “Onunki mi iyi, benimki mi?” diye sordu. “Ben çalışıyorum da ne oluyor, aylığımın hepsini kocam alıyor, bir tek yollarda açlıktan bayılmayayım diye simit parası kalıyor bana, ha bir de yol parası, sabahın köründe çıkıyorum evden, geç vakitlerde dönüyorum,” dedi. Tabii evin işi yine onu bekliyormuş. “Kötünün iyisini seçsek, eltimin durumu daha mı iyi bilmem,” dedi.

Yıldız’a anlattığımda çok güldü, “Bizim dirsek çürütmece yazdığımız makalelerin gerçek izdüşümü bu, sosyolojik çıkarımın âlâsını yapmış bu kadın.” dedi.

Ah, evet Sevdalinkam, yine anlayamadık zamanın nasıl ge-
çip gittiğini. Tabii kalkalım hemen, seni çocuklar bekler, benim de evde incelemem gereken bir yığın dosya var.

İkimiz de gönül insanıyız; gönül gönüle söyleşmeyi ne çok özledik değil mi? Şu halimize bak, kuru kuru...

Bu arada Mayıs ayındaki toplantının İzmir’de olacağından haberin var mı? Umarım yarışmadan da ödülle çıkarsın o zamana. Toplantı sonrası senin film gösterimini de yaparız, Kordon’a açılırız gecesinde. Vaaay be İzmir, bekle bizi! Şimdiden içimde bir fıkırdama başladı Sevdalinkam.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

12 Şubat Pazartesi

Sevda'nın Psikiyatrist Buket Hanım'la Görüşmesi

Buket Hanım'ın Muayenehanesi

SEVDA KONUŞUYOR

Günaydın Doktor Hanım.

Hafta nasıl da çabuk geçiverdi. Geçen görüşmemizi, bugün için sözleşerek bitirmiştik. Ama yine de size tekrar gelip gelmeme konusunu düşündüm sonra. Burada bulunmam, Ahmet'in benim ruh sağlığımın bozuk olduğu yönündeki iddialarını baş üstünde gezdirmem anlamına mı gelir? Öyle düşünülse de bu önemsenmeye değer bir durum mudur, çok da ince düşünmemeli mi, derken, sonunda bir güç beni getirdi yine buraya.

Sizinle konuşmak iyi geldi bana. Daha doğrusu, sizin beni dinlemeniz. Çünkü insanın karşısında, sizin gibi dikkatle ve sabırla dinleyen biri varken konuşmak, öylece durup iç sesini dinlemeye dönüşüyor bir süre sonra. Burada siz ve ben aynı eylemin içindeyiz. Birlikte, beni dinliyoruz. Onca zamandır yapmaya çalıştığım şey bu. Evrendeki tüm ses kaynakları suşuyor, yalnızca benim sesim kalıyor, gözlerimi kapatıp din-

liyorum. Böylesi bir etkin dinleme, kayboluşumu anlamayı, kendimi görmeyi kolaylaştırıyor.

Bir yanılığdan yola çıkmış olsa da, Ahmet'in beni sizinle buluşturması, keyifli bir fırsata dönüştü diyebilirim.

Öyle, gerçekten öyle. İyi ki geldim.

İnanın, bugün bu konuları açacağınız, kapıdan içeri girerken geçmişti aklımdan.

Evlendikten sonra çok şey değişti yaşamımda. İlk yıllar, hem öğretmenliği hem de ne kadar iyi bir ev kadını olduğumu kanıtlama telâşındaydım nedense. Belki çocukluğumda beynime ilâştirilmiş eğreti bir kodlamanın sonucuydu bu. Yoksa yaşananların bir kısmı sevgili Gülümser'le mi ilgiliydi? Gizli bir el, anneme benzetmeye mi çalışıyordu beni?

Daha birkaç ay öncesinde hiç yapmadığım şeyleri yapmaya başlamıştım. Örneğin artık poğaça, börek, kadınbudu köfte, karnıyarık yapıyordum. Oysa evlenmeden önce art arda üç akşam yemeği saatini, peynir ekmekle geçiştirdiğim olurdu. Tencere tavayla çok uğraşmazdım zaman kaybı olmasın diye. Okuduğum kitaplarla beslenirdim daha çok.

Evliliğimizin ilk yılında, gece saat ikilere dek uğraşıp beş günde Ahmet'e kazak örmüş ve doğum gününe yetiştirmeyi başarmıştım. Başımın üzerinde, döne döne dans ediyordu aldığım aferinlerin yıldızları.

Artık eskisi gibi okuyamadığımı, lavantalar içinde sakladığım metaforlarla, şiirlerime renkli taçlar öremediğimi göremeyecek kadar kaybetmişim kendimi.

Değişmez olur mu? Ahmet'in yaşamı da değişmişti evlilikle birlikte. Artık sabahları düzenli kahvaltı yapıyor, akşamları işten döndüğünde üç çeşit yemek masada hazır oluyor, kirli çamaşırlar dağ gibi yığılmıyor, mutfak lavabosu üç günlük

bulaşıklarla dolmuyor, buzdolabının kapağını açınca çürümüş sebze kokusu karşılamıyordu onu. Yemek masasından hooop diye kalkıp koltuğa geçiyor, kırk beş dakikalık şekerlemesini yaptıktan sonra, projelerine dalıyordu.

Önceleri sempatikçe yaptığım, eve işbölümü getirme girişimleri, kavga gürültüyle sonuçlandı. Giderek aramızdaki gerginlik artınca, bu konudaki beklentilerimden vazgeçtim. Evin, zorunlu, yinelenen, ömür törpüsü tüm niteliksiz işlerinin, kendi işim olduğunu kabullenmemle, “huzurlu” bir evliliğe giden ilk şifreyi çözmüş oldum.

Eşine yardım eden örnek erkek modeli de kadınların bu kabullenişinin ardından tanımlanıyor zaten. Ne de olsa insan kendi işini yapar, başka birinin işine de ancak yardım edebilir. Öyle değil mi ya?

Arkadaşlarımıza yemeğe gittiğimizde, salatayı kimin yaptığı, eti kimin pişirdiği konuşulabilir belki. Ama salata tabağını kimin yıkadığı, mutfakta ocağı ve fırını kimin silip temizlediği konuşulmaz. Erkekler eşlerine “yardım” ederken, asla tercih etmezler kayda değer olmayan bu tip işleri.

Para kazandıran ya da alkışlanan işler erkeklerin. Yapılmadığında eksikliği fark edilen ama yapıldığında da önemsenmeyen işler kadınların. Durum bu. Onlar hep yol almaya, yürüyüp gitmeye, yaptıkları işlerin görülmesine, övülmesine alışmıştır.

Aslında Ahmet yürüyüp giderken, her zaman geride olma neden olacak bir şeyler bırakarak ardında, bana “Sen geride dur,” demiş oldu. Onun davranış dilinin bana en sık söylediği söz bu oldu, “Sen geride dur”.

Sabahları yatağın yanında yerden toplanması gereken kirli çoraplarla başlayıp, gün boyunca yapılması gereken “basit ama hiç bitmeyen işler” oldu hep “geri”de.

Öyle Buket Hanım, çocukların doğumundan sonra, ikinci mesai, yani ev yaşamı beni yutmak isteyen bir canavara dönüş-tü. Belki de bu yüzden bu kadar çok kilo almışımdır. Büyüyüp büyüyüp kocaman olup canavarın ağzına sığmayayım diye.

Nasıl olacak Buket Hanım? Çocuklar yemeklerini yemedi, ben bir şeyler yedim. Geç saate dek uyumadılar, bir şeyler ye-dim. Saat yirmi üç otuz olmuş, Ahmet şirket toplantısından dön-memiş, bir şeyler yedim. Barış'ın gece ateşini düşürmeye çalış-tım, bir şeyler yedim. Hem çocukların ev ödevlerine yardım edi-lecek, hem de sofra toplanacaktı, bir şeyler yedim. Hafta sonunu kim bilir kaçınıcı kez, evde temizlik yaparak geçirdim, bir şeyler yedim. Kendimi unutmaktan korktum, bir şeyler yedim. Uzun zamandır görüşemediğim dostlarımın artık beni tanıyamayaca-ğını düşündüm, bir şeyler yedim. Yedim, yedim, yedim, elli ki-lodan doksana çıktım nasıl olduğunu anlamadan. Aynaya baktı-ğimde, bana ait olmayan bir beden karşıladı beni.

Ne yapabilirdim ki Doktor Hanım? Siz hiç çaresiz hisset-mediniz mi kendinizi? Bedeninizin tamamına inme inmiş gibi kalakalmadınız mı hiç?

Bir sabah, içimdeki o koskocaman boşluğa açılan göz çu-kurlarımla karşılaştım aynada. “Bu gördüğüm şey de neyin nesi?” diye sordum kendime. Ya da tam olarak görmek değildi, çünkü kaybolmuştu gözlerim de. Hissetmek diyelim biz buna, kocaman boşluğu hissetmek. Mutfağa koştum, bir şeyler ye-dim. Yeniden baktım aynaya, boşluk öylece duruyordu yerinde.

Ve bu büyümüş bedenim de canavarın ağzına kolaylıkla sığabildiğine, âdeta vakumla içine çekildiğine tanık oldum so-nunda. Hem de acıta acıta, sündüre sündüre yutuyordu beni.

Film merakı mı? Gençliğimin vazgeçilmez hobisi, şimdi-lerde kendime tuttuğum mercek.

Hiç sormayın bunları Doktor Hanım. Acaba evde kaç filmi baştan sona izleyebilmişimdir? Düşünün bir pazar sabahı film keyfinin nasıl olabileceğini. Bizimkiler salona yayılıp film izlerken, kahvaltı sofrası toplanacak, mutfak temizlenecek, bu arada salona içecek servisi yapılacak, yıkanmış olan çamaşırlar asılacak, kimisi nemliyen ütülenecek. Öğle yemeği için hazırlık yapılacak. Tam “Ne çok yoruldu, azıcık otursam...” derken, çocuklar acıktıklarını söyleyecek. Ne çabuk yemek zamanı gelmiş yine diyeceğim. Mutfak, banyo, balkon ve salon arasında mekik dokurken, görmüş olacağım filmin birazını.

Anlayacağınız, bunca yıl içinde, kesintisiz izlediğim tek film, kendi filmim. Böyle diyorum ya, aslında insan, yaşadığı filmi izleyemiyor biliyor musunuz? Belki bu yüzden onu dışarıdan, daha dışarıdan görmek istedim.

Soruyu soruyla yanıtlamayı da hiç sevmem ya, sizce ne diyebilir Ahmet? Görebilir mi ev yaşamının nasıl dönüp durduğunu?

“Sen ne yapıyorsun ki, bütün işleri evde makineler yapıyor, eskiden kadınlar üç değil altı çocukla ve bu makineler yokken nasıl yetiştiriyorlardı her şeyi,” diyor Ahmet. Anlatmak mümkün değil sevgili mimarımıza, yaşam biçiminin de değiştiğini. Üstelik yaptığı iş, neredeyse bizim evin salonu kadar giyinme odaları olan evlerin çizimiymiş.

Eskiden olmadığı kadar çok giysisi var herkesin, kimse bir giydiğini bir daha giymiyor, sürekli yıkanıp ütüleniyor her şey. Sonra yemek kültürü de değişti. Bulgur pilavı, kuru fasulye yemekten sayılmıyor, olsa olsa ana yemeğin yanındakiler grubunda değerlendiriliyor. Öğle yemeğinde yenilen, akşama istenmiyor. Tabii bunun bir de alışverişi var. Beklenti öyle yüksek ki akşam eşinize kapıyı açtığınızda, evinizdeki

eşyalar gibi güzel ve bakımlı görünmeniz gerekiyor. Açıkça söylenmese de, bazen ima ediliyor.

Ev işlerinin ortak özelliği şu; her bir kalem iş, tek başına değerlendirildiğinde çok kolay. Evet, gerçekten de yapılan işler tek başlarına düşünüldüğünde zor değil. Zorluğa neden olan şey, bu işlerin çok sayıda olması ve sürekli yinelenmesi. Hep başa dönülmesi, hep başa dönülmesi. Monotonluğa bağlı ruh çürümesi de hediyesi. Nasıl da tüketici bir döngü bu!

Aslında siz de tahmin etmişsinizdir Doktor Hanım; bu sürecin beni nasıl etkilediğini. Yaptığım nitelsiz işlerden bana bir sıkıcılık bulaşıyordu. Birbirine benzeyen günlerim sıkıcıydı; artık ben de sıkıcıydım. Hep yakınıp duruyordum aynı şeylerden, anlattığım yeni bir şey yok. Çünkü gerçekten yeni bir şey yoktu. Eminim şu an siz de benim çok sıkıcı olduğumu düşünüyorsunuzdur.

İşte böyle Buket Hanım. Neredeyse birbirinin aynı olan günler haftaları, haftalar ayları, aylar yılları oluştururken, bir bakıyorsunuz, ömür geçip gidivermiş. Ama bu arada yaşadıklarımıza iyiden iyiye alışmışız. “Huzurlu” bir evliliğe giden ikinci şifredir bu, “Alışmak ve normal kabul etmek her şeyi”.

Kendimi çoğu zaman çaresiz hissetmiştim. Annem de hep koşturur dururdu, “Çaresiz, biz yapacağız bu işleri” derdi. Ondan çok şey öğrenmiştim, yemek yapmayı, dikiş dikmeyi, örgü örmeyi, gerektiğinde hazır bulunsun diye plastik kaplar biriktirmeyi.

Tabii ya, Gülümser’in işi bu. Ev işleriyle ilgili becerilerini, ‘o muhteşem çaresizlik duygusu’yla sıkı sıkı paketleyip aktarmış olmalı bana. Paket bağını da özenle saklamışımdır mutfak çekmecelerinden birinde, ya gerekli olursa diye. Nereden bileyim yıllarca bana ayak bağı olacağını?

Çocuklarıma ve öğrencilerime, onların geleceğine de doku-
nacak şeyler öğretmeye çalıştım hep. Birleşmiş Milletler İnsan
Hakları Evrensel Bildirgesi'nin "Her türlü kölelik, kulluk ve
köle ticareti yasaktır" diyen bölümünü, onlara kaç kez okumu-
şumdur bilmiyorum. Her seferinde, dikkat edin, "Her türlü"
sözünün altını çizin ve düşünün dedim, "Sakın, sakın çaresiz
hissetmeyin kendinizi".

Bizim gibi kadınlar, bilişsel yönden kendini geliştirecek ne
yaptıysa, az uyuyarak yapmıştır. Çünkü başka yolu yok Dok-
tor Hanım. Ya ev işleri konusunda ücretli bir çalışanı olmalı ya
da biraz dağınık ve özensiz bir yaşam sorun edilmemeli evde
ki, kendisi için zaman ayırmayı başarabilsin kadın.

Siz bu konuyu sormasanız da ben anlatacaktım zaten. Ah-
met'i iyi tanırım. Kesin benim kartvizitimden söz etmiştir de-
miştim. Sizinle görüşmeme ikna etmeye çalışırken, "Senin
anormalliğinin kanıtları, akıllara zarar kartvizitin ve yarım
akıllı arkadaşlarına uyup karıştığın platform işleri ve şu olmaz
olası film değil mi?" diye söylenmişti.

Siz de görün, bakın, ünlü kartvizitim bu işte; Sevdâ Özgür
Kukla/ Yeniden Üretim Çalışanı/ Ev Hizmetleri Zamazingosu.

Hane halkının, sabah uyandığında giysi dolabında temiz
ütülü giysileri hazır bulması, temiz bir kahvaltı sofrasıyla güne
başlaması için yapılan, bitmek bilmeyen işler, yeniden üretim
çalışanından sorulur evlerde. Bizim Platform toplantılarının
vazgeçilmez konularındandır bu.

Evet, aynen öyle; Kadına Yönelik Ekonomik Şiddetle Sa-
vaşım Platformu. Söylenmesi zor ama düşündürücü bir ad.

Ekonominin, politikanın, yaşamımızın her yerinde olduğuna
çok dikkat etmemiştim platform çalışmalarına katılmadan önce.

Elbette Doktor Hanım, ilkokuldan can dostum Yıldız, bana

çok destek oldu, çok şey öğrendim ondan -eşime sorarsanız, benim kafamı karıştırmaktan başka bir şey yapmıyor- Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü'nde doçent kendisi. “Kadına yönelik ekonomik şiddet” konulu onlarca makale, kitap getirdi bana. “Al” dedi, “Al, oku; işte bunlar senin ilaçların, bel ve boyun ağrılarına iyi gelecek,” dedi. Çoluk çocuk uyuduktan sonra, kapanıp gitmek isteyen yorgun göz kapaklarımla mücadele ede ede okudum onları. Sonra okuduklarımızı tartıştık Yıldız’la Amazon Kafe buluşmalarımızda.

Bu cumartesi Yıldız’ın evinde olacağız arkadaşlarla. Füsün ve Aylin de gelecek.

Yıllar önce Okul Aile Birliği toplantısında tanıştık Aylin’le. Onun ikiz kızları, Ozan’la aynı okula gidiyorlardı. Ayda bir okul toplantısında görüşüp, çocukların sosyal etkinlikleri için koşuştururken, baktık, can ciğer arkadaş oluvermişiz. Alçakgönüllü ve çok çalışkan bir doktordur. Baştan ayağa, ne derdimiz olsa ona danışırız biz.

Çok uzattım değil mi Doktor Hanım? Biz öğretmenler konuşkan oluruz zaten, bir de buna “yeniden üretim çalışanı” kimliği eklenince, susmak ne mümkün!

Bir şey demiyorsunuz ama anladım ben sizin beni anladığınızı, gözbebeklerinizle göz kırptınız bana sanki.

Öğretmenlerin işi budur aslında. Söylenenin yanında, söylenmeyi anlamaya çalışmak, satır arasını okumak.

BEŞİNCİ BÖLÜM

17 Şubat 2018 Cumartesi

**Sevda, Sosyolog Yıldız, Avukat Füsün
ve Doktor Aylin'in Buluşması**

Sosyolog Yıldız'ın Evi

YILDIZ KONUŞUYOR

Sevdacığım hoş geldin. Füsün ve Aylin de az önce geldiler. Yani tasalanma, yokluğunda seni çekeştirecek fazla zaman olmadı. Çayımız bile demlenmedi daha.

Heeey Amazonlar, Sevda geldi!

Leylak desenli ince bellileri çıkarıyorum o zaman. Sevda'nın en sevdiği bardaklar. Bakalım Amazon Kafe'nin çayıyla yarışabilecek mi benimki?

Bence de tatlım, arada evde buluşmak da iyi oluyor. Tabii benim evin dağınıklığından rahatsız olmazsanız.

Haydi dostlar, bir yandan masaya şu yiyecekleri taşıyalım, bir yandan da sohbet edelim. Platform toplantısından önce konuşacak çok şey var.

Aaa tabii, toplantı hazırlığından önce, Sevda'nın ifadesini alalım bir bakalım. Duyduklarım doğru mu? Ahmet'in zoruyla psikiyatriste gidiyormuşsun ahretliğim?

Ah Sevda ah, neler söylüyorsun sen? Bazen omuzlarından tu-

tup sarsmak istiyorum seni. Kendi gerçeğini yadsımaaktaki inanın, her koşulda sevdiğini savunmaya çalışan “liseli âşık kız” hallerin var ya, deli ediyor beni. Artık anla şu meseleyi, senin asıl sorunun kendini görememek filân değil, Ahmet’i görememek.

Haksız mıyım amazonlar? Bu kızcağız, üç çocuğun ve Ahmet’in kölesi gibi çalışır durur yıllardır. Evin antin kuntin işleriyle meşguliyetten yorulur, sıkılır, yakınır, ama bir türlü göremez gerçeği.

İstanbul’un en ünlü mimarlarından birinin evinde, ücretli bir çalışanın olmaması şaşırtmıyor mu sizi? Doğrusu, bu konunun sadece sıradan bir ekonomik şiddet bileşeni olduğunu ve biraz daha derinlere bakıldığında, psikolojik şiddetin de eşlik ettiğini görmemek mümkün değil.

İçimizdeki sorunun analizini yapamayacaksak, bu platformda ne işimiz var Aylin? Biliyorum, beni hep tarzımın biraz sert oluşuyla eleştirirsiniz. Ne çare, bu yaştan sonra pamuk helva olmam zor gibi.

Hiç öyle dudak bükme Sevda. İnsan en çok sevdiğine kızarmış. Sen de bana az kızmadın zamanında. Ev ödevimi yapmadığımda öğretmenden önce sen paylardın beni. O zamanlardan belliymiş öğretmen olacağın.

İlkokul üçte miydik neydi, yine ödevimi yapmayı unuttuğum bir gün, “Yaptım ama evde unuttum” demiştim. İlk defa bunu böyle sesli sesli itiraf ediyorum. Gülmeyin kızlar, bu benim için çok önemli.

Yaa, evet yaaa, mesele bir şeyi sesli sesli söyleyebilme meselesi gerçekten de Füsuncuğum. Ne güzel bağladın bizim toplantı konusuna.

Tabii tabii, hele şiddet konusunda. Hep söylüyoruz, şiddete maruz kalındığını sesli sesli söyleyebilmenin hiç kolay olmadığını.

Bu durum onur kırıcı gelir bize. Tecavüzcü gerine gerine dolaşır, tecavüze uğrayan saklanır, utanır. Kırılıp da yen içinde gizlenen kolların ağrısıyla yaşar yüreğimiz. Ama ağrı denince, suçlusu hep bel fitiği olur, romatizma olur, değil mi doktorum Aylinim?

Bu yüzden, genellikle var olan durumu, başka sözcüklerle anlatmayı tercih ederiz. Ekonomik şiddette de böyle.

Al canım şu fındıklardan da.

E öyle olmaz mı? Yıllarca gelirime el koydu demek yerine, eşim baskın bir karakterdir, ev ekonomisinde daha çok o söz sahibidir demek bize iyi gelir. İçimizi rahatlatırız. Kimileri bu konuda daha da ileri gidip, öyle rahatım ki, hesap kitap işlerine kafa yormuyorum, her şeyi kocam hallediyor diyerek, kendini şanslı pozisyonunda görmeyi bile başarır.

Sonuçta ne olmuş, ne olmuş arkadaşlar? Ev yönetiminin baskın karakteri Ahmet, benim can arkadaşımın soyadını Kukla yapar yapmaz, ipleri eline almış, bunca yıl hem gelirini hem ev içi işgücünü dilediği gibi yönetmiş, kullanmış. Acaba onun ipleri kimlerin elinde?

İlk evlendiğiniz yıllarda hep anlatırdın ya bana, Ahmet'in, evlenmeden önce kendisine minimum, ailesine maksimum harcama yapma ilkesi olduğunu. Evlilikle birlikte "kendi" tanımının içine seni ve çocukları da katmış ilkeli Ahmet Bey. Haberin yok mu Sevda? Şairane kuşum benim.

İşte budur, sosyolojik analiz budur, yerden göğe kadar haklısın Aylin.

Ama bana sorarsanız, belki de Ahmet bile farkında değil tam olarak ne yaptığının.

İş yaşamında kılı kırk yaran özenli çalışmalarıyla, mesleğinde hep en iyi yerde oldu Ahmet. Çok da iyi kazandığını tahmin ediyorum. Bana sorarsanız, Sevdacığım bile sadece tahmin ede-

bilir, çünkü benim bildiğim Ahmet, hiçbir zaman gelirini tam olarak söylemez eşine. Beş kazanıyorsa üç der ki, gizlediği bölümü rahatça gönderebilsin memleketine. Ama hiçbir şey sonsuza dek gizli kalmaaaz, bir biçimde fark edilir olan biten.

Hele bizim gibi cadılar oldukça... Bir gün size yemeğe geldiğimde, yüzüme dik dik bakarak “Erkeğin okumuşu kadı, kadının okumuşu cadı olur” demişti Ahmet.

Ooof doktorum Aylinim, değiştir bakalım konuları. Doğru bildin, sizin için giydim bu kırmızı elbiseyi. Amazonları aktive edeyim, savaşçı ruhlarını öne çıkarayım toplantı öncesi dedim. Belli mi olur, biz de yepyeni bir Efes kenti kuruveririz elbirliğiyle.

Tamam canlarım, temel konu başlıklarımızı bir gözden geçirelim ki sonraki buluşmamıza daha hazırlıklı, zıpkın gibi gelelim.

Füsuuun! Hazır mutfağa gitmişken çayın altını da yakıver tatlım.

Şubatın son haftası, dernek temsilcileriyle bir araya geleceğiz. Onlar da toplantı hazırlıklarını ve medya çalışmalarını paylaşacaklar.

Fusun ve hukukçu arkadaşları, hukuksal boyutu çalışarak gelmiş olacaklar. Ben de sosyolojik değerlendirmeleri getiriyorum.

Ha bu arada ev yapımı karadut likörümü yudumlamayı ihmal etmeyin. Afiyet bal şeker olsun.

Nasıl yapalım? Geçen gün yaptığımız beyin fırtınasında ortaya çıkan alt başlıkları yerli yerine oturtmaya çalışalım mı bugün? Zaten toplantı gündemini oluşturan kavramsal çerçeve belli.

Çocuk bakımı ve ev işi üzerinden yapılan karşılıksız emek sömürüsü, psikolojik ve ekonomik şiddet bağlamında masaya yatırılacak yeniden. Ev dışında çalışan ve çalışmayan, çocuksuz

ve çocuklu kadınların haftada kaç saat karşılıksız ev emeği harcadıkları konusunda veriler paylaşılacak.

Çok haklısın Sevda, seni kıracak değiliz elbet, evde yapılan ütünün ve damla sakızlı muhallebinin değişim değeri olup olmadığının, ev emeğinin meta üretip üretmediğinin de konuşulması gerek.

Desene, kolay olunmuyor yeniden üretim çalışanı, ev hizmetleri zamazingosu?

Ev işinin ekonomi politiği konusunda ekibimizi güçlendir-memiz gerektiğini düşünüyorum. Ankara'dan bize destek ola-bilecek arkadaşlarla bağlantı kurdum. Sanırım 10 Mart'tan önce bir gün gelip sunum yapacaklar bize. Sunum sizden, Eminö-nü'nde ekmek arası balık bizden dedim onlara.

Yıldızınız parlıyoor, sevgili amazonlar!

Hay aklınla bin yaşa Aylin. Çalışan kadının, evin temizliği vb işleri için ücret karşılığı hizmet alması da, yaygın olarak, kadı-nın kişisel harcamasıymış gibi görülüyor, haklısın. Bunun nede-ni de “nokta nokta işleri yapar ya da yaptırır” gibi bir yönetim mantığı. Yani zaten kadının yapmak zorunda olduğu düşünülen işleri, ya tatil günlerinde ve iş günlerinde az uyuyarak kendisi yapacak, ya annesine, bir akrabasına aile içi dayanışma adı al-tında ücretsiz olarak yaptıracak ya da ücretli hizmet satın alacak. Her durumda, ama her durumda, doğrudan veya dolaylı biçimde kadının üzerinde dönecek bu işler.

İyi ki açtın konuyu Füsun. Ben de bizim bölümden bir arka-daşla, ~~tele~~rar izlediğimi söyleyecektim Sevda'nın filmi.

Beğenmez mi? Bayıldı. Enteresan çıkarımları oldu. “Filmde-ki kadının, çekim sürecinde bile, o kısacık sürede bile değiş-tiği fark ediliyor” dedi. İlk film karesinde gördüğümüz kadın, filmin sonunda neredeyse görünmez oluyor, elbisesinin, be-

deninin rengi soluyor, mutfağın gri rengine dönüyor, bedeninin sınırları, evyeye, fırına, buzdolabına karışıyor, eriyip gidiyor sanki. “Bu değişim, yaşamdan ölüme giden bir dönüşüm mü yoksa?” diye sordu.

Ölüm kavramını tartıştık onunla. Nasıl ölür insanlar? Eceliyle, hastalıktan, trafik kazasında, doğal afet sonucu, savaşta ölür diye sıraladık hızla. Aklımıza cinayet ve intihar geldi sonra.

Durkheim, intihar sıklığının en az, evli ve çocuklularda olduğunu saptamış yıllar önce. Hâlâ da, evli ve çocuklu olmanın intihar açısından koruyucu olduğu söylenir.

İntihar, kendi yaşamına son vermek demek. Ölmek, yani artık nefes alıp vermemek, hiçbir şey hissetmemek, düşünmemek, toprağa karışıp gitmek. Buradaki ölüm tanımı tıbbi değil mi Aylin? En iyi siz doktorlar bilirsiniz bunu, ne de olsa ölümün tanımını koyanlarsınız.

Peki ya diğer ölümler? Onların tanımını kim koyacak? Biz sosyologlar mı?

Durkheim, intiharın, toplumsal bir olgu olduğunu ortaya koyup, nedenlerini açıklamaya çalışmış. Ardından, Douglas, Johnson, Powell gibi düşün insanları karşıt görüşlerle konuyu irdellemeyi sürdürmüşler. Bakıyorum, Sevda’nın filmindeki gibi bir ölüm konusunda pek kafa yoran olmamış.

Tamam, tamaaam, susuyorum. Rahatlayın canım, tabii ki derste değiliz, estağfurullah.

Evli ve çocuklu olmak intihardan koruyormuş derken, birbirimize bakakaldık arkadaşım. Aynı anda, aynı şeyi düşündük. Tıbben ölmemiş, tınak içinde ölümden korunmuş olanlar, kaydı tutulmayan başka bir ölümün içinde olmasın?

Neden mi bu konulara girdik? Filmdeki kadının dönüşümü de bir tür ölüm. Çünkü başka birine dönüşmesi, ilk ha-

linin ölümü demek. Bazen kişinin kendisinin bile farkında olmadığı bir durum. Sonuçları önemli bir sosyal sorun. Peki, bu bir cinayet mi, intihar mı? Faili meçhul mü, yoksa orta yerde durmakta mı kabak gibi?

Sosyal açıdan ölmekten söz edecek olsa bu toplum, kendini en kısa yoldan temize çıkarır, “intihar” sözcüğünü kullanır. Sonuçta nedenlerinin derinliğine incelenmesi ötelenebilir intiharın. Ölümünden, ölen kişinin sorumlu tutulması ne kadar da rahatlatıcı. Polisiye filmlerde de çok görürüz. Katil hemen intihar süsü verir ölüme, izleyiciye de çok normal gelir bu durum.

İntihar süsü ver, çık işin içinden. Yirmi yıllık eşinden şöyle söz et; spor yapmadı, bakımlı olmadı, kitap okumadı, güncel olayları takip etmedi, iyice saldı kendini, başka biri oldu.

Ne güzel söyledin Aylin. Neden tüberküloz olmuş vatandaş? Kendine iyi bakmamış, iyi beslenmemiş, ondan. Alkolik olmasa siroz olmazmış, sigara içmese akciğer kanserinden ölmezmiş. Hastayı suçla geç, çık işin içinden sayın bakanım, sayın müdürüm.

Haklısın Sevda, vallahi boğazınıza dizdim şu çeşni sofrasını.

Ne yapayım? Ağzıma takılan bir şarkı sözü gibi, yineleyip duruyorum istemeden. Bu bir intihar mı, cinayet mi? Faili meçhul mü, yoksa... Bu bir intihar mı, cinayet mi? Faili meçhul mü, yoksa... Umarım bulaştırmamışımdır size. Beyninizi yakıp tutuşturmak istemem Mart'ın onundan önce. Moda deyim bu değil mi? Beyin yanması?

Bu davadan söz etmen çok iyi oldu Füsun. Benim de kafamı kurcalayan bir konuydu. Kadınların birbirine yaptığı. Belki de en zor anlaşılanı, bazen anlaşılmazı bu. Hani görümce, kayınvalide, elti ilişkileri.

Söylediğin kadar basit değil Aylin. Ha deyince çekirdek aile olunmuyor. Geçen toplantıda Kandiyoti'nin patriyarkal aile ta-

nımından söz etmiştim anımsarsanız. Zaten alışılmış erkek egemenliği yanında, kadınlar arasında da enteresan bir güç ilişkisi var. Kadına, kocasının annesi ve kız kardeşi, doğrudan ya da dolaylı olarak, bir biçimde baskı uyguluyor. Gençken bu baskılara maruz kalan, emeği sömürülen, hani “Soframızdaki yeri öküzümüzden sonra gelen” bu kadın da yıllarca içinde biriktirdiği öfkeyi kusmak için oğlunun evlenmesini bekliyor. Oğlu evlensin ki o da hıncını gelininden çıkarsın. Özellikle de eşini kaybedişinin ardından, oğulları, kızları, gelinleri, torunları yönetmeye kalkan hanım ağalar böyle çıkıyor ortaya.

Boşanma davalarında kim bilir ne çok görüyorsunuzdur bu patrilaryal aile sorunlarını, değil mi Füsün?

Mesele sadece aynı evde yaşayan kişiler meselesi değil. Çünkü pek çok aile, sadece ayrı evde yaşadığı için dışarıdan çekirdek aile gibi görünse de, geniş aile ilişkisel yapısının korunduğuna ilişkin pek çok araştırma var. Yani, diyeceğim o ki, aileler ülkenin iki ayrı ucunda da bulunsalar, yine de müthiş teknoloji katkısıyla aldığınız nefes kontrol edilebiliyor kilometrelerce öteden.

Ne diyorsun Aylin, öylesine bir kabulleniş var ki bu eşitsizlik temelli düzeni, kadınlar arasında süregiden çatışma, kuşaktan kuşağa aktarılıyor sanki. Kadın, gelinine “Ben çektim, sen de çek” diyor. Nasıl da güdük, yıkıcı duygular bunlar.

Elini açıp, “Haydi pamuk eller cebe, verin bana annelik hakkımı, süt hakkımı” diyen anneler, ana-oğul sevgisinin üzerine tünemiş yırtıcı kuşlar gibi.

Böyle anaların oğulları da ömür boyu hiç bitmeyen borçluluk duygusuyla kıvranıp duruyor. Bir türlü kendi çekirdek ailelerini kuramıyorlar. Hiçbir zaman eşlerine karşı dürüst davranamıyor, yeterince samimi olamıyorlar. Eee, boşuna demiyoruz, samimiyet, dürüstlük gerektirir diye.

Aynen öyle Sevdacığım, kadına yönelik ekonomik şiddet sorunundan, nedene doğru iz sürersek, patriyarkal aile ilişkilerine dokunmadan geçemeyiz.

Eveet, isteyenlere ahretliğimin lor kurabiyesinden de var. Bu kurabiyeyi, Seveda'dan iyi yapanı görmedim vallahi.

Hem 8 Mart'ı, hem de toplantıyı aradan çıkaralım da, bir gün de dedikodulu buluşma yapalım kızlar. Ama ilk gündem konusu, benim olmadığım toplantıda yaptığınız seçim olsun.

Yaaa, öğrenirim ben işte, kuşlar söyledi diyeyim.

Hiç bakmayın benim şairane kuşuma, başka kaynaktan öğrendim. Çocuk gibisiniz vallahi, nerden aklınıza geldi grubun en sıkıcı üyesini seçmek? Hem de ben yokken.

A-aaa, teessüf ederim Aylin. Sen de oy vermişsin benim aleyhime. Bir de ne demişsiniz, "Ohh! Yıldız yok ders de yok" haa!

Ben de üzülüyorum Eskişehir'lerde, katılamadım toplantıya diye.

Neyse, yerleştirdim oğlanı. Öğrenci yurdu işi olmayınca mecbur kaldık ev tutmaya. İyi anlaştığı iki arkadaşıyla birlikte-ler şimdi. Bakacaklar artık başlarının çaresine.

Haydi bakalım, size ceza olsun kızlar; cinsiyete dayalı işbölümünün, aileyi ayakta tutan üretim, yeniden-üretim işlerinin, kadının statüsünü biçimlendirişini anlatayım mı? Madem en sıkıcı üye seçilmişim, hakkını vereyim değil mi?

Eee, en eğlencelimiz kimmiş bakalım?

Hah işte, tahmin ettiğim gibi, seçemediniz tabii. Herkes birbirinden 'eğlenceli' ne de olsa.

Bu kadar şamata yeter mi? Hep eğlenecek değiliz ya! Ne diyorsunuz şu statü meselesine?

Bir bakıyorsunuz, üniversite mezunu, iyi derecede yabancı dili olan gencecik bir kadın, evde çocuk büyütüyorum diyerek

beş altı yıl hiç çalışmıyor. Haydi, itiraf edin amazonlar, böyle birine rastladığınızda ilkin kızgınlık duyuyorsunuz.

Ama başka bir gözle de bakmalı konuya. Mesele şu ki, kadının da kazandığı parayı hissetmeye gereksinimi var. Bütün gün çalışsın para kazansın, kendisine harçlık bıraktıktan sonra, kalanını eşine versin ve toplu ortak paralarını değerlendirme konusunda hiçbir söz hakkı olmasın. Bu durum, kadını para kazanmaktan soğutur.

Ayrıca çok yoğun iş yaşamının yanında ev sorumluluğunun da kadında olması, büyük bir yükün altında ezildiğini hissetmesi, onu dışarıda çalışmamaya itebilir.

Söyle Füsün kardeş, sen söyle şu işin aslını. Hukuk, kimin hukuku, demokrasi, kimin demokrasisi? Feminist hukuk kuramları ne diyor bu olan bitene? Eril hukukun hakkından geliyor muyuz oklavalarımız ve kalemlerimizle?

Değil tabii, demode feminist söylemleri hortlatmak değil niyetim. İnsanlığın yarısının, yani kadınların çok yönlü yok edilmesi, aslında diğer yarıyı da kötü etkilemez mi? Konuştuğumuz her şey, insanlık sorunu.

Ah Füsün 'um, keşke anlattıkların yüreğimize su serpseydi be azıcık. Neyse, gene çok sosyolog oldum ben, şimdi çaylarımızı tazeleyeyim bari.

Oooo por- ta- ka- lı soy- dum, ba- şu- cu- ma koy- dum, ben bir ya- lan uy- dur- dum. Du- ma, du- ma dum. Kır- mı- zı mum. Sen çıktın Aylin. Bir sonraki toplantının raportörlüğünü sen yapıyorsun.

Haklısınız hepiniz saptamalarınızda. Dönüp dolaşıp şiddetin, özellikle ekonomik ve psikolojik şiddetin sistematikliği konusuna geliyoruz. Sistematiik şiddet uygulanarak, bir insanın yıllar içinde yok edilmesi, özgüveni düşük, mutsuz ve verimsiz birine dönüştürülmesinden söz ediyoruz.

Bu işin cinayet olduğunda hemfikiriz galiba. Faili meçhul mü? Şimdi gözlerinizi kısıp bir bakın uzaklara doğru. Gördünüz mü sanık sandalyelerinde kimlerin oturduğunu? Başrolü oynayan koca, patriyarkal aile yapısı, eril hukuk, mahalle baskısı. Ve yüzlerini uzaktan çok iyi seçemediğimiz kimler kimler...

Bazen insan gerçeklerden kaçmak ister, deprem tehlikesi- ni yok saymanın verdiği rahatlık gibi. Okumuş sosyal bilimci kadınlarımız bile, öncelikle az eğitim almış kadınların uğradığı şiddetle ilgilenerek, aslında kendini rahatlatır içten içe. Dayak yemediğine, kendisine günde beş öğün küfredilmediğine sevinip, şiddet mağduru olmadığını düşünür. Oysaki eve alınan çaydanlığa varıncaya kadar evde karar verici olan eşidir, yirmi küsur yıllık iş yaşamına karşın, kendi isteğiyle ve kendisine ait bir dikili ağacı olmamıştır. Evin duvarına bir çivi çakamamıştır gönlüne göre. Değil mi Aylin, öyle değil mi?

Bu sene sadece bizde değil, dünyada bir hareketlenme var; ABD'deki Uluslararası Kadınlar Grevi Eylem Komitesinin kadınlara, şu başa belâ ücretsiz yeniden üretim işlerini de kapsayarak, her işi durdurma ve sokağa çıkma çağrısında bulunması, beni çok heyecanlandırdı amazonlar.

Füsuncuğum, senin çalışmalar nasıl gidiyor? Türkiye'de kadına yönelik aile içi şiddet araştırmalarında ekonomik şiddet konusunda ne kadar bilgi sahibi olunabildiğini merak ediyorum doğrusu. Gerçekten, ulusal eylem planlarında yer alan hedefler gerçekçi mi? Hedeflere ulaşıp ulaşılmadığına bakılıyor mu? Yoksa plan program yapıp, konuyu izlemeden, öylece bırakıyorlar mı?

Aaah neyse, yine kimselere söz vermiyorum değil mi?

Bizim bölüm de birkaç çalışma yapmış bu konuda. Ama çalışmaların kısıtlılıkları çok ne yazık ki.

Erkeğin, kadının çalışmasına engel olması ya da işten ayrılmasına neden olması, ekonomik şiddet varlığı olarak değerlendirilmiş. Bir yandan da çalışan kadınların kazandığı parayı nasıl harcadığı, evle ilgili harcamalarda ne kadar söz hakkı olduğu, mal mülk sahibi olma konusundaki tutum sorgulanmamış.

Gerçekten ilginç sonuçlar elde edilmiş. Ev kadınlarına eşlerinin harçlık vermemesi ya da çok kısıtlamasının, tipik bir güç gösterisi ve kadının kişisel harcamalarını, arkadaşlarıyla dışarıda görüşmesini en aza indirme çabası olduğu saptanmış. Bana göre bir tür kölelik ve karın tokluğuna ev içi çalışanı olma durumu.

Çalışan kadının gelirinin elinden alınmasının ise, yine kadının günlük yaşamının kontrol altında tutulmasıyla sonuçlandığı görülmüş.

Yapmayın amazonlar, hepiniz bir anda çıkıp gitmeyin bari. Dördümüzün bir araya gelmesi zaten zor oluyor. Buluşabilmişken doyalım birbirimize.

Tamam tamam söz veriyorum, şu sıkışık dönem geçsin, haklarımızı alalım elimize, yemek tarifi ve modadan başka bir şey konuşmayacağım sizinle, grubun en pişmaniyesi olacağım.

Şimdi, hiç itiraz istemem, kahvemi içmeden gidemezsiniz.

ALTINCI BÖLÜM

19 Şubat 2018 Pazartesi

Sevda'nın Psikiyatrist Buket Hanım'la Görüşmesi

Buket Hanım'ın Muayenehanesi

SEVDA KONUŞUYOR

Aman, dışarısı bir soğuk, bir soğuk. Üzerime bir hırka alıverseydim gelirken, tir tir titremeyecektim serçecikler gibi. Buğulu camlara resim yapma zamanı. O kadar soğuk. Çocukken, benim işaretparmağımın dokunmadığı cam kalmazdı soğuk havalarda; kocaman, afili bir 'SEVDA', yanına minik bir kalp.

Şimdi ne yazarız? Slogan yazarız herhalde, "Şiddetin her türlüsüne karşıyız" gibi. Şaka bir yana, kılcallarıma dek ısındım Buket Hanım.

Yook yok, sadece doğal gaz tesisatı değil burayı ısıtan, sizin kor parçası ruhunuz, yakınlığınız. Çok da zevklisiniz. Bayıldım koltuğunuzun açelya pembesi kadife kaplamasına. Önceki gelişlerimde fark etmemişim, kendimi anlatma telâşından olsa gerek.

Evet, unutmamışsınız, dört amazon bir aradaydık cumartesi günü. Başka illerin de katılacağı platform toplantısı Mart'ın onunda. Biz de zamanla yarışıyoruz o güne hazırlanırken. Çöl

ortasında buz kalıpları gibiyiz vallahi. Suya dönüşüp kumlara karışmadan bitirmeliyiz işleri.

Eh, fena değil. Elimizden geleni yapıyoruz. Eteğimizde ne var ne yok döküyoruz buluştuğumuzda; düşüncelerimiz, öğrendiklerimiz, sorularımız, sorunlarımız.

Çoğu zaman, soru ve bilgi bombardımanı oluyor, başıma ağırlar giriyor. Bir an önce evime gidip kendime geleyim istiyorum. Ama ayrıldığımız ilk dakikada özlemeye başlıyorum o ortamı. Hem gökyüzü hafifliğinde ova gibiyiz birbirimize, yayılabilirdiğin kadar, hem de çıkılması zor bir yamaç.

Bu kez Yıldız sıkıştırdı beni biraz. “Senin yumuşak yüzün olmasa, Ahmet bunca yıl bu kadar rahat davranamazdı,” diyor. Haklı olabilir, ama böyle düşünmek istemiyorum. Bilgelığın kuşandığı kılıç şurada dursun diyorum Yıldız’a, yumuşacık bebeklik yastığıma gömüleyim, leylâk kokulu hayallere beleneyim azıcık.

Tabii uzun sürmüyor bu miskinlik halleri. Bir anda yekini yöneliyorum günlük yaşama, buluttan döşeğimi özenle katlayıp saklıyorum dolabıma. Neme lâzım? Gerekli olur yine baskım sıkışınca.

Doğru, biraz da filmimden söz edeyim, doğurduğum dördüncü çocuktan. Yine bilemiyorum anlatmaya nereden başlayacağımı.

Yaşlanıp gittiğimizi söylüyoruz ya ezbere, sadece yaşlanmak sözcüğüyle özetlenebilir mi acaba yıllar içinde yaşadığımız değişim? Yaşlanmak değil, başka biri olmak korkuttu beni hep.

Evet, değiştim, dönüştüm daha az ben olan birine.

Sormakta haksız değilsiniz. Ben de çok sordum bunu kendime. Hangisi gerçek ben? Ama değil, öyle değil. Yetişkin olmayı istemeyen bir ergen gibi, ergen olmayı istemeyen bir ço-

cuk gibi değil. Bir fidanın büyüyüp değişmesi, koca bir ağaç olması gibi değil bu değişim. Bir afetten çıkmışsın gibi.

Kendimi deprem enkazından çıkmış gibi hissetsem de, belki tam olarak öyle de değil. Daha çok sel fel keti gibi. İnsanoğlunun parmağı var ortaya çıkışında. O parmak ki, buğulu camlara, kalpler, çiçekler çizerken zamanında, bir bakıyorsa, başkalarının yoluna engeller çizmiş, kalem olmaktan vazgeçip, silgi olmuş, güzel olan ne var ne yoksa silmiş geçmiş.

İnsanların bizi görmesi, var oluşumuzun kanıtlarından değil mi? Onların bakışlarında hangi izler saklı, bizim yansımamızın izi mi? Ben de bir tür iz sürdüm aslında bu film çekimi sürecinde, beni kendime götürecek ipuçlarını aradım Doktor Hanım.

Çocuklarım ve Ahmet beni görüyor muydu? Gördükleri, benden bekledikleri işler miydi sadece? Yeniden  retim çalışmaları yani. Pişirilmiş yemekler, kurulmuş ya da toplanmış sofra, dolaplara, çekmecelere yerleştirilmiş temiz giysiler, temiz bir mutfak.

Anladım ki bir insana yapılabilecek en kötü şeylerden biriymiş onu yok saymak. E tabii yokmuşsun gibi davranıla davranıla, gerçekten yitip gidiyorsun bir süre sonra. Acı olan, sineklikle duvara yapıştırılan sivrisineğin bıraktığı iz kadar bile izin kalmayacağını hissetmen. Keşke meteorların atmosferde yanışı gibi olsaydı kayboluşum, ne havalı olurdu değil mi? şiirlere ‘kayan yıldıız’ diye geçerdi, biraz romantik görünürdü hiç olmazsa.

Elbette paylaştım arkadaşlarımla. “Yoksa sen depresyon mu geçiriyorsun?” dedi bir gün biri. “Dikkat et” diye ekledi, “ok yüz verirsen bu depresyona, katilin olup çıkıverir”. Sarıldım. Uzunca bir süre bu konuları düşünmekten alamadım kendimi. Yıldıız’la da çok konuştuk tabii.

Biliyorum, hep aynı şeyden söz etmiş oluyorum, ama başka türlü de anlatamam ki durumumu. Kaybolma düşüncesi çöreklenip oturmuş beynime bir kere. Kaybolmak. Bu da bir tür ölüm mü?

İlkokul öğretmenimiz, tekrar tekrar düşünün sözcüklerin anlamını derdi, sözlüğü karıştırırken bile. Onu da insanoğlu hazırlamadı mı sonuçta? Her şey geliştirilebilir, daha iyisi yapılabilir. Bunun için kuşkuyla bakmayı öğrenin dünyaya -fazla abartmadan tabii- bilimsel düşünce kuşkuyla, merakla başlar derdi.

Evet, kendimi görmek, enkazın içinden çekip çıkarmak istedim. Küçük bir bebek merakıyla inceledim elime aldığım aynayı. Uzun uzun baktım yüzüme. Eski Sevda'ya göre bir hayli kilolu, yorgun bir yüz belirliyordu aynada. Değil, değil, değil, bu değilim ben! Göremiyorum kendimi. Aynanın küçüklüğünü sorumlu tutup, boy aynasını denemek de yararsız.

Ne mi yaptım? İz sürmeye devam. Fotoğraf albümlerini inceledim; düğün, sünnet, nişan, doğum günü kutlamaları. Sanki benden bir iz yok. Fotoğrafların bile tozunu alırken, izlerimi de silip süpürdüm mü acaba?

Eskiden giysilerin birazı gezmelik, birazı evlik diye ayrılır-
dı. En azından bizim mahallede öyleydi. Belki siz bilmezsiniz Doktor Hanım. Evlik giysileri giyince, her zamanki halimizle var olurduk, gezmelikleri giyince, fotoğraflardaki gibi. Biz en çok evliklerin içinde, her zamanki halimizle biz olurduk.

Bunları düşündüm uzun uzun. Ve sonunda, “Evrekaaa, evrekaaa!” Kendimi nerede arayacağımı buldum. Tabii ki evliklerimle, her zamanki halimle, en çok bulunduğum yerde, evde. Öyle ya, bir şeyi kaybettğinde, en son nerelerde bulundurduysan, önce oralara bakarsın bulmak için.

Tam ben bu konuyla haşır neşirken, doktor arkadaşım Aylin'in hastanesine gitmem gerekti bir hasta ziyareti için. Oraya kadar gitmişken, birlikte hem öğle yemeği yeriz, hem de azıcık dertleşiriz dedik. Öteden beriden konuştuktan sonra, konu Aylin'in son altı aydır yoğun bakımda çalışmasına geldi. "İçim dışım monitörizasyon oldu, bunaldım," dedi. Merak ettim, neymiş bu monitörizasyon.

Ben sordum, Aylin anlattı. Önemli yaşamsal değişkenleri, tıbbi cihazlarla sürekli ya da belli aralarla ölçüyorlarmış. Cihaz, tehlikeli bir durumda alarm verince, hemen sorunu gidermeye çalışıyorlarmış. Bir şeye bir kez bakıp kaçmak gibi değil, başında durup uzun uzun izlemekmiş bu monitörizasyon. Bir kere bu işin altında önemsemek var, öncelik vermek var. İlgimi çekti.

Kaptırdım gidiyorum yine Doktor Hanım. Tereciye tere sarıtar gibi, monitörizasyon anlatıyorum size.

Önemli yaşamsal değişkenlerin neler olabileceğini sordum. "Senin yaşamsal değişkenlerin, okumak ve şiir yazmak, istersen gönlüne göre alışveriş yapmak, sinemaya gitmek olsun," dedi gülerek, "Biz bunları monitörize edelim, ne durumdasın görelim." Verdiği örneklerden memnun, keyifle, eğlenerek anlattı bana. En ciddi konuları kıkırdayarak konuşan iki küçük kız çocuğu olmuştuk. Bir kâğıda hızlı hızlı bir şeyler yazdı:

Hasta: Sevda Özgür Kukla

Son on yılda, sadece çocuklar için sinemaya gitmiş; onlar film izlerken, yakındaki marketten mutfak alışverişi yapmış ya da kazara, o da sinema koltuğuna oturduysa, yorgunluktan uyuyakalmıştır.

Oğlanların sünnetinden beri, yani on bir yıldır, kendisine zevk için herhangi bir takı, giysi ya da başka bir şey almamıştır.

Yıllara göre, okuma ve şiir yazma sıklığı incelendiğinde, son beş yılda yirmi beş kitap okuduğu, hiç şiir yazmadığı saptanmıştır.

Son yirmi yıldır hiç şiir yazmadığından, şiir yazma beyin lobu, geri dömüşsüz işlev kaybı tehlikesiyle karşı karşıyadır. Zuuur, alarm zili çalmaktadır.

Bu verilere dayanarak, hastaya yoğun şiir yüklemesi yapılması ve şiir yazma beyin lobunun tedavisi için acilen Ritsos Dal Hastanesine sevki uygundur.

Tabii bunları yazarken, Aylin gülmekten kırılıyor. Bense ciddileşiyorum. “Peki, gereken yapılmazsa ne olur, hasta kaybedilebilir mi?” diye soruyorum Aylin’e. Sorum yanıtsız kalıyor zaman darlığından, hesabı ödeyip kalkıyoruz.

Eve dönerken, kapatıyorum gözlerimi dolmuşta. Yoğun bakımda değilim, evdeyim, her yanımdan kablolar sarkıyor. Evin duvarları ekranlarla dolu. Sevda’nın monitörizasyonu. Mekanik bir ses duyuluyor; son yirmi saatte gazete okumadığı, son yetmiş iki saatte müzik dinlemediği kaydedildi. Giderek değerler kötüleşiyor, ekranlardan cızırtılı sesler yükseliyor. Mekanik ses, “İnsanı kaybediyoruz” diyor, kırmızı, düz bir çizgi belirliyor, dolmuşun dikiz aynasına kadar uzanıyor, büyük bir soru işaretine dönüşüyor. Son anda fark ediyorum evin yakınındaki durağa geldiğimizi, iniyorum dolmuştan.

Ayağımı yere atmamla birlikte, bedenimin tamamını yoklayan bir bulantı duyumsuyorum. Parmak uçlarım bile huzursuz. Kalp atışım hızlanmış. Gebe olduğumu anlıyorum; bu filmi doğuracağım, başka çare yok diyorum. İster kız, ister erkek ama ille de adı Monitörizasyon olsun. Kararlıyım, varoluşuma ilişkin hiçbir im, kameraların gözünden kaçmayacak, kısıkvrak yakalayacağım, göreceğim kendimi.

Şimdi siz de meraklandınız değil mi Doktor Hanım?

Eve gitmek yerine çarşıya yürüdüm. Gizli kameralarla ilgili bir piyasa araştırması yaptım. Seçenekleri titizlikle değerlendirdim. Hem kaliteli olsun hem de ucuz. Ortalıkta kocaman gözler gibi görünmesin, gerçekten gizli olsun istiyorum. Sonunda, iyi kötü bana uyan özelliklerde altı kamera satın aldım. Bu alışveriş nedeniyle, bir süre kişisel harcamalarımдан epey kısıtım. Yoksa Ahmet çıkışacak, ne çok para harcamışsın diyecek.

Hiç kolay olmuyor Doktor Hanım. Herkes nasıl da meraklı başkalarının yaşamına omuz vurup girmeye, yerli yersiz akıl vermeye. Kameraları satan kişi, “Ne gerek var hanımefendi, sadece giriş kapısının önüne alın bir tane, yeter” diyor. “Evde tam gün çalışan bir yardımcımız olacak, onu kontrol etmek için gerekli,” diyorum. Yine ikna olmuyor. “Sadece salona, mutfığa yeter, hem bununla uğraşacağınıza güvenilir birini bulun” diyor. “Kocam böyle istiyor, evde olan biteni bilmek istiyor, ne yapayım?” deyince, kurtuluyorum tükenmeyen sorular ve çözüm önerilerinden. Evin beyi mantıklı ya da mantıksız bir şey buyurdu mu, akan sular duruyor ülkemizde. Konu sorgulanmıyor. Parola buymuş demek; kocam böyle istiyor.

Aynen öyle oldu, aynen öyle.

Kameraları monte etmeye gelen kişi de sorgulamaya başlayacakken, hemen parolayı söyleyip susturdum onu. Teknolojiyle aram iyi olmadığından, kamera kayıt programını sordum. “Çok basit iş, sizin çocuklar bile halleder bunu” dese de -e çocukların haberi yok, gizli iş bu diyemediğimden- ısrarla ve hatta azıcık yüzsüzlükle, programın her ayrıntısını öğrendim adamdan.

Evet, geçtiğimiz Ekim ayında Buket Hanım.

O gece, heyecandan uyuyamadım uzun süre. Bir o yana dön, bir bu yana, olmadı dertop ol, olmadı cenin ol, yum göz-

lerini, yum sımsıkı, gir midye kabuğunun içine, uyu, yeter ki uyu. Ya kameralar fark edilirse, herkes bana ne der, nasıl açıklarım bu durumu diye kendimi yedim bitirdim. Gecenin sessizliğinde meydana boş bulup, eve stereo yayın yapan buzdolabı bile destekleyip, yüreklendiriyordu sanki beni, ya da bana öyle geliyordu. Heyecanlıydım, bir yandan da nasıl mutlu, hiç kimşenin bilmediği bir planım vardı ve bunu tek başıma uyguluyordum. Bunca doruklarda takdir etmemiştim kendimi hanidir.

Sabah oldu. Tuvalet ve banyo dışında evin her yerine ustalıkla yerleştirilen kameralar başladılar saat altıda mesaiye. “Haydi bakalım, kolay gelsin yoldaşlar!” dedim onlara, “Bir şeye ihtiyacınız olursa, çekinmeyin, ablanız burada hatta onu görmekten sıkılsanız bile, hep burada” diye ekledim.

Tabii, çocuklar okuldan gelmeden hemen önce onların odalarındakileri kapatıyordum. Zaten onlar geldikten sonra odalarına çok gerekmedikçe girmem ben. Mutfak ve salon kameraları açık oluyordu gece bire dek.

Kamuflej için duvarlara fotoğraflar, masklar, tablolar asmıştım önceden. Çekimlerin başladığı gün, arada bir gözüm kayıyordu onlara doğru. İçimden, bakma oraya, bakma diyordum. Her zamanki gibi ol, doğal ol. Tuhaf bir durum. Ama ilk iki günde alışıyor insan, kameraların varlığını unutuyor bile.

Evet, tam da öyle, kendi filmimi çekiyorum. Başrolde Seveda. Mekân, kaybolduğunu tahmin ettiğimiz yer. Dekor, bizim ev işte, hep aynı, hep aynı.

Bir ayın sonunda bıraktım çekim yapmayı, artık şu kayıtları incelemenin zamanı geldi diye düşündüm. Geceleri çocuklar yattıktan sonra, bölüm bölüm, hızlandırılmış biçimde izliyordum. İzledikçe, gölgelendi başlangıçtaki coşkum, tatlı heyecanın yerini can sıkıntısı aldı. Yolda güzel bir oyuncak bulup

çok sevinmiş, eve götüremeden kaybetmişim sanki. Yaşamsal değişkenlerimi aradım filmde. Göremedim. Aynadaki yüzüm çıkıyor arada bir ekrana, elim, raftaki kavanoza uzanmış, yüz değişmiyor kayıtlarda, kavanozdaki pirinç azalıyor. Sadece sırtımın görüldüğü çekimler var, birden kendi yüzümle dönecekmişim gibi arkaya, ama dönmüyorum, eğilip yerdeki çöp kovasını alıyorum her seferinde. Daraldım, bunaldım izledikçe. Sanki 'Dilimin ucunda bir şey var, ama nedense söyleyemiyorum'un filmi. Bilmediğin dilde yazılmış bir kitabı okumaya çalışmak gibi.

Eski alışkanlık Buket Hanım. Öğrencilerime bir şey anlatırken de kırk örnek vermeden kapatamazdım bir konuyu.

Ne oldu Sevda Hanım dedim kendime, ne oldu? Yaşamdan bir kırık not daha mı aldım? Meğer ne zor işlere kalkışmışım ben, kendimi kandırıp avutamıyorum da. En zoru kendini kandırmak değil midir zaten? Güçlüklerle baş ettiğimizi sanarak ilerlerken, tosladığımız en hazin yer.

Vazgeçsem bu işten, kendimi aramaktan, kendimden, diye düşünürken, mutfak tezgâhında çöpe atılmayı bekleyen gazete parçası ilişti gözüme. Zamanında bir şeyi onunla sarıp sarmaladığımdan, buruş buruş. Dışarıda kalan yüzeyde şu heceler görünüyor; -vaz, -yen, -ka, -nır. Eski bulmaca kurtlarından kim kaldı? Hemen çözüyorum, vazgeçmeyen kazanır. Gazeteyi hızlıca düzeltiyorum tezgâhta, doğru, vazgeçmeyen kazanır.

Küçük rastlantıların, önemli dönemeçlere yönlendirebildiği, böylesine basit bir hikâyeye midir yaşam? Vazgeçmiyorum dedim, bakalım eski gazete parçası beni nereye götürecekt?

Tabii onu da anlatayım. Olay şöyle gelişti. Güzel Sanatlar Fakültesi Sinema Televizyon Bölümünden yardım almaya karar verdim. Orada çalışan bir öğretim üyesine danışmalıydım

öncelikle. Adını üniversitenin web sayfasından buldum, tanımam etmem normalde. Yıldız'a sorsam, beni yönlendirirdi, ama yalnız baş koydum bu yola, kimseye de evde çekim yaptığımı filân söylemek istemiyorum. Önce tek başıma ne yapabileceğimi, konuyu nereye kadar götürebileceğimi görmek istiyorum.

Danışacağım, danışacağım ama nasıl? Yeterince bilgi sahibi olmadığım bir konuda nasıl soru soracağım? Bakalım adam beni kabul edecek mi, ilk iki cümlede anlar benim sinema konusunda cehaletimi. İkinci bir vazgeçme krizine girer gibi oldum, ama beynime söz geçirmek ne mümkün, ateş harlanmış bir güzel, alevler yükselmiş.

Madem film yapmaya kalkmışım, hem de kendi monitörizasyonumun filmini; pedestal, tilt, zoom ne demekmiş bilmem gerekmez mi? Sanki sınava girecekmiş gibi çalıştım. Önce temel sinema terimlerini öğrendim. Film yapma sürecine ilişkin bir şeyler okudum. En azından yapmak istediklerimi biraz daha netleştirip, yazabilir hale geldim.

Kafamdakileri anlaşılır sorulara dönüştürüp kâğıda dök-tüm. Tabii, kâğıttan okuyup, kendimi komik duruma düşürecek halim yok ya, ezberledim yazdıklarımı. İlk defa size söylüyorum bunları, zaten başka kimseye de söylemem ve hatta unutmayı tercih ederim. Bazen unutmak, kolaylaştırır yaşamı.

Ezber işi de tamam dediğimde, sabah çocuklar evden çıkar çıkmaz attım kendimi yollara. Beni üniversiteye en hızlı götürecek araç metroydü. Koş, koş, koş, dikkat, kapılar kapanacak! Ayakta duran balık istifi kalabalık içindeyim metroda, işe gidenler, öğrenciler... Ezberlediğim soruları yineliyorum içimden. Hurraa, yürüyen merdivene yöneliyoruz. Tekrarlara devam. İkinci soru, *“Emre bey, az önce belirttiğim hedeflere*

ulaşabilmek için, film yapımı ve yönetmenlik atölyelerine katılmam çok zor. Çünkü en kısa program üç ay sürüyor. Oysa benim için zaman önemli. Size anlattığım monitörizasyon cihazı alarm veriyor. Acilen bir şeyler yapmak zorundayım. Film grameri, senaryo, kamera, mercek, kurgu, ses ve ışık konularını öğrenmeye çalıştım kendi olanaklarımla. Ama okumak yeterli olmuyor, belki de yaparak, deneyerek, bata çıka öğrenmem daha iyi olacak gibi. Uzun sözün kısası; elimdeki kayıtlardan film yapmam konusunda bana yardım eder misiniz?"

Bu soruyu sorunca, yönetmen ya da senarist olmak istediğimi sanmaz umarım diyorum. Bir sonraki soruyu düşününce rahatlıyorum, ne de olsa derdimi orada çok daha net açıklamışım. Bu arada saat yedi kırk beş. Metro çıkışına doğru yürüyoruz hızlı hızlı, savaşa mı gidiliyor, işe, okula mı belli değil. Çok hafif bir müzik sesi geliyor, koca kalabalığın ayakkabı gıcırtılarını bastıramıyor, kimse konuşmuyor, uyanmaya çalışıyorlar hâlâ, ben habire yineliyorum sorularımı.

O gün şanslıydım. Hiç tanımadığım ve randevu almadan gittiğim, sinemacı öğretim üyesi Emre Aydan odasındaydı ve içeriye kabul etti beni. Sanırım beni öğrencilerinden birinin annesi sandı önce, bakışından sezdim. Kalbimin çıkardığı gümbürtü, dışarıdan duyulmasın diye biraz yüksek sesle kendimi tanıtp, oraya gitme nedenimi açıkladım.

Sormam mı, sordum tabii sorularımı. Hepsini tek tek yanıtladı. Ayrıca, boşuna ezber yaptığımı anlar anlamaz, kuş gibi hafifledim, kalp atışlarım da düzene girdi.

Bana göre çok genç olmakla birlikte, gözleri hicaz söylüyordu Emre Bey'in, "Artık bu solan bahçede bülbüllere yer yok, bir yer ki, sevenler, sevilenlerden eser yok". Yokluktan anlayan biri gibi, mayası yakın hicaz duyarlılığına. Odasının

sadeliği de çok hoşuma gitti. En basitinden bir masa, iki sandalye, bir sehpa, muhteşem bir kitaplık.

Telefon numaramı aldı, “Kayıtları izledikten sonra ben sizi ararım,” dedi. Kartvizitini uzattı sonra. O andan sonraki yazgım, o küçük dikdörtgen kâğıdın içindeymiş gibi, tedirgin eden bir merakla şöyle bir göz gezdirip, gördüklerimi anında unutarak attım çantama. Heyecandan ne yaptığımı biliyor muyum ben, çantadan çıkarıp, bu kez cüzdanıma yerleştirdim, çocukların fotoğraflarının yanına.

Hem de nasıl! Dünyanın kendi çevresinde döne döne yaptığı dans bile yavaşladı. Geçmek bilmedi o birkaç gün, telefonu hep yanımda tutarak bekledim durdum. Tabii kimseye de anlatmıyorum olan biteni.

Söz verdiği gibi aradı beni birkaç gün sonra. Kavurduğum pirincin üzerine cazır cuzur su ekliyordum, kavanozdaki pirinç bitmiş, alışveriş listesine yazayım unutmadan diye düşünüyordum o sırada. “Şimdi telefonda anlatmak güç, ama ben size film konusunda yardımcı olmak istiyorum, yarın bizim bölüme gelebilir misiniz?” dedi.

Sonrası, bir ay kadar süren doğum sancıları ve hoş geldin film.

YEDİNCİ BÖLÜM

DOKUZ YIL SONRA/ 17 Nisan Cumartesi

YAZAR, MİMİ VE MASAL

YAZARIN EVİ

YAZAR KONUŞUYOR

Sen şurada uslu dur, ben bir mutfağa bakıp geleyim Mimi. Yemek kısık ateşte ama ne olur ne olmaz, dibi tutmasın şimdi. Biliyorsun, kızımın anneannesi, babaannesi bizde bu akşam. Sergi açılışından sonra gelecekler Deniz’le. Tam onların sevdiği gibi, az tuzlu yapıyorum yemekleri.

Bilirsin, Deniz sergi açılışlarını kaçırmak istemez. Kaç gündür salondaki aynanın önündeydi kafam kadar hatırlatma notu; 17 Nisan 2027, sergi açılışını unutma.

Tabii canım, fırsatım olursa ben de giderim, merak ediyorum şu yapay zekâların fırça darbelerini. Tuvalde karanfil görünmezken, kokusunu duyumsatan cinsten mi acaba, ne dersin Mimi? Amaan ne diyorum ben? Alt tarafı makine değil mi bunlar, ne anlarlar karanfil kokusundan?

Neyse, mutfakta asayiş berkemal. Sebzemiz pişti. Sirkeli sudaki yeşillikleri yıkadım. Deniz de dün akşam köfte yapıp bıraktı dolaba. Enfes mezeler ve Cabernet Sauvignon afeti beklemede.

Eveet, şimdi başlayalım çalışmaya. Ama önce müzik. İşte 'La Bohème', işte 'Si mi chiamano Mimi'. Bu arya senin için yazılmış minik laptop farem. Evet, sana Mimi derler.

Canım, ne fark eder, adını bu ayardan aldıysam ve sana Mimi diye seslenen tek kişi bensem. Doğrucu bücür seni.

Dinle, Maria'nın sesine boyandı masaüstü; deniz, kumsal, sandal. Derinden gelen hüznün, ince yakarış.

Ah Maria, Ege'nin dalgaları, ayardarınla çarpıyor kıyıya. Elime bir çakıl taşı alıyorum - kesin bulaşmıştır bir yanına senin küllerin- öpüyorum. Sen Verona'da sahne alıp, kim bilir, belki de konser sonrası, ince porselen fincanınla su içtiğin sırada doğmuştur benim anneannem. Suyun içine bir dilim yeşil limon ve taze nane yaprağı bırakmışsındır zarıfçe. Anneannem ise tam o anda, yarasa gibi baş aşağı dururken ebesinin elinde, yaşama merhaba çığılığı atmıştır. Beşinci kızının doğduğu muştulanan babası, evden hışımla çıkmıştır avluya. Pikap susmuştur. Sen, pencere kenarında durmuş, 'La Paloma' şarkısını mırıldanarak el sallamışsındır çocukluğuna. Anneannem ağlamaktan yorgun düşüp uyumuştur, annesi başlamıştır ağlamaya. Senin, dantelalı beyaz eteğin...

Peki, Mimii! Buradayım, yanında. Azıcık dalıp gitmeme izin vermiyorsun. Dalgınım malgınım ama sen de değerimi bil benim. Başkaları gibi, dokunmatik ekranla, insan yüzünü tanıyan, harekete duyarlı bilgisayarla tanışınca, faresini tavandan arasına atanlardan değilim ben. Teknolojik meknolojik, sonuçta benim faremsin Mimi. Yol arkadaşım benim. On beş yaşımdan beri hiç ayrılmadığım evcil hayvanım.

Bu yaz ailecek gidelim Ege kıyılarına. Maria söylesin, biz eriyelim dalgalara karşı. Masal dans etsin kumsalda.

Müziğin sesini azaltsak mı Mimi? Biliyorsun, Masal'ın

uyanması, bilgisayarın uyuması demek. Ve tabii senin de. Erkenden uyumak istemezsin herhalde.

Aaa unuttum sana söylemeyi, dün editör arkadaşla konuştuk. Sonunda bitirmiş bizim metni incelemeyi ya da ince ince elemeyi. 'Bazı bölümlerden vazgeçmeni öneririm', dedi. Tekrarlar çokmuş ve okuyucunun adrenalinini yükselten, merak uyandıran öğeler azmış. Yani senin anlayacağın, yeniden çalışacağız baştan sona. Çalışacağız da, hafta içi şirketteyim bütün gün. Hafta sonları nasıl çabuk geçiyor biliyorsun. Bitmeyecek mi bu kitap? Demir amcaya söz vermeseydim keşke.

Nasıl bir iştir bu Mimi? Genç Wherther'in Acıları'nı okurken, yürek sızısından kör kuyulara inip göremeseniz gün yüzünü, gıkınız çıkmaz, Sevda'nın acılarına gelince "sıkıldık," öyle mi?

Mimiciğim şu imleci indir az aşağıya doğru. Evet, doğru yerdesin. Boylu boyunca işaretle ve kesip buraya yapıştır şimdi. İtalik yap. Evet, olmasa da olur denilen bölümlerden biri bu, Buket'e anlatıyor Sevda:

Ev, sindirim sistemi hayli gelişmiş, canlı bir organizmaydı sanki. Müziğimi, şiirimi, renklerimi hızla alıp öğütüyordu. Sözcüklerim kontrolden çıkmıştı artık, evin her yerine dağılmıştı. Tavadaki yağa karışıyor, bulaşık süngerinin gözeneklerine kaçıyor, akıp gidiyordu lavabo giderindeki minik girdaba takılıp. Mırıldandığım şarkı bırakıp gidiyordu beni, elektrik süpürgesinin hortumundan, mutfaktaki aspiratörden. Bende iyi, güzel ne bulduysa yalayıp yutuyordu ev. Sözcüklerim azaldıkça, içimdeki boşluk büyüyordu. Boğazımda bir düğüm, gemicinin marifeti mübarek.

Diğeri de dördüncü bölümde. Leb demeden leblebiyi anlıyorsun Mimi. Evet işte bu:

Yapabileceğim başka bir şey olmadığından değil, bu işlerin yapılması zorunlu olduğundan ve benden başka bunu yapan biri olmadığından yaptığımı haykırmaya başlamıştım artık.

Neymiş efendim, çok sıkılırmış okuyucu bu ifadelerden. Hepi topu bir iki sıradan mekânda dönüyormuş her şey. Ha şunu bileydin. Zaten ne anlatıyoruz biz? Merak uyandıracak bir şeyler eklemesek ömrü billah bastıramazmışız bu kitabı. Ya da işte her neyse, sanal dünyada yeri olmazmış filân...

Babam gibi mi konuşuyorum? Amma da dikkatlisin fareciğim. Gözünden kaçmıyor hiçbir şey. Annem de fark etmiş, özellikle sinirlenince onun gibi konuşuyormuşum. "Neyse bu kadarla kalsın, başka huyların benzemesin de..." demişti iç geçirerek.

Dur bakayım, ne yapıyorsun Mimi? Ne yazdın sen öyle? Aşk, gizem, macera mı? Ne yapalım yani, ille de Sevda, birine âşık mı olsun ellisinden sonra? Neden? İlgi çekelim diye. Afrodizyak parfüm kokusu, romantik bir müzik ve bolca şamdan yerleştirelim kitabın orasına burasına öyle mi? Ha sonra bir de kıskançlıklar, aşk üçgenleri filân?

Mimiii, Mimi, hemen sil o yazdıklarını! Elimi çekiştire çekiştire acıttın vallahi. Kontrolü bana bırak artık.

Tamam, böyle olsun. Bu bölümü çıkarmayalım.

Sevda'nın rüyası önemli. Buket'e anlattığına göre, çok etkilenmiş olmalı. Sevda, akıllı kadın. Aynı zamanda çocuk ruhlu ve kırılğan, ama dirençli. Yeniden, yeniden doğmak istiyor Sevda.

O da nesi? İçeriden bir kuzucuk sesi mi geliyor Mimi?

Oooo, canım kızım uyanmış mı? Biricik kızım, aşkım benim, Masal'ım. Gel bakalım, gel kucağıma. Terlemiş mi benim minik kuzucuğum?

İyice bir açılsın uykumuz, sonra glütensiz muhallebimizi yiyelim. Senin sevdiğin kıvamda yaptım, içine dövülmüş ceviz de kattım. Canıım...

Ne o, dudaklarını sarkıtıp, yüzünü niye sallıyorsun iki yana öyle? Sakallarım mı battı? Babasının küçük aşkı, bir tanesi...

Akşama gelecek anneciğin, miniğim benim. Minik diyorum ama az kaldı, şuradan bir üç ay geçti mi, iki yaşını doldurmuş koskoca bir kız oluyorsun.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

26 Şubat 2018 Pazartesi

Sevda'nın Psikiyatrist Buket Hanım'la Görüşmesi

Buket Hanım'ın Muayenehanesi

SEVDA KONUŞUYOR

Günaydın Buket Hanım. Ev ödevini başarıyla tamamlamış bir öğrenci rahatlığıyla geldim bugün. Önerdiğiniz gibi, küçük küçük kalem oynatmaya başladım. Henüz şiir değil, ama beynimden, gönlümden damlayan öz suyum gibi, 'ben' parçası karalamalar diyelim biz bunlara.

Ruhumuzdaki en gizli yaralara ışık tutuyor, sağaltıyor yazmak. Siz filânca yarayı sarayım derken, daha önceden hiç belirti vermemiş başka bir yara, ya da sayrılık çıkıyor ortaya. Ona da gerekeni yapıyorsunuz, eliniz değmişken.

Kalem diyorum ama kâğıt kalem kullanarak yazmaları unuttuk artık Doktor Hanım. Akıllı telefonlara ve iki hafta da bir güncellenen uygulamalarına, yanlış kullanılan sözcüklerin otomatik düzeltilmesine fena alıştık. Ahmet'in konuşmalarını da anında düzelten bir otomatik program olsa diyorum. Örneğin bu sabah o bana "Kaç seans gittin geldin, sende olumlu anlamda tık yok" demeye kalktığı anda, daha sözcük-

ler ağzından çıkmadan, “Hiç aksatmadan randevulara uyman ne güzel, böyle devam edersen, eminim ailecek, hepimiz çok daha mutlu olacağız” cümlesine dönüşse.

Bu, incelikten yoksun, uluorta konuşmalar canımı sıkıyor ne yazık ki. Ahmet’te bir şey değişmiyor Buket Hanım. Ya da değişiyor, ama kötüye doğru.

Ne bileyim, akşamları elinden düşmüyor cep telefonu. Tuvalete bile telefonla mı gider insan? Kaç kez yakaladım, instagram mıdır nedir, oradan birilerinin fotoğraflarına bakıyor filan... Benim gördüğümü fark edince, değiştiriyor hızlıca ekran görüntüsünü, gazete haberlerine geçiyor.

Kıskanacak değilim tabii bu yaşta... Bilemiyorum, bilemiyorum...

Ha tabii, kalem oynatıyorum dediysem, o kadar da uzun boy-lu değil, hem fazla zaman ayıramıyorum, hem de saat yirmi üç-ten sonra kas ağrılarım yenik düşüyorum bu ara. Aylin uyarıyor beni, “Uykusuz kalma, bedenine haksızlık etme” diye.

Evet, ilaç alıyorum çok zorlandığımda. Hem ağrılarım dinsin hem de geceleri güzel uyuyayım, sabah yorgun kalk-mayayım diye. Yorgun kalkmamayı çok istiyorum.

Bugün saatimin alarmı çalmadan uyandım ter içinde. Düş-ten çıkıp, gerçeğe girmek zor olur ya bazen, hani gözlerimiz açık mı gerçekten diye kontrol ederiz, ya da yattığımız odayı anlamaya çalışırız belki birkaç saniye boyunca. Bu süre çok uzadı sabah. Buraya gelirken bile düşte gibiydim hâlâ.

Hayır, kâbus denemez. Kına kokulu düş bu. Sevcan ve ben daha ilkokuldayken, bir gece saçımıza kına yakıp yatırmıştı annem bizi. Kına saçları güçlendirir, güzelleştirir diye duy-muş bir yerden. Ama o ne koku, biz hiç sevememiştik kına kokusunu. O gece de bugünkü gibi ter içinde uyanmıştım.

Annemi çağırmıştım yanıma. “Hep senin yüzünden anne,” demiştim, “Senin yüzünden kına kokulu düş gördüm, az kal-sın yuvarlanıyordum kına kokulu uçuruma, abaküsüm kırılı-yor, renk renk boncuklar dağılıp gidiyordu uyanmasam.” İçlene içlene anlatırken ben, annem saçlarımı okşamıştı gü-lümseyerek, “Demek başındaki kına sana ağır geldi, bak Sev-can’a, mışıl mışıl uyuyor, haydi sen de uyu bakalım, düşler de kına mı kokarmış, a benim güzel kızım,” demişti.

Ama gördüm, kaç yıl sonra yine kına kokulu bir düş gör-düm. Başını anımsamıyorum, dört beş yaşlarında küçük bir kızım düşte. Upuzun siyah saçlarım var, güçlkle tarayıp örü-yor annem. Giyinip kuşanmışız, belli ki yola çıkacağız. Oto-büs durağına doğru ilerlerken, nasılsa kaybediyorum annemi. Aramaya başlıyorum hemen. Sokak sokak geziyorum, yok. Gide gide lunaparkta buluyorum kendimi, ahşap bir dönme dolapta. Dönme dolap döndükçe büyüyüp değişiyorum, bir devir yapıp, aynı yere gelince, kocaman oluyorum birden, bu yaşma geliyorum. Sanki benim yaşam döngüm, ama bir yönü iyi, döndükçe aynı yerden tekrar geçiyoruz, her devirde selâmlaşıyoruz berideki sedir ağacıyla. Tam oraya geldiği-mizde büyüdüğümü fark ediyorum, sanki her dönüşte bir yaş alıyorum, belki de on yaş, bilemiyorum. Küçülüp küçülüp yeniden büyüyorum her devirde. Bu ritmi öğrenince, kork-mama gerek yokmuş diyorum çevredeki koyu gölgelerden. Yine de şarkı söyleyerek geçiyorum yanlarından.

Sonra birden, nedense, dönme dolabın oturma yerinden kalkıp, hopyaya zıplaya, dönüş yönünün tersine gitmeye ça-lışıyorum. Uzaktan oyun oynayan çocukların sesleri geliyor. Ansızın sağanak yağış başlıyor. Yağmur sesinden ve dönme dolabın dönerken çıkardığı çıtırtıdan başka bir şey duymu-

yorum artık. Ters yönde güçlkle ilerlerken, bir yandan da kırmızı çantamı düşürmemeye çalışıyorum boşluğa, çantam düşerse, içindeki peynirli sandviç de düşer, annem üzülür. Çantamın metalik kulpu buz kesilmiş, bir türlü ısıtamıyorum. Çok yoruluyorum.

Derken, yağmurun sesi ve çevredeki uğultu kaybolup gidiyor, sessizlik daha da yoruyor uzayıp gittikçe; koyu gölgeler kaplıyor her yanı yine. Bir dürbün buluyorum, bakıyorum, uzaklarda her yan ısıltılı, tertemiz. Gökkuşağının içinde buluyorum kendimi. Sanki yol olmuş gökkuşağının her rengi, ayaklarımın dibine kadar gelmiş. Kim, kırmızıdaki albeniye kayıtsız kalabilir ki? Hiç düşünmeden geçiyorum kırmızı yola. Ayaklarımın çıplak olduğunu o sırada fark ediyorum. Kırmızı, upuzun bir halı gibi gökkuşağı uzantısı, yükseliyor göğe.

Hemen yanımda, elinde güneş parçası feneri, gizemli bakışıyla Diyojen, yol gösteriyor bana. Işıklı bir ilân panosunu işaret ettiğini anlıyorum, panoda ben varım, orada kaç yaşındayım bilemiyorum. Çok dikkatli bakmak ve unutmamak istiyorum, ama yapamıyorum aceleden. Koşuyorum var gücümle. Öyle hızlıyım ki başımdan uçup gidiyor upuzun siyah saçlarım, meğer perukmuş, hem de kına kokulu. Saçsız başım ferahlıyor, iyi geliyor bana. Ben hızlandıkça, karşıyor birbirine gökkuşağı renkleri, beyaza dönüyor çevrem, bir yığın çer çöp dökülüyor üzerimden, hafifliyorum. Daha da hızlanıyorum, artık koşmuyorum, uçuyorum. Bir ara arkama bakıyorum göz ucuyla, Ahmet'i görüyorum epey geride, diz çöküp oturmuş, öylece duruyor. Tam bana seslenecek gibi ağzını açıp kollarını öne doğru uzatmışken, ürpertiyle uyanıyorum.

Ne anlama gelebileceğini hiç düşünmedim Buket Hanım. Belki de dönme dolabın, ne bileyim, belki de siyah pe-

ruğun bendeki karşılığıyla yüzleşmek istemiyorum. En çok koşup gitmek, sonra uçmak hoşuma gitti sanki, Zeus'a kulak asmayan Prometheus gibi hissettim kendimi.

Geçen gün de gördüm benzer bir kına kokulu düşü, hatta yazmayı denedim gece yarısı. Yazarsam, yazıda kalır, çeker gider benden diye düşündüm. Geçtim bilgisayar başına, beyaz bir sayfa açtım, önce başlığımı yazdım; KINA KOKULU. Sonra alt başlık; Uyku ve Ölüm. Öylece kaldı, gerisini getiremedim bir türlü.

Sanırım yoğunlaşamıyorum Doktor Hanım. Bir saat kadar bilgisayarekranınaboşboşbaktım,sonundakapatmayakararverdim. Kapat komutuna tıklamadan önce, orada beliren yazılara takıldım;oturumukapat,kilitle,yenidenbaşlat,uykuvehazırdabeklet. Oturumu kapatmayayım dedim, ölmek gibi bir şey sanki. Kilitlemek? O da şiddet içeriyor. Uyku, ölüme yakın. Hazırda beklemek, benim kaç yıldır evdeki halim.

Seçimimi yaptım. Bana en uygun olanı buldum; yeniden başlat.

DOKUZUNCU BÖLÜM

9 Mart 2018 Cuma

**Doktor Aylin'in, Sosyolog Yıldız
ve Avukat Füsün'la Görüşmesi**

AMAZON KAFE

AYLİN KONUŞUYOR

Önce bir kahve isteyelim Yıldızcığım. Başım çatlıyor ağrıdan. Belki kahve iyi gelir. Siz de benden farksız değilsinizdir herhalde. Hele sen Füsün, Emniyet Müdürlüğü önünü mesken tutanlardandın. Sabaha dek orada mıydınız yoksa?

Nasılsa Füsün bekliyor, Ahmet ve Ozan da var deyince kocam, gece gece bir sonuç alamayacağımızı düşünüp döndük biz, saat kaçtı, bir miydi ne?

Siz şaşırmakta haklısınız, ben bile şaşırdım kocamın o saatte dek yanımda olmasına. Ben dâhiliye uzmanı, o kardiolog, bizim hastaneden hemşire arkadaşlar da olunca, “Aman ne iyi, gözaltı grubunun sağlık ekibi de tamam” diye espriler yapıldı.

Eve döndüm ama başucumda telefon, bayılana kadar gözlerim açık, bir haber bekledim uzun süre. Gün ışıırken biraz dalmışım, belki kırk dakika kadar. Beni ayakta tutan uyku bu.

Hastaneye giderken arabada uyuyup kalmayayım diye,

açabildiğim kadar açtım radyonun sesini sabah. “Ölmek yerine dans edenlerden misiniz?” diye soruyordu müzik programını sunan genç ses. “Öyleyiz tabii, dans edenlerdensiniz!” diye bağırarak yanıtladım onu, dün geceye inat, canımı sıkan her şeye inat. Sanki beni duymuş gibi “Şöyle sıkı bir Latin havası gelsin o zaman size,” demesin mi? Bir geldi Latin havası, geliş o geliş!

Gitmesin zaten, hiç gitmesin Yıldız. Bu sabah, hasta odalarına Latin havasıyla girdim anlayacağınız.

Sonra senin telefonunla aldım güzel haberi. Tam da son hastamla görüşmem bittiğinde aradın. Benden beklenmeyecek biçimde yüksek sesle ilân ettim bizim kata, “Sevda’yla birlikte diğer on arkadaş da serbest bırakılmış!” diye. Latin havası var ya içimde, tutamıyorum kendimi. Hemşire odasından bir alkış sesi patladı. Baş destekçilerimiz onlar. Nöbeti olmayanlar geliyor yarınki toplantıya.

Oooo hem de nasıl, sosyal medya çalkalandı, 8 Mart kutlamasında da gözüktü olur mu diye. Yığınla fotoğraf paylaşılmış. Galatasaray Meydanı’nın uzaktan çekimleri korkunçtu. Olayın içindeyken, tam olarak anlayamıyor insan ne olduğunu. Uzaktan baktığında daha başka.

Ah Füsun, bilmem mi, aklıma gelmedi de değil. Ahmet çok üzümüştür bu kızı, eziyet etmiştir dedim. Sizin yüzünüzden oldu diye bağırdı çağırdı demek.

Yapma yaa, Emniyet’in önünde de platforma verip verildiği bilirdi mi hiç? Zaten bahane arıyorlar, ne yapıp edip bizi suçlu konumuna düşürmeye.

Aman boş versene sen, Yıldız doğru söylüyor. Öyle ilgili gibi görünse de, onun asıl tepkisi, o saatte orada olmak zoruna gittiğindendir, ertesi gün şirkette uykusuz olacağı için öfkelenmiştir.

Tabii canım, neye uğradığımızı anlayamadık. Biz Sevda'yla diğer yandaydık, bizim dövizin sol yanında. İlk göremedim sizi. Tam, meydandaki müzik grubuna dans ederek eşlik etmeye başlamıştık ki “Durun, ne yapıyorsunuz, yapmayın, etmeyin!” demeye kalmadan - o sırada saymak mümkün değildi ama neredeyse üç kişi başına bir polis düşecek şekilde- daldılar kalabalığa. Yere düşen, kalkan, çığlık çığlığa koşan, birbirine karıştı. Hepimiz darmadağın olduk. İçinde Sevda'nın da olduğu bir grubu hızla sürükleyerek araçlarına atıp götürdüler bir anda. Sanki durdurabilirmişiz gibi, artlarından koştuk bir süre. İnsan ne yapacağını bilemiyor o hengâmede.

Onları götüren araca doğru bağırı mışım “Sevda'yı bırakın, rahat bırakın, o hasta, onu bırakın!” diye. Beni bir kenara çekip sakinleştirmeye çalıştı arkadaşlar. Siz epey ilerilerdeydiniz o sıra.

Önemli bir şey olduğundan değil, bir gün önce hastaneye uğramıştı Sevda, viral bir üst solunum yolu enfeksiyonu geçiriyor. Ama o kalabalık, itiş kakış üzerine bir de gözaltı meselesi iyi gelmeyecek ona diye telâşlandım. E demiyor muyuz hep, birbirimizin anası babası olduk diye?

Neyse, bugün öğleyin aradı beni. Bir iki saat uyumuş evde. “Bir isteğin var mı canım?” diye sordum, “Var, haydi çık gel, lunaparka gidelim,” dedi. “Anlaşılan sabah uykusu sana iyi gelmiş, lunaparkı geçelim, sen akşama Amazon'a bile gelme, iyice bir dinlen,” dedim.

Yok canım, üstüne düşmek değil de, Sevda'nın biraz desteğe ihtiyacı var gibi bu ara. Dizleriyle kollarındaki yara bere için birkaç ilaç önerdim, alıp kullanmaya başlamıştır bile. Akşam erken yatıp uyuyacak. Yarınki toplantıya kendini toparlayıp gelecek besbelli.

Bugün Ozan okula gitmemiş, “Çevremde dört dönüyor, çok iyi bakıyor bana,” dedi Sevda. Barışçıgım da yavrum, bütün gece uyuyamamış, abisiyle babasını arayıp durmuş sabaha kadar, yine de kardeşinin kahvaltısını yaptırıp okul servisine yetiştirmeyi başarmış o uykusuz haliyle.

Benim kızlar dün gece annemdeydi ya, yalnız olmadıkları için rahattım Füsün. Onlar da sosyal medyadan duymuşlar olayı. Yarım saatte bir aradılar beni akşam boyunca.

Sosyal medya böyle bir şey işte. Sevda, her olumsuz durumda “Aman Sevcan’ın haberi olmasın” der ya, akşam Ahmet’i arayıp olayı ilk soran kişi Sevcan olmuş tabii. Şu sıralarda gelmiş olacak İzmir’den. Sevda’sını yalnız bırakmaz böyle bir günde. Yarın toplantıda da bizimle.

Hiç aklımıza gelir miydi 8 Mart’ta böyle bir şey yaşayacağımız?

Ne dedin canım?

Aman Füsün, bizim yaşadığımız da aşağı kalmaz o yılların olaylarından. Polislerden biri, “Neye karşısınız siz, neye?” diye bağıırıyordu. Biz şiddete karşıyız sadece deyip platform adını söyledik, sen misin “Kadına Yönelik Ekonomik Şiddetle Savaşım Platformu” diyen? Vay devletimizin ekonomisine savaş mı açtınız kadın başınıza diye sövdü saydı. “Hepinizin fotoğrafları çekildi, sırayla ilgilenilecek sizinle!” diye de bir tehdit savurdu ardından.

A-aaa Yıldız, senin yüzüne ne oldu öyle? Kafenin ışıklandırması kötü ya, ona bağlı bir gölge sandım önce, biraz yan dönünce fark ettim. Kıyamam, yaralanmış savaşçı kızım benim!

Desenize, Amazon Kafe revir görevi görüyor bugün? Yanımda işine yarayacak bir merhem var, hemen sürelim.

Tabii, öğleyin Tabip Odası’ndaydık, “Yakalama, Gözaltına

Alma ve İfade Alma Yönetmeliği” konusunda bilgi verdi oda avukatı. Gözaltı durumunda darp raporu, hekime düşen görevler konuşuldu. Bilmediğimiz ne çok şey varmış. Kendi belirlediğimiz bir yakınımıza haber vermeliymişiz örneğin, kayıt dışı gözaltı uygulamasını da engelliyormuşuz böylelikle.

Ne diyorsun, ben hâlâ kendime gelebilmiş değilim. Düşünsenize, günlerdir hazırlık yaptığımız toplantıya sadece saatler kaldı ve biz ne hallerdeyiz?

Evet Füsuncuğum, sen bir ara anlat bunları hepimize.

Dün akşam kocam, “Yoksa olmadık bir slogan mı attınız?” diye sordu. “Allah aşkına, sen uzaydan mı geldin, hangi gezegendensin? Daha öğrenemedin mi yakalama ve gözaltı işleri nasıl yapılıyor buralarda?” diye yanıtladım. O zaman da, “Sizin 8 Mart Bildirisinde bir şey vardır belki” demez mi?

Ne yazık ki, polisler de kocam gibi düşünmüş olmalı, yerlere dökülüp saçılanlar da dâhil olmak üzere, ortalıkta gördükleri tüm bildirileri topladılar. Kanıt olarak kullanacaklar güya.

Doğru ya, siz de tanışsınız bunun.

Haklısın Yıldız, “Ne yazık ki kocam da polisler gibi düşünmüş” diye başlayan bir cümle kurmalıydım.

Öyle, kimileri iş bırakma eylemiyle kutlama yapar, kimileri şenliklerle, ki biz de sadece bunu yapmaya çalışıyorduk. Kimileri zaten resmi tatil içindedir ülkecek, kimileri de yerlerde sürüklenerek geçirir günü, yaralı bereli, yani bizim gibi. Clara Zetkin’in kemikleri sızlamıştır gördüyse olanları.

Başka çaremiz yok Yıldız, ne olursa olsun sahneye çıkmak zorunda olan tiyatro oyuncularını gibiyiz bugün. Hem kahvelerimizi yudumlayalım, hem de son olarak bir göz gezdirelim sunumlarımıza.

Tamam, benim sunum metnimden bir bölümü okuyayım size, alayım görüşünüzü. Giriş bölümünü geçiyorum:

Her ne kadar bu şiddet biçimlerinin bir arada oluşu sıklıkla, hem yasal zeminde hem de sosyal medyada, en çok fiziksel ve cinsel şiddet üzerinde duruluyor. Çünkü kadının ağır fiziksel şiddete maruz kalması, onu yaşamının sonlanmasına kadar götürebilecek yürek dağılayıcı bir sorun. Ancak bu şiddet tipleri içinde, aslında çok daha yaygın olarak yaşanan, ama şiddete maruz kalma sıklığının sağlıklı bir biçimde ölçülmediği, psikolojik ve ekonomik şiddet konusunu göz ardı etmemeliyiz. Psikolojik ve ekonomik şiddet, aslında her zaman bir arada değerlendirilmesi gereken ve erkek egemen toplumumuzda her gelir grubunda en sık rastlanan şiddet türleri.

Tamam, soru gelirse açarım o bölümü ama “Her gelir grubunda” sözü vurgulu olmalı değil mi?

Evet, hemen ardından hukuksal boyut tartışılırken, Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun’la Uluslararası İstanbul Sözleşmesi’nden de söz edilecek değil mi Füsuncuğum?

Fusun çok önemli konulara değinecek yarın.

Geçen ay İstanbul Sözleşmesi’nin Almanya’da da yürürlüğe girmesi sevindirmişti bizi. Bakalım, Ankara hukukçuları nasıl ele alacak konuyu.

Ha, bu arada, kadınları destekleyen erkeklerin üye olduğu bir dernek de onur konuğu olarak katılıyormuş yarın toplantıya. Bugün öğrendim, sürpriz oldu bana da.

Tamam Yıldız, ilk işim kocamı da bu derneğe yönlendirmek olsun. Her durumda gülünecek bir şey buluruz değil mi? Bravo bize!

Evet evet, çok uzatmıyorum sunumumu, ekonomik ba-

ğimsizlik konusunu yeni tanımlamalarım ile hızlıca anlatıp, var olan verileri tek bir slaytta özetleyip, çözüm önerilerimle kapatıyorum konuyu.

Tabii Yıldızcığım, daha önce konuştuğumuz gibi, paranın kadın üzerinde yaptırım gücü, tehdit ve kontrol aracı olmasını örneklerle anlatıyorum. Bunun için son birkaç yılın gazete haberlerini taradık.

Yok canım, masada yer olmadığından değil, arada sallanıyor gibi geldi de, o yüzden elimde tutuyorum kahve fincanımı. Dökülür mökülür şimdi... Baksanıza, üzeri dosyalarla, kâğıt kalemle dolu başka masa var mı kafede?

Doğru, alışkınlar bize.

Öyle yorgunum ki sevgili amazonlar, a benim dertleri bitmeyenim, bırak her şeyi bırak, sadece sevdiklerini al atın ter-kisine, çekip gidelim diyor şeytan. Gidelim de nasıl, nereye? Beyninde ve yüreğindeki anı depolarının ağırlığından kurtulamadıktan sonra, kuş olup uçamazsın ya. Hem nereye gitsen, alıştığın gibi sensin, o iki zavallı organa yüklediklerinle. Umduğum türden, yepyeni bir yaşam yok, yarın, sonraki gün.

Yok canım, sosyoloğum Yıldızım, yılmak var mı? Arada bir geliyor böyle, yorgunluk isyanı gibi bir şey; kızlarımı düşünüyorum, geçip gidiyor hepsi. Tabii yaptığımız işler değerli, bir bakmışız, dünyanın öbür ucundaki bir kadına değmiş elimiz, iyi gelmişiz ona; inanıyorum kelebek etkisine.

Ben de aynı durumdayım, ister istemez geliyor gözümün önüne Galatasaray Meydanı. En büyük sıkıntıyı, yürümekte bile zorlanan yaşlılar ve çocuklu kadınlar yaşadı, canlarım benim...

Ne yapalım Füsun? Ben de sabah aldığım sürpriz hediyeye, Latin havasına sarıldım gün boyu. Şimdi de Kafe'mizin köpüklü kahvesi diriltti biraz.

Bu arada, benim de yakın gözlüğümün camı çatladı dün. Gördüğünüz gibi idare ediyor şimdilik, ama çok zorda kalmadıkça kullanmamaya çalışacağım. Tamire filân zamanımız yok, büsbütün kırılıp gitmez umarım.

Doğru doğru, ekonomik bağımsızlığı, sadece para kazanma özgürlüğü gibi algıyorsak yanlış yaparsınız elbette. Paranın harcanması konusunda karar verici olabilmek, mal mülk sahibi olabilmek gibi kriterler üzerinden de düşünülmeli. Genelde erkekler “Canım ne olacak ki, bizim paramız değil mi? Topluca benim hesabımda dursun,” derler. Ama tersi bir durumu, yani birikimlerinin tamamının eşlerinin banka hesabında olmasını istemezler. Hatta eşlerinin banka hesabı olsun istemezler. Acaba neden?

Sizi okumuş cadılar sizi, bakın bu benim aklıma gelmemişti, hemen not alayım, araya başka konu girmeden. Ortak hesap kullananların oranı neydi? Ulaştınız mı o araştırmanın bulgularına?

Tamam tamam, o veri de eksik oluversin.

Size kendi çevremden bir örnek vereyim. Hekimlikte yirmi beş yılı geride bırakmış bir arkadaşım, kocasının onayını almadan eve bir tost makinesi bile alamadığından yakındı geçen gün.

Nasıl mı? Adam onu öyle pasifize etmiş ki, yaptığı alışverişleri beğenmeyerek, her seferinde sorun çıkararak, en sonunda tek başına hiçbir şey alamaz hale getirmiş onu. Psikolojik ve ekonomik şiddet yan yana durmayı pek seviyor işte.

Kadınların geliri hem çok güzel harcanıverir, günlük öteberiye, ev kirasına vs. hem de yokmuş gibi davranılır. Nedense ev, araba alındığında, sadece erkeğin geliriyle alınmış gibi bir hava estirilir. Kadının gelirine “Olsa da olur, olmasa da olur” muamelesi yapılır, ama ciddiyetle erkeğin kontrolünde tutulur.

Yani evlenirken, gelin damat birbirinin ayağına basmaya çalışıyor ya, işte o şaka. Ama gerçek şu ki, erkek, kadının sadece ayağını değil, tüm bedenini ayağının altına almakta.

Evet Füsuncuğum, biriyle evlenmeyi düşünecek olursan, amazon ablaların konuyu incelemeden adım atma sakın. Müstakbel damadın da işi zor hani.

Bizde de ne azim var Yıldız, baksana, daha dün akşamüzeri yerlerde sürüklenip, meydanlarda koşuşturuyorken, geceyi neredeyse hiç uyumadan geçirmişken, şimdi bunları konuşacak enerjiyi de buluyoruz.

Kafe/revir, sıcak nane limonla hizmetinizde, gelin, geliin, yenilenmenin yeri burası!

Neden mi bu kadar iyiyiz? İşimizi ciddiye alıyoruz da ondan. Yeter ki kadınlar kafaya koymuş olsun bir şeyi, hakkından gelmeden bırakmazlar, hele hele bizim gibi cadı olanları. Evet, arada bir umutsuzluğa kapılırız, ama çabucak toparlanmayı da biliriz.

Aaa şimdi tam sırası. Avcılık toplayıcılık döneminde cinsiyet eşitliği varmış deyince, dün sabahki olayı anlatayım. “Allah aşkına, şu masadaki öteberini topla” dedim kocama, yemek masasında tabak koyacak yer yok. “Sen toplayıver hayatım, toplayıcı olanlar kadındır” dedi çıktı. Yorumu bakar mısınız? Onların topladıkları meyveydi yiyecekti, bizdeki gibi bir yığın ıvır zıvır değildi demeye kalmadan, bizimki yok olmuş. Ben kahvaltı hazırlarken, duştaadır hep, bu da onun klasiği. Evden çıkmadan önce yapılan tüm ayak işleri benim. Sonra nasıl saçımı başımı toplayıp kendimi dışarıya attığımı bilemiyorum tabii. Neyse ki kızlar büyüdü de, sabah onları toparlama işim kalmadı hiç olmazsa.

Ah Füsuncuğum, bir çözebilsek, bir çözebilsek bunu! Bin-

lerce insanın kalbini dinlemiş adam, bir benimkinin ritmini anlamadı. Çünkü hiç dinlemedi. Ben de kocam kardiyolog olunca, kalbimi pamuklara sarıp baş üstünde taşır sanmıştım, yanılmışım. Gülme Yıldız, gülme!

Ben de anlayamadım onca yıl, aynı amfilerde ders aldığım fakülte arkadaşımın evinde, nasıl yeniden üretim çalışanına dönüştüğümü? Taa ki Sevda'nın filmini izleyeyim. Dikkat edin, bizim evimiz diyemiyorum, onun evinde.

Sevda'nın kulakları çınlasın. Onunla birlikte öğrendik biz, ağlanacak halimize gülerek de bakabilmeyi.

Bu platform, sorunu gösterip çözümden kaçma platformu değil kuşkusuz ama ne yazık ki bir dokunuşta uygulamalı çözümler üretme olanağımız da yok. Daha bilinçli insanlar yetiştirmeyi amaçlamalı uzun erimde, bir yandan da hukuk sistemini zorlamalı hak aramada ve haklarını korumada.

Füsuncuğum, 8 Mart bildirisini hazırlarken de titizlendik, sizin büroda temizlik yapan kadının deyiimiyle “okumuş etmiş kadının” maruz kaldığı ekonomik şiddeti yok saymayalım dedik. Biz de yerimizi aldık bildirinin bir köşesinde.

Asıl mesele ne biliyor musunuz? Canım benim, Sevda da burada olsaydı keşke, “Kaybolup gitmişim ben Aylin, kaybolup gitmişim,” dedi geçende. Çok dokundu bu bana. Kayıplarımızın bilançosunu çıkarmak, onları tüm çıplaklığıyla görebilmek gerek önce.

Bildiri de ne ki aslında, zaman ayırabilsek roman yazarız biz, roman.

Öyle tabii, gücümüz neye yetiyorsa işte.

Sosyoloğum Yıldızım, geçen hafta paylaştım senin makaleyi, bizim klinik grubuyla.

Hani şu “*Patriyarkal Aile İlişkileri ve Ekonomik Şiddet*”

başlıklı olanı. Geribildirimler çok güzeldi, sana selâmları var ve yazıların devamını istiyorlar.

Bizim servisten bir hemşire, *“Sanki on beş yıldır evliliğimin tanığı olmuş Yıldız Hanım, benim göremediğimi görmüş, bilemediğimi yazmış”* dedi. Okurken çok duygulanmış, ilk kez, kendini başka bir gözle gördüğünü hissetmiş.

Dur, dur daha bitmedi, yeni gelen dermatolog arkadaş da, sosyal medyadan açık mektup yazmış eşine, kâğıtta olsa, neredeyse on sayfayı kaplayacak uzunlukta. *“Anladım ki bu konu, artık yalnız bana ait değil, herkesle paylaşmakta sakınca yok, ayrıca başkalarına da bir yararım olsun, konu şiddetse, özel değildir bundan böyle, toplumun sorunudur”* diye başlamış söze.

Eli kulağında, çok geçmeden işiteceğiz bence sosyal medyaya denilen canavardan gelen ‘Ben de, ben de!’ feryatlarını.

Mektubun tamamını okursunuz bir ara. Ama ben son bölümünden bir iki satır aktarayım şimdi;

Yaşadıklarımızı kendi kendimize sorgulayabilecek yetkinlikte yetişkinleriz diyorsun ya, ne zamandan beri gerçek anlamda yetişkin olduğumuzu ya da yetişkin gibi yaşadığımızı tam olarak kestiremeyiz çoğumuz. Ama bunu belirlemede önemli bir kriterden söz edeceğim sana. O da şu, yetişkin olmak, annemizi, babamızı, kardeşlerimizi eleştirebilmektir. Onlara objektif bakabilmektir, onlara duyduğumuz sevgiyi saygıyı değiştirmesinden korkmadan. Zaten temelleri güçlü olan sevgi ve saygı değişmez, yok olmaz kolay kolay.

İşte bunu yapabildiğimizde, canımız ciğerimiz annemizin, babamızın, bizi yetiştirirken yaptığı yanlışları görebiliriz; bu durumun, onları sevmeye engel olmadığını da biliriz.

Hem derdini -yani geniş aile ilişkisel yapısına bağlı eko-

nomik şiddeti- anlatıyor, eleştiriyor, hem de yol gösteriyor eşine, onu kırmamaya özen göstererek. Amacı yakıp yıkmak değil, sorun çözmek.

Senin makaleyi okuduktan sonra oluyor bütün bunlar. Kelebek etkisi başlıyor mu yoksa Yıldız?

Sağ ol canım, eline sağlık.

Bak nasıl da biliyor çayı açık ve limonlu isteyeceğimi, ateş gibi buranın garsonları.

İsteyeceğim ama Füsün'un konuşmasını bölmeyeyim, birazdan söylerim diyordum içimden. İstemeden getiriyorlar artık.

Ne yapacağı çok kolay tahmin edilen, sıkıcı bir yaşlı kadın mı oldum yoksa amazonlar? Ooooh, mis gibi limon koktu! Yaşlı görünsem de ne gam!

Sevda olsaydı şimdi, limondan portakala hızlı bir geçiş yapıp, Lorca'nın portakal kokulu balkonuna taşırdı bizi.

Öyle veya böyle, Buket Hanım'a gitmeyi reddetmeyerek çok iyi yaptı Sevda.

Kesinlikle önemli, gördüğümüz hastaların hepsinin sorunu bedensel mi sanıyorsunuz? Hekime kendini anadan üryan anlatmayı başaramayan ruhsal sorunlar, üzerlerine bir bedensel sorun atıp gelirler sıkça. Mevsimine göre değişir giyim kuşam, bazen sırt ağrısı olur, bazen mide bulantısı, bayılıp düşmeye dek pek çok seçenek var, beyin bulur, ait olduğu bedene en uygun olanı.

Biz de onu konuştuk doktor arkadaşlarla, psikolojik ve ekonomik şiddet kaynaklı sağlık sorunları her gün poliklinik kapılarında; sayılamayacak kadar çok, tanınamayacak kadar grift. Bunu söyleyince, kimileri gülüyor bıyık altından, "Yaa ne olmuş, ne var bunda, abartmayın o kadar" diyorlar.

E biz, sağlık sorunlarını, sosyokültürel boyutun da eklen-diği bütüncül yaklaşımla ele alalım diyoruz hep, ama havan-da su dövdüğümüzle kalıyoruz işte.

Elbette bu konuları, neden sonuç ilişkileriyle ortaya koy-mak çok zor. Sosyal bilimcilerle birlikte kapsamlı çalışmalar yapılamıyor pek. Senin gibi çalışkan insanlara çok iş düşüyor sosyologum Yıldızım.

Senin de başına geldi ya geçen yaz Füsün, “Bulaşık maki-nesinden bardaklar lekeli çıkıyor” diyordun, ne yaptın, servi-si aradın hemen. Haftasına da, bizim çamaşır makinesi zan-gırdayıp, çamaşırları sulu sulu çıkarınca biz de aradık yetkili servisi.

Niye mi anlatıyorum bunu? Sevda’nın neden Buket Ha-nım’a gittiğini sordun ya, ondan.

Tam da böyle işte Füsuncüğüm. Ahmet de Sevda’nın iyi çalışmamasından yakınıyordu. Bu kadın gömlekleri eskisi gibi ütüleyemiyor deyip, iç hastalıkları uzmanına götürcek değil ya, daha uygun olur diye psikiyatriste götürmüş onu. Bilmez mi ne yapması gerektiğini, “okumuş etmiş” adam.

Asıl bununla yüzleşmek gerek, Ahmet’in psikiyatristten randevu alması, Sevda’nın ev hizmetleri zamazingoluğuyla ilgili elbette. Son zamanlarda arıza veren bir zamazingo, en uygun yere götürülmüş, ama evdeki hesap çarşıya uymamış anlaşılan.

İkinci görüşmeden sonra tavrını değiştirmiş Ahmet. Sev-da’ya açıkça söylemiş kaç kez, “Artık yeter, gitme, bu kadın bir işe yaramıyor, dünyanın parasını sokağa dökmenin âlemi yok, daha fazla para harcamadan aklını başına topla” demiş.

Neyse Yıldız, böyle düşününce çok üzülüyorum. Kendimi avutmak istiyorum şarkılarla. Burası iyi geliyor bana; galiba

en çok da müziğini seviyorum“ *Sorum yok soranım yok, yolum yok yordamım yok, bir çıkmaz sevdadayım, çekip vuranım yok!*”

Dedik, onu da dedik, konuya bir de tarihsel süreç içinde bakabilsek keşke dedik. Sanayi devrimi döneminde ucuz işgücü olarak en çok çocuk ve kadınlar kullanılmış örneğin. Beş altı yaşlarındaki çocuklar fabrikalarda günde on sekiz saat çalıştırılmış, hamile kadınlar madenlere indirilmiş. Çocuk ve kadınların daha çok tercih edilmelerinin nedeni, daha az para verilmesi ve daha kolay kontrol edilebilmeleri. Fazla para harcanmasın ve kolay kontrol edilsin. Nasıl, trink diye bir şey yuvarlanıyor mu beyinlerinizde? Bilmem kaç yıl öncesini araştırırken, oralarda kendimizi görmek ne acı!

Şaka maka, bu arada film yarışması sonucunun açıklanmasına da az kaldı. Eh, başımıza kötü bir iş gelmez, sağ salim çıkarsak bu aydan, kutlamalara hazırlayalım biraz da kendimizi. Ödüllü filmimizi kutlayalım, doğum günlerimizi, saçlarımızda ilk ak gördüğümüz günlerin yıldönümlerini...

Boş verin, canımızı sıkmayalım. Hedef koyarken, zamanı kendi ömrümüzle sınırlandırmayalım. Daha geniş düşünelim bence. Biz başlayalım ucundan kıyısından, çocuklarımız da devamını getsin.

Her şey için geç kalmışız gibi düşünmeyelim. Umudu öldürürsek, çocuklarımız için kurduğumuz düşler de ölür amazonlar...

Tabii ya, düşsüz de olmayalım, umutsuz da.

Bakın Sevda'ya, gözaltı şokundan yeni çıkmış bedeni ilaçlarla ayakta dururken, lunaparka gitmekten söz edebiliyor.

Bence de öyle canım. Ne olur, yarın güzel bir gün olsun! Uykusuzluktan bin parçaya bölünen dikkatimizi topla-

yınıp, dipsiz, uçsuz bucaksız bir okyanustan farksız toplantı gündemini incelemeyi de başardık. Ne dersiniz, heyecanımız hafifledi mi biraz? Eee hazır mıyız 10 Mart'a?

Harika!

Şimdi boş ver, masaya çağırmayalım, çıkarken hallediveririz hesap işini.

Haydi bakalım, yavaş yavaş... Evli evine, köylü köyüne...Kızlar da dönmüştür annemlerden.

ONUNCU BÖLÜM

12 Mart 2018 Pazartesi

Ahmet Evde, Yatak Odasında, Yalnız

Ahmet İçinden Geçiriyor

Ulan saat 00.20 olmuş, çoluk çocuk yatmış, Sevda ayakta; Bir dürtememiş mi beni omzumdan, “Haydi, odaya geç” diyememiş mi? Kendiliğimden uyanmasam, salondaki kanepede sabahlamaya mahkûmum.

Hah şöyle, doğru düzgün bir yatağa uzanmak gibisi var mı?

Ben demiyorum diye, o da bana “İyi geceler” demiyor artık. Açmış yine bilgisayarını, takmış kulaklığı... Filmini izliyordur kesin.

Bir ben kalmışım da izlemeyen, bana darılmışmış da...

Gerçek film benim hayatımda be Sevda! Gerçek film bende.

Duşa muşa hâlim kalmadı, dişlerimi fırçalayabilirsem ne âlâ. Aynaya bakasım da yok, ne göreceğim ki, sol kaşımda damga gibi, “Unutma, unutma!” diyen izden başka?

Lânet olsun! Unutmuyorum! Aynaya her bakışımda karşımda; kara dedem, babam, babamın ökçeli pabucu... Günlerce sabuna değmemişlerin ekşi kokusu, ahır kokusuna ka-

rışmış buram buram, burnumun direği sızlıyor.

O gün, çok da küçükmüşüm be, altı yaşında var mıydım ki? Dedemi ahırda, atıyla garip bir şeyler yaparken gördüğümü söylemesem babama, yerden kürekle toprak alır gibi ayağının üstüne yerleştirip fırlatmayacaktı beni taşın üstüne, kaşım yarılmayacaktı böyle orta yerinden. Anacığım çekip almasa, belki de... Ah anacığım, hamileydi o sıra.

Neyse ki köyün ebesine pansumana götürdü de beni... Enfeksiyon menfeksiyon, ne olacağı belli mi?

Babam da az üzülmedi, pişman oldu yaptığına. Oof, oof ki ne of! Horoz şekeri aldı, kaymaklı bisküvi aldı, “Lan, kara oğlan, burda mıydın? Göremedim lan seni! Kukla’ların Ahmet, kara yağız Ahmet!” diye şakalar yaptı, ama olmadı mı olmuyor işte, yıldızım barışmadı yıllarca...

O yıldız değil mi? Dedemin öldüğü yıl.

Vay be kara Ahmet! İlkokulu bitirdiğim yılın yazı değil miydi, yelkenli düşü kurup, saçlarımı uzattığım yaz? Bem-beyaz yelkenlinin içinde ben ve anam, açılıyoruz enginlere... Heyt be! Ayakta duruyorum, ipek gömleğimin düğmeleri göbeğime kadar açık, “Es be es, es kara fakirin bağrına!” diye bağıriyorum, bukle bukle kara saçlar dalgalanıyor bayrak gibi, anam elma soyuyor ikimize.

Buraya uzanmak da iyi geldi valla! Salonun kanepesi Sevdâ’ya kalsın bakalım, her akşam başıma kakıyor ya orda gevşememi... Sevcan’ı da gitti... Gitti çok şükür.

Ne 8 Mart’mış be! Burnumuzdan geldi. Ah Sevdâ! Kendini gözaltına aldirtmayı da başardın ya! Sabahlara kadar süründürdün bizi oralarda, itin kopuğun arasında... Oğlunla beni perişan edeceğine, çağırısaydın ya o Emre serserisini, o bekleseydi seni amazonlarıyla, fesuphanallah!

İyi bir şeyler olsun diye çaba göstermiyor değilim. Gözaltı işinden sağ salım çıkınca, karıma sıkı sıkı sarılıp “Geçmiş olsun!” diyeceğim, “Yarın platform toplantısında konuşmam var” diyor, yüzüme bile bakmıyor. Kof bir girişimden öteye geçemiyor kollarımın uzanışı, sonra düşüyorlar yana. Dağlar, denizler var arada. İyiden iyiye epridi, dökülüyor bu, bu... İlişki mi? Ne?

Benimle ilgilenen var mı ki? “Sen de bütün gece ayaktaydın, çok yoruldun” diyen? Ertesi gün, akşama kadar iş, cumartesi yine öyle...

Sevgi, ilgi, hak getire anasını satayım!

Dün, eve barka bakan eden de yoktu! Neyse ki abileri ilgileniyor ateşböceğimle, başlarını deriyorlar iyi kötü. Anaları, platform toplantılarında konuşma yapma peşinde, peh!...

Oooof, az da şu tarafa döneyim be, vallahi tutulmuş her yerim, dayak yemiş gibiyim.

Anacığımın da tutulurdu her yanı, “Babanızın eli ağır, canım çekildi gibi” derdi bazen. O zamanlarda, “Murat’ımın somyası geniş” deyip kıvrılıverirdi abimin yanına.

Ben zaten sevmezdim birine sarılıp uyumayı canım, huylandırdım. Güldürmeyi severdim ben. Komik oğlan, kara oğlan. Herkes komikliğimle sevdi beni, en çok anam.

Ah anacığım benim, ‘Maşallah, maşallah Murat’ıma!’ diye diye, abimin kaba etlerini avuçlayıp, şaplaklar atmasaydın zamanında, nişanlısından ayrılmayacaktı. “Senin anan sapık!” dedirtmeyecektin elkızına. Ooof, of! Olmadık işler geliyor aklıma.

Başkasıyla evlendi de ne oldu, mutlu mu şimdi?

Özledim be anacığımı... Salondaki büfenin üzerine de yerleştirmiş en üste, abimle benim fotoğrafımızı, “İşte, evimizin

babası Murat, direği sen.” dedi gösterirken, canım anam...

Evin babası olamadım ama “evin direği” unvanı da gurur verici canım! Abimle yarışabilir miyim hiç?

Hiç unutmadım, “Ben sağken, küçük bacınız da evlensin, çoluk çocuğa karışsın. Herkesin evi barkı tam olsun, torun torba rahat etsin yarabbim! Yaşarken göreyim yarabbim!” deyişini anacığımın. Ölümün, “Yakınlardayım” diye kulağı-mıza fısıldadığı, babamı toprağa verdiğimiz gündü, vay bee! Neler yaşadık biz!

Abimle konuştuk ya çok sonra, “Anamız sağken, kardeş-lerimizin ev bark işlerini, yeğenlerin öğrenimini filan halle-delim öncelikle, biz nasılsa kendimizi de en iyi yerlere geti-ririz” dedik ya...

Sevda da pek aceleci, “Çocuklar şunu istiyor, bunu isti-yor” diye gıdaklıyor ha bire. Yahu, her şeyin bir sırası var!

Şimdi de bizim haytanın yazlık evine taktı, ödemelerini ben yapıyorum sandı herhalde. “Ben onu ödemiyorum, sa-dece yeğenlerin okul parasını ödüyorum” desem, abimin eşi-ne yetiştirir, vıdı vıdı, vıdı vıdı... Gerçi, zamanında bireysel emeklilik ödemelerinin bir ucundan tutmuşluğum var, onun da katkısı oldu ev işine ya, neyse... Söylenir mi bunlar Sev-da’ya? Yukarı tükürsen bıyık, aşağı tükürsen sakal.

Neymiş, su akarken doldurmalıymış testi! Sevda’nın gözde atasözü de bu oldu bu sene. Ben ne yapıyorum zaten? Su akarken yapıyorum gerekeni. Safım benim! Bencil biri değilim ben, ailesine sırt çeviren bir nankör değilim! Sadece her şeyin bir zamanı var, sırası var.

Öğrencilerine gelir dağılımı eşitsizliğinden söz eder, Ro-bin Hood’u överdi eskiden. Ooof, of ki ne of!

Hırs bu hırs, Sevda’nınki hırs.

Anam sağken deyince de, iim daraldı yahu! Doğru ya, iki hafta kaldı doğum gününe. Bensiz kutlayacaklar bu sene.

Ne o? Yatacak mı yoksa? Ha, anlaşıldı, mutfağa gitmiş, ilaç içmeye. Sodamı kendim almaya gitmesem, görmeyeceğim, buzdolabı kapağını ilaç kutularıyla doldurmuş ... Gereklı gereksiz vitaminler almıştır Allah bilir...

Ooof, uykum kaçtı!

Ah be Sevda! Kızdırıyor, ileden çıkartıyor bu ara beni ama, ondan başka kim katlanırdı ki bunca yıl bana? Safım benim. Seviyor muyum yoksa ben onu hâlâ?

Farkındayım canım, ben de öyle kolay biri değilim eş olarak. U güzel ocuk verdi bana, katlandı en zor zamanlarıma ...

Ne oldu bize böyle? Eskiden maaş kartı bile bende olurdu, geliri gideri didikleyip durmazdı.

Huyu suyu değişti, bozdu, kafayı bozdu, evimizin düzenini de...

Çocukları da hasta edecek, “Matematik önemli” diye diye, ilimden, fenden soğutacak.

Tutup, “Sen çocuklarının geleceğini düşünmüyor musun?” diye soruyor bana. Düşünmem mi, benim de ne hayallerim var be çocuklarımla ilgili. Ama sırası var her şeyin.

şu grafik tasarım bölümünü bir kazansa Ozan, aslanım benim, okulu da başarıyla bitirse, işlerin kralını ayarlayacağım ona bizim şirkette, altına araba çekeceğim. Dur bakalım, her şeyin bir sırası var. Az beklemeyi öğren be Sevda!

Ozan’ın eli ekmek tutsun, o da Barış’a, Zeynep’e arka çıkar ufak ufak, biz de elimizden geleni yaparız. Her şey yoluna girer. Ama sırası var, bekle...

Ah Sevda, ğrenemedin gitti bir konuyu didiklememeyi...

Arzu olsa, “Siz nasıl isterseniz, öyle olsun Ahmet Bey”

der, “O niye olmadı, bu niye olmadı?” diye gıdaklamaz. Şirket de onsuz çekilmez hani.

Ah Sevda, yedin yedin, duba gibi oldun be, bakmayayım diyorum Arzu’ya, Arzu’nun zarafetine?...

Çok espritüel olduğumu söylüyor Arzu. Kadınlar, komik erkeklerden hoşlanıyormuş, bak hınzıra, bu bilgiyi de sıkıştı-rıveriyor araya. Bak şimdi...

E komiklik yapmayayım da ne yapayım? Başkalarına değil, önce kendime gerek gülmece. Ciddi olsam var ya, gerçekten ciddi olsam, sürdürülebilecek gibi değil hayat, kaşım-da bu iz varken ve, ve...

Sevda bana en son ne zaman güldü? En son ne zaman, “Harikasın!” dedi?

Matematik önemliymiş madem, matematikte sıralama diye de bir konu var safım benim! Her şeyin bir sırası var...

Sıra, bize yazlık ev almadan önce diyorum, meselâ neye, neye, meselâ boşanmamıza gelseee...

Yahu boşansak ne olacak ki? Yeniden evlensem, afrasız tafirasız, “Nerede kayboldum?” diye sormayan normal biriyle... O da kalkıp, “Gelirimiz ortak hesapta olsun, şeffaflık isterim ben” gibi bir şey der mi? Hadi onu bırak, salonun başköşesinde, konsolun üstünde, ateşböceğimin, aslanlarımın fotoğrafı durur mu?

Hiç bilmezler tabii, ben her gece, yatmadan önce uğrarım odalarına, nefeslerini dinlerim çocuklarımın, eğilip öpmeye bile kıyamam...

E genç ve güzel birini bulsam, o da çocuk ister, yeni ev ister, altına cip ister. Bana “Masraf öyle değil, böyle olur” der mi, karışlar mı alnımı? Hey Allahım! Neler düşünüyorum ben?

Yorgunluktan pelteleşti beynim. Ne oldu bana böyle? San-ki bizim köy evinde, naftalin kokulu sandıktan çıkmış gibi-yim yahu! İlk bira içtiğimde de böyle olmuşum. Sarhoş ol-maya değil, sarhoş gibi görünmek için içerdik ya gençken... Bir bira yeterdi nâra atmaya, “Haydi bir çorba parası ateşle!” demeye en yakın arkadaş...

Yoksa burada mı naftalin kokusu?

O ev de bir başkaydı canım! Güneşin ısırdığı saatlerde, se-rilirdik döşeklere kardeşlerimle. Tavandaki pervanenin uğul-tusu mayıştırdı bizi. Kimimiz uyumuş olurdu, kimimiz uyur uyanık. Fırıl fırıl dolaşırdı uykulu hava; uyuyanın rüyasını, uyur uyanığın hayallerini alır, bir güzel karıştırıp dağıtırdı hepimize. Hiç konuşmadan, gülüşmeden, daha yakın olurduk birbirimize. Yaşanıyor mu şimdi böyle büyüğü anlar?

Bakardım yan tarafa, sinek konmuş bacımın terli alnı-na, uykusunda kovalıyor, saçlarını düzeltiyor, dönüyor öbür yana. Olanca vurdumduymazlığıyla dolaşüyor sinek odada.

Ooof, döneyim bir daha öbür yana. İşte, evde en sevdiğim köşe, şifonyerin üzeri; çocuklarım pırıl pırıl, bir aradayız fo-toğrafta.

Uyu artık oğlum Ahmeet, kara Ahmeeet!

Ah Sevda, ah! Mavi kolyesini de koymuş yine aynanın önü-ne. Kim bilir, yarın hangi ‘önemli’ işleri kotarma telâşında...

ON BİRİNCİ BÖLÜM

13 Mart 2018 Salı

Sevda'nın Sinemacı Emre Aydan'la Görüşmesi

GSF Sinema Televizyon Bölümü

Emre Aydan'ın Odası

SEVDA KONUŞUYOR

Sormayın Emre Bey, mutfak tezgâhını silip de çıkıvere-yim derken, çamaşır makinesinin kapağına fena çarptım dizi-mi, 8 Mart yadigârı yaraların da kanayacağı varmış yeniden. Bir merhem süreyim, yara bandını yenileyeyim diye dönenir-ken, otobüsü kaçırdım, geciktim biraz.

Sağ olun, sağ olun Emre Bey. Banyo küçük olunca, ça-maşır makinesini mutfakta kullanıyoruz tabii. Ne yaparsınız, kalender başladık, öyle gidiyoruz işte.

E tabii üç çocuk annesi olunca, kolay kolay bitmiyor be-nim mutfak tezgâhı işleri. Ozan'a börek, Barış'a çörek, Zey-nep'e kurabiye...

Hayır der miyim hiç? Varsa, ıhlamur alayım ben.

Teşekkürler Emre Bey.

Sağanak yağış iyi de, gök gürültüsü ürkütüyor beni, bay-kuş sesi gibi, sala gibi, ölüm habercisi çocukluğumdan.

Perşembe sabahı da böyleydi. Şakaklarımdaki zonklama,

telefonumun bitmeyen bip bipleri, çocukların kahvaltı telâşi filân, iki ayağımı bir pabuca soktular el birliğiyle. Şemsiye-mi bile alamadan çıktım evden. Ama yine de kapı önündeki gazeteyi kapmayı ihmal etmedim tabii. Yolda okuyamadım gerçi, “Kadınlar Her Yerde Sokakta” manşetini gördüm ilk, sonra sağ üst köşede, “433 gündür tutuklu, 494 gündür tutuklu” notlarının yanında gazeteci, yazar fotoğraflarını.

Yaa, ne demezsiniz Emre Bey, her gün ilk okuduğum köşe, sağ üst köşe.

Aramaz mı, sabah ben dolmuştayken aradı Pınar Hanım, “Ben de Galatasaray’da olacağım öğleye” dedi. Ne ki, karşılaşmamız mümkün değildi. İğnenin yere düşemediği mahşer yeri meydan. Ama bir müzikli, bir şiirli! Görmeliydiniz!

Ben de çok sevindim onunla tanıştığıma. Ne kadar yakışıyorsunuz birbirinize Emre Bey, Pınar Hanım ruh ikiziniz sanki. Umarım uzun yıllar, böyle sevgiyle, saygıyla, incelikle yürür birlikteliğiniz.

Gerçekten de öyle oldu, Pınar Hanım çok güzel anlatmış günün nasıl başladığını, yalnız nasıl bittiğini anlayamadık işte.

Meydandaki müziğin kesildiğini fark etmemle, kendimi iki polisin arasında çekiştirilirken bulmam bir oldu. Baktım, polisler gencecik. Onların yaşında, hatta daha büyük ne çok öğrencim olduğu geldi aklıma. “Siz daha çocuksunuz, nasıl bir oyuna geldiniz de, öğretmeninizin kolunu böyle acıtabiliyorsunuz!” diye gürledim. Önce işitmediler sandım, “Öğretmencilik oynamıyoruz” diye bir homurtu yükselince onlardan, nar gibi yarıldım, tane tane dağıldım Emre Bey. Dizlerimin bağı da çözülürünce - tam zamanı der gibi - demek öyle dedim, demek öyle, öğretmencilik oynamıyorsak, başka oyuna geçelim, açtım ağzımı, yumdum gözümü, “Ay şee cik,

Fat maa cık, kal dır bee nii, hoop paa cık!” diye bırakıverdim kendimi külçe gibi, ağırlığımı beni ısrarla itekleyenin koluna verdim. Fazla kilolarımın ilk kez işe yaradığı -ama bir daha yaşamak istemediğim- anlardı.

“Oyun mu oynuyoruz biz burada be kadın!” diye azarladı anında, iri yarı olanı.

Evet Emre Bey, tam o sırada çekmiş kameralar.

Zaten bir gün önce Ahmet’le atışmıştık. Buket Hanım’ın önerdiği psikoloğa gitmek istediğimi söyleyince, “Bir psikiyatrist, bir psikolog! Oyun mu oynuyoruz biz burada be sa-fim!” diye bağırıyordu Ahmet. Sayesinde hiç yabancılık çek-medim, evimde gibi hissettim kendimi sokakta da. Doğru manşet atmış gazete; kadınlar her yerde sokakta.

Tam araca bindirecekleri sırada, beni şöyle bir süzüp “Biri-ne daha yer yok gibi, sığdırmak zor olacak” dediler. “Yir-mi dakikalık bir filme bile sığdım ben, burası ne ki?” dedim onlara.

Güldürmeyin beni Emre Bey, doğuştan filân değil, her sı-radın gün, kamyon gibi geçince üzerinden, enikonu güçleniyor insan.

Yalnız, canlı yayınlı haber oluşumuza şaştım ben. Bir bi-çimde ört bas edilir, acılandığımızla kalırız sanmıştım.

Ertesi gün bakabildim telefonuma; elliye yakın arama, yüze yakın mesaj. Hepsini bir günde yanıtlayamadım bile. Adana’daki yeğenlerimizden birinin mesajı çok duygulandırdı beni, “Arkandayım yenge, anladım ben konuyu” demiş.

Tabii ya, gençler önemli, geleceğin tomurcukları onlar.

Aylardır, harıl harıl çalışıyoruz. Platform toplantımız kötü geçse, yıkılırdık Emre Bey. Neyse ki bize yakışanı yaptık. Konuşmacılar ilgiyle dinlendi, oturumlar nitelikli tartışmalarla

renklendi, beyinler bileylendi. Üstelik gün boyunca, üç yüz kişilik salon tıklım tıklımdı; azalmayıp çoğaldığımızı, bilgiyle gö-nendiğimizi gördük. Umarım, vazgeçmeyip, kazandığımızı da görürüz bir gün.

Bir dahaki sefere artık Emre Bey, düşünmeniz yeter.

Sevcan'ın desteği de iyi geldi hepimize. Senin bu coş-kuyla örülü halini, en son öğrenciliğinden hatırlıyorum dedi. Mikrofonu öyle bir tutuşum varmış ki “Konuşması bitince bir de şarkı mı söyleyecek bu deli kız” demiş.

Tabii tabii, onca kişinin ögle kumanyasını üstlendiler, ne istediysen yaptılar. Başka hangi belediyeye nazımız geçer bu zamanda?

Ya, işte öyle Emre Bey.

Uğurladık Sevcan'ı da pazar akşamı. Gazetede işler yo-ğunmuş, “Acil gitmem gerek” dedi.

Öyle tabii, herkes kendi telâşında.

Dün hemen açamadım telefonu, kusura bakmayın ne olur.

Yok, bu kez kızın okulunda değildim. Taksim'deydim, ki-tabevinde. Alt kattı, üst kattı derken dalmışım, çantadaki te-lefonun sesini duymamışım.

En kısa yol, bildiğin yol derler ya, ben hep Şişhane metro istasyonundan çıkarım Emre Bey.

Hah, tam da oralara bayılırım. İstasyondaki seramiklere baka baka dalar giderim, biraz yol, biraz merdiven derken, günlük sporunu da yapmış oluyor insan, sonra ver elini İstik-lâl Caddesi!

Hiç unutmam, Ozan'la birlikte Şişhane'den İstiklâl'e ilk geçişimizde, -Ozan dokuz ya da on yaşındaydı - seramikler-deki yavru kediciğin önünden ayrılmak istememişti. Fark et-tiniz mi bilmem, sarılı beyazlı, çok şirin bir şey! “O kedinin

aynısından bulup eve alalım” diye tutturdu, izin vermedim, “Kendimize zor bakıyoruz zaten, bir de kediyle uğraşamam” dedim. Ama ne inat var çocukta, inanır mısınız, dört beş yıl boyunca, ne zaman oradan geçsek, ille de bu kediden istiyorum diye tırmaladı beynimi. Sonra nedense vazgeçti istemekten, artık varsa yoksa bilgisayarı, unuttu yavru kediciği.

Ne anlatıyordum ben az önce?

Ah evet Emre Bey, kusura bakmayın!

Dün de öyle yaptım. Yağmur hızlanınca, Saint Antuan Kilesesine çıkan kemerlerin altına sığındım, barış elçisinin elindeki güvercinle dertleştim, - o da açmış kanatlarını bencileyin- ‘Haydi uç!’ komutunu bekliyor sanki.

Öyle mi dersiniz Emre Bey? Uçabildik mi gerçekten bu filmle?

Umudum kırılıyor bazen. Bir boşluk var ki içimde, nasıl anlatsam? Binlerce sığırcık, tek vücut havalanıyor, süzülerek yükseliyor göğe, biraz ilerliyorlar, aynı anda başka yöne dönüyorlar aniden -önceden prova yapmış gibi kusursuz- kısa sürede kaybolup gidiyorlar sonra, mavi bir boşluk kalıyor geride. İşte o boşluk, onların boşluğu çöküyor içime.

Zamanınız az biliyorum, öğle aranızı yemeyelim böyle.

Yarın görüşebilir miyiz diye mesaj gönderince siz, tahmin etmiştim aslında. E artık öğrendim, en yoğun gününüzde, salı gününde görüşelim dediyseniz, konu önemli ve acildir.

Eyvah! Ne diyorsunuz Emre Bey? Ayın on beşi dediğiniz, yarından sonra.

Bölümde sunum yapacağız deyince, kaygılandım tabii, hem de yarından sonra. Ne bileyim, üniversitede, onca akademisyenin önünde...

Siz yanımdayken daha rahat olurum elbette. Ama hazırla-

nabilir miyim acaba bir günde? Nasıl bir topluluk olacak, neler, nasıl konuşulacak bir ön bilgi alayım, birkaç tüyo alayım hiç olmazsa...

O zaman ben de söylerim onlara doğrudan; kural yıkıcı bir tarz geliştirmek değil benim niyetim, sadece iki çift sözüm var bu filmle. Nasıl, böyle olur mu?

Neyse, bunu duymam iyi oldu. Filmi birlikte izlerken, benim de heyecanım yatıştır, ortama ısınırım herhalde. Onlar da sizin gibi, bal ve elmas melezi midir acaba?

E öyle ama Emre Bey, korkulur sizden, şu tatlı sert halinizden!

Yapmayın! Kendi sözlerimle mi düştüm tuzağa?

Bu da günün ikinci sürprizi oldu bana. En azından, sadece tasarı aşamasında olması, şimdiden kaygılanmaya gerek yok dedirtiyor.

İlk ağızda iyi geliyor insana bu düşünce, yani filmin oluşum sürecini, düşünsel dayanaklarını derleyip toplamak, kitaplaştırmak. Ama altından kalkamayacağım bir işe soyunmak gibi mi olur bilmem.

Zaten günlerdir, yani kameraları alışımından bu yana düşünüyorum süreci. Neden diye soruyorum, neden bu yaptıklarım? Kendimi sınamak istedim belki de, sabırla kazıp bulabilecek miyim istediğimi, yoksa kazdıkça bırakacak mıyım toprağa kendimi azar azar, en son gözlerim kalana dek ellerimde?

Tabii elimden geleni yaparım, ne demiştim size ilk tanıştığımızda? Kolej şımarıklığı yok bende, yanan soba üzerindeki portakal kabuğu kokusunda içtenliğim ve disiplinim, çok eskilerden, Mehmet Ali Özgür'ün evinden. Sözüm sözdür yani. Bu nedenle sayılıdır söz vermelerim.

Ne bileyim, siz söylemeseniz, aklımın köşesinden geç-

mezdi benim, filmin renginin, müziğinin, sözcüklere çevirisi.

İlahi Emre Bey! Demek yaşam filolojisi de varmış. Bakalım daha neler öğreneceğim sizden?

Yook yok, o kötücül bir bakış olur, hem başkasına öğretecek kadar da öğrenmiş olmayın yalnızlığı.

Sanat, yalnızlığa yoldaş olur mu bilmem; ama herkesin, hele hele bir kadının, mutlaka yamacında bulundurup, her fırsatta okuduğu bir kitabı, bestesine, güftesine boyandığı bir müziği olmalı Emre Bey.

Masaya servis edilen yapıtı hepimiz tüketelim de, ille de mutfakta çalışmamız şart mı sizce?

Tamam, orta yolu bulacağız da, yazmak şimdilerde daha zor Emre Bey, değer bileni çok azaldığından. Eskiden hiç olmazsa arada mektup yazarmış insanlar. Böylelikle, ıkına sıkına iki lâfı bir araya getirmeye çalıştıklarından, kitaplara, dergilere daha bir saygıyla bakarlarmış. Artık o da yok. Kimsenin umurunda değil, neyin nasıl yapıldığı da.

Söz uçar yazı kalır diyorsunuz da, kalıcılığı nedeniyle insana müthiş bir sorumluluk yüklemiyor mu bu yazı?

E tabii, avantajları da az değil doğrusu. Ne bileyim, belki de bana iyi geldiği için bile yazabilirim bir şeyler. Ama böylesi bir yazma eylemi, sadece benim okuduğum günlükte kalmalı öyle değil mi?

Haa, şimdi bu oldu, güçlü bir yazar desteği deyince, rengi değişti işin. Sizi yeterince tanıdıysam eğer, kesin aklınızda da bir isim vardır, yanılıyor muyum?

Doğru mu duydum? Demir Tuncer mi?

Çok severim Demir Tuncer'i, kendini yüceltmeye adanmış bencil yaşamların kalemine benzemez kalemi.

İyi, güzel de Emre Bey, kırk kaynaktan beslenip, düşün-

ceyi demlendirerek pişirme lüksüm yok benim. Bendeki tarif şöyle; pazardan marul alırken düşün, ıspanağın parasını öderken geliştir düşünceni. Buzdolabına yerleştir sebzeleri, dikkat et, düşünceler takılıp kalmasın meyveliğe. Saate bak, çocukların okuldan gelmesine az kalmış. Aç bilgisayar, düşünceleri iyice bir karıştır pembeleşinceye kadar, ocağı kıs biraz, nohut haşlansın bu arada. Kalk, kalk! Suyu azalmış, kaynar su ekle azıcık. Tamam, otur, hızlıca yerleştiriver paragrafları, biraz daha pişsin. Zil çaldı, koş kapıya! E tamam, olduğu kadar. Metin hazır, sevgimi katarak yazdım.

Demir Tuncer'i kitaplarından tanıyorum, "olduğu kadar" işler ona göre değil. Kendimi yetersiz hissederim, çalışmam ben onunla.

Bendeki de ne telaş değil mi? Siz henüz Demir Bey'le görüşmemişsiniz bile. Bakalım o kabul edecek mi benimle çalışmayı? Ama yok, şimdilik olumsuz baktığım söylenemez, düşünmeliyim biraz.

Öyle Emre Bey, mesele, soba üzerindeki portakal kabuğu kokusu meselesi...

ON İKİNCİ BÖLÜM

19 Mart 2018 Pazartesi

**Psikiyatrist Buket Hanım'ın
Psikolog Duru Gerçek'i Beklemesi**

Çınaraltı Kafe

BUKET İÇİNDEN GEÇİRİYOR

Şuraya bak, sandalyeler de masalar kadar uykulu, öğle üzerinden bulaşmış olmalı. Nasıl da özendim şu kaygısız miskinliğe! Yerdeki pofidik mırnav gibi kıvrılıp, iliklerine işleyen güneşle mayışarak, azıcık kestirmek vardı şimdi! Sak-sıdaki mor sümbülün kokusu da ninni olmuş haspama! Bu sene gördüğüm ilk mor sümbül bu.

Gülümseyin! Peyniiiir, tamam, fotoğraf harika oldu; mor sümbül ve ardında tembel mırnav. Duru da bayılır buna, tanıdığım en ince ruhlu kadın ve mırnav dostu psikolog ne de olsa.

Hava da iyi gibi, dışarıya mı otursam denize karşı?

Neyse, şu iki kişilik masaya geçeyim bari, artık dikkat çekiyor kapı önünde durup yer beğenemeyişim.

Ne yapsam Duru gelene kadar? Bir çay isteyip ajandamı gözden geçirsem? Eee, neydi bugün günlerden? Eveet, Sevda günüyümü, ama zaten iptal etmişiz randevuyu. Bu konuyu Duru'ya devretme işini de unutmayayım bu arada.

Bakalım, Mart'ın son haftası fena, canımızı dişimize takacağız yine. Hep de akşamüzeri randevusu. E haklı insanlar da, sabah sabah pek çekici değil psikiyatriste gitmek. Geçen ay sabah gelen tek kişiymiş Sevdâ Hanım.

Tabii canım, çay bardağı dediğin camdan olur, şöyle kırmızı ya da yeşil desenli, beyaz melamin tabağa konur. Bizim ansiklopedi bilgisi de bu.

Yan masadaki kadın kahve düşkünü gibi, kahve daha masaya konmadan içti gözleriyle yarısını, şöyle buharından tuttu “Hüüüüp” diye çekti içine. Yarasın bacım!

Bu mırnavcık da çok oldu ha! Neden bakıyorsun kadına der gibi dikmiş gözlerini bana.

Bazen kadınlar, bakışlarıyla söyleşir akıllım! Ne çetin ceviz sorunlar çözülmüştür, anlık bakış sohbetlerinde. Göz açıp kapayınca dek biten bir bakışta, dost olunur, kimi zaman düşman, bir küsülür, bir barışılır, hele bir de hiç tanımadığın biriye karşındaki, doyum olmaz böylesi yârenliğe.

Al işte, şu köşede oturan kadın da mutsuz. Bir kere yalnız, birini bekliyormuş gibi bile değil. Parmakları boynunda, yol yapmış çenesiyle köprücük arasını, gidip geliyor tedirgin tedirgin. Belli, kayıplar ülkesinden. Adı değilse de göbek adı Sevdâ'dır kesin. Kolay mı öyle mutlucuk olmak bir kuple? Mutsuzluğa neden çok ama.

Ha olunmaz mı, olunur, şu masadaki sarı çiçeğe bakmakla da mutlu olunur.

Sevdâ da, “Ne güzelsiniz, çiçek açmış mimoza dalları gibi saçlarınız” demez mi? Öyle teşekkür edip oturdum, mimoza çiçeği gibi açarım gündüzleri de, sen beni bir de geceleri evde gör, diyemedim. O zaman da mimozalar gibiyim; çiçeksiz. Garibim, o da benim her an güneş gibi parıldadığımı mı

sandı ne? Neyse, bilmeden de olsa doğru ağaca benzetti hiç olmazsa, hoşuma gitmedi değil hani.

Eveet, ajanda kontrolü de tamam.

Bir yapabilsem Sevda'nın yaptığını! Sen otur, bir sayfa "Ahmet" döşendikten sonra kâğıda, dokuz katlamayla domuzda çevirip kaldır rafa. Sonra üzerine mis gibi bir kahve. Her yerde deva origami! Haftaya paylaşayım bu origami işini bizim drama grubuyla.

Yazıdakini rafa kaldırabiliyorsun da, evdekini ne yapacaksın? Sıkılınca oturt bakalım bir kenara, hiç kıpırdamasın, konuşmasın.

Geçen ay ödül aldı ya paşam, sustur susturabilirsen artık. Ödül töreninde daha ismi açıklanmadan yerinden fırladığını fark etmedim mi? Biliyordu sonucu, çok önceden biliyordu, "Sosyal Bilimler Akademi Ödülü, Sayın..." cümlesi bitmeden konuşlanmıştı sahnede zaten. Sayın sözcüğü hiç bu kadar kötü hissetmemişti kendini.

Pragmatik bakış açısıyla yazmıyormuş o. Külâhıma anlat, ya da gel, şu çaya anlat sen onu, hem çabuk soğur seni dinlerken.

Hah, tamamdır, kocamız beyefendiden beklenen mesaj da geldi; 'Öğleden sonra doluyum, kızın okul toplantısına sen gidersin artık.' paşamı an, telefonu eline al.

Emredersiniz! Benim işim gücüm yok, ben boşum, sen dolusun, acil işim çıkmaz nasılsa. Ben giderim artık. Bir küçük mesaj da olsa, incelikli bir giriş yapamaz mı insan? Yaz başa bir 'Buketçiğim' yaz! Çok mu zor kuzum? E zor tabii, adım aklında mı bakalım? Onun için ben "Elde var bir'im. Nasıl olacak, 'Elde var bir'ciğim" mi yazacak?

Cepte paçavraya dönmüş kâğıt mendilini çıkarıp, kimseye

görünmeden burnunu siliyordur şimdi. Megalomanik sanrı-
larını okşayan toplantılardan başını alamayıp, o kanaldan bu
kanala program program gezerken üşütüyor tabii insan.

Onlar buna “Aman hocam, yaman hocam” dedikçe, iyice
havaya giriyor.

Helâk oluyor spor salonlarında. Dün iyi dedim iyi, kas ya-
parken göz çıkarmasın tabii. Amma da sert tepki verdi! Artık
ne anladıysa! Tabii ya, “Ona kas değil, kaş denir” diye dü-
zeltmediğine göre doğru anlamış demek ki paşam.

Akşama geçer bilgisayarın başına, bloğuna gelen övgüler-
le mest, sağır olur dünyaya. Sanal duyguları tıklaya tıklaya
paylaşıırken hayranlarıyla, aklına gelecek mi, rehberlik top-
lantısı nasıldı, kızımız iyi mi diye sormak?

Sen bile anladın beni değil mi pofidik mırnav? Gerine ge-
rine esnerken ‘Dur bakalım, bekle biraz’, der gibisin. Bekle-
yelim bakalım da, bir gün...

Tavla zarlarını avucumun içinde tarta tarta hoplatıp, şıkırt
diye tablaya atınca, çift sayı gelirse, “Herkes kendi bloğunun
tanrısı, hadii, hadii!” diyeceğim. Tek sayı gelirse?

Sorun olan böyle bir olasılığa yer açmak zaten. Benim so-
runum bu. Dahası, benim de kafam kaldırmıyor artık bunları,
tartışmaya bile halim yok, Sevda gibi.

Kızgınlığım arttıkça, ağırlaşıyor muyum nedir, daha çok
gıcırıyor bu sandalye. Pek kıpırdamayayım olmazsa.

Kardeşim de tutmuş, “Sen çizmedin mi bu yolu abla?” diyor.
Çizmedim. En başta yaptım yanlış, kalemi verdim paşamın eli-
ne, o da kendine çizdiği yolun yanına, çiziktirivermiş bana da,
öyle, eşlikçi yolu. Söylenmeye hakkım var mı şimdi?

Amaaan! Peki, hırsızın hiç mi suçu yok? Bak şimdi, dur-
dum durdum, yine Sevda’nın söylediği geldi aklıma. Hırsızın

hiç mi suçu yok? Yolu izi görecek zamanım mı oldu benim?

Ne Sevda'ymış ama görüşmediğimiz gün de gündemde. Helâl olsun kadına!

Tamam, öyle dişe dokunur bir iş çıkartmış da sayılmam ama fena değildim yine de. İkinci görüşmeden sonra yakalamadım mı? Tabii canım, tabii o sıralar sordum kendime o kritik soruları; *Asiye nasıl kurtulur?* Sevda nasıl bulur kaybettiği kendini? Yapıştırdım yanıtı, "Yazarak" dedim. Eveet, evet tabii, sonraki ilk görüşmede yazmayı deneyebileceğini söyledim ona.

Şiir yazmaya başlayınca, "Özgürlüğe yelken açıyorum" dedi Sevda. Ya ben? Nereye yelken açıyorum? Bilindik bir çıkmaza olmasın?

Öyle veya böyle, kadın yazmış mı yazmış, 'Dokunma, dokunma menevişli elbiseme! Ellerin kanlı senin hayat!' demiş mi, demiş. Peki, ben ne yapıyorum?

Sevda'nın boşluk kavramında döne yuvarlana, kendi boşluğuyla yüzleşiyor insan. Ben nasıl gevşek durabildim bu kadar, nasıl kapıp koyuverdim kendimi?

Çok hassas bu konu. Kelebek kanadı gibi, dokunuyorsun, renkli bir toza dönüşüyor parmaklarının arasında o güzelim kanat, büyüğü gidiyor anında.

Ne hissettim ben? Rahatsızlık duydum, evet, beni hazır-lıksız yakalayıp, boğucu bir içsel yolculuğa sürüklediğinden.

Nefes daraltan bir bulmacaydı içine düştüğüm...

Hele son görüşmemizde, gülümseyerek uğurlarken nasıl zorlandım, neredeyse ellerimle kaldıracaktım dudak kenarlarımı yukarıya. Telkinlerle idare ettim zaten görüşmeyi, kendi kendime, "Gevşe, rahatla," dedim durdum.

Çantamdakileri de ayıklayayım bu arada. İçine yavru fil düş-

se kaybolacak. Kitabın altındakilerin çoğu çöptür herhalde.

Ne zamandan kim bilir bu kalpli anahtarlık. Zamansızlıktan buluşturamamışım anahtarlarla.

Hey gidi Sevda, “Aşk müzikle var, müziğin bittiyse bitmiştir aşk da,” deyip gittin ya sen, aşk olsun! Giden gidiyor, kalan Buket düşünsün.

Ahmet Kukla ısrarla arayıp “Daha ne kadar sürecek bu tedavi? Sonuçta takdir edersiniz, Sevda’nın sponsoru benim” demeseydi, ben de takılmayacaktım şu sponsor şözcüğüne.

Bravo! Eşi için bir tür bağış yaptığını söylüyor adam. Üstelik yıllarca ne zor koşullarda çalışmış bir öğretmen için... Neredeyse ‘Sevda’nın aldığı nefesin sponsoru benim’ diyecek.

Bellek yok mu bellek, ne kirli çıkıdır o! Nereden buldu çıkardı, kaç yıl önce spor salonu işletmecisiyle yaptığımız görüşmeyi? Ödemelerin nasıl yapılacağı konuşulurken, kocam beyefendinin “İkisi için de benim hesabımı kaydedin, eşimin sponsoru olurum ben” demesini hiç önemsememiştım zamanında.

Ne sponsorluğu canım? Sanki benim gelirim ayda uzaylılar harcıyor.

Ben, doğal seçilimle filân unuttur da kurtulurum derken bir şeyden, Sevda gelip çıkardı, zorla dürterek uyandırdı uyuyan anıları, bir güzel de yerleştirdi bellek çekmecesine.

Tam da evde sıkıntılı bir döneme girmişken, evet evet, Sevda ağır geldi bana.

Bir süre uzak kalmalı, hastalardan da anılardan da. Belliğime tamir gerek. Yeniden yapılandırmalı, yontup biçmeli belki geçmiş.

Duru’ya neyi, nasıl anlatmalı şimdi, şu daracık zamanda? Umarım zaman ayırabilir Sevda’ya.

Köşedeki adamı gözüm bir yerden ısıyor ama nerden acaba? Her ihtimale karşı ben şu sandalyeye geçeyim, arkama alayım onu. Eski bir hastayla ya da yakınıyla selâmlaşacak havada değilim şimdi.

İlginç olan, Sevda'nın eriyip gitmesine inanmam mı, yoksa yerimde durup durmadığımı kontrol etmem mi? Hangisii, hangisi daha ilginç?

Buranın ışığı daha iyiymiş, boş boş sağa sola bakınacağıma açayım bari şu kitabı.

Sevda, Sevda olmayandır da. Buket, Buket olmayandır da.

Ya Duru? Kendisine sormalı. Dakik kadındır ama onun da geç kalacağı tuttu bugün.

Artık kitaplardakini de olduğu gibi okuyamaz oldum; kendime tatil ayarlamam şart, en yakın zamanda.

Tam da yerine oturmuşum, Can Baba bakıyor karşı duvardan. Onun karşısında da rahat okuyamıyor insan. Ne karizmadır bu! Bak, anladı çözemediğimi Hegel felsefesini, çattı kaşlarını bana doğru.

Çayımı da içtim nasılsa, kitabımı alıp şöyle kıyı kıyı kaçsam mı dışarıdaki masaya?

Oh neyse! Duru da göründü sonunda.

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

19 Mart 2018 Pazartesi

Psikiyatrist Buket Hanım'ın Psikolog Duru Gerçek'le Görüşmesi

Çınaraltı Kafe

BUKET KONUŞUYOR

Hoş geldin Durucuğum, kırk yılın başı, biz de şöyle kafamıza göre bir ortamda buluşalım değil mi ya?

Sen gelince neşelendim, az daha geciksen, şu kıyıdaki mırnavı sorumlu tutacaktım, kendi kendimle kavgamdan.

Ne demezsin! Bir düşünmeye başladın mı kendini, belli olmuyor işin sonunun nereye varacağı.

Mırnavcık da nasibini alıyor işte benim huysuzluğumdan.

Ne içersin? Tokuşturalım mı çay bardaklarını?

Buradan deniz kıyısı hoş görünüyor, şu martıya da bak, neredeyse çocuğun elindeki tostı alıp götürecek yaramaz! Sakın diğer martılar da sökün etmesin ona doğru?

İnan benim için de öyle, haftaya seninle başlamak güzel. Ne zaman daralsam, sen ferahlatır, açarsın beni. Küpelerin de konuşuyor, gönlüne bahar gelmiş Duru Hanım'ın diyor.

E nasıl gidiyor? Alışabildin mi yeni ekibe, yeni mekâna? Çok iyi, çok sevindim Duru. Ben de sana yeni bir danışan

yönlendiriyorum.

Değil, bu kez konu başka. Bir Sevdâ sorunsalı.

Hayır, hayır o sevdalardan değil, kadının adı Sevdâ; üç çocuk annesi ve emekli öğretmen.

Hani geçen ay drama grubundan çıkarken söylemiştim ya, Artimage mimarlarından birinin, eşine randevu almak için beni akşam vakti cep telefonumdan aradığını. Cepten, üstelik de öyle uygunsuz bir saatte aranmaktan hoşlanmadığımı belli ettiğim halde, konu acil diye ısrar etmişti. Pek bir rahat tavırlı, kararlı, sesinin tonu “İşte paranın gücüü!” diyor yüksele alçala. Nasıl elde etmiş telefon numaramı, hâlâ anlamış değilim.

Hiç prim verir miyim böyle şeylere? Acil durumların neler olabileceğini açıklayıp, hastaneye gidebileceklerini söyledim.

Hemen ertesi sabah randevu almış sekreterimden.

Dediğin gibi, zor duruma sokuyorlar insanı. Neyse ki, yüz yüze görüşmemiz daha olumluydu. Bir biçimde hizaya girmiş, haddini biliyor gibiydi Ahmet Bey, demek ki mesajı almış dedim içimden.

Ardından eşi geldi, onunla görüştüktan sonra bir baktım bekleme salonuna, Ahmet Bey toz duman, yerinde yeller esiyor. Nasıl bir acil durum anlayışıdır bu diye düşündüm. Şaşkınlığımı anlamış olmalı ki Sevdâ Hanım, “İşleri çok yoğun eşimin, bir telefon gelmiştir şirketten, acil toplantı var filân diye” dedi.

Başka bir tuhaflık da şu; Sevdâ Hanım’la yaptığımız ikinci görüşmeden sonra aradı beni yine Ahmet Bey, bu kez muayenehane telefonundan. Sevdâ’ya söylemeyin aradığımı diyerek, neden eşine uygun bir ilaç yazmadığımı sordu.

Evet Duru, düpedüz hesap sordu adam.

E iyi de, hem böyle zorluk çıkarıyor, hem de eşimin du-

rumunu iyi görmüyorum deyip randevu alıyor, gerçekten bir anlam veremedim Ahmet Bey'in bu hallerine.

Canım, bizimkiler gibi mi? O ikisi ne yaptı geçen gün? İnanılmazlar Duru, bıraksan, birbirlerinin kozmetik cerrahi özgeçmişini konuşurlar saatlerce.

Sevda Hanım öyle mi ya? Hiiç, hiç benzemiyor onlara.

Ah evet, iyi ki sordun. Sevda Hanım'ın da, eşini değerlendiren içinden çıkamadığı ikilemleri var. Duyguları çok net değil. Aptallıkla bilgelik arasında bir yerde olmalı. İki uçtan birine yakın, ama ortalarda olmadığı kesin bana göre.

Ben de dâhil olmak üzere, başkalarıyla kurduğu ilişkilerde, Ahmet Bey'in Sevda'sını değil, başka bir Sevda'yı, kendine daha yakın olanı yaşamak istiyor gibi.

Kendini bulmak ve anlatmak için çok çabalamış. İlginç bir kartvizit bastırmış, evde yaptığı çekimlerle film bile yapmış.

Tabii, senin de tanıklıkların çoktur Duru, biz kadınların derdimizi anlatma telâşımız yok mu? Bitmez, hiç bitmez...

Son görüşmemize pembe bir açelyayla geldi Sevda Hanım. Muayenehanedeki koltuğun pembesinden.

Evet, dikkatli biri. Getirdi, hemen yanımdaki sehpayaya yerleştirdi saksıyı. O gittikten sonra fark ettim saksının kenarına iliştirilen kompakt disk. Üzerinde hiçbir not yok.

Bir ara büyük oğlunun keman tutkusundan ve geçen yıl verdiği resitalden söz ettiği için, acaba resital kaydını mı getirdi diye düşündüm. Akşam yemeğinden sonra baktım, kocam beyefendi kendi halinde, kız da odasında, hadi ben de şunu bir açayım dedim.

Âdeta mihlandım bilgisayar ekranına; kendi filmini hediye etmiş bana.

Evet, o film. Örtülü bir karşı koyuş eylemi bence.

Filmin içinde bir güvercin gizli, uçup gitmeye hazırlanıyor. Önce evini ya da yaşamını diyelim -derleyip toplamak-filme sığdırdıklarını, belki de geçmişi paketleyip vedalaşmak istiyor gibi. Ama insanı yavaşlatan bir hüznün var filmde.

Düşün, tam hazırlanmışken, eli varmıyor dış kapının koluna da, geri dönüp mutfak tezgâhını bir kez daha siliyor.

Evin kalbi gibi Sevda Hanım, o durursa her şey biter. Film boyunca atıyor kalp. Nabız hızlanıyor, yavaşlıyor, ama hiç durmuyor.

Vallahi öyle oldu, ben de ne zamandır bir sinemaya gide-medim, sinemayı bırak, evde bile oturup da eli yüzü düzgün bir şey izleyemedim diyordum.

Senin ilginı görünce, ben de daha bir iştahla anlatıyorum tabii.

Bir ara kapı çalıyor. Kargo elemanının getirdiği zarfı alıyor, girişteki konsola koyuyor. Bir an dönüp kapı koluna uzatıyor elini, hemen dönüyor hızla. Anlıyorsun güvercinin terdirginliğini, kızının montuna tutunuyor, hiç gereği yokken, onu şöyle bir silkeleyip asıyor yeniden vestiyere.

Çok kez yineleniyor bu kapı koluna dokunup geri dönmeler.

Yorumlamak güç. İçindeki bilinç dışı süreçlerin savrula savrula dönüp durduğu bir hortum gibi film.

Evet, evet o kitaptaki gibi aynı!

Yine bir başka sahnede, çarşıdan geliyor, elleri kolları dolu poşetlerle. Kapının girişine bırakıyor hepsini, girişteki pufa atıyor kendini, yüzü kapıya dönük, bir an, çıkıp gitsin istiyor insan. Çünkü film boyunca hep hissediyorsun onun çıkıp gitme isteğini, sen de katılıyorsun bu isteğe zaten. Ama kızının terliğine takılıyor ayağı, oğlunun evden çıkarken unuttuğu dosyasını alıyor, yine giriyor mutfığa.

Neden böyle bir film çektiğini sorduğumda “Kendimi bulup,

herkese göstermek istedim, bakın, bakın şu ortadaki incecik neşeli kadın, elinde kitap olan; Sevda, demek istedim” dedi.

Hayır Duru, sormadım, soramadım o neşeli kadını görüp göremediğini.

Bak haspama! Sıkıldı herhalde bizden, başka masa dibine gidiyor. Aman sevsinler kuyruğunu sallaya sallaya gidişini!

Hiç rahat durur muyum ben? Sen gelmeden önce bir iki dürttüm o Mınavı.

Bence kurabiye de alalım çayın yanına. Hem öğle yemeğini de geçiştirmiş oluruz burada.

Tabii benim ilgimi çeken başka bir konu da, Sevda Hanım’ın içindeki tutkuydu; saatlerce okumak, gençliğindeki gibi şiirler yazmak istiyordu. Onca yıl, yapmak istediklerinden vazgeçe vazgeçe, kaybolup gittiğinden yakındı.

Haklısın, bu da bir mutsuzluk kaynağı tabii; kendini gerçekleştirirken, sanatsal yetilerinin desteklenmemesi, körelmesi, köreltilmesi.

Eş desteğini ne sen sor ne ben söyleyeyim diyeceğim ama olmuyor anlatmadan da.

Bir gün, fakülte yıllarından söz ederken, Sevda Hanım’ın lirik şiirlerini çok beğendiği için, edebiyat öğretmeninin ona “Sappho’m benim” dediğini anlatmış evde. Eşi de, “Ben de söylerim buna benzer bir şeyler canım, merak etme,” deyip “Safım benim” diye hitap etmeye başlamış Sevda Hanım’a.

Zaten, “Yergi sözcükleri bulma konusunda ustadır eşim,” demişti Sevda Hanım.

Önceleri çok kırılıyormuş “Safım benim” sözüne, sonra o da arada Ahmet Bey’e aynı şekilde hitap ederek rahatlatmış kendini.

Evet Durucuğum, tahmin ettiğin gibi, çetin bir dönem geçirdim Sevda Hanım’la.

Ben ona, tekrar yazabilmesi için yol açmaya çalışırken, hayranı olduğu Virginia Woolf konusuna girdi hemen. Onun, evdeki meleği öldürerek yazabildiğini, öyle yapmasaydı, o meleğin Woolf’u öldürmüş olacağını söyledi.

Tabii, Viktoryen dönem öyle. Ama şu an, daha iyi bir dönemde miyiz bilmem.

Woolf’un makalesinde kendini görmüş, şiir yazamayan kadını. Evdeki melek de eşinin sevdiği Sevda, her sabah yatağın kenarından kirli çorap toplayan.

Sahiden de öyle oldu, olgu sunumu saati gibi. Çaylı kahveli devir teslim töreni de denebilir tabii.

Haklısın, gücünün bilincine varma çok önemli kadın yaşamında.

Sevda Hanım da geliştirmiş kendini bu konuda. İlk bakışta kişisel gibi görünen sorunlarının, toplumsal temellerini de incelemeye koyulmuş.

Doğru, Ahmet Bey’in rolü çok önemli elbette. Genel olarak Sevda Hanım bu konuda konuşmaktan kaçınsa da, eşinin, annesi ve kardeşleriyle kurduğu sağlıklı koalisyonun, çekirdek aile birliğinin güçlenip serpilmesini engellediği apaçık. Konunun duygusal boyutu bir yana, bu koalisyon kaynaklı ekonomik kargaşa, aile içi iletişimi de yaralamış görünüyor.

Sevda Hanım’ın pek de ayrıntıya girmediği, sakınlı davranıldığı alanlar bunlar. Konuyu derinleştirmeye çalıştığım da, tutup gençlik anılarına kaçmayı tercih etti hep.

Noktasız virgülsüz anlatımının içine sıkıştırıveriyor, yaşadıklarının ne kadarının bilinçli seçimler, ne kadarının sosyal zorunluluklar olduğunu.

Tabii merak ettin sen de, az önce söyleyip geçtim, sanki herkes biliyormuş gibi. Dur bakayım, çantamda olması gerek.

Bulurum bulurum, sen gelmeden önce biraz düzene soktum bavul kılıklımı. Hah, buldum, işte bu, Sevda Hanım'ın kartviziti.

Eşi, ilk görüşmemizde bu kartvizitten söz edince nasıl kahkaha atmamayı başardım diye kutlamıştım kendimi sessizce. Ama sonra, Sevda Hanım'la görüşürken, o da benim sana yaptığım gibi, "İşte bu" deyip masaya bırakınca, sahibinin bakışları değdi kartvizitteki yazılara ve oradan taşan trajediyi anlatamam sana. O an hiç gülesim gelmedi.

"Yeterince komik olmuş mu?" diye sorunca kendisi, toparlanmam kolay oldu. Elbette komik, yeterince komik, yeter ki Sevda Hanım'ın gözlerini okumadan bak!

O koca cüsseden, sade görünümünden beklemezsin böyle organize bir komik işi. Düzelteyim, komik değil, trajikomik. Sen bu kartviziti tasarla, git bastırt ve kullan. İnan çok özendim Sevda Hanım'ın cesaretine.

Bu konuya kuşkuyla yaklaşmakta haklısın tabii, eşiyle arasındaki iletişim bozukluğu öyle ağır ki, oturup iki cümleyle derdini söylemek varken, kartvizitler bastırılıyor, filmler çekiliyor...

Aslında Sevda Hanım kartviziti yeni tanıştıklarına vermek için değil, Ahmet'e kendini, değişen kendini tanıtmak için bastırmış bence. Ama bir yandan da bu değişime karşı çıkışın, direnişin basılı belgesi kartvizit.

Çok doğru Duru, asıl sorun kendini görememek değil, istediği gibi olamamak.

Gerçek Sevda olabildiği ve herkesçe de öyle görüldüğü ölçüde yaşadığını hissedeceğini düşünüyor. Zaten o sevimsiz ölüm konusuna da buradan uzanıyor.

Ne demezsin! En zoru kendini görmektir ya! Sevda Hanım bunu yapmaya çalışmış. Tekdüze bir yaşamdan sıyrılıp, kendini sorgulama serüvenine kalkışmış.

Sorma, sorma Duru. Depresyon ve ölüm konusuna değindi birkaç kez.

Ölümünden söz edişi, iç yakıcı bir alegorik yaklaşım tabii.

Ölüp gittiğini düşünüyor, kaybolduğunu söylüyor, ama bu durumdan müthiş bir var olma çabası olan film -kendi deyişiyle, içindeki çatışmaların oluşturduğu yeğin labirentlerden çıkıp- doğuyor.

Saptaman doğru, ölüme odaklanmış gibi görünürken, aslında yaşamın peşinde koşan bir Sevda Hanım var karşımızda.

Hayır hayır, ilk görüşmemizde de depresif bir durumdan eser yoktu.

Evet, konuştuk. “Ben depresyon geçirmiş olamam, mümkün değil, yayıla yayıla depresyon geçirecek kadar boş zamanım yok, duygulanmalara da zaman gerek” dedi. “Diyelim ki melankoliye batsam, gözlerimi açamasam bunaltıdan, Tarab-ya sahilinde bir bankta oturup denizi izlesem bir saat kadar, sonra yürüsem, biraz kendime gelsem” deyince, “Ya sonra?” diye sordum, “Sonrası belli, şiire dönüşür melankoli, hiç bir şeyciğim kalmaz” dedi.

Evet, Sevda Hanım’ı hangi arketiplerin bugüne getirdiğinin analizi güç.

Yüzde yüz katılıyorum sana Duru. Zaten içgörü kavramı o kadar sığ değil, çok bileşenli kuşkusuz.

Sezgilerim yanıltır mı beni bilmem ama ekonomik şiddet konusunda okumaları onu daha iyi bir yere götürüyor ve bilişsel içgörüsünü geliştiriyor gibi.

Doğrusu ben kurabiye konusunda bilişsel içgörümü geliştiremem canım. Sıcacık servis ettiler üstelik. Tabağı silip süpürmekten başka çare yok.

Vallahi gözüm döndü. Diyet de diyet, ne bu! Yiyelim gü-

zelleşelim Durucuğum, benim ansiklopedide böyle yazıyor.

Ha bu arada, Sevda Hanım da şirin bir etine dolgun. Hasas konularından biri de bu.

Haklısın, piknik tipler genelde hoş sohbet olur da, görüşmelerde yönlendirilmesi zor biri Sevda Hanım. Açık uçlu sorularla, ona hem şimdiki ve geleceği hem de geçmişi rahat rahat dolaşma olanağı tanıdığımı düşünüyorum. Ne var ki, onun sunduğu konulardan herhangi birinde derinleşebilmek çok güç. Dili iyi kullandığını fark ettim, bir konuda konuşmaya gönlü yoksa ne yapıp edip başka bir konuya geçiveriyor.

Kapalı tuttuğu bir odası var. Kimseyi almak istemiyor içine. Eminim büyük bir hazine saklı orada.

Bence sorun yok, düşünce içeriği sağlam. Ama algılama düzeyi, rahatsızlık verecek düzeyde yüksek, kimsenin görmediği yaşam ayrıntıları, onun gündeminin ana başlığı olabiliyor.

Ne yazık ki tam olarak çözemediğim kaygılar taşıyor. Çok anlatıyor, hatta nefessiz bazen. Ama Sevda Hanım'ın söz etmediği bir şeyler var sanki.

Kendini bir felakete hazırlar gibi, yokluğa, kıtlığa, kötü haberlere...

Yok canım, ablama benzediği söylenemez. Daha çok, kendi kendini büyüten bir bebek gibi Sevda Hanım.

İlk bakışta, sadece yaşamının monotonluğundan sıkılmış, şiir yazmak isteyen bir kadın izlenimi verse de, veriler birleştirildiğinde, evliliği boyunca, ekonomik ve psikolojik şiddete maruz kaldığı anlaşıyor.

Sonuç olarak, Ahmet Kukla'yla evliliğini sorgular durumda artık.

O ilk karşılaşmamızdaki dik durma telâş, yerini tatlı bir

sakinliğe bıraksa da, hâlâ karışık kafası. Hem eşinden ayrılmaya hazır değil, hem de buna şiddetle gereksinimi var. Neyi, nasıl yapacağını bilemiyor.

O başka bir şey görüyor Ahmet Kukla'da. Gençlik yıllarını belki, âşık olduğu dönemleri, ne bileyim...

Evet evet, tüm açmazların farkında. "Boşanacak kadar iyi hissediyorum kendimi, ama elim kolum bağlanıyor bir anda, yeni bir yanıştan da korkuyorum" diyerek yardım isteyince benden, ona evlilik terapisi konusunda bilgi verdim kabaca.

Evet, özgür hissetmiyor kendini ve özgür değil.

Son görüşmemizde, sonuç ne olursa olsun, evlilik terapisini de denemek istediğini söyledi. "Kendi gerçeğimi, Ahmet'le yaşadığımız gerçeği tam olarak görmek istiyorum" dedi.

O öyle deyince "Veritas vos liberabit. Gerçek seni özgür kılar" dedim içimden. Tabii sen geldin aklıma; Duru Gerçek.

Çok yoğun olduğunu biliyorum ama yansız yaklaşımı çok önemsedğimden, ortada olma konusunda en güvendiğime, sana yönlendirmek istedim Sevda Hanım'ı.

İnanamıyorum! Yarın boş bir saatin olması sürpriz oldu. Bu kadar çabuk planlayabileceğimizi ummuyordum doğrusu. Çok teşekkürler canım.

Ben hemen arayayım bizim sekreteri, bildirsin Sevda Hanım'a.

Öyle tabii, öyle. Özgürlük gibisi var mı? Sevda hanımın özgürlüğü de babadan gelen soyadında saklanmış, Sevda'yla Kukla arasında sıkışıp kalmış.

Psikiyatristi olmayıp da komşusu olsam onun, "Kızım çıkar şu Kukla'yı oradan Sevda! Sen şiirlerini yaz" diyeceğim ya, neyse...

Aman bırak Allah aşkına! Ataerkil kültürel örüntüden çıkmak kolay mı?

Planlı programlı olursan her şeyi başarırısın kandırmacasına göre, kadın çok becerikliyse her şeyi yapar.

Modern erkeğin, eşinin her şeyi yapmasına “İzin veren” ve destekleyen görünümünün ardında, niteliksiz ev hizmetleri konusunda beklentilerinden de hiç ödün vermemesi tipik değil mi? Alışverişı yap, yemek pişir, bulaşık yıka, ütü yap, ortalığı toparla. Eh sonra da istediğin her şeyi yap. Pardon? Pardon? Hangi sonra?

Bir de şu var, ev işlerinden yakınıldığında “Aş bunları aş, böyle basit konularla uğraşıp durma” denir. İşte böyle bir ömüüür gider Durucuğum.

Çoğunluğun yanlış yaptığı bir toplumda, bizim, insanları doğruya yönlendirmemiz öyle zor ki.

Erkeklerle doğruyu gösterme konusunda yalnızca üç yol olduğunu gördüm şimdiye dek. Anneleri, kız kardeşleri ve kızları. Nedense yalnızca bu kişiler söz konusu olduğunda hak hukuk konusunda doğru yerde bulunabiliyorlar. Keşke herkes için aynı duyarlılığı gösterebilseler.

Ama ben de güzel bir şey öğrendim Sevda Hanım’dan; insanın müziği, kitabı, bir kenarda defteri olmalı her daim.

Olsun, dinlemese de, okumasa da, yazmasa da olmalı. Çünkü mutlaka bir gün...

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

21 Mart 2018 Çarşamba

Sevda Hanım, Küçük Oğlu Barış'la Evde

BARIŞ KONUŞUYOR

Evvvet sayın seyircileer, şimdi dee Barış Kuklaaa ve Drake'deen, God's Plan geliyooor! *I been movin' calm, don't start no trouble with me. Tryna keep it peaceful is a struggle for me...*

Hadi be anneee! Ben Ozan Abim gibi keman dersi alacak değilim. Drake'le daha iyi!

Tamamdır! Anladım!

Anneee, yarın giyeceğim sweatshirt yok ortada, mavi olanı! Yarın ne giyeceğim ben?

Evet anne, şart gitmem! Sıkılıyorum evde, dışarısi kokusu istiyoruum!

Hangi çekmece yaa! Hangisindeee? Anneeee! Bir gelip bakar mısın? Mutfaktan sesin iyi gelmiyooor!

Maviyi istiyorum anne, okula değil, okuldan sonra sinemaya.

İyi tamam, bu olsun o zaman.

Wooow süpersin! En sevdiğim gömleği ütölemişsin.

Akşama ne yemek var?

Yapma! D n de kıymalı ıspanak, bugün de!

Akşam akşam canını sıkıyorum anne. Asıl sen benim canımı sıkıyorsun! *I been movin' calm, don't start no trouble with me...*

Bu ne? Tahinli mi? Tamam, tırtıklayalım bakalım ucundan. Çok iyi beee! Hep yap bundan.

Of yaa, Şimdi aklıma geldi, d n babam bırakmıştı ya okul çıkışı baskete, mavi sweatshirt arabada kaldı galiba. Babam Gökçeada'da mı olacaktı bugün?

Haa, biz yoldayken babaannem aradı, Şeref amcam yazlık ev mi alıyormuş neymiş, kredi miredi gibi birŐeyler soruyordu, babam da "Ben seni sonra ararım İffet Sultan, Şimdi Barış var yanımda, on dakikaya baskete bırakırım onu" dedi.

Yaa bizim niye yazlıĒımız yok anne?

Hani her Şey matematik diyordun. Bizim matematik hesabı yetmiyor mu yazlık eve?

Oooof, işin gücün geçiŐtirmek beni!

Yaa hadi yazlıktan vazgeçtim, ayrı bir odam olsun bari. Ozan Abimin eŐyalarından bana yer kalmıyor ki.

Bir gidip bak anne! Dolabın içindekilerin ne kadarı benim?

Of yaa! İsteyerek mi çarptım kapıyı?

Geldim, tamam geldim! Bu meyve tabaĒı az önce var mıydı ya? 'Ben bir elma kurdum kıvrıla kıvrıla gezerim', nefis! 'Kırt, kırt, nari nari nom'.

Sinemaya dedim ya, bowling mowling yok bu sefer.

Sorarsın tabii, meraklısın sinema işlerine.

Acayip korkunç bir film, ölmek an meselesi dediler. Sınıfın yarısı, bizim kazmaların tamamı geliyor.

Annemin de filmi var dedim. Olaay! İnanmıyorlar anne, "Bizi trollediĒini mi sanıyorsun, hadi canım!" dediler.

Tabii anlatıyorum, ısrarla anlamak istemiyorlar, “Neyin kafası bu yaa!” dedim.

Şöyle mi söyleseydim; pek değerli arkadaşlarım, bana neden inanmadığınızı anlayamıyorum, sanırım şu an kafanız biraz karışmış olmalı.

O kadar da değil anne, sadece sen gül diye yaptım beyefendi taklidini.

Eee nerde kaldı bizim kıymalı ıspanak?

Kaç dakikaya?

Oookey.

Şu telefon kulaklığını odadan alayım, bir dakikada mutfaktayım.

Yapma yaa! Müziksiz, yemek keyfi mi olur?

Çabucak geldim işte. Off, salatanın güzeli bu! Tamam, yumuluyorum hemen.

Ne sohbeti ya anne?

Kankayla konuştuk işte okul dönüşü. Serviste. Tabletimdaki yeni film uygulamasını gösterdim ona. Müthiş güzel yeni şeyler önerdi.

Yaa sen nasıl anladın anne? Kankaların evine de mi kamera yerleştirdin yoksa?

İyi, tamam tamam, şaka yaptım, bir daha yapmam.

Doğru tahmin ettin. Hoşlanıyormuş dersanedeki kızıdan. “Direkt mesajla yürüsem mi şu kıza,” dedi, ben de “Adam gibi konuş oğlum, saçmalama, ama konuşmadan önce iki şirin emoji gönder” dedim.

Emojisiz olmuyor annem, sen anlamazsın.

Bad things, It's a lot of bad things, that they...

Tuzu az bunun.

Yoğurdu çok koymuşsun, nasıl bitireyim anne?

Ha, bir de, anneannem aradı bugün. Selamı var. Telefona yeni numara kaydının nasıl yapıldığını sordu.

İzmir'e hep yazları gidelim. Anneannemlerin evinde rahat edemiyorum ben, sobalı oda fırın gibi oluyor, tuvalet, banyo buz gibi.

Yine gülmekten öldürdü beni. Dedem hastalanınca, apartman gideri miymiş neymiş, işte her neyse, onu ödemek anneanneme düşmüş. Komşu teyze de "Gülümser Hanımcığım, uzun uzun sıra bekleme, bankada gişe ekstra diye bir makine var, git oradan parayı yatır gel" demiş. Bu iş aklına yatmış anneannemin, gitmiş, oradaki görevli kız da nasıl yapacağını anlatmış. Çok beğenmiş anneannem makineyi, bakmış, cep telefonu koyacak yer bile var. Şube kodunu, hesap numarasını güzelce tuşlamış, yatıracağı miktarı da başarıyla girmiş, onaylamış ve tam elinde hazır tuttuğu parayı makineye verecekken, olan olmuş. Kırk yılda bir görülecek bir şey, anneannem basmış çılgılığı, "Eyvahlar olsun! Makine telefonumu kaptı!" diye bağırması. Meğer para konulacak yere, telefonunu koymuş en baştan, makine de para gönderme onayını alınca, yapmış görevini. Söylenmiş durmuş, "Hani akıllıydı ya bu makineler, tamam, ben bilemedim de, o da mı bilemedi canım, ayırt edemedi mi parayla telefonu" demiş.

Evet anne yaa, sonra utanıp herkesten özür dilemiş, telefonu makineden çıkarmalarını rica etmiş görevlilerden.

Hemen olur mu hiç, bir yerlere telefon edip makineyi açmak için izin istemiş banka personeli, bir saat kadar bekletmişler anneannemi.

Umarım sen de böyle olmazsın yaşlanınca.

Haadi canım! Şu Twitter işlerine filân bulaş yaa! Azıcık bari anlasan keşke. Yaa dün arkadaşşa rezil oldum. Telefon-da benimle konuşurken duymuş işte, "Oğlum ayıp, arkadaşşa

havla denmez” dediğini. Ben favla diyorum, sen havla anlıyorsun yaaa, insaf!

İyi yedim ama. Ohh! Uykum gelir birazdan. Artık ödevlerimi sen yaparsın anne!

Şaka, şakaaa!...

Yarından sonraya, matematik, İngilizce, kimya... Göçtük biz göçtük.

Sınav değil anne, tonla ödev.

Onu yapmadım daha, yarına Fen ödevi var. Yaşam döngüsü analizi araştırılacak.

Gerek yok, internetten bulurum birkaç şey, kopyala yapıştır işte. Uçlu kalemlemleri sen mi aldın anne?

Salondaki sehpadaydı. Yaa, boş yap yaaa!

Tamamdır, toplarım, o iş bende.

Öğrencilerim şunu yapardı bunu yapardı deme, ben senin öğrencin miyim anne?

Dün o psikolog kadına gittin değil mi?

İyi. Boşanacak mısınız yoksa? Bizim sarı kafaninkiler de gitmiş, ‘Böyle her şey daha güzel olacak’ demişler, üç ay sonra boşanmışlar.

Neyse ne! Beni bozmaz.

Emredersin annem, daha düzgün konuşurum. I feel good, sometimes I don’t, ay, don’t.... I finessed down Weston Road, ay, ‘nessed

Sen de biraz canlan, neşeli ol, tonton annem! Biz dans ederken donuk donuk bakma öyle.

Dün de babam çok gergindi. Hıncını benden çıkardı. Ba-baannemle görüşmesi biter bitmez doğrulttu bana makineli tüfeğini. Haydaaa! Buuum, buum! Basketten girdi, matematikten özel ders istememe kadar gitti, saçlarımı çok az kestir-

mişim, zırt pırt berbere mi gidecekmişimden çıktı.

Ne bu yaaa, canı sıkılan bana dalıyor haa!

Neyi alttan alayım, neyi? Ya, yeter artık! “Matematiğin kötü gidiyor, matematik önemli” diyen sen değil miydin anne? Arkadaşım bir saat özel derste kapatmış tüm eksiklerini dediğimde, “Biz de düşünsek mi acaba, kimden ders almış?” dememiş miydin?

Allah Allah yaaa!

Abim olunca başka tabii. Toz kondurmazsın sen ona. İyi ki bir üniversite sınavı var. İsteddiği yere koyabilir kitaplarını, istediği yerde yiyip içebilir, bana gelince, Barış çantayı topla, Barış odada yeme, Barış, Barış...

Gerçi onun da keman dersine lâf etti babam ama...

Bir de bana yeni basket ayakkabısı gerek. Boyun uzadı deyip duruyorsunuz ya, o arada ayaklarım da büyüyor anne, bilmem mantıklı gelir mi bu açıklama?

Tamam, bakarız, bakarız tamam. Başka duyduğum bir şey yok ki! Herkese, önce annesi izin veriyor! Babama sormadan bir şey yapamaz mısın sen?

Spor ayakkabım çok kötü diyorum yaa!

Anlıyorum anlıyorum deyip delirtme beni! Geçen sabah babama, “Barış’ın spor ayakkabısı rahmetlik olmuş” dediğini duydum anne. Ama almaya gelince almıyorsun, babana soralım, babana soralım, hep aynı şey. Bazen ikinizden de nefret ediyorum!

Babanı dinle, babanı dinle! Bir dediğin öbürünü tutmuyor anne, “Barış’ım, senin için her şeyin en iyisini istiyorum” sözüne ne oldu? Bir spor ayakkabısı yaaa, bir spor ayakkabısı, kahretsin yaa!

Geçen gün rehber öğretmen senin mesleğini sorunca, öyle baktım mal gibi, bir şey diyemedim. Unutmuşum senin öğret-

men olduğunu, unutmuşum anladın mı? O çok övündüğün mesleğin gelmedi aklıma!

Kimsin sen anne? Kimsiiin? Nesiiin?

Bağırırım işte, bağırırım, herkes duysun umurumda bile değil!

Off anne off. Ne önümüzü görelim yaaa!

Sözde üç kardeşiz ama sanki yedi sekiz kardeşmişiz gibi...

Bıktım bu evin varoş muhabbetinden yaa! Şöyle rahatça sırtımı dayayıp güvenilebileceğim bir ailem olmayacak mı benim?

Tamam anne yaa, istemiyorum yaaa, nefret ettim bir kere yaaa!

Sanki böyle konuşmayınca düzeliyor mu her şey?

Beklemem anne! Bekleyen derviş, beklemekten gebermiş!

Babanı sinirlendirme deyip durma anne, daha ne dinleyeyim? Bir gün de yanımda ol, bir gün...

Yaa ben burnumuzun dibindeki Bursa gezisine katılamıyorum, halamın oğlu Adana'dan kalkıp ta Berlin'lere kadar gidiyor. Sağınıza solunuza da bakın bir ara.

Her ailenin dinamiğı farklı ne demek? Fizik dersinde miyiz şu an? Ne zaman babama sorsam, halan kredi çekmiştir deyip duruyor. E siz de kredi çekin o zaman. Adana'daki bankaların kredileri farklı mı oluyor?

Niye böyle konulara kafa yormayacakmışım canım? İşinize gelmediğinde küçük bir çocukcağızım değil mi? Şunu yap, bunu yap dediğinizde de koca adam oluyorum birden.

Tamam tamam, unuturum Bursa işini de; Sevcan teyzemin getirdiğı kestane şekeriyle avunurum ben. Süpeeer! *Bad things, It's a lot of bad things, that they...*

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

21 Mart 2018 Çarşamba

Sevda Hanım, Küçük Oğlu Barış'la Evde

SEVDA İÇİNDEN GEÇİRİYOR

Ezgisi bülbüle yaraşan şiirin, eksik çevirisi gibiyim, kekreyim, pürtüklüyüm. Meyvenin posası, suyun tortusu, sokakların çıkmazı gelir aklıma, diyemem asıl diyeceğimi.

Apaçık, kuşak farkının damgası bu şarkı. Eskiden Drake mi vardı desem, yer beni. Başka müziklere yönlendirmeye de gelmiyor ki gençleri, her an patlamaya hazır bomba her biri.

Şiirini bileceksin asıl, şiirini. Sonuçta bütün şiirler şarkı olup çıkıyor karşına.

Ah Barış'ım, sweatshirt de sweatshirt. Bildiğimiz kazak, yelek, gömlek ne güne duruyor a çocuğum?

Sil sil bitmez ocağın kiri, davlumbazın yağ lekesi. Bu temizlik bezinden bir daha alırsam ne olayım! Şuna bak! Lime lime oldu iki sürtmeye.

Dilediği gibi bağırıp çağırsın, kapıları çarpa çarpa girip çıksın odalara Barış'ım. Kendi sesime bile sağıırım ben. Dağıtsın dağıtabildiği kadar her yeri, körüm nasılsa, hem de numarasız göz-

lkl, burnumun ucu bile çok uzak benden. Ah Barış'ım ah!..

Hani umut? Bitirmış Memed, ye babam ye; iktisat okumamış o, kimse dememiş kaynakların sınırlı olduğunu.

Yok canım, umut da tükenen bir şeyse yandık. retmek gerek, yeniden, yeniden, yeniden...

Ben de sıkılıyorum, "dışarı s kokusu" istiyorum ben de, yeni biçilmiş çimlerin, denizin, denizin yosununun kokusunu da...

Bak duyuyor mu beni? Üst çekmecede diye kaç kere seslendim oysa.

Yeniden üretmek umudu... Umudu yeniden üretmek gerek.

Sperim ben tabii. Ne zaman? Giymek istediklerini jilet gibi ütülenmiş bulduklarında. Neyse, şimdi söylenip de uyandırmayayım ergenimin ejderha yanını.

Ne zaman büyüdü bu oğlan bilmem ki. Büyümüş koca adamlar olmuş da, en sevdiği gömlek tlenince keyiflenmeleri de ğrenivermiş. Aynı Ahmet, aynı.

Kapısı kapalı odadan bağırarak konuşmayı da âdet edindi. Ne söyleyeceksen ık gel, burada söyle canım! Ayağına çağırıyor bir de, sanki bomboş oturuyorum. Elim ya bulaşıkta, ya yemekte.

Beni bir buncağız anlar "Ağzı var dili yok"um. Güzelim, bakır cezvem!

Doğru ya, ne sorabilir ki bu saatte Barış'ım, akşam yemeğinin ne olduğundan başka? Yanık tenlim, civan oğlum! E artık içimizden sevmeye alıştık, sevgi sözcükleri istemezmiş, ne diyordu o yle? Ha evet, racona tersmiş. Argo kültürümüzü de geliştiriyoruz Barış Bey sayesinde.

şu tahinli çöreği de sürelim bakalım nneee, sofrayı kurana kadar yatışsın benim kara gzlm.

Yayla orbası yetişmedi Barış'ıma, neyse, o da çok meraklı

değil zaten. Ama tarhana olsa beklerdi, ne kadar aç olsa beklerdi pişmesini.

Allahım ne zor durumdayım! Tarhana gelince aklıma, pır pır etmeye başladı yine göğsümdeki pompa.

Geniş aile çetesini yönetmek kolay mı, bak yalan makinesine döndü bu İffet Sultan diye diye, ne hallere düştüm birkaç ayda.

Emre Bey demedi mi, “Aman Sevda Hanım, tek gizli saklı işiniz bu film olsun, ne var bunda, rahatlayın biraz” demedi mi? Ne derse yapmalıydım tabii, adam işin ustadı, film işleri ondan sorulur. Zaten niye danıştım ki, yol gösterversin, yardım etsin diye değil mi?

Sinema televizyon bölümünde, onun gibi alçakgönüllü bir akademisyen daha olmadığını da gözlerimle gördüm canım, değeri bilinmeli Emre Bey’in, el üstünde tutulmalı...

Aylin’in verdiği ilacı nereye koydum acaba, o yatıştırıyordu beni. Hay Allah!

Tarhana çorbası yakın çekim ister dediyse Emre Bey, öyledir. Tartışılacak yanı mı vardı bunun. Öyle olmasaydı, o fasulye sırtığı kameraman arkadaşıyla bize gelmesi gerekemeyecekti. Ben de, eve girerken onları gören komşuya, kombi bakım elemanı olduklarını söylemeyecektim. İki hafta sonra komşu, size gelen teknik servisin telefonunu verir misin bana demeyecekti. Telefonumdan numarayı silmişim yalanını uydurmayacaktım; buna kim inanır deyip küsmeyecekti kadın, falan filân...

Öyle oldu işte. Sorun bende, usturuplu yalan bulamadım, yüzüme gözüme bulaştırdım şu işi.

Bak şimdi, şöyle güzelce oturarak yemeyi öğrenemeyecek bu çocuk, arkamı dönmeye gelmiyor canım, yer gök tahinli çörek kırıntısı!

Amaa, her şey gelirdi de aklıma, İffet Sultanı yalanlarıyla

takdir edeceğim gelmezdi. Tek ayaküstünde onca yalanı kıvırmak da zekâ işi canım. Kayınvalidesini yalanlarıyla takdir eden başka gelin var mıdır acaba? Gördük işte, yalansız olmuyor gizli saklı işler.

Mideye iki lokma inince kendine geldi, az sohbet edelim şöyle, anacık oğulcuk. Mavi sweatshirt en önemli konu olsa da...

Amaaan, İffet Sultan aramışmış da... Sürpriz değil ki Ahmet'i yolda belde araması. Çocukların doğum günleri ve karné günleri dışında, hiç şöyle bir akşam vakti, herkes evdeyken, hepimizle konuşmak için aramaz ki İffet Sultan. Çocuklar normal aile ilişkileri nasıl olur, akrabalık nedir öğrenemedi bunların esrarengiz işleri yüzünden. Kim bilir ne tilkiler dolaşıyordur kafalarında yine!

Aman Şeref'imiz, kralımız mutlu olsun yazlığında, İffet Sultan da gurur duysun mühendisiyle, mimarıyla.

Murat abi yazlığın peşinatını vermiş zaten, benim şaşkaloz kocama da kredi ödemeleri düşmüştür. Kim bilir?

Ne zaman doldu yine bu çöp kovası?

Ama Hatice'nin kızlarının okul masraflarını Ahmet'in karşıladığı kesin. İyi ki İffet Sultan'ın yardımcısıyla aram iyi, yoksa bilmek mümkün mü bunca çetrefilli işi?

Sevdacık da paramız yok diye çocukların delik çoraplarını dikmekle uğraşsın dursun.

Ne hallerdeyiz? Birine anlatsam, inanmaz belki bana. Çocuklara zaten söylenmez böyle şeyler.

İnsanlık halidir, eli dara düşer kardeşinin, annenin babanın, yardım edersin, dahası elinden gelen her şeyi yaparsın. Ama gerçekten ihtiyaçları olsa, başım üstüne, biz de insan evlâdıyız değil mi? Gerekeni yaparsız karı koca, ama o zaman bize de bir teşekkür edilir 'Sağ olasın yenge, sayenizde hallettik' denir.

Ama öyle değil ki canım bunların işi, ömür boyu haraca bağlar gibi ve sürekli benden gizli.

Benim maaşla ev kirası ödenirken zamanında, beyefendi, küçük bacısının araba kaskosunu halletmiş. E tabii, arabayı Murat abi almış ya o sümsüğe, bizimki de bir şey yapacak, alkışlatacak kendini illâ. Konu komşuyla aram iyi olmasa Adana'da, hiç birini bilmeyeceğim tabii.

Barış'ım da sorar böyle "Bizim niye yazlığımız yok anne?" diye.

Ne diyeceğimi bilemiyorum. Oğlum acele etme, önce bir amcanların, halanların işlerini halledelim, sıra sonra bize de gelir mi diyeyim? Geçştirince de öfkeleniyor tabii.

Kaçıncı tamir, kaçıncı, bıktım şu rayı bozuk çekmecedem.

Ahmet de sağ olsun, nasıl renk vermeyen cinsten, içten pazarlıklı, paranın cimrisi, güzel sözün cimrisi, sevginin, ilginin cimrisi. İyiden iyiye alıştı benim sessizliğime de, hiçbir şeyden haberim yok sanıyor, safım benim, safım! Bu zamanda böylesine rastlamak zor diyordur içinden. Öyle tabii, öyle, şimdi benim yerimde normal biri olaydı, ya çoktaaan bitmişti bu evlilik, ya da... Düşünmeyeyim şimdi bunları.

Al işte, yine naneli sakız kâğıdını ortaya atıp da çıkmış evden Ahmet Bey. Bu da yeni huyu. Ağzında naneli sakız olmadan gidemiyor işe.

Ozan'ım da böyleydi, aynı Barış'ım gibiydi birkaç yıl önce. Babası duruldu diyor. İyi mi oldu, kötü mü? İyi olur mu hiç, artık soru sormuyor oğlan.

Üstüne gitmeyeyim iri seslimin. Rahatlayıncaya kadar bağırsın, ne yapayım? Ne desem boş. Odanın kapısını da "Güüüm" diye çarptı... Hiç dokunmamalı şimdi ona.

Neyse ki Zeynep'i Ozan alıyor bugün kurstan. O da evde ol-

saydı, iyice dellendir, onunla da çingar çıkarırdı ergen oğlan.

Bana kalsa, nohut oda bakla sofa yeter de artar bile. Ama bana kalmıyor işte. Haklı, bu konuda haklı çocuk. Bize dört odalı bir ev gerek desem Ahmet'e...

Unutmadan, şu marulları yıkayayım bari.

Susmaktan başka çare var mı şimdi? Elbet o da büyüyecek, ağılı sözleri, ballı lokmalara dönecek.

Ooo acısı felâketmiş bunun, iyi ki doğramadım salataya, Ahmet'e turşu yapayım ben bundan.

Gel umut gel, "Dallaniverir ana damarlar, çağıl çağıl ilerler yenilenen kan" de, gerekirse kandır beni kurbanın olayım, "Yaşam coşkusu kaybolmaz, daha da büyür" de.

Şu oğlan ne zaman çarpsa kapıyı, vınlaya vınlaya zorluyor göz çukurlarımı, beynimde peydahlanan "Nedeeen?" sorusu. Delip çıkmak istiyor sanki, çıkamıyor da ağrıya dönüşüyor sonra.

İlacımı da bulamıyorum, yer yarıldı içine girdi.

Neden? Nedeeen? Ezik mizacım olmasın Ahmet'i seçme nedenim? Yetinme alışkanlığı. Gülümser'in buhar çıkışı bozuk ütüyle yetinmesi gibi yıllarca. Ah ben, ben...

Ozan da sormuştu, neden 'Babanız haklı' diyorsun hep diye. Tabii böyle söylerim. Biz böyle gördük anamızdan babamızdan. Ne kadar kızgın olsak da, annem "Öyle çıkışmayın hemen, babanızdır, saygıda kusur etmeyin," derdi.

Asıl sorunumuzun ne olduğunu söylesem...

Yapamayacağım, çoluğa çocuğa geniş aile çetesini anlatmak iyi gelmeyecek bana, bilmeleri de yararsız gibi.

Ne kadar olduğu gibi anlatabiliyoruz ki her şeyi? Şu ağzı var dili yok cezve kadar bile değil.

Ne dedim ben geçen gün Emre Bey'e? Taksim'de kitabevinde duyamadım telefonun sesini dedim. Taksim'de, iki

katlı bir yerde, telefonu duyamayacak kadar dalıp gittiğim doğru, ama oranın kitabevi değil de bir perukçu olduğu gerçeğini, kimlere, nasıl diyeyim şimdi?

Peruk mu istersiniz, postiş mi, gelin sizde şu modeli deneyelim dediklerinde, kendim için değil, arkadaşım için bakıyorum dediğimi, sadece Taksim’de değil, Beşiktaş, Beyoğlu, Üsküdar, girip çıkmadık perukçu bırakmadığımı anlatacak gücüm var mı?

Bir yandan da meyveler yıkansın. Barış’ımın sevdiği elmalardan koyayım tabağa. Az sonra canı ister, anlar hemen onun için hazırlandığını, sevinir, ama teşekkür de edemez iri sesli ergenim, kara gözlüm benim.

Ben becerebildim mi kendime peruk almayı? Arkadaşım rüyasında kaybetmiş peruğunu, ona gerekirse diye bakıyorum dedim. Bir adım geri durmadı mı o porselen makyajlı? Ne sandıysa beni?

Barış’ım benim, tahinli çörekle kapatmamışımdır umarım iş-tahını. Yarın akşama fırında makarna yapayım. Hem Zeynep de bayılır. Ozan’a fark etmez...

Son girdiğim perukçuda nasıl da pişkinliğe vurduğum işi, otuzu bulmuştur belki denediklerimin sayısı. Kızıl, siyah, kumral, sarı, fark etmedi, hiç birinin altına gizleyemedim yokluğumu.

Şu cam kavanozlar iyi oldu. Nohutu öne alayım biraz, bitkisel protein önemli.

Bakışlarıyla, “Hiçbir peruk senin bu görünümünü kurtarmaz” diyen o mendebura da, “Sanırım sizde yeterli sayıda seçenek yok” deyip çıktım. Oh olsun! İyi oldu, neyi, ne kadar görüyordu ki o takma kirpiklerin arasından? Akşam Zeynep’in okul servisini karşılamaya zor yetiştim ama olsun! Oh olsun! Zeynep’im de, “Yine mi hazır mantı anne!” demeyeydi, günü iyi kapatmıştım aslında.

Kolay mı dürüst olmak, Ahmet'e de zordur be, zordur.

Dediği gibi bir dakikada geldi odadan. Kara gözlüm...

Neyse, çatık kaşlar düzelmiş gibi. Ben bilmem mi kuzumu, en üstteki elmayı kaptı hemen, bana da bakmamaya çalışıyor. Mırıl mırıl, anaokulu şarkısıyla alacak gönlümü...

Sinema konusunu sorayım da, çözeyim dilini şunun.

İyi, iyi, her şey yolunda. Demek korku filmine gidecekler.

Doğru, ölmek hem an meselesi, hem de sinsî gelişli bazen. Bir cenazeye gidersin herkesle, kendininki olduğunu dönüşte anlarsın anca. Hiç anlamayanlar da var ya, neyse...

Bak sen şu havalara, ölümden korkmuyormuş gibi görünmelere!

Civanım, civanmertim, nasıl da övünürmüş annesinin filmiyle!

Evet, dramatik bir güce sahip değil benim yüzüm, sesim. Arkadaşları inanmamıştır tabii filmim olduğuna. Tamamım benim drama, görebilene...

Bak sen şuna! "Telefon kulaklığını bırak, iki sohbet edelim" dedim diye, yüzünü ekşitiyor ergenim...

Şimdi de bana döndürüyor ibreyi. Şakadan anlamayacağımı mı sanıyor ne? Kankanı sevsinler senin...

Salataya mısır eklemediğimi fark etmedi galiba.

Yok yemeğin tuzu az, yok yoğurdu çok koymuşsun, başladı yine... Neyse...

Demek Gülümser'im de, beni aramamış, torununu aramış önce. Uzun uzun anlatmıştır artık olan biteni. Kışın anneannemlere gitmeyelim dediğine göre, kesin, 'Bir hafta sonu bari gelin', demiştir Barış'a.

E hangi birine ne diyeyim? Havalar ısınmadı daha. Zaten ben de pek gclip gitme yanlısı değilim annemlere. İffet Sultan gibi, sıcacık bir evde yaşasalardı, arada günlük işlerini yapan bir yar-

dımcıları olsaydı neyse... Yaşlandı artık Gülümser'im de, telâşlanır biz gidince. Kendilerine zor bakıyorlar zaten...

Sütlaç ılıdı gibi, kaldıralım bakalım dolaba, unutursam başımın etini yer Zeynep, kıvrıcık marulum benim.

Kara kuzum da yakınırmış, annesinin sosyal medya cahilliğinden... Tonton anne anlamazmış twitter işlerinden, rezil oluverirmiş arkadaşlarına bu yüzden.

Yok yok, minicik ketçap lekesi için değmez masa örtüsünü değiştirmeye; Ozan'la Zeynep'i de idare etsin bu akşam. Benim bir şey yiyelim yok zaten. Ahmet Gökçeada'da iş yemeğinde. Ne hikmetse, sığamaz oldular bu sene gündüzlere...

Ne bıdırdanıyor bu yine?

Neyse, ödevlermiş, onları da düşünmeye başladı hiç olmazsa.

Yaşam döngüsü ha? Pamuk ipliğinde bir denge döngüsü; yaşamla göz göze, el ele. Sen bırakırsan onun elini, o da bırakıveriyor hemen, sonra başka bir yaşamda buluyorsun kendini.

Amaan, aman! Salondaki sehpanın üstüne filân bakabildiğim mi var benim? Neyse ki alıştı çocuklar ufak tefek dağınıklıklara, yoksa mümkün mü başka bir işin ucundan tutmak?

Demir Tuncer'le buluşabilecek miyiz bakalım.

Demir Tuncer, Demir Tuncer, Demir Tuncer...

Demir Tuncer'le karşılaşma olasılığı bile yeter sevinmeye, yüzüne renk gelmiş dedirtmeye. Öyle tabii, buzdolabının yeri kadar sabit bu.

İlk romanına vurulmuştum zaten; nasıl bir Bohça'ydı o öyle! Bizde mi, annemlerde mi kaldı acaba? Benden sonra Sevcan okumuştı, onda da olabilir.

Emre Bey de pek meraklı yeni dosyalar açmaya, ama olacak iş mi bu şimdi? Demir Tuncer'in zamanı var mı ki bizim filmi izlemeye? Film izletmek bir yana, bir de birlikte kitap yazma-

nın peşinde; düş insanı tabii Emre Bey. Öyle olmasa, inanılmaz güzellikte olabilir mi filmleri?

Düşle başlıyor iş, sonra “düşün” geliyor, “düşünce”... Sıralama konusu karışık biraz.

Tuzlukla karabiberliğin yeri değişmiş yine. Hem karıştırıyorlar yerlerini, dikkat etmeden serpiştiriyorlar yemeğe, ağızlarının tadı bozuldu diye bana söyleniyorlar sonra.

Bak yine oldu, ciğerlerimde ağrı var gibi. Sana öyle geliyor, psikolojik dedi Aylin...

Barış'ımın da soru sorma günü bugün. Dün Duru Hanım'la randevum olduğunu unutmamış bak. Bir de sınav tarihlerini böyle aklında tutsa, son anda etekleri tutuşmasa...

Yavrum benim, boşanır mıyız diye endişelenmiş, belli. Çocukların yüreğine ağır gelir bu yükler Barış'ım, bilmem mi?

Önümüzdeki hafta Ahmet de gelecek görüşmeye, bakalım ona da “Aile ve mutluluk hayaliniz nedir, eşinizden beklentiniz nedir?” diye soracak mı Duru Hanım.

Olmazsa olmazı vardır her şeyin, filmin başrol oyuncusu gibi. Gelinsiz düğün neye benzerse, işte öyle bizim evliliğimiz. Olmayan şey gelin değil tabii; dürüstlük, sade dürüstlük. Nasıl anlatılır ki bu Duru Hanım'a?

Ah çocuğum benim, neşelendirmeye çalışıyor şimdi de anneciğini.

Neşe kim bilir ne zaman taşınıp gitti bu evden. Belki de biz kovduk onu, önce kapı dışarı ettik, arkasından tekrar açtık kapıyı, evde kalan eşyalarını da fırlatıverdik merdiven boşluğuna.

Niye aniden anımsatır ki bu çocuklar olmadık bir şeyi. Ben unutmayı seçmiştim oysa. Unuttuklarımdan koca bir dağ oldu, ya altında ezileceğim, ya da hafifleyip yükseleceğim üzerinde.

Unutamadıklarım çekeştirecek beni aşağıya doğru, direneceğim.

Hiç unutmamak için öğrenmek istiyor insan, yeni unutmalara hazırlanmaya değil.

Ama bunu unutmam, sardunyanın akşam öğününü hiç unutmam. Ne ağzı var ne dili, nasıl istesin suyunu. Günler uzayacak bundan böyle. Sabah yine ilk ona degecek güneşin eli.

Gün dönüyor, ben gidiyorum, çocuklar geliyor. Ben yok olmalara, onlar büyümelere...

Ah Barış'ım, tek derdin yemeğin tuzu olsun a kuzum.

Benim de tek derdim saçımın boyu olsun mu? Olsun.

Mutfağın doğal aynası, çelik tencere kapağım da beğendiğine göre sorun yok. Saçlarım böyle iyi. Sevcan da Füsün da çok beğendi. Kellik bile yakışır sana, yeter ki şiiirden örülü şapkaların olsun dedi ya Sevcan, daha ne desin?

Bakar mısın kara gözlüme, benim sözlerimle çıkıyor şimdi karşıma; matematik önemli diyor.

Önemli olmaz mı hiç? Düşünmediğim gün yoktu aynı problemi, havuzu bilmem ne kadar saatte doldurup boşaltan musluk siyasetini. Gelir ve gider musluğu ekonomisi bu. Pek ağdalı soru, yapışkan, reçineli. Onca yıl çözemedim; bir yanlışlık var bu işte, veri eksik dedim sonunda, meğer geniş ailenin gizli gider musluğuyla çözülüyormuş soru. Gidiş yolun doğruysa, sonuca varmak kolay.

Matematik önemli olmaz mı Barış'ım, tabii önemli.

Ne doktorlar ne mühendisler, dahası ne matematikçiler çözebilmiş bu soruları.

Hiç kazandığım parayı gördüm mü ki ben oğulcuğum, çocuklarım için rahatça harcayayım? Aaah ah, ne demişti Yıldız? "Boşanınca para kazandığımı anladım" dememiş miydi?

Bütün bunları söyleyecek değilim ya ergenime?

İzmir havasına benzer bu oğlan. Sabah ayaz vurur, üşütür, öğleye terletir.

Sevindi mi gül döker yollarına, bir dakikada bunalır, her şeyden, her şeyden, bazen bizden bile nefret eder ergenim.

Nefret, kimin ana babası, kimin çocuğu bilinmez. Sözcüklerin akrabalıkları karışıktır güzel çocuğum.

Şimdi anlatmaya kalksam, asla dinlemez. Nefretin aşktan doğduğunu söyleyenler var, bence daha çok çaresizliğin çocuğu, cehaletin bıraktığı yetim.

Bu körpenin delikanlı çıkışlarına, hüngür hüngür ağlayasım geliyor bazen. Ama yok, yapmam bunu, beni ağlarken görmesine izin vermem, asla!

Böyle anlarda, yalnız, çok yalnız hissediyor insan kendini.

Bulut oldum sevdalısından, hamur oldum mayalısından. Çağıl çağıl inip gençlik şelalesinden, nehir boyu uzanan yalnızlığım nicedir.

Ah Barış'ım, istediğin spor ayakkabısı olsun diyeceğim de... Altı üstü bir spor ayakkabısı deyip geçiyorum işte. Bilmez kimseler, diyemediklerimin acısını, 'ağzı var dili yok'lardan başka.

Neler düşünürüm ben, neler! Geniş aile çetesine çalışırken, çocuklarını nasıl yaraladığını, onlara nasıl bir çocukluk ve gençlik yaşattığını biliyor mudur acaba Ahmet? Bilse, anlasa, yapmaz, yapmaz biliyorum.

Üzülmekten yoruldum, üzülmekten. Var mı? Yok. Bizi seçme şansları yok. Yavrularım benim! Önların da bilmeye hakkı var, aylık gelirimizi, gücümüzü, güçsüzlüğümüzü...

Yaptığınızı beğendiniz mi diye soracağım ya, tutuyorum, tutuyorum kendimi.

Bak yine sinirlendim, lavaboyu fırçalıyorum yeniden. Az önce bitirmemiş miydim ben bu işi?

Parayla pulla iřim olmadı hiç. Çocuklar, şiirler, masallar, dūřler mutlu etti beni. Her ay maaşımı kukla Kukla'ya verirken, sorgulamadım hiçbir řeyi. İşine geldi bu, işine geldi...

Ama bak, bak şimdi, nasıl sorguluyor çocuklar her şeyi.

Olaydım cin gibi bir kadın, soraydım "Birikimimiz ne? Nasıl bir yatırım yapmalıyız?" filân gibi.

Al işte, lavabo fırçası da parçalandı gitti!..

Bağır Barış'ım, bağır. Sesinle büyü güzel ocuğum. Ben parlatadurayım aydanlığımızı, bu da başka bir "ağzı var dili yok" işte, hukukum eski bununla da...

Çocuklar büyüdükçe işler değiişiyor tabii. Benzer gelir dili-mindekilerle karşılaştırıyorlar bizi, maymun gözünü açıyor yazık ki...

Aaah, ah...

Sen bana "Kimsiiin?" diye bağırdın ya Barış'ım, ne diyeyim, güneş kaçmış senin içine ocuk! Dokunduğunu yakman bundan.

Kaç kez söyledim, taşla oynama, pencerelerin camına gelir maazallah diye. Pencereye de değil, üstelik senin odadan çıkıp, mutfağ'a gelirken, sanki daha bir hızlanıp, doğrudan gözlerime geldi attığın taçlar. Duymazsın sen gözbebeklerimin şangırtısını, parçaları birer boncuk olup yuvarlandı mutfak tezgâhına, oradan yere.

Ben şimdi temizlerim, ama sen yine de terliksiz gelme mutfağ'a.

Biraz da soğan doğrayayım, hem börek içine hazırlık, hem ağlama kamufleji.

Bağırıp çağırıyor ama bilirim, bir kulağı da bende hıncırın, huzurlu olup olmadığımı merak ediyor yufka yürekli ergenim.

Nasıl huzurlu olayım? İnsan, ayna yansıısı gibi dök ebildiğ in-de iini -ancak o zaman- bulur o mutlu dinginliğı.

Kuru soğan da azalmış. Soğanı bol olsun diye diye...

Belki de sormakta haklıdır kim olduğumu, ne işe yaradığımı. Benim şiirim, soyutlama yeteneği olmayan bir çocuğun sözleri gibi masumdu ve kendiliğinden akıp bulurdu yatağını kâğıtta, kim olduğumu, ne işe yaradığımı gösterirdi orada; ama görünmez oldu, yok oldu.

Kayb Ettim, kaybettim bir şeylerimi, 'Toprağı bol olsun' diye diye...

Zararsızım en azından, nazlı baharım da kendime, güzüm, ayazım da.

Duru Hanım da, "İçinizi dökün eşinize, madem temel sorunun ne olduğunu biliyorsunuz, konuşun onunla" diyor. Kolay mı, kolay mı? Dilimin ucuna çok geldi, anında geri kaçtı.

Haksız olduğunu bildiği bir konuda tek bir söze tahammülü yok ki elli beş yaşındaki ergenimizin. Bir saniyede ileri derecede sinirlenip azarlamaya başlar ve zeytinyağı gibi üste çıkar. Önce şaka yapar gibi aşağılar, içten içe moralini bozar insanın, sonra hiddetle kapatır konuyu.

Onun yanında ne ki bu yavrucağın celallenmesi?

Önümüzü görelim deyince, kızar böyle Barış'ım. Ben de alıştım mı nedir bu sahneleri sakın sakın izlemeye? Çaresizlikten tabii. Gülümser'de sevmediğim hangi huy varsa, hepsi bende.

Ne güzel, önünde uzun yıllar olduğunu düşünmek; seçenek çok, henüz mesleği bile belli değil. Düşlere yeri bol Barış'ımın. Öyle olunca, kolay kırıp döker insan çevresini, toplamaya da zaman çok sanır, nasılsa bir gün onarırım der tabii.

Benim öyle değil Barış'ım, susmalarım bundan.

Derime yapışmış ağır bir gömlek gibi üzerimden atmak istediklerim.

Ben kaçmaya çalıştıkça yeni sorular geliyor. Soruyor işte ço-

cuk, soruyor, banka kredilerini de geliri de gideri de. Öğrendi o, öğrendi, matematik önemli.

Ben de isterim başka şeyler...

El yapımı pamuklu yorganın ağırlığında uyuyup, uyanmak isterim zamansız. Saatin kaç olduğunu bilmeden çıkıp yürümek, keşfetmek sağı solu, sonra geç olmuş diye değil, üşüdüğüm için dönmek isterim eve.

Bana da iyi gelir “dışarısı kokusu” çocuğum...

Bugünün çözümünü bulmuş kara gözlüm, çıkarmış yırtık uçurtmasını, tamir edecek herhalde, haydi rasgele Barış'ım...

Ben yine içimden söyleyeyim, en iyi uçurtma, senin uçurduğun değil a çocuğum, seni alıp uçuran, yükseklere çıkarandır; yükselip yükselip çok uzaklardan daha çok yeri göresin diye...

Uçurtmana binip uzaklaş çocuğum; sen uzaklaş buralardan...

ON ALTINCI BÖLÜM

23 Mart 2018 Cuma

Ahmet'in Psikolog Duru Gerçek'le Görüşmesi

Duru Gerçek'in Ofisi

AHMET KONUŞUYOR

Günaydın Duru Hanım.

Konunun nasıl olup da bana geldiğini ve bu görüşmeye neden gerek duyduğunuzu anlayamadım. Tabii, mutlaka makul gerekçeleriniz vardır, şirkette işlerimin en yoğun olduğu bu saatlerde, beni buraya çağırmak istemezsiniz yoksa.

Doğrusunu söylemek gerekirse, son görüşmemizden beri, hiç tadımız tuzumuz kalmadı. Zaten pek yoktu ya, neyse...

Ben zaten Sevda'ya açıklamıştım, ne diyorsunuz, aile terapisi mi, çift terapisi mi, her neyse, buna gerek olmadığını söylemiştim. Akıllı başında koca koca insanlar, kendi başımızı dereriz diye düşünüyorum.

Nasıl mı değerlendiriyorum? Bak sen şu işe diyorum, her şey yoluna girsin diye bir girişimde bulunuyorum, Sevda'yı terapiye yönlendiriyorum, bin beter durumlara düşüyorum.

Öyledir de... Öfke duyduğumu da nereden çıkardınız? Ben problemi olan taraf değilim ki, burada bulunmam zaman kaybı herkes için.

Bunca yıldan sonra haksızlığa uğradığını iddia etmesi şaşırtıyor beni. Neymiş efendim? Ben onun kişisel gelişiminin normal seyrinde ilerlemesini engellemişim, ekonomik şiddete maruz kalıyormuş, falan filân. Gerçekten anlamıyorum bunları.

Tabii evlenmek iyi gelmişti bana ilk yıllar. Hayatım bir düzene girdi. Mis gibi yemeklerle doldu tencereler. Hakkını yemeyeyim, yaptı mı, onun yemeklerinin nefasetiyle yarışamaz kimse.

Sonra, çoluk çocuk derken, iyice bıraktı kendini Sevda. Emekliliğinden önce, evdeki görevlerini de hiç aksatmadı son zamanlara kadar, o ayrı. Ama tanınmaz hale geldi.

Tabii siz o halini görmediniz. Ruhsal sorunlarla birlikte, evi barkı iyice boşladı, üstüne başına bakmaya başladı. Acayip bir durum işte. Her şey kötü giderken, onda uygunsuz bir iyilik halleri. Hayra alâmet mi bu?

Duru Hanım, herkese aynı yöntemlerle ulaşamıyor. Ne zaman tıklarsanız tıklayın, sürekli 'Web sayfamız yapım aşamasındadır' diyen bir web sayfası gibi Sevda. Yararsız, verimsiz. Ne yaptığı belli değil. Ne zaman açılacağı belli değil.

Bu platform işleriyle başını derde sokmaya, olur olmaz eylemlere katılmaya da başladı. Anlatmıştır size gözaltı meselesini. Uslanmıyor da. Salıverildikten bir gün sonra platform toplantısında konuşma yapıyor, benim sinirlerimi oynatacağını bile bile.

Ablası Sevcan da geldi. Onun da bakışlarını hiç sevmem. Gözleriyle konuşur ve bana bakarken hiç iyi şeyler söylemez. İyice şımarttı Sevda'yı. Sevdiği sebze çorbasından yapmalar, maydanoz sapı kaynatmalar filân. Bir yığın ot getirmiş İzmir'den, Sevda'nın soğuk algınlığına iyi gelir diye.

Sevcan'ı da öyle kabullendik artık, ne yapalım? Ama Sevda'nın annesi çok tatlı kadındır, Sevcan gibi değildir, sevgi doludur o.

İyidir, çok sık görüşmeseler de, Sevda'yla annemin arası iyidir.

Zaten çok iyi niyetlidir anacığım. Evinde bile gelinlerine hiç karışmaz mutfakta meselâ, onlar istedikleri gibi salata yapar, bulaşık yıkar, neyi nereye koymak istiyorlarsa öyle yerleştirirler, “Ellerinize sağlık, sağ olun” der her seferinde.

Sizin için de öyle değil mi Duru Hanım, çocukluk anılarına bir girsek, çıkamayız içinden. O günleri, hele çocukluk acılarını unutmak mümkün mü? Asla iyileşmeyen bir yara gibi.

Adana'da Tufanbeyli'ye bağlı Pekmezli Köyünde büyüdüm ben. Düşünün, kanalizasyon yok, şebeke suyu yok, arpa buğdaydan başka bir şeyin yetişmediği kurak bir köy. İçme suyu ve kanalizasyon sorunu şimdilerde çözülüyor diye duydum. Tabii yirmi yıl önce bizimkiler kent merkezine göçtüğünden beri köyle ilgimiz kalmadı. Murat abim, “Yeter artık bu köy sıkıntısı” dedi, küçük bir ev alıp taşıdı annemleri merkeze. Kendisi de İskenderun'da güzel bir iş kurdu, yerleştiler oraya çoluk çocuk.

Biz, ortaokulu, liseyi, öğrenci yurtlarında kalarak okuduk. Çalışkanlığımızla burslar alarak başardık mühendis ve mimar olmayı Duru Hanım. Bizim kızlar da çok gayretlidirler, ikisi de öğretmen oldu. Ama benim küçüğüm olan Şeref, Motor Meslek Lisesini zorla bitirdi. Epey yorulduk onu iş güç sahibi yapmakta. Bu arada, hepimizin arasında ikişer yıl var. Anacığım bizi ne emeklerle büyüttü.

Düşünün Duru Hanım, beş çocuklu, çiftçi bir aile. Köylerde öyledir, babam çiftçi, annem ev kadını, ben öğrenciyim diyemezsiniz. Herkes çiftçidir önce, sonra nereye yetişebiliyorsa artık, kadınsa ev kadınlığı, çocuksa öğrencilik. Tabii babaannem de bizimle.

Annem tarlaya koşar, eve koşar, kan ter içinde yemek yapardı; babaannem beğenmezdi bir de yemeği; suratını asardı. Bu

yüzden çok dayak yedi annem. Kaç kez babamın elinden biz kurtardık onu. Kara gözlerinden inen yaşlara bakmaya dayanamazdım. Ağlaması dinerdi, ama bu kez, öyle tarifsiz bir hüzünle gölgelenirdi ki yüzü, ağlasa daha iyi derdim. Güzel kadındı ves-selâm! Hâlâ da güzel.

Ayda bir ilçe pazarından meyve sebze alınırdı. Annemle biz, babaannem görmeden arka odada birer meyve yedik. Aman susun, babanız duymasın derdi annem. Babaannem meyveyi önce kendisi ve oğlu yesin isterdi çünkü. Onun istediği olmadı mı, annemin bedenindeki morluklara yenileri eklenirdi. Babaannem öleli yıllar oldu, annem hâlâ yaşamda kalma savaşı verir gibi, kendini herkesten korur gibi, dolaptan hızla bir meyve alır, ne zaman almış, yemiş, anlamazsınız.

Nesinden söz edeyim? Köylük yerde, herkeste nasılsa öyleydi işte Duru Hanım.

Evimiz hep kavgalıydı. Babam, Ali Haydar Kukla, dediği dedi, çaldığı düdüğü biriydi. Ha bizi çok severdi, arada şakalaşırdı bile. Ama anneme, “İffeeet, suuu!” diye bağırdı mı, korkudan yerimizden hoplardık. Annem elinde o sırada hangi iş olursa olsun, hemen bırakır, koşar getirirdi babamın suyunu.

Babam hep aynı bardaktan, büyük boy ve kulplu olandan içmek isterdi suyu. O bardak olmazsa sorun çıkarırdı. Bir gün annem, yine dayaktan inleyerek geçirdiği bir gecenin sabahında, o kulpluyu alıp, mutfak penceresinden fırlatıverdi arkadaki taş yığınınına. Tuz buz oldu bardak. O sırada uyuyordu babaannem. Aman, sakın babanıza bir şey demeyin dedi annem. Limon kolonyasını sürünüp komşuya gitti. Ne zaman şenlense ruhu, limon kolonyasına uzanırdı eli.

En iyi bildiğimiz şey susmaktı. Hep susarsa insan, bir şeyi özellikle saklıyor gibi görünmezdi, yalan söylemiş gibi de ol-

mazdı, sadece konuşmadığı, anlatmadığı düşünülürdü onun için. Ama bir yandan da, şunu söyle ama bunu söyleme denince kafası karışıyor insanın, hiçbir konuda konuşamaz oluyor. Günlük konuşmalarımızı toptasak üç beş cümleyi geçmezdi. Abim ve ben her fırsatta ders çalışırdık. En büyük hayalimiz, büyük kentlerde, içinde tuvaleti olan evlerde yaşamaktı.

Sonradan açıldık biz Duru Hanım, böyle konuşkan olduk sonradan.

Annem, beni bir yanımla hep ayrı tutar, hiç değişmediğimi söyler durur. O yüzden, yıllardır değişmez ritüelimdir, Adana'ya her gidişimizde, zıplaya zıplaya vıraklayarak şarkı söyleyen kurbağa taklidi yaparım. Anacığımın rengi değişir gülmekten. Küçükken de bir tek ben güldürürdüm onu böyle.

Herkese ne gerekiyorsa düşünür annem. Köyde kalan kuzenlerimizi bile düşünür, kimin nişanı var, kimin düğünü, kime hediye alınacak, hepsini takip eder. Bildirir abimle bana, gerekeni yaparız biz de, teknoloji sağ olsun, sonuçta cep telefonunu eline alıp iki tıklamaya bakıyor her şey.

Evet, öyle de denebilir, annem yönetmeyi, her şeyi kontrolü altında tutmayı sever. Ama iyi de bir organizatördür.

Ne olabilir ki mutluluk hayalim Duru Hanım? Sadece ev içinde huzur bekliyorum. Yani Sevda'dan beklediğim şey bu. Eve sahip çıksın, çoluk çocukla ilgilensin. Başka ne olabilir ki?

Ha o konuya gelince, hassasım haliyle. Ben her şeyi hallediyorum zaten, onun üç kuruşluk maaşına kalmadık tabii, ama çarçur olmasın diye kontrol etmekte yarar var. Hem inanın, kadında fazla para bulunması iyi değildir, erkekler daha iyi yönetir parayı.

Nasıl? Söylediklerim birbiriyle çelişiyor gibi mi geldi size? Canım, annemin, kız kardeşlerimin para yönetimiyle Sevda'nın-

kinin ne ilgisi var ki? Dinleseniz, anlayacaksınız beni.

Yok, estağfurullah öyle değil de. Neyse....

Az önce söylediğim gibi, çok çileliydi annemin gençliği. Sevda gibi el bebek gül bebek yaşamadı o.

Ama yaşamının en zorlu zamanlarını köyde geçiriyor annemiz derken, aceleci davranmışız Duru Hanım. Kadıncağız asıl zoru, Adana merkezde yaşamış meğer. Taşındıktan kısa süre sonra babamın huysuzluğu iyice artmış. Sabah evden çıkarken harçlık bırakmıyormuş, neye ihtiyaç var diye sormuyormuş hiç. Kaşının altında gözün var deyip dayak atar olmuş. Arada eve hiç uğramıyormuş da, öylelikle rahat ediyormuş annem. O zamanlar Hatice bekârdı, ana kız oturup televizyon seyrediyorlarmış evde, karanfilli çay demliyorlarmış. Babam sevmezdi karanfilli çayı. Zaten tömbeki tütünlu nargilesiyle ünlü kıraathanenin de müdavimi olmuş, evdeki sigara, çay, kesmiyormuş onu. Ama geç gelmeleri de iyice abartmış, bizimkiler de alışmışlar, babam eve gelmeden uykuya dalmaya.

İşin kokusu çıkmış bir yıl sonra. Konu komşu yetiştirmiş an-neme. Ali Haydar Bey, alt sokaktan bir kadınla berabermiş meğer. Ben de o ara öğrendim Hatice'den. Kıskanmamış bile anacığım.

Tam olarak bilemiyorum olayların nasıl geliştiğini Duru Hanım.

İki bin yılının Şubat ayıydı. Ben şirkette projelere dalmışken abim aradı öğle üzeri. Kalp krizi geçirmiş evde babam. Hastaneye götürmüşler ambulansla, ama kurtarılamamış. Sevda'ya bildirdim, patronla konuşup ayrıldım şirketten yarım saat içinde. Yakındaki şeker-ciden akide şekeri aldım, anacığım çok sever. İlk uçakla uçtum Adana'ya o gece.

Ne mi hissettim? İnsan, babası ölünce sevinir mi? Ben se-vindim. Tabii duygunun tamamı bu değildi ama azıcığı bile çok

değil mi normalden? Sağlıklı kişinin kanında bulunmaması gereken bir madde gibi ölüme sevinmek. Annem de sevindi. O gün başına örttüğü eşarptan anladım. Komşuların nişanında filân kullanırdı onu.

Babam öldü, annemin dayaktan moraran etleri normal rengini aldı zamanla. Her yan limon kolonyası koktu günlerce. Kimseye söylemedik sevindiğimizi, teyzemlere bile ve daha önemlisi birbirimize bile. Sevda'nın zaten haberi olmaz bir şeyden. Ozan'ın doğumuna bir ay kalmıştı. Cenazeye bile gelemedi Adana'ya.

Anladım Duru Hanım, hep neyin neyle ilgili olduğunu keşfetme telâşındasınız. İzninizle, anlatıyorum.

Babamızı kaybettiğimiz gün, babası olduk biz kardeşlerimizin. Annemize verilmiş sessiz bir sözümüz vardı. Sessiz bir anlaşma içindeydik hepimiz.

Anacığım, kaç yıldır sakladığı altınları çıkardı ortaya. Meğer biz ona para gönderirken, birikim yapıyormuş gizli gizli, babama güvenmediğinden. Halimiz ne olur bu adam bizi bırakıp giderse diye. Anlamış o kadın konusunu da, sezmiş, ama susmuş. Sevda bilmez bunları, her şeyi kolay sanır, en önemli acı, onun şiir yazamaması sanki.

Gençlik mi? Bize ne ara uğrayıp kaçtığını anlayamadığımız şeydir Duru Hanım.

Biz nasıl özenirdik arabası olanlara. Klimalı arabalar zenginlerin olurdu o yıllar. Ben üniversitedeyken abimin bir arkadaşı, babasının o oyuncağa benzeyen Fiat 126'sını kaçırırdı, beş delikanlı güç bela sığardık arabanın içine, turlardık Adana cadde-lerinde. Kırk derecenin üzeri sıcaklıkta araba camlarını açmazdık, dışarıdan klimalı gibi görünsün diye. Allahım ne deliydik! Terden sıırıslıklam olur, belli etmemeye çalışırdık bir yandan da.

Maksat, yanımızdan geçen araçlara hava atmak tabii. Bugün Hatice'yi direksiyonun başında gördüğümde neler hissettiğimi tahmin edebilirsiniz belki.

Hatice bizim en küçüğümüz. Küçük diyorsam, o da altmış dokuz doğumlu, ayrıca iki güzel kızın anası. Naciye, Şeref'in bir küçüğü, o da evli barklı, biri oğlan, biri kız, iki çocuk anası. Bizim kızlar ve Şeref, Adana'da yerleşip düzen kurdu. Anneme de yakınlar, çok iyi oldu.

Her ne kadar başka yönlere çekilmeye çalışılsa da Pekmezli köyünden bugüne uzanan bir başarı hikâyesidir bu Duru Hanım. Biz iki kardeş, abim ve ben, tınaklarımızla kazıyarak geldik bu güne, üç kardeşimizi destekledik, iş güç sahibi yaptık, koruyup kolladık yeğenlerimizi de. Ben, abiminkileri saymayınca hep on çocuklu gibi hissettim kendimi, abim de benimkileri saymayarak hep dokuz çocuklu gibi davrandı, bu sorumluluğu duydu her daim.

Şimdi bakıyorum, Şeref'in çocukları istedikleri kursa gidebiliyor, bilgisayarları, cep telefonları ellerinin altında, yazlık evlerinin anahtarını da verdik ellerine. Daha ne olsun? Onlar hak etmiyor mu bu güzellikleri?

Bugün Hatice'nin çocukları özel okulda okuyabiliyorsa, altında araba varsa, abimle benim katkım azımsanamaz bu tabloda. Bunu biz başardık.

Canım, Sevda'nın ne hissettiği, kendisini ilgilendirir. Ben onun anne babasının, yeğenlerinin refahından sorumlu değilim ya. Durup durup, "Ben boşuna mı çalıştım bunca yıl, benim gelirim nereye gitti?" diyor. İlk tanıştığımızda yüce duygulara sahip bir okuryazarken, şimdi basit, para pul konularının peşinde koşan biri oldu çıktı. Özellikle meslek sahibi kadınların uğradığı ekonomik şiddetle ilgileniyormuş platform etkinliklerinde.

Ne hissedebilirim? Bunca yıl koynumda yılan beslemiş gibi

hissediyorum kendimi. Siz de boş verin canım, ben ne hissediyormuşum, ne düşünüyormuşum filân. Biliyorsunuz, çok da istekli gelmedim zaten buraya.

Bana gönderme yaptığınızı anlıyorum, işkilleniyorum tabii Duru Hanım.

Hem bunda ne var ki? Çalışıyorum, kazanıyorum, Sevda ve çocuklarım da aç açıkta değil. Her yaptığımı da Sevda'ya söylemek zorunda mıyım canım? Zamanı var, sırası var bir şeylerin. "Elimizin para gördüğü dönemde, kardeşlerimizin durumunu bir toparlayalım, daha sonra kendi işlerimizi zaten hallederiz" dedi Murat abim.

Kardeşlerim için şunu bunu yapayım, çocuklarımı hiç düşünmeyeyim demedim ki!

Her zaman iyi bir baba, iyi bir oğul, iyi bir kardeş, iyi bir amca, iyi bir dayı olmaya gayret ettim. İyilikten başka ne istedim ki ben?

Biz daha lisedeyken, teyzemin oğlunu örnek gösterirdi annem. Bak nasıl da büyüdü, adam oldu, her ay düzenli olarak ne paralar gönderiyor annesine, kardeşlerine derdi. Sonra babamla kavgalı olduğu zamanlar "Ne yapayım ben elin adamını, benim oğullarım var" dediğini anımsarım hep. Bu nedenle, abim gibi ben de, fakülteyi bitirip para kazanmaya başlar başlamaz, hep ailemi, yani annemi, kardeşlerimi düşündüm. Giderek ailemiz büyüdü, pırlanta gibi çocuklarım, dünya tatlısı yeğenlerim geldi dünyaya. İşte bu kadar da basit bu hikâye. Abartmayalım her şeyi.

Senede bir kez mutlaka toplanırız anacığımın evinde, anne yemeği yeriz cümbür cemaat. Gerçi son yıllarda daha çok yardımcı yapıyor yemekleri ya, olsun, onun evinde yenilince anne yemeği sayılır tabii. On yıl kadar önce bir yardımcı ayarladık ona, haftada dört gün geliyor, alışverişini, yemeğini, evin

temizliğini hallediyor. O düzenli olarak sabah yürüyüşünü yapıyor, arkadaşlarıyla görüşüyor, kraliçeler gibi yaşıyoruz, anacığımızın elini sıcak sudan soğuk suya değdirmiyoruz çok şükür. E hak etmedi mi bunu?

Tamam Duru Hanım, tamam, madem, doğru iletişimle aşı-
lıyormuş çıkmazlar, neden Sevda yapmıyor bunu? Bana kabız
adam dedi kaç kere, sevgi kabızıymışım, şefkat kabızıymışım
ben, bir şeyler söyleyip söyleyip, çekiliyor kenara. Sütten çık-
mış ak kaşık!

Ne yapabilirim Duru Hanım? Siz söyleyin, ne yapabilirim?
Ne yapabilirim ki bu saatten sonra?

Kurulu bir düzenimiz var. Aaaa kusura bakmayın, ben anla-
dım ki eşime ve çocuklarıma ekonomik şiddet uyguluyormu-
şum, ne fena çocukmuşum ben, artık iyi çocuk olacağım, size
verebileceğim beş kuruşum yok mu diyeyim aileme?

Ne olursa olsun, insan ailesini savunmak istiyor eşine kar-
şı. Haftaya birlikte geldiğimizde, Sevda'nın yanında böyle
konuşmamı beklemeyin benden. Benim yerimde olsanız ne
yapardınız?

Çekirdek aile kavramı mı? Çok rica ederim, bu soruyla, be-
nim ilkokul sosyal bilgiler dersi bilgilerim sınanıyor sanki. Bu
garip konuları aklınıza Sevda mı soktu bilmiyorum. Tabii ki eşim
ve çocuklarım da benim ailem. Reddetmiş değilim ki onları?

Babaların sevgisi sessiz olur, ağır olur. Sevda'dan daha az
sevmem mümkün mü çocukları mı? Oğullarım birer aslan par-
çası; kızım, ateş böceğim benim.

Kadınlar, erkeklerin sessizliğinin saltanatını sürüyor hep. Er-
kek derdini söyleyemeyip, susuyor; kadın da konuştuğu coşu-
yor. Kim çok konuşuyorsa, o haklı sanılıyor.

Sevda'ya sorsanız, hemen kızımı karıştırır bu konuya. O be-

nim biricik prensesim. Dürüst, çalışkan ve onu çok seven biriyle evlenmesini ve elbette mutlu olmasını isterim. Sevda soruyor bana, kızımızın eşi, kızımdan gizli olarak ailesine sürekli para gönderirse, ne yaparmışım o zaman? Türlü türlü senaryolar işte.

Benim durumum kolay mı sanki? Siz kadınlara kalsa, yani at gözlüğüyle bakarsanız, Sevda psikolojik ve ekonomik şiddet mağdurudur, ben de hemen hain koca olarak suçlu koltuğuna oturtuluririm. Benim sorunlarımı kim düşünecek acaba? Gökten zembille inmedim ya ben? Hiç bu günlere nasıl geldiğimi düşünen var mı?

Kadın hakları diye tutturmuşlar. Yahu bu Ahmet kulunuzun hiç mi hakkı yok?

Neyse, iyi günler Duru Hanım.

ON YEDİNCİ BÖLÜM

28 Mart 2018 Çarşamba

Sevda ve Ahmet'in
Psikolog Duru Gerçek'le Görüşmesi

Duru Gerçek'in Ofisi

AHMET İÇİNDEN GEÇİRİYOR

Daha geçen cuma, tamam bu iş bitti diye sevinirken, geldik yine bu meymenetsiz yere, hem de Sevda'yla birlikte.

Hah şöyle, Duru Hanım'la selâmlaşma işimiz de bittiğine göre oturalım şuraya.

Benim de bir yanımda saf haa... Nasıl da söküldüm, bir yılın şey anlattım bu kadına. Ne bileyim, bu terapi saçmalığı noktalanacak sanmıştım o görüşmeyle. Biriyle konuşmaya mı ihtiyacım vardı? Neyim var neyim yok söyledim mi yoksa sarhoş gibi? Herhalde tutar sözünü, söylemez kimseye. Nasıl boş bulundum ben yaa... Belki de unutmuştur. Baksana, kendini zor topluyor hatun.

Terapiymiş, sevsinler...

Ben buraya gelmeyi istemedim ki kardeşim. Sevda, evlilik terapisi için Duru Gerçek'le görüşeceğiz diye aradığında, yanımda Arzu olmasaydı, buraya hiçbir güç getiremezdi beni. Arzu olunca mecburen kabul ettim. Beni yine çok takdir etti,

“Harikasınız Ahmet Bey, eşiniz ne kadar şanslı” dedi.

Peyzaj mimarı olarak vasat da olsa, her durumda güzel Arzu.

Bin pişmanım tabii, bin pişman. Arzu’nun bana harikası-
nız demesi bu sefer çok pahalıya patladı.

Evet, harikayım, Sevda bana bunu yirmi yıldır hiç söyle-
mese de, öyleyim.

Şuna bak, adı Duru, soyadı Gerçek; Duru Gerçek. Neyin
iddiası bu? Dupduru bir gerçeklik iddiası mı? Hem Karade-
nizliymiş de, Düriye adı daha uygun bence. Düriye, güğüm-
leri kalaylı. Her görüşmeden bu kadar para alıyorsa, günde
dört görüşme yapsa, oooo dür dür at cüzdana Düriye, güğüm-
ler de kalaylanır, her şey de kalaylanır bu parayla.

Şu başıma gelene bak! Ne işim var benim burada? Buket
Hanım’la bir kez görüşür, gereken ilacı da alıp döneriz evi-
mize demiştim. Arzu da “Ne düşünceli bir eşsiniz, eşiniz çok
şanslı” demişti. İş nerelere geldi yaaa!

Keşke ben öbür koltuğa otursaydım, kapıya yakın.

Ah canım! Öfkelenme kaygı verici miymiş benim için?
Susup cevap vermesem mi?

Sevda da gayet rahat maşallah, ona normal geliyor Düri-
ye’nin tavırları. Ne de olsa tuhaf arkadaşlarına benziyor. Ya-
kında onu da alırlar kafe buluşmalarına. Beni karıştırmasın-
lar da, ne yaparlarsa yapsınlar.

Bak, bak, bak, lâfa bak, Sevda neler söylüyor bana bakarak
yandan yandan; insan bir yalan söyler ısrarla, sonra kendisi de
inanır buna. Gerçekten öyle sanır. Ailelerimizle ilişkimizde de
var bu. Zaten insan inanmak istediğine daha kolay inanır.

Demek öyle Sevda Hanım...

Bizi yüzleştirmeye mi çalışıyor bu? Hiç cevap vermeye-
yim, susayım en iyisi.

Hah işte asıl konuya geldi, platformu batasıca Sevda, ah Sevda!...

Anacığım duysa, “Hiç koca dayağı yemediğinden sıkılmış, kendine ekonomik şiddet diye bir oyun bulmuş, oynuyor bizim gelin” der herhalde. Anacığım benim, var mı senin kadar esprili ve zeki bir kadın? Seksen yaşına yaklaştı, hâlâ hepimizi çekip çeviriyor maşallah.

Televizyonda bilgi yarışmasında sormuşlardı da ekonomik şiddeti, hemen yapıştırmıştı cevabı, “İki gelini yan yana dizer, bir okkalı tokat aşk edersin, hem bir seferde hadlerini bildirirsin, hem de ikisinin de yüzü alı al, moru mor, masrafsız bir makyaj olur, ekonomik şiddet budur” demişti. Şimdi söylesem bunu burada, kim bilir neler düşünürler. Sevda gözlerini belerte belerte bakar bana, Düriye de herhalde hiç şaşırmamış gibi yapar. Bunlara böyle öğretmişlerdir, abartılı tepki vermezler, öyle ölçülü ölçülü, uyuz uyuz otururlar karşında.

Bak, bak, bak, yine Düriye’den kendini aşan cümleler; *Bu konularda konuşmak, anlıyorum ki canınızı sıkıyor Ahmet Bey. Sevda Hanım, sadece kadına yönelik ekonomik şiddet varlığını yok sayamayız demek istedi.* Vay be, bizim kafamız çalışmıyor demek, Düriye yol gösteriyor, anlayalım diye.

Artimage’i ben Artimage yaptım been, a Düriye! Ne bilirsin ki sen?

Bir tek şu reklâm işlerindeki önerilerimi dikkate almadılar. Tanıtım her şey demek, anlatamadık adamlara. Instagram’da filân boy göstermek lâzım. İster boy göster, ister nereni gösterirsen göster, yeter ki daha çok takipçin olsun dedik, dinletemedik. Ooof ki ne of!

Anladık Sevda, anladık, sen bunca yıl boşuna mı okuyup öğretmen olmuşsun, onca yıl kazandığın paralar nereye git-

miş, kendin için ne yapabilmişsin, anlat dur. Düriye de azimle notlar almaya devam ediyor.

İş bana döndü yine, ben kendimde neleri değiştirebilirdim? Seni ve burada bulunmayı desem? Fesuphanallah! Görüşme bitene kadar sabretmeliyim. Nasılsa son görüşme bu. Daha fazlasına izin veremem, Arzu ‘Harikasınız’ dese bile.

Bana dediğine bak ya, “Aynı şeyi bir de daha yumuşak bir ifadeyle anlatmayı dener misiniz” de ne demek oluyor? Burada patron benim, benim istediğim gibi konuş mu demek bu? Özgüvene bak, “Şu an çok öfkeli olduğunuzu anlıyorum” mu? Bacak bacak üstüne atayım, üstteki ayağımla, havada bir iki daire çizdikten sonra, burnuna uzatır gibi kaldırayım bacağımı biraz yukarıya. Haydi, gör özgüveni Düriye.

Öğretmen hanım başladı yine klasik konularını anlatmaya; geniş aile, çekirdek aile. Allahım, gözümün önünde Yıldız’a dönüşüyor bu kadın, Yıldız’ın lâfları bunlar. Pabucumun sosyoloğu Yıldız, bak nasıl yetiştirmiş bizim müzmin öğrenciyi?

Evet, Sevda Hanım müthiş şeyler yumurtladığı için Düriye notlar alıyor. Ne anladın da ne yazıyorsun be! Şu tipe bak tipe! Yasal hale getirilmeye çalışılan kaçak yapı gibi duruyor. Sonradan eklenmiş gibi duran koca bir burun ve üzerinde kalın çerçeveli gözlük, var yok dudaklar, kısa saçlar; iki boyutlu çizgi film karakteri. Babam olsa, “Kadın mısın sen be?” derdi. Kaldır bunları ortadan, al sana temiz çevre, temiz toplum. Düşünce kirliliği kaynağı bunlar.

Neyse, yine de iyi kıvırdım. Ne sabır varmış bende de kardeşim... Allah beni bunlarla sınıyor herhalde.

Burun estetiğiyle bir şeye benzer mi acaba? Sevda bile daha iyi görünüyor bundan.

Şimdi şeytan diyor ki... Neyse, beyefendiliği bozmamak lâzım. Sonuçta prestij meselesi. Bu ‘Duru Gerçek’ yüzünden kendi gerçeğimizi mok etmeyelim şimdi.

Demek öyle Sevda Hanım, bir biçimde herkes kendini savunmak, içini rahatlatmak zorunda ha, her sabah kalkıp işine gücüne dimdik devam edebilmek için. Bir bilsen, bazen kendisine karşı bile savunmak zorunda insan kendini.

Bana bakıyor yine “Doğruları sorgulamak yerine, zaten herkes böyle yapıyor diye düşünme kolaycılığına tanık oluyoruz” derken. Düriye’ye mesaj veriyor, beni şikâyet ediyor aklınca.

Demek Düriye’nin niyeti, bize iletişim öğretmek. Senden mi öğreneceğim iletişimi ben, nasıl basitsin, sıradansın! Bizim yerimize karar vermiyormuş da, düşünmemizi kolaylaştırıp, yönlendiriyormuş da, önemli olan tepkilerin kontrolüymüş de, cartdana curtdana.

Ben nelerle uğraşıyorum, bu nelerle uğraşıyor Allah aşkına! Ekimde Eco-Architecture var İngiltere’de, heeey Düriye! Artimage’in yüz akı projelerinden Finaljest, ilk defa uluslararası camiada boy gösterecek. Proje muhteşem, sunum muhteşem olacak. Mimarlık ve doğa arasındaki uyum ne demekmiş öğreteceğim herkese.

Ekim’de Southampton serin mi olur acaba? O zamana daha çok var, vücudumuz da bir şekle girer spor salonunda. İçte, pazıları gösteren cinsten Tshirt olsun, üstteki gömlek fark etmez, arada giyer çıkarırım.

Sunumda kullanacağımız maketi geliştirelim. Farklı bir ışıklandırma kullanılabilir. Alışılmamış, farklı bir şey olmalı.

Hah şöyle, beni biraz rahat bırak Düriye, sen Sevda’yla konuş daha çok.

Kuleköy işi var bir yandan da. Buradan çıkışta birlikte yemek yiyelim filân der mi acaba Sevda? Derse de dert değil, öğle arası iş yemeğim var deyip Maslak'ta alırım soluğu.

Bizim projede mekân ve bellek bağlantısı da çok enteresan aslında, ekibe anlatayım bir ara.

Büyük patronu ikna edeyim, açsın kesenin ağzını, İngiltere ekibimiz güçlensin. Arzu'ya da bir görev verelim proje sunumunda.

Ne? Bu konuda ben ne mi düşünüyorum? Hangi konuda? Külyutmaz Düriye yakaladı mı beni dalıp gitmişken?

Kiminle dans ediyorsun sen Düriye? Bak nasıl toparladım meseleyi, hem bir şeyler dedim, hem de hiç bir şey dememiş oldum sonuçta. Bizim işimiz politika bilmeyi de gerektirir kızım!

Zamanında check in yaptıırıp, yan yana koltuk ayarlamalı. Üç buçuk saat kadar Londra'ya uçuş, sonra Southampton'a otobüsle yaklaşık iki saat... Ama geze geze gitmek en iyisi, orman içinde yemek filân, bir de havalimanında, istasyonlarda beklemeleri, molaları da katarsak içinee, dur bakayım, nerden baksan on iki saati bulur kongre merkezine ulaşmamız.

Duty free'den parfüm denerim, her yolculukta bedava, miss...

Düriye'ye de bak, düşüncemi mi okuyor nedir? O nasıl bakış öyle?

Burada ne işim var şimdi?

Oturum sırasında Arzu bana yaklaşıır, şöyle fısıldar kulağıma "Bu tasarımın doğal çevreye entegrasyonu bizim Bozcaada projesine benzemiyor mu Ahmet Bey?" O ne güzel parfüm kokusu, harika! Ben de onun kulağına "Bizimki bin basar" derim, ağzımdan yayılır naneli rayiha, onun parfümüne misilleme.

Bir şey de düşünmeyelim mi rahatça be, ne soruyor yine bu! İletişimin incelikleri mi? Oğlum Ahmet, hayatının hatasını yaptın bu işlere bulaşmakla. Altı üstü, doğru düzgün yemekler yapsın diye Sevdâ...Her gün dışarıdan yemek istesem daha ucuza mâl olurdu.

Evlilikte şeffaflıktan söz edeceğiz şimdi ha? Düriye de sözde yorum yapmıyor, belli değil mi ne düşündüğü?

Tamam, ben de söyledim işte genel geçer birkaç şey, sanki çok zordu da söylemek...

Hatice'nin hergele kocasından ayrılmasını anlatsam, çok otururdu konuya ama olmuyor işte, Sevdâ'nın yanında anlatamam tabii. Zamanında anacığım akıl verdi de, evlerden birinin tapusunu abimin üzerine yaptık, Hatice'nin üstünde görünmedi neyse ki. Şeffaflık ha, öyle yapmasak ne olacaktı, o hergeleyle paylaşılacaktı. İyi oldu, defoldu gitti. Yeğenlerimin de sırtı yere gelmez, biz varız. Hatice de rahat eder.

Hiç mi inceliğimiz olmadı canım, Düriye sürekli benim açığımı yakalamaya çalışıyor.

Geçen yıl Amsterdam'a iş gezisi için gittiğimizde Keukenhof Lâle Festivali zamanıydı. Pembe lâlelerin arasında Arzu, ebruli elbisesiyle uçuş uçuş, kuğu gibi. "Siz doğru açılar yakalarsınız" diye diye, onlarca fotoğraf çektiymişti. Daha yeni yaşamışım gibi, her ayrıntısı aklımda. "Harikası- nız, kim bilir eşinize ne güzel lâleler götürürsünüz" demişti. Harikayım tabii. Kaç Avroya mal olmuştu acaba o gün harikalığım, hatırlamıyorum.

Hem ben, sevgisini çiçek böcek alıp gösterenlerden değilim ki. Nasıl sorular bunlar? Bunca yıldır evliyse, seviyoruzdur herhalde değil mi?

Ne yapıyoruz ki biz burada? On gün öncesinde bizimle

hiçbir ilgisi olmayan bir kadınla oturup, evliliğimizi konuşuyoruz. Sevda, ben ve Düriye, inanılmaz üçlü. Ama tabii, sızlanmaya hakkım yok, bütün bu maskaralıkları başlatan benim.

Neyse ki Arzu bana abi demiyor, “Ahmet Bey” diyor. Ahmet Bey’den Ahmetçiğime geçiş kolay olur. Ama abi deyince olmaz, düzeltmek zor o lâfı. Güzel börek yapıyormuş. Spor salonuna kaydolmam iyi oldu, bir de şu ön dişlerimi yaptırabilsem...

Şirketin haftalık toplantı gündemine peyzaj konusunu eklettireyim bir biçimde. Her seferinde Arzu da gelsin. Günün anlam ve önemi olsun. Tık, tık, tık, topuk sesleri, fısıldar gibi tatlı tatlı konuşmaları filân. Bunu düşünmem iyi oldu, hari-kayım.

Şu mekânın sakilliğine bak. Kendimi eğlendiremiyorum bile. Kim tasarlamış burayı böyle? Sağlam gelen, ruh hastası olup çıkar bir saatte. Şuna bak, aç şuraya kocaman bir pencere, ışık cimrisi olma, şu tavandaki gereksiz ayrıntıları kaldır, tepemize düşecek gibi her an. Ne zekâ var, ne yetenek, mimarız diye geziyorlar ortada.

Hah yakalandık yine Düriye’ye, bakalım ne soracak yine, hislerimi mi? Gergin duruşumu mu?

Tamam, aldın cevabı oturdun, sen Sevda’yla ilgilenmeye devam et. Bak nasıl da meraklı kayboluşunu anlatmaya.

Sen de başını sallaya sallaya dinle Düriye, nereye gitmiş de kaybolmuş bu Sevda? Sevda nerde? İnek içti. İnek nerde? Dağa kaçtı. Dağ nerde? Yandı bitti kül oldu Düriye. Sen bir de Sevda’nın muhteşem filminde ara onu, belki orada kaybolmuştur. Sen de ye kafayı!

Bizim genç mimar da ne basiretsiz çıktı. Evlendi, unut-

tu ailesini. Bak, annesinin fizik tedavi masrafları çıktı şimdi. Nasıl öderim abi, karım ne der filân. İyi ki akıl verdim. Önemsiz bir şey için takside gir, karın ne bilecek oğlum, taksit miktarı ne, kaç ay sürüyor, borç ödüyorum de, bu arada hallet annenin işini de. Kimsenin ruhu duymaz işte. Ben akıl vermesem bunlara, hiçbir yerde dikiş tutturamazlar, kendi söküklerini de dikemezler. Biz bu işlerin kurdu olduk, kurdu!

Aman neyse, sessizce oturuyormuşum, bir an yüksek sesle söyledim sandım.

Eee, Düriye ve Sevdâ, görüşmeyi bitirme sözleri sarf ediyor gibiler, çok şükür, çok şükür!

ON SEKİZİNCİ BÖLÜM

28 Mart 2018 Çarşamba

Duru Gerçek’le Buket Hanım’ın Telefon Görüşmesi

Duru Gerçek Evinde

DURU KONUŞUYOR

Merhaba Buketçiğim, uygun musun? Zaman hırsız olmayayım akşam akşam?

Çok iyi, yemek saatinin geçmesini bekledim ben de. Kızı odasına çekilir, kocası bilgisayarına gömülür, Buket bana kalır dedim.

Ne olsun? Her zamanki gibi. Gün, durup dinlendirmede, nefes aldırmada bonkör değil bize. Ha tabii, senden farkım, çoluk çocuk yok, eve geldim mi atıyorum kendimi koltuğa.

Sağ ol, o senin güzel bakışından. Eee, ne var ne yok geçen haftadan bu yana?

Canım, bu kadar mı koşuşturulur gün boyu, bir yudum su içmeden, dili damağı kuruyasıya? Sen de es ver arada! ...

Ooo, çok iyi. Ben de katılırım tabii. Önceden programlamadın mı, şöyle böyle geçip gidiyor hafta sonları. Hepimize iyi gelir açık hava kahvaltısı.

Tabii tabii, uzun uzadıya konuşuruz onu da kahvaltı buluş-

masında. Asıl, Sevda Hanım'dan söz edeyim diye aradım seni.

Evet, planladığımız gibi oldu. Seninle buluşmamızdan sonraki gün Sevda Hanım'la, ardından, geçen cuma, eşiyle görüştüm. Bugünkü seansta karı koca birlikteydiler.

Tabii, değerlendirmek o kadar da kolay olmuyor. Serim, düğüm, çözüm diye gitmiyor hikâye. Ama, sen bana konuyu öyle güzel özetledin ve öyle yerinde saptamalarla sundun ki Buket, sanki önceden beri içindeymişim gibi girdim sürece.

Yaşa! Gerçekten de öyle. Sevda Hanım, sorunlarını yeterince düşünmüş ve çoğunu çözümlemiş de. Ama bazı konulara girmekten çekinmesi, uzak durması, beni de huzursuz etti. Daha doğrusu, yetersizlik duygusu yaşattı bana.

Tabii öyle, deneyimli olmasına deneyimliyiz ama, ekonomik açıdan bağımsız bir çekirdek aile olunamaması, Sevda Hanım gibi bir aydın insan için düşünüldüğünde, kapsamı daha geniş bir sorun alanı. Eşlerin iletişim felcine, çocukların sıkıntıları eklenirken, bir yandan da, evlilik kısıkcında özgüveni zedelenmiş bir kadının, kendini "kendi" yapan bir şeylerden, dramatik biçimde uzaklaşması var ortada. Alışılmış bir dibe vuruştan, şaşırtıcı bir kurtuluş çabası çıkmış.

Aaa evet, film çekimi, tartışılmaz özgünlükte bir girişim zaten.

İzledim tabii, "İyi ki Sevda Hanım diye biri var" diye geçirdim içimden.

Tabii, kesinlikle olumlu yönde etkilemiş. Sen ona, yazmaya başlamasını önerdiğinde, ilk işi, filmine seslenmek olmuş şiirle. "Ağaçlandır gönlümü, yağmuru getir, değiştir iklimi..." diye başlamış hemen... Çok hoşuma gitti.

Başkaa? Ha, bir de zaman üzerine derinleşmemiz hoştu Sevda Hanım'la. Monitörizasyon cihazından söz etti, zamanla insanda nelerin, nasıl değiştiğinden...

Kesinlikle öyle, tanımlamaları, verdiği örnekler ilginç. Zaman konusuna da, "Deniz Gezmiş, önceleri koca bir adamdı benim için, sonra abim oldu, şimdi ise oğlum gibi" diyerek giriş yaptı, "Değişen, değişmeyen kim?" diye sordu bana.

Ben de aynı sıkıntıya düşüyorum bazen, çok boyutlu sorun sarmalına girince insan, "Ne çok ilerledim" derken, bir bakıyor, arpa boyunu bile bulmamış aldığı yol.

Yine de, Ahmet Bey'le karşılaştırılırsa, Sevda Hanım'ın derinliklerine, çiçekli bir patikadan ulaşıyor Buket. "Beni bulmak istiyorsan, biraz yorul, şu sarp kayalıklara tırman bakalım!" diyor sanki Ahmet Bey. Sevda Hanım'a göre daha zorlu doğrusu.

Öyle oldu. Terapi sürecine istemeyerek katıldığını, açıkça söyledi Ahmet Bey.

Neyse, ilk kez rastladığım bir durum değil sonuçta.

Ben de öyle düşündüm. Evlilik öncesini de anlattı ayrıntılarıyla. En izbe sokakların yıkık dökük evlerinde, düşük kiralara ödeyerek oturmuş, gerektiğinde kendine yeni bir giysi almamış, neyse, yani yememiş içmemiş, annesini ve kardeşlerini desteklemiş hep Ahmet Bey. Ama bu durumu öylesine içselleştirmiş ki, evlendikten sonra da başka türlü yapamaz olmuş.

Evet Buket, dediğin doğru. Artık yaşam biçimi olmuş onun için.

Öyle tabii, Ahmet Bey tam olarak anlayabilmiş değil o konuyu. Çünkü o Sevda Hanım'ı, kendisinden ayrı bir birey olarak düşünememiş aslında. Kendinin bir parçası gibi görmüş, her şeyiyle, bedeniyle, emeğiyle ve tabii geliriyle... "Ekonomik şiddet de neymiş, nasıl bir saçmalık bu?" diye soruyor.

Evet, ilginç. Sevda Hanım'ın bir arkadaşı, Ahmet Bey'in "kendi" tanımının içine eşini ve çocuklarını da kattığını söylemiş. Galiba, sorunun düğümlerinden biri de burada gizli.

Tabii, o önemli, travmatik bir çocukluğun ardından, anneye bağımlı, evet, ama bir yandan da, üstü kapalı biçimde, bir tür yarışma halinde abisiyle.

Ailesine borçluluk duygusuyla eziliyor, çok çalışıyor, yetiştirmeye çalışıyor herkese. Abisiyle birlikte, anneleri sağken yapmaları gereken öncelikli işler olduğundan söz ediyordu bire bir görüşmemizde.

Can sıkıcı bir durum. Sevda Hanım'ın kendini yenileme, kabuğunu kırma girişimleri, Ahmet Bey'i endişelendirmiş aslında. Endişe yanında çaresizlik de var tabii. Ne yapacağını bilemiyor. Sonuçta kurulu bir düzenleri, alışkanlıkları var, olası değişikliklere hazır değil.

Ne yazık ki öyle Buket. Belki de Sevda Hanım'dan daha mutsuz ve huzursuz. Annesinden ve kardeşlerinden de anlamlı bir duygusal destek alamıyor. Onlarla ilişkileri de para transferi temelinde mekanikleşmiş görünüyor. Duygu durumunu Sevda Hanım gibi rahatça dışa vurma becerisinden de yoksun olunca, çaresizliğini, mutsuzluğunu, öfke nöbetleriyle ve hafiften kabalaşarak yaşıyor Ahmet Bey, bazen alaycı bir tavır takınıyor filân...

İlk görüşmemizde, kısmen daha uyumluydu, çok da esirgemedi samimiyetini, ama bugün, Sevda Hanım da varken, hırsların çektiği bir arenaya döndü odam.

Haklısın tabii, çok da çalışkan biri. Kendini işe güce, para kazanmaya vermiş, "Gözlerimi kaparım, vazifemi yaparım" demiş. Ama gözlerini kapaması uzun, çok uzun sürmüş...

İşte bu! Dediğin gibi, atlanmaması gereken gizli duygu; korku. Ahmet Bey bile habersiz tabii korkularından. O ilk

bakışta küstahça görünen, saygısız, ilgisiz duruşun ardında ne korkular saklı!

Kesin, kesin korkuyor sevmekten bile, Sevdâ Hanım'ı sevmekten alıkoyan bir sıkıntı var içinde. Sanki, başka birini çok sevmek, annesine, kardeşlerine bağlılığını zedelermiş, büyüsünü bozarmış gibi...

O da bir başka yönü tabii. Korkuyor, gerçeklerle yüzleşmekten.

Tabii, annelerinin duygusal yatırımı, demir yüklü küfe gibi, Ahmet Bey ve abisinin sırtında. İkisi, tanrısal güce sahip diğerleri nazarında, ezici bir sorumluluk altındalar.

Evet, görüşme yönetimi zordu.

Bugün, kim bilir hangi çağrışımlara dalıp gitti... Efelenmeleriyle de örtemediği bir kaygı içindeydi görüşme boyunca, eli ayağı sakince duramadı yarım dakika... Esprili, rahat bir tutumla gizlemeye çalıştığı trajik durum, incelenmeye değer aslında.

Yok canım, ben de sanmıyorum kendini sağaltma yönünde adım atacağını.

Genel olarak Sevdâ Hanım'a karşı da aşağılayıcı, kaba çıkışları vardı. Kendinden uzaklaştırmaya çalışıyor sanki, belki de öyle sağlayacağını sanıyor iç dinginliğini.

O da güzel, o da güzel! Ama ben sütlü kahvede buluyorum dinginliği.

Ne yapalım, işimiz bu. Birazdan okuyacağım senden aldığım kitabı. Hafta sonuna bitiririm herhalde.

Benden kaçır mı hiç? İnternette araştırdım Sevdâ Hanım'ın platformunu. Vallahi helâl olsun amazonlara...

Bence de.

Tamam canım, haydi öptüm, görüşürüz hafta sonuna....

ON DOKUZUNCU BÖLÜM

30 Mart 2018 Cuma

Sevda'nın Sosyolog Yıldız'la Görüşmesi

Yıldız'ın Evi

SEVDA KONUŞUYOR

A aaa, niye evirip çeviriyorsun kapıda beni ahretliğim, olağanüstü hâl mi var yoksa buralarda? Hey gidii! Yeterinden çok aranmadı mı zaten üstümüz başımız son zamanda?

Tabii canım, olacaksa bir gözaltı, senin gözünden olsun Yıldız. Şu kitapları da koyayım şuraya unutmadan, en üsttekini okurken zorlandım biraz, ama çok yararlandım.

O kadar da zayıflamadım, abartma şimdi!

Belki sana öyle gelmiştir, üç haftadır yüzünü gören cennetlik, e unutmuşundur ahretliğini. Gerçi senin kadar olmasa da, günün her saatini bir işle doldurup, yetişemediklerime hayıflanmada fena sayılmam hani.

İyi ki Zeynep'in okulu, senin evin dibinde de, voleybol çalışmalarını fırsat bilip uğrayabildim bugün.

İyi teyzesi, iyi, keyifler yerinde. Haftaya maç var diye ek antrenman konmuş günün sonuna. Okul servisi beklemiyor tabii, elin mahkûm alacaksın okuldan. Ama bana da iyi geliyor

doğrusu, okul bahçesine adım attım mı, başka yöne akıyor zaman...

Zeynep bayılıyor voleybola, ben de onun coşkusuna!

Enerji gerek de, bu sabah kahvaltı yapmadan çıktı evden. Hemen peynirli sandviç yapıp koydum çantasına “Aman anne, hep aynı, hep aynı!” diye söylendi. E ne yapalım Yıldız, öyle değil mi? Hep aynı, hep aynı bazı şeyler...

Toplama! Toplama masanın üzerini filân, bozma düzenini, gel geel!

Tamam işte, şöyle mutfakta oturuverelim. Üzülür mutfağın küçük masacığı, gönül koyar sonra.

Sen nasılsın? Oğulcuğun döndü mü Eskişehir’e?

İyi iyi, sen iyi oldun mu, o da iyi oluyor tabii.

Yeni kitabın da bitmek üzere ha, sen ne cadısın sen, yedive-ren gülü ağacım benim!

Bende de “Eh işte iyiliği” vardı ya, sen böyle durunca karşımda, gözlerim güllere değmez mi, nar suyunda yunmuş gonca yapraklı lokuma dönmem mi şimdi ben?

Yaa, başladı yine şakımaya şairane kuşun!

Zaman bu Yıldız, yetişilir mi hızına? Bak, ne 8 Mart kaldı, ne 10 Mart, hepsi de geçti gitti. Neydi öyle o son buluşmalarımız? İnan, şu toplantı öncesi yaptığım çalışmayı, gencecik üniversiteliler bile yapmaz. Az mı okuduk, yazdık, tartıştık, bunaldık, yedik birbirimizi! Şaşıyorum kendimize, hafakanlar basıyor düşününce.

Neyse, içimize sindi sonuçta.

Doğru ya, görüşemedik, sözde kahve molalarında kritik yapacaktık, kalabalıktan bulamadık bile birbirimizi toplantıda.

Tam olarak öyle değil, Aylin hatırlayamamış. Ekonömik şiddette de fiziksel şiddette olduğu gibi orta, ağır gibi bir de-

recelendirme olup olmadığını sordu bir erkek arkadaş. Bunun üzerine çıktı sözlü arbede. Çok garip değil mi? Ahlâksızlığı, az ahlâksızlık, çok ahlâksızlık diye sınıflamak gibi.

Hepimiz yorulduk, hepimiz.

Boş ver, adı lâzım değil şimdi. ‘Şiddet tanımında insan hakkı ihlâlinden söz ediliyorsa, bunun ortası, hafifi mi olurmuş’, diye yanıtladım. Neyse, ne sorarsa sorsun, oraya gelmesi bile bir artıdır bizim platform hanesine.

Şimdiye dek hangi amazon yılmış ki yorgunluktan?

Ama bak, bu kez yanıldın tahmininde Yıldız, yalnızca filmime borçluyum ben, yalnız filmime, dimdik duruşumu, katmerlenen gücümü...

Öyle deme! Kim beni kucaklayıp taşıyabilirdi ki istediğim her yere, isyanımın sessiz çılgılığı o kısacık filminden başka?

Daha ötede, epey yüksekte bir şey bu. Saçlarını ilk kez rüzgâra açan bir kadın gibi hafifledim, gözlerimi buldum onda.

Canım benim, küstüm otum, nerem sır küpü, anlatmaya fırsat oldu mu ki? E sen de çok yoğundun tabii.

Herkes de Emre Bey’i soruyor, nerden çıktı bu sinemacı adam diyorlar.

Tanıştık ve deniz derya yol aldık kısa sürede, herkesin şaşkınlığı doğal, düşünsene, ben bile inanamıyorum bu turbo jet gidişe.

Şimdiye dek kimselerden istemediğimi istedim Emre Bey’den hatta dilendim, yardım dilendim. Daha tanıştığımız gün, “Gözlerim bile yok oldu benim, evdeki kameralarla aradım onları” dedim.

Yoo, doğal karşıladi, anladı bendeki görme sorununu, ‘Peki, benim gözlerimi görebiliyor musunuz?’ diye sordu, görme keskinliğine bakan hekim sakinliğiyle.

Evet Yıldız, aynen öyle oldu. E muayene başladı, bakalım bende ne çıkacak diyerek, kendiliğimden bir gözümü kapatıp, diğeriyle onun gözlerine giden yolu, gözlük camından başlayarak incelemeye koyulmuşken tam, “Benimkiler işte şu köşede” dedi. Baktım, sehpanın üzerinde bir kamera, meğer beni süzüyormuş orada çıt çıkarmadan hınzır, belki de odaya girdiğimden beri.

Şaka bir yana tabii, bulduk bize göre bir anlaşma dilini, adam anladı beni.

Ah Yıldız, aklıma geldiğinde bile ellerimi terleteni, beni zangır zangır titreteni sordun şimdi. Tatlı heyecanlar bunlar, Emre Bey de öyle dedi. Dolu dolu çalışma günlerinden sonra, “Tabii film sizin, elinizde büyüdü ama, ben şöyle bir aklayıp paklayayım, yeni giysiler giydirip montajını bitireyim, öyle çıkarayım karşınıza, size de sürpriz olsun” dedi.

Sesin de güzel senin ahretliğim, anneciğinininki gibi. *Atem tutem men seni, şekere gatem men seni...* Aklıma gelmiş olsaydı bu türkü, “Sabırsızlanıyorum ben, aman şekerlere katmadan atıver şu filmi önüme” derdim ya, ayıp olurdu öyle de.

Bir hafta boyunca, ne yattığımı, ne kalktığımı bildim heyecandan. Sonra bir sabah aradı beni, öğleyin odasında buluşmak üzere sözleştik. Sevcan boşuna demiyor bana “Deli kız” diye, konuşmamız bitince, gerçek miydi diye kontrol ettim telefonun görüşme kaydını.

Bilirsin sen beni bilirsiiin... Telefonu kapatır kapatmaz, önceden hazırladığım çantayı kaptığım gibi çıktım evden.

Canım ne olacak içinde? İşte, Emre Bey için küçük bir müzik kutusu, taşınabilir hard disk, kâğıt mendil, kalp çarpınması ilacı filân. Oğlanlarınkinde daha acemiydim de, Zeynep’in doğum çantasını da çok önceden hazırlamıştım ben.

Aaay, Yıldızcığım çok fena olduum! Bir likör daha koy sen bana. “*Karadutum, çataalkaram...*”

Ya ben sana nasıl anlatmadım daha önce bunları?

Geçtik Emre Bey’le bilgisayar başına. Adı “Sevda Hanım’ın Moni’si” olan bir klasörden çıktı film. “Monitörizasyon demek zor biraz, kendi aramızda ‘Moni’ diyelim biz buna,” dedi.

Delirmem mi, delirmem mi? Ama filmi başlatana dek tut-tum nefesimi, iki saniye sonra başlatsa, patlayacağım sanki. Merak ediyorum tabii. Filmde miyim, değil mi? Düşündüğüm-den fazlası mıyım, hissettiğimden, gördüğüm-den?

Tam ekran yapıyor filmi, tıklıyor beyaz üçgene, bir türlü çemberleşemeyen eğri, dönüp duruyor ortada. Emre Bey, “Sadece beş altı saniye sürmüştür Sevda Hanım” dediyse de sonra, inanmadım ben, sen de on saat, ben diyeyim on beş, dön babam dön.

İşte, iddiaya göre o beş altı saniyede Yıldız, sizin evin arkasında yakan top oynadığımız arsa vardı ya, oraya bile gittim geldim, hâlâ başlamamıştı film.

Sonra başardık izlemeyi. İlkinde anlamadım bir şey, ağla, ağla, ağla! ... Emre Bey’in masaya koyduğu peçetelikte bir şey kalmadı sonunda.

Bilmem ki ne hissetti? Ama dememiştir, dememiştir “Nasıl bir belâya çattım ben böyle” diye. Kıyamam, bir de uysal, sabırlı...

Beni susturduktan sonra, “Haydi bakalım, bir kez daha izleyelim” dedi. İkincisinde açıldım biraz, netleşti görüntü.

Kaç yıldır kullandığımız ekmek bıçağı var ya, hani şu ünlü kör bıçak, İffet Sultan’ın yıllar önce Ahmet’e Adana’daki evde verdiği. “Doğru düzgün bir bıçak seti alalım” dedim kaç kere, “Pusulayı şaşırdın yine” dedi Ahmet her seferinde. Sen de “At kızım bu bıçağı çöpe,” demiştin de, dinlememiştim ben seni.

Öylece kaldık kör bıçakla işte.

Bunamadım, bunamadım neyse ki, filmi düşünüyorum ben. İkinci izleyişimde baktım, tamamıyla unuttuğum bir sahne, Emre Bey yerleştirtivermiş araya. Patates soyuyorum, tam fırt diye döndürecekken patatesin yuvarlacık yerinden, sol el başparmağıma dayanıyor bıçağın keskin yeri, başka yere kör, bana gelince bileyli mutfak dilberi. Elimin kanadığını da fark edince, pek bir parlıyor gözümde bıçak, ısıldayan yerinde İffet Sultan'ı görüyorum.

Sonra hemen tezgâhın üzerindeki kutudan bir yara bandı çıkarıyorum, çabucak kapatıyorum kesiyi, sürdürüyorum patateslerle haşır neşirliği.

O kutu da Gülümser'den, mutfak acili kutusu. Bir yerin mi kesildi, al bir yara bandı, devam et, başın mı ağrıdı, al bir ilaç, devam et!

Patatesleri soyduktan sonra tam lavaboya dönerken, kame-rayaya takılıyor yüzüm, yok, yok yüzüm değil, Gülümser'im! Annemin yüzünü görüyorum bir an. Çok hızlı görünüp kaçıyor, sebze yıkamaya dalıyor.

Bana kalsa bin kez izleyeceğim Emre Bey'le filmi, ama adamın bir yığın işi gücü var, benim de Zeynep'i karşılamam gerek, tadında bırakalım deyip çıkıyorum teşekkürlerle.

Tabii canım, ne kadar teşekkür etsem az ona.

Ne yalan söyleyeyim, o keyiften sonra eve gitmeyi, istemedi gönlüm zerre kadar. O ocak ayının üşütmeyen gününde, filmime ilk kez dokunmuşken, İstanbul bembeyazken, kar atıştırıyorken kibar kibar, e haksız mıyım Yıldız, içimden gelmedi evde lahana sarmak.

Keşke yanımda olsaydın sen de. Üç bölü dörtlük vals ritmiyle, döne döne geçtik sokakları. Kar taneleriyle ben, yani koca Sevda.

Vallahi bakmadım, bakmadım bir gören oldu mu diye. Gören de görsün be Yıldız, görmek gibisi var mı?

Aman ne çok özledim dedikoducuklar yapmayı, ama hangi konu açılrsa, hemen filmime bağlıyormuşum ben.

Ne diyorsun, diğer amazonları yeterince bunalttım zaten, son zamanlardaki yoğunluğun kurtardı seni. Aylin bile “Aaa yeter artık, gidip mahkeme kararıyla değiştireceğim adımı, Monitörizasyon yapacağım, artık sen de kısaca Moni dersin bana” dedi.

Ne diyeyim, benzersiz bir deneyimdi film çekimi. Kim bilir daha kaç yıl anlatırım bunları ben...

O günün gecesi, ev halkını yatırdıktan sonra, döndüre döndüre izledim filmi. Her izleyişte yeni bir ayrıntı karşıladı, bildiğim, bilmediğim yüzler ele geçirdi beni. Bu kadarı yetsin bu günlük deyip yattım sonunda, kalbim kaldırabilir miydi daha fazla kalabalığı?

Amaaan, hatırlamam mı o civcivli pazar yerini, “Balerinlere pisiii!” diye satarlardı bildiğin yün patikleri. Biz de babaannelerimizi, anneannelerimizi tütüler içinde düşünür, boğulurduk gülmekten.

Bir de çok özenirdik küçükken, aynalı duvarların önünde dans dersi alanlara, kendilerine bakıp bakıp daha bir dik durmalarına, kollarını zarifçe öne uzatıp -işaretparmaklarıyla bir yeri gösterir gibi- tekrar esas duruşa geçmelerine filân.

Eee akıllı kadınsın, seni cadı seni! Düşündüğün gibi, ayna karşısında dansa döndü tabii, film izlemelerim.

Filmde sendelediğimi gördüm, daha sağlam durduğumu fark ettim izlerken. Her seferinde daha çok şey gördüm, gördükçe toparlandım, tamamladım dansçı amazon duruşumu.

Her gün, her gün izliyorum filmimi. Dişlerimi fırçalıyo-

rum, geceliğimi giyiyorum, filmimi izleyip yatıyorum. Bir tek o uğursuz gözaltı gecesinde ayrı kaldık yavruyla.

Yalnız sohbet güzel de, arada saate de bakayım ben, Zeynep'i bekletmeyeyim okulda.

Aman sorma, sorma Yıldız, yanıtını bildiğin soruları sorma bana.

Ben de işin buralara gelebileceğini tahmin etmemiştim tabii. Yarışma başvurumuzu yapınca, 'Bu güzel olayı, artık eşinizle de paylaşırsınız', dedi Emre Bey. O öyle deyince, kendimi Ahmet'in tepkilerine yeterince hazırlayamadan söyleyiverdim film işini, boş bulundum aslında.

Ne olacak? Evin başımıza yıkılmadığına duacıyım nerdeyse. Kurduğum her cümle için on beş soru sordu. Gözü dönmüş bir kere, "Nerdeleer, nerdeleer?" diye bağıra çağıra dolaştı evi. Bir duyan olsa, evde birini arıyor sanır. Onun derdi kameralar tabii. Sistem kapalı, artık çalışmıyor dediysem de anlatamadım, zaten dinlemiyordu ki beni.

Yok Yıldız yok, hiç olur mu? Çocuklara da, bana da, bir kere el kaldırmışlığı yok onun. Babası gibi değil o. E onca mürekkep yalamışlıktan sonra bir farkı olsun değil mi? Onunki farklı. Cahil cahil iz bırakacak değil ya ortalıkta, kanıtlanması zor olanı yapar o, kayıt dışı ekonomik faaliyet onunki...

İşte o pazar, aşırı alkollü gibiydi bakışları, göz akıyla çevrili karaltı fıldır fıldır, korkuttu hepimizi. Yürümesi bile değişti, adam yalpalamaya başladı sinirden.

"Sen benim evimde nasıl yaparsın böyle uygunsuz bir şeyi!" diye bağırdı, "Derdin ne seniin, neyin peşindesiin?" diye kükredi.

Öyle Yıldız, öyle, onun evi.

Ne diyeyim? "Kendimin" dedim ben de, "Kendimin peşin-

deyiim!” Ya da demedim, içimden fırlayıp çıktı öyle bir ses. İnan, hatırlamıyorum her ayrıntıyı.

Sonra, “Bu saçma iş için, dünyanın masrafını yapmışsın üstelik. Emre Bey de ne demek, kim bu herif?” diyerek kudurdu, tek tek buldurdu kameraları, söküp söküp fırlattı yere. Hakaretin, küfrün bini bir para.

Bunun da üstünde durmuyorum, Zeynep’ime üzıldüm en çok. Tanımadığı bir evin karanlığında çıkış kapısı arar gibi, duvarlara tutuna tutuna, parmak uçlarında gitti abilerinin odasına, kuzum benim. Hiç gitmiyor gözümün önünden Yıldız. Ahşap eşyalardan küçük bir çıtırtı sesi gelse, ona arkadan sessizce yaklaşıp “Böhh!” denmiş gibi olacak, hep ürkecek, nefesini tutup sinecek hep bir kenara.

Ozan geldi bir ara, babasını oturtmaya çalıştı, olmadı. O da döndü kardeşlerinin yanına.

Sonra o öfkeyle hızını alamayıp, çocukların odasına girdi Ahmet, çocuklar ne dediyse artık ona, uzaktan anlamadığım bir şeyler çemkirip çıktı.

Ağlamaları beğenmemek neymiş, o gün öğrendim. Hani ağlamak bile bir tık altı, acılara gark olmanın. Çocuklarımın ürkmesine, korkmasına mı yanayım, beni onların yanında azarlamasına mı?

Keşke kapatmasaydım kameraları diye düşündüm. Çekseydi benim yoldaşlar son ana kadar her şeyi.

Biliyorum, hanginizi arasam koşar gelirdiniz. Ama daha da büyümesin istedim sorun, çocuklar daha fazla zarar görmesin.

Bir kahve daha değil de, sen yine bana karadut liköründen ver Yıldız.

Ertesi sabah, “Dozunu fazla mı kaçırdım? Bu kadın kısmının, zincirlerinden başka kaybedecek bir şey kalmayınca, şa-

irin dediği gibi mi oluyor sonu acep?" diye söylene söylene çıktı evden Ahmet.

Ne demezsin, tabii okumuş etmiş adamın söylenmesi bile bir başka oluyor, babası gibi olacak değil ya...

Ah Yıldızcığım...

Çok sonra Zeynep'ten öğrendim çocukların odasına girince neler döktüğünü Ahmet'in, "O film çocuklara göre değildir, sakın izlemeyin!" diye bağırdığını. Kızcağızım da soruyor bana, "Anne, film şiddet mi içeriyor?" diye.

Yok yavrum, hiç şiddet içerir mi benim filmim dedim Zeynep'e.

Bilmem mi? Anlatılamaz tabii ona bu yaşta.

Emre Bey'le de konuştuk bunu, bizim filmin perdesi, gölge oyunundan gelme. Perde alanı küçük, doksan metre kare var yok, üç oda, bir salon, mutfak, minnacık bir kapı önü girişi. Ama iş perde arkasında asıl. Aman bir efsunlu çubuklar var ki, benim ıhlamura bulanık derime yapışıp görünmez olmuş, bir ucu taa Adana'da, İzmir'de, belki magma tabakasına dek gitmiş, kim bilir...

Öyle ya, perdedeki gölgeye değil, asıl o gölgeyi düşürene bak; bildiğin şiddet, buz gibi şiddet var filmde.

Emre Bey de sordu bana, "Bu filmin türü sizce ne?" diye. "Şiddet filmi bu" dedim, tabii görebilene...

Ah Yıldız, monitörizasyon cihazım alarm vermekle kalmadı, yandı kavruldu o dönemde. Gitmek istemiyorum hiç geriye.

Duvarlardaki üç çift gözü çıkarınca yerlerinden, bir rahatlama geldi Ahmet'e, kör kütükten korkandile geçip sızdı yataktaki.

Ne olacak? Çocukları sakinleştirip yatırmak düştü bana da.

Pis bir balçığa batmış gibi oldum o gece.

Ne yapabilirdim ki, sonra toplamaya koyuldum yaralı gözleri, parça pinçik kabloları. Filmimin emekçileri onlar. “Bu film kısa oldu, doyum olmadı tadına, bir dahakine uzun görü-şelim” diyerek, oyali yazmalarına sarıp yerleştirdim mutfak-taki erzak dolabına.

Bildin bildin! Sendeki yazmalardan. Annelerimizin göz nuru değmiş yaprağına çiçeğine diye, kullanmaya kıyamadığımızı...

Canım benim, oyali yazma anılır da, türküsü gelmez mi he-men dile?

Doğru ya, sen de söylemiştin zaten, filmde bir tek orada du-yuluyor sesim, otuz saniye sürmüyordur belki.

Emre Bey fark etmiş çekimleri tararken, kendimden geçmiş ütü yapıyorum, ağzımda o güzel türkü; Al Yazmanın Oyası. Anneciğinin en sevdiği türküydü. İncecik sesiyle, usul usul, yumuşacık söylerdi, “geli geliver yârim” derken kaşları birbi-rine yaklaşarak yükselirdi yukarıya, nasıl dertli dertli sallardı başını. “Çok söyledim çokook, aralıkta diz çöküver yârim diye de, ah kimseler diz çökmedi benim için” der dururdu. Öyle ge-liverecek yâr mi var?

Emre Bey ısrar etti, “İlle de kullanalım filmde, bu türkülü bölümü” dedi.

Çocukların da dikkatini çekmiş izlerken, “Sende ne cevher-ler varmış da haberimiz yokmuş” dediler. “Çok severim ben o türküyü, Yıldız teyzenizin annesinden kaldı bana” deyip, söy-ledim baştan sona onlara.

Bilmiyorum artık beğendiler mi. Ama Zeynep daha çok ilgi-lendi, “Aralık ayında neden diz çökecekmiş yâri?” diye sordu.

Yaaa, o zaman anladım ki Yıldız, en korktuğum şeylerden biri geliyor başımıza; aynı dili konuşamamak çocuklarla.

Aman Yıldız, asıl mesele Ahmet'le aynı dili konuşmamak mı? Kızım kurtuluş yok mu senden? Bir gün de uğraşma şu adamla, en yakın arkadaşım, kocama düşman, işe bak!

Tabii belki de sen haklısın, kendi gerçeğimi yadsımakta inat ediyorum belki...

Bitti artık bitti, terapi merapi yok bundan sonra. Bizden ne köy olur ne kasaba. Evvelki gün Duru Hanım'ın yanında beni öyle utandırdı ki, ben de anladım, bize göre değil. Biz kim, Ahmet'in gâvur icadı dediği evlilik terapisine gitmek kim!

Hevesim de kuş oldu uçtu zaten. Ahmet'in niyeti yok bir şeyleri yoluna koymaya.

Konuşmalara zorla katıldı, köşe taşı gibi oturdu orada. Sehpa üzerindeki metal bibloyu eline alıp oynadı, eğdi, büktü, biçimsiz bir şeye çevirdi güzelim yelkenliyi. Duru Hanım fark etti mi bilmiyorum.

Öyle deme! Kıyamıyorum yine de bazen. Geçen yıl Amsterdam'dan bir kucak dolusu lâleyle döndü. Rengârenk, cıvıl cıvıl! Çok sevindim, mesleğe yeni başladığım yıllara gittim bir anda. Dağ köylerindeki okullu çocukları, *"yüreğimizde çoğalan çiçekler, lâleler: dağlarımızda açan"* diyerek lâlelere benzeten o şiir uyandı dilimde. Ahmet'le tanıştığımız dönemde sıkça okurdum. "Nasıl oldu da böyle güzel bir sürpriz yaptı, herhalde o şiir gelmiş olmalı aklına" dedim. Ozan da "Anne saçmalama, yüz yıl önceki şiiri babam nerden hatırlasın?" demez mi? Deli oğlan.

Aman Yıldız, olduğu gibi sevmek mümkün mü? Olduğu gibi değil, olmadığı gibi seviyorum ben onu, gençliğini seviyorum daha çok.

E öyle oldu tabii, bu film başka bir yenilik, yeni bir dost gözü, mercek oldu bana.

Dedim ya, her gün, her gün izliyorum filmimi, her seferinde başka bir ipucuna tutunup yeniden çözüyorum kendimi.

Canım benim, gözlerimdeki ışıltı, senden gelen yansımadır, eksik olma, eksik olma Yıldız...

Ne zaman çerçevelettin bu fotoğrafı, geçen gelişimde yoktu sanki? Anneciğin, Gülümser, siyah önlüklü hallerimiz. Kesin leblebili kuru üzümle doludur ceplerimiz.

Ellerine sağlık, çok güzel olmuş Yıldızcığım.

Onların bitmeyen masalları, söylenceleriyle büyüdük biz tabii, zamane anlar mı hiç?

Sanki onların yirmi dört saati daha büyüktü, daha çok şey sığardı içine. Gece aynı gece değil, gün aynı gün değil, bir oyun oynuyor bize bu evren. Kandırılmaya yatkın buldu bizi.

Yaa, evet ya, o kadar oldu mu?

Lise sona geçtiğimiz yazdı değil mi? O yıl sadece otuz yedi yaşındaymış anneciğin. Biz de Barış kadarmışız.

Zor oldu hepimize. Annemin hiç bir şeye gülümseyemediği zamanlardı, “Bekliyorduk aslında, bekliyorduk ama, kabullenmek zor, en yakın arkadaşımı o benim, kardeş gibiydik” değişimini unutmadım hiç.

Hastalığının en ağır döneminde, “Çile çekerek ölüp gitmeyin, tek şey isterim sizden, okuyun, meslek sahibi olun, ayaklarınız üzerinde durun.” demişti yattığı yerden. Annem de, “Bak benim ahretliğimin, Yıldız’ın annesinin vasiyeti bu kızım, çok çalışın” diye uyarırdı bizi hemen, azıcık tembelleştirmizi hissettiğinde.

Güzel şeyler dilediler hep, ama eksik dilediler be Yıldız! Ben şimdi Zeynep’e şöyle diyorum, “Ayaklarının üzerinde dur, kimseye sömürtme kendini, sen de kimseye haksızlık etme, dürüst ve çalışkan ol” diyorum. Ona ne diyorsam, aynı-

sını Barış'a ve Ozan'a da söylüyorum.

Dün gibi aklımda, nevresimleri, yastık kılıflarını hızlı hızlı değiştirirken, yine aynı hızla söylenip durması sağa sola. Sendeki enerji, annenden geçmiş bence.

Saçta yufka pişirirken, onunla telepatik bağ kurardı, "Kız ne kaynatıyorsunuz kendi aranızda öyle?" diye sorardı hamurun pişerken minik minik kabaran yerlerine, "Haydi dönün bakalım, bir de sırtcağınız ısınsın" derdi çevirirken.

Bakma sen bana, yaşarası geldi demek ki gözlerimin.

Hani hastalığı çok ilerlemeden, sana pilâv yapmayı öğretmişti, "İyi ki öğretmiş" demiştin yıllar sonra.

Ne bileyim, aklıma geldi, sen böyle dizmişsin ya kenarı tırtıklı sararmış fotoğrafları mutfak rafına, e bakınca duygulanıyor insan...

Bilmek önemli tabii, ben de yarıyıl tatilinde çektim mutfığa Zeynep'le Barış'ı; Ders bir, pilâv yapmanın incelikleri diye başladım mutfak eğitimine. Aman anne yaaa! diye diye öğrendiler canlarım.

Ooo ayıp ettin, Ozan'ımın pişirmeyi bilmediği yemek var mı ki?

Neler çıkardın iki dakikada? Nasıl da güzel, renk cümbüşü şekerpareler bunlar böyle! Sözüm bitmeden nereye seğirtiyor bu kız diyordum içimden ben de. Demek sandık diplerine uzanıp geldin? Bendeki oyalı yazmalardan işte. İkiz eşi gibi yapmış bizimkiler.

Ben hatırlıyorum o günleri, sizin salondaki divanda yan yana oturup, birbirlerine "ahretliğim, ahretliğim" diye diye işlerlerdi bunları. Yaşlı kadın konuşması bu derdik hani, ahretliğim, ahretliğim... Ne çok gülerdik!

Tabii, tabii bu oyaların yanında, bin türlü konu da işlenir-

di fısır fısır muhabbetlerde. Hiç unutmam, bir gün Gülümser, anneciğine çocukluğunu sordu. O da “Ben hiç çocuk olmadım ki, bir gün olsun bir lunaparka götürülmedim ki” demişti, ayırmıyor da elindeki oyadan gözünü. İçimden kınamıştım biraz, koskoca kadın, akli fikri hâlâ lunaparkta mı demiştim.

E bu yaşma geldim Yıldız, ben de pek gittim sayılmaz lunaparka, yani kendim için, yalnız kendimi eğlendirmeye. Birkaç kez gittiysen de çocuk peşinde koştuk hep.

Nerden geldi aklına şimdi? O da pek bir acılı eski zaman hikâyesi.

Bir keresinde anlatıp geçivermişti bunu Gülümser. Annem benim! Kolay mı, oğlu yok diye köy kahvesine boynu bükük giden bir babanın kızı olmak? Anneannem çok üzölmüş, hep korumaya çalışmış annemi, son doğurduğu bebe ve en küçük kızcağızı tabii.

Tabii tabii, bak sen de unutmamışsın, anneannem, özellikle Gülümser koymuş adını. “Hep gülümse sin benim kızım” demiş. Ne ki, o da aşırıya kaçtı gülümsemekte, gerektiğinde çatamadı kaşlarını, bilemedi işte.

Doldur, doldur güzelim sen şu küçümen bardakçığı. Koruk şerbetini nerden bulalım şimdi?

Bak şu fotoğraftan nerelere geldik. Anılar da anılar. Öyle midir gerçekten, zamanın geçip giderken bıraktığı olgun meyveler mi bunlar? Yeterince dişli, dayanıklı, yılların rüzgârına karşı. Çelimsizleri, bulanık yansılara dönüyor zaten.

Çok güzel anlatıyorsun, çok güzel. Ama sen yine de, bu ara doğum günü filân deme bana!

E yalnızca senin komşunun doğum günü değildi geçen pazar. İffet Sultan’ımız da büyüdü bir yaş daha.

Yok canım, mümkün mü bu sıkışıklıkta gidip gelmemiz,

hani yaz tatiline denk gelse neyse, her yıl mart ayında Adana'ya gidip gelmek mantıklı mı Allah aşkına? Bu sefer gide-medik doğum gününe diye kıvrandı durdu Ahmet, mahkeme duvarı gibiydi gün boyunca.

Anlat deyince zorlanıyorum, anlatmaya değmeyecek kadar benden uzak ve önemsiz geliyor, bir yandan da istemediğim kadar yer kaplıyorlar yaşamımda.

Ahmet'in Adana'daki kardeşleri, yeğenleri, İskenderun'daki abisi, eşi filân, cümbür cemaat doluşmuşlar yine kayınvalidenin evine. Aman bildiğin gibi değil! İyi ki gitmemişiz, birbirlerine girmişler, kıyametler kopmuş doğum gününde.

Sorma sorma! Karakol haberi boyutuna gelmemiş neyse ki, ama bu gidişle o da yakındır Yıldız.

Feryat figân başı çekmiş eltim “Şerefsizleer, sizin yüzünüzden, sizin yüzünüzden!” diye veryansın etmiş.

Yok canım, o olur mu hiç? Murat abinin eşi; Ayşe, büyük eltim.

Evet, evet öğretmen. Şeref'lere ayrı, Hatice'lere ayrı çatmış. “Bu Hatice'nin kaç ev tapusu var belli bile değil, altın-da araba, havuzlu, güvenli akıllı evlerde maşallah, ben de öğretmenim, ben neden kıcıma yeni bir dön bile alamıyorum be!” diye yırtmış ortalığı. Çok üzüldüm duyunca.

Hem de delikanlıların, genç kızların önünde, benim paramı yediniz bunca yıl denir mi? Hem söylese ne olacak? Ne değişecek? Bak gör, bunların okuluydu, nişanıydı, düğünüydü, bedelli askerlik ödemesiydi, eviydi barkıydı derken, bizim ömür biter, ihtiyaçları bitmez Yıldız.

Haticene desin? Mesafeli durmaya alışkındır zaten o sümsük, mesafeli olsun ki bir açıklama yapması gerekmesin her hangi bir konuda. Hep diyoruz ya, samimiyet dürüstlük gerektirir diye.

Göz göze gelmemeye çalışır, konuşmaz pek, öyle kazık gibi oturur soğuk nevale.

Şeref'in eşine demediğini bırakmamış Ayşe, "Fırsatçı seni, biz çalışalım eşek gibi, sen de hazıra kon bakalım, gününü gün et!" demiş.

Hak vermiyor değilim de, tutumu yanlış, olmaz böyle.

Nereden olacak, Ayşe'lerin büyük oğlan, üniversiteye yurt dışında devam etmek istiyorum deyince, bozulmuş geniş ailenin tahterevallı dengesi, sorun çıkmış haliyle. Çocuk çalışkan, zehir gibi, bir miktar burs da kazanmış, ama tabii yine de masraf gerek yurt dışına. Murat abi "Olmaz" demiş, başka şey dememiş, onun üzerine bir de İffet Sultan'ın doğum gününde, Şeref'in oğlu için yurt dışında dil kursu planları yapıldığını duyunca, bizim Ayşe'nin sigortaları atmış.

Hem de nasıl, hem de nasıl! Ağır yara almış bir kaplana dönmüş Ayşe, sağı solu pençelemiş.

Tabii, yara almış kaplan diye boşuna demiyorum. Önceleri kendi halinde bir kediye, aldığı yaralarla kaplana dönüşüyor Ayşe. Kediden beklenmeyecek biçimde saldırganlaşıyor, isyan ediyor. Etmez mi? Eder, insan bir gün isyan eder! Bardağı taşır bir damla yeter.

Dünyanın parasını kazanıyor Murat abi özel sektörde, bizim Ayşe'nin gelirini de ekleyince, çocuklarını yurt dışında okutmaya da, refah içinde yaşamaya da gani gani yeter. Hem Ayşe çok çalışkandır, emekli olduğu halde, dersanelerde çalışıyor, özel ders veriyor filân, ama Murat abi konuyor onun üstüne de, varı yok ediyor bir şekilde.

Sonra beni aradı işte pazar akşamı, hem anlattı, hem ağladı Ayşe. Dediğine göre, bir anlık gafletle başlamış, sonra iyice büyüüp çirkinleşmiş bu hırgür.

Haklı mı Ayşe? Haklı. Ama isyan yöntemi kötü. Telefonda uyardım, “Yapma etme, özellikle çocukları üzme, bak hem de öğretmensin, sana yakışmaz, böyle yapacağına iki satır bir şeyler oku, bizim platforma destek ol” dedim. Sakinleştirmeye çalıştım onu.

Sakinleşir mi hiç, öyle dedim diye, bir de bana kızdı iyi mi? Amaan, ne haliniz varsa görün diyeceğim artık.

Elbette Yıldız, mesele açlıktan ölmeme meselesi değil, hak hukuk meselesi. Bunu toplantılarımızda diye diye dilimizde tüy bitti; çekirdek aile bütçesi şeffaf olmalı, çocukların hakkıdır ortak geliir! Ama bak, içimizdeki sorunu çözemiyoruz biz.

Bu taraflara bir gelirlerse tanıştırayım seni Ayşe’yle. Sen ona da anlat şu patriyarkal aile ilişkilerini, o da öğrensın işin aslını.

Ben de farkındayım tabii. Uzağa gitmeye gerek yok, bizde de örnek çok. Şeref’lerin yazlığına ilk gidişimizde, Ahmet’e minnetle bakarak, “Bizim patron da yüklüce bir para verdi ev hediyesi olarak, çok şükür, evde eksik gedik ne varsa tamamladık” dedi Şeref. Ahmet de “Tabii yapacağız ne gerekiyorsa, görevimiz” bakışıyla yudumladı rakısını. Onlar, öyle sessizce anlaştı abi kardeş, bana da gülümsemek düştü.

E İffet Sultan da az değil Yıldız. Kaç kişi, beş yıldızlı otelin kaplıca kür merkezinde şifalı sulara dalıp çıkıp da, o sırada telefonla arandığında, “Halı yıkıyoruz, su sesi ondan,” yalanını kıvrabilir ki. İlahi İffet Sultan!

Tabii, öyle olmuş, sonradan öğreniyorum ben, İffet Sultan’ın yardımcısından. “Ahmet Bey harika bir insan, Antep’e iş için geldiğinde, hemen ayarlayıvermiş annesine kaplıca tatilini, Allah herkese böyle evlat nasip etsin” diye kaçırıyor ağzından. Sonra da, “Ama diz ağrıları için canım, tatil sayılmaz” diye düzeltmeye çalışıyor.

Akşamları da ana oğul, otelin teras restoranında yemek sonrası kahve falı bakmışlar. İıyyy, belki de odada kurbağa gibi vıraklamıştır anasına.

Ohhh, sonunda bulduk, vallahi bulduk dedikodu kıvamını. Tabii canım, dürüst olup açıkça söyleseler, bizim de hiçbir maddi sorunumuz olmasa, bir şey değil tabii. Ben de gurur duyayım bunun için Ahmet’le. Ama sen, çocuğunun keman dersi ücretinin hesabını yap, sonra da eşinden gizli, kaplıca tedavisi ismarla anacığına, olacak iş mi bu?

Amaan, neyse, geçelim bu tatsızlıkları, güzel konulara, çocuklara bakalım biz.

Nerdeee, o da olmadı Yıldız, olmadı, Barış çok istedi ama ayarlayamadım yine şu matematik dersini.

Tatlı bir konuya da geçilmiyor ki kardeşim. E matematik dersinin âlâsı bizim evde ne de olsa!

Tesadüf bu ya, Ahmet’in evden geç çıkacağı tuttu geçende. Bu giyiniyor yatak odasında, ben de banyoda havluları yeniliyorum. Telefonu çaldı birden, İffet Sultan da her zamanki gibi, oğlunu işe giderken aradığını sanıyor tabii. Banyo odanın bitişiği ya, şöyle bir kulak kabarttım, tık desen duyuluyor zaten. Anladım, Ahmet farkında değil benim orada olduğumun, yoksa çabucak kapatıverir, ben seni sonra ararım der.

Vallahi öyle yaptım ben de, hinliğim tuttu, çıt çıkarmadan dinledim. Artık o ne istiyorsa karşıdan, “Sorun olur mu hiç İffet Sultan, onlar da benim tabii, üç değil on çocuğum var” diyor. Bir de, “Küçüğe de - hangisinden söz ediyorsa artık- bireysel emeklilik hesabı açtım, hallederiz, ha üç, ha on, ne fark eder” diyor.

Yaa, işte böyle Yıldız. Oldu mu sana yeni bir matematik eşitliği? On eşittir üçe. Haydi bakalım, çık işin içinden, ezber bozan matematik bu!

Tabii matematik önemli, hak hukuk meselesi olunca hele, Füsuncuğumun kulakları çınlasın.

Tam üstüne bastın, Amazon Kafe’de ne yaptığımızı sorunca, “Matematik çalışıyoruz” deyip, uzunca bir “Hasbinallaa-ah!” çektirmiştim Ahmet’e.

Doğru söylüyorsun, sen matematik profesörüyle evlendin de ne oldu, şöyle oturaklı, yerli yerinde bir eşitlik mi gördün?

Ben de onu diyorum Yıldız, “Köhne eşyalı devlet dairesinde gibi hissettim evde kendimi” derdin ya, bak işte, masadaki tabaklar bile senin evinde olduğumu söylüyor bana. Artık bu evde sen varsın Yıldız.

Nereden gelecek aklıma? Şöyle kafama göre bir kitaplığı-mız olmadı. Yapamadık, yapamadım. Kim bilir...

Ahmet’in benim kitap okuma tutkumla nasıl uğraştığını, yeni kitaplar almama nasıl engel olduğunu bilmeyen mi var?

Daha evlendiğimiz yıl, “Evimizin her odasında kitaplık olsun, kimi bölümü cam kapaklı, kimi bölümü açık, tasarımını sen yap” dedim, “Bakarız bakarız” dedi. Birkaç yıl sonra konuyu tekrar gündeme getirdiğimde “O kadar da acil bir konu değil, hem gereksiz kitap almazsan, kitaplara yer sorunu da olmaz” dedi. O öyle deyince, ne zaman bir kitabevine gidip birkaç kitap seçsem, ödeme aşamasında sadece birini alabildiğimi fark ettim. Zamanla giderek araları açıldı, bu azıcığını alış, çoğunu alamayışların da.

Gülümser’in kızılım ben, söz dinlemeye alıştırılmışım ne de olsa.

Neden sonra bir gün, eltimden – Şeref’in eşi olandan- duydum, o dönemde ev inşaatları sürerken, meğer biz ödüyormuşuz onların ev kirasını. Herhalde inşaat masraflarını da Murat abi halletmiştir.

Oturdum bir hesap yaptım o gün. Benim her ay, rahat rahat yüz kitap alabileceğim bir para bizim evden çıkıyor, üstüne üstlük ben, üç dört ayda bir iki kitap aldım mı suçluluktan ölüyorum.

Böyle böyle ölünüyor Yıldız.

İyi niyetim de başka tür bir körlük işte, benden gizli olsa da, başlarını sokacak bir evleri olsun, hadi neyse demiştim yine de. Ama onunla bitmiyormuş bak, yazlık ev almalara kadar geldi iş. Lüksün sonu var mı?

E ne oldu sonunda? Oğluma spor ayakkabısı alamadığım günleri de yaşayınca, “Duuur!” dedim, dur sen, bu evde paranın fazlası yok, o para da öncelikle benim çocuklarımın hakkı.

Ahmet hiç dürüst olmadı, hiç.

Oydu buydu derken, can çekiştirtti benim okuma yazma isteğime de.

Doğru, artık öyle bağıracağız meydanlarda; Şiddetin her türlü ölümcül!

Neyin, nasıl öldüğünü görebilene...

Tabii kimi zaman en kolayıdır ölmek, düşünmezsin, hissetmezsin, istemezsin, olur biter.

Ölmekten daha zor, ama daha güzelini seçtim ben; yaşama-yı. Alkış tufanı kopacak değil bu seçimim nedeniyle, biliyorum.

Evet, ben kısacık filmimle tutundum yaşama, monitörizasyon şakaya gelmez, alarm zili çaldı mı bir kere, artık lâmı cimi yok, yapacaksın ne gerekiyorsa.

Yine aynı yere geldik Yıldız, Emre Bey de öyle düşünmüş, “Bu film, kendinizi arama çabanızın sembolü ve herkes için çok önemli, bunu burada bırakmayın, nedenini, niçinini, nası-lını yazın” dedi.

Hani okuduğumuz onca romanda, öyküde geçen kişilerin

isimlerini, anlatılan olayları tam olarak aklımızda tutamayız ya, başka bir şey kalır bizde, yani bir iz, çocukluktan hatırlanan bir koku gibi, öyle bir şeyin peşinde Emre Bey.

Ve asıl bomba haber; Demir Tuncer'le çalışalım diyor.

Vallahi muzip muzip bakarak, "Demir Tuncer gibi bir ustanın yanına, sizin gibi demlenmiş bir amatör gelirse" deyip yavaşça çıkardı oyuncağımsı Lennon gözlüğünü, sesli bir nefes alıp verişin ardından "Olur, en güzeli olur!" diye tamamladı cümlesini. Ama öyle bir bağırdı ki, zıplayıverdim oturduğum yerden, elimdeki çay döküldü.

Bir terslik olmazsa yarın görüşecektim Demir Bey'le. Hem tatlı bir heyecan sarıyor beni, hem de telâşlı bir kaygı.

Evet evet içten. Kesinlikle içtenliğini sevdim ben Emre Bey'in. "Deleuze okuyarak hareket-imge, zaman- imge öğrenmeye çalışırken asistanlığında, hiç aklıma gelir miydi, konuya asıl sizin filmle gireceğim" dedi son görüşmemizde.

Sonra beni kenara çekti, "Bu işleri de bir anlatabilsem, hep aynı çöplükte eşelenen tavuk horoz hikâyesini. Ne kadar değerli bir iş çıkarırsan çıkar, o malum kişilerle oturup kalkmadığında kimse desteklemez seni. Sol cenahta olup da faşizmin dibi ortamlar işte" dedi.

Ne bileyim Yıldızcığım, ben de onun söylediklerinin kimini anlıyorum, kimini anlamıyorum. Ama önemi yok kullandığı sözcüklerin. Özenli desteğini hissetmem yeter.

Senin gibi, Sevcan gibi.

Söyledim, söyledim tabii selâmını. Sevcan da her zaman selâm gönderiyor sana, "Her Kemeraltı'ya gidişimde çınılıyordur kulaklarınız" dedi.

Yaa, tabii bambaşka. Kuyumcuların olduğu sokak ne taraftadır diye sor, gelsin sana eğlenceli yol tarifi; yolu bitir, sağ sol

yap, gelinlikçileri geçince sol, elli metre sonra sağ, otuz metre sonra bir sol sağ, yüncüyü görünce aşağıya sallan. Heyt be, sallan, yuvarlan! Aklında tutabilene aşk olsun!

Cumartesileri Kemeraltı’da kazandibi yemelerimiz, sokaklarında kaybolmalarımız, mutlu sonlu kaybolmalardı.

Neler unutuluyor neler!

Yok be Yıldız, herkes unutmaya çalışıyor şu ölümlülük gerçeğini. Böylesine büyük bir bilgiyi unuttunca, daha çok yer oluyor ufak tefek bilgilere, yemek tariflerine, moda, zayıflama diyetlerine...

Ben unutamıyorum Yıldız, unutamıyorum.

Olur, bu hafta sonu olur. İnelim Yeditepelinin yokuşlarından, kendiliğinden koşar adım, ama minik minik -düşmemeye çalışarak- denize karşı şöyle.

Kesin, kesin yapalım, kayıp gidelim, sağlı sollu pembe beyaz çiçek topu ağaçların arasından, görsel şölen olalım havadaki kuşlara da. Atalım kendimizi bir sinema koltuğuna ahretliğim.

Tam zamanı, hemen çıkayım, on dakikaya biter Zeynep’in antrenmanı.

YİRMİNCİ BÖLÜM

31 Mart 2018 Cumartesi

**Sinemacı Emre Aydan
ve Yazar Demir Tuncer'in Görüşmesi**

Demir Tuncer'in Evi

EMRE KONUŞUYOR

Ne taksisi Demir Abi, Paşalimanı'ndan yürüyerek geldim. Sırf şu örgü elbiseli ağaçların önünden geçeyim diye. Pınar'ın özel isteği, "Ağaçların fotoğraflarını çek gönder, özellikle gövdelerindeki renkli motifler ön planda olsun," dedi. Çok selâmı var sana.

Bak bakalım Abi, istediğin gibi mi poğaçalar, soğumasın diye gazeteye sardım.

Sen nasıl baş ediyorsun bu yokuşlarla? Buraya gelene kadar nefes nefese kaldım. Serde delikanlılık var tabii, arada yolda durup dinlenemedim de.

Yapma Cankuş Abim, yaşıyla başıyla dalga geçeceğim en son kişisin sen. Hem gençlik dediğin nedir ki, kulağa gelen müziğe dansla karşılık verme isteğinden başka? E bu konuda da kimse eline su dökemez hani.

Hadi hadi! Son zamanlarda az arar sorar oldum diye olmasın bu gözlük üstünden paylama bakışı?

Vaaay, bu evde neler değişmiş böyle? Emektar kırma masa gitmiş, yerine bu yakışıklı gelmiş. Ooo ceviz mi bu?

Güle güle kullan, kim bilir neler yazarsın sen bu masada. Henüz kendin de bilmiyorsun ama yazacaklarından birini ben biliyorum şimdiden, en azından konu başlığını. Anlatırım birazdan.

Sana yeni bir kitaplık yaptıralım Demir Abi. Yeni masaya, yeni kitaplık gerek. Böyle olmuyor, her yer kitap dolu, takılıp düşeceğiz bir gün.

Ne eksik? Tamam tamam, getiriyorum çatalları. Abim benim, tulum peynirinin hasını bulmuşsun yine.

Bil bakalım dün akşam kiminle birlikteydik? Hani babası senin fakülteden, antropoloji öğretim üyelerindendi.

Yook, eski berduşluğundan eser yok. Şampuan formülleriyle uğraşıyor bir şirkette, kolay mı, üç yaşındaki kızına mama parası kazanıyor kimyagerimiz. Bir iş görüşmesinde kendisini tanıtırken, “Babam 1402’lik, ben ise dört dörtlük” dediği için işi alamamıştı zamanında, ruh törpüsü evlat. Seni sordu, “Kara kaş, kara göz, kalın çerçeveli gözlük, hafifçe ak düşmüş bıyık, kirli sakal, berberin nadiren gördüğü gür saçlar ve davudi sesiyle Demir Tuncer, bildiğın gibi” dedim.

Sağ ol Abi, ellerine sağlık, nefis görünüyor sahanda yumurta.

Onun serzenişi eksik olmaz hiç, “Biz aradık mı Demir Abinin zamanı olmaz ama sen söz konusu olunca, akan sular durur, öyle bir durur ki, ikinci bir emre kadar azıcık bile kıpırdamaz” dedi.

Haberleşemiyorum ki kimselerle, gerçekten zamanım olmuyor. “Hiç darılmayın, projeler bitmeden görüşemeyiz” diyorum bizim eski tayfaya. Biliyorum, sana da işim düştü diye gelmiş gibi oldum ya, nazım geçer her zaman, kıramazsın beni.

Haklrsın Cankuş Abim, telefonda öyle hızlı anlattım ki, kafanda pek çok soru işareti oluşması olağan. Bu telefonlaşmayla olmayacak dedim ve çıktım geldim işte.

Böyle diyeceğini biliyordum; “Anlat bakalım şu Sevda yksn”. Tamam, anlatayım bakalım şu Sevda yksn.

Geçen Kasım ayında tanıştık Sevda Hanım’la. Hiç unutmuyorum, günlerden sahydı, Ses Tekniği dersini hazırlamak için erken gitmiştim o gün bölüme. Abi saat 08.15, afyonum patlamadan atmışım kendimi odaya -o gün, o saatte orada olmam bile bir mucize- genelde pek erken çıkamam evden bilirsin.

Kapı alındı, ben daha “buyurun” diye seslenemedem, acil servise girer gibi attı kendini orta yaşlı tonton bir kadın. Triko ceketin dikişleri ortada, aman yarabbi! şimdi kadın bunu ters giydiğini evde fark edip nasıl kahrolacak diye düşündüm. Ruj sürmüş şıpın işi, taşırdığı için alt dudağı sarkmış gibi görünüyor, uzun zamandır makyaj yapmadığı belli. Ama mavi boncuklar göz göz dizilmiş boynuna, sanki her biri, “Efendi efendii, karşında muhterem bir kadın var, ona göre haaa!” der gibi, delici bir bakış fırlatıyor bana.

nce, bizim komedi filmi için ajansın gönderdiği yardımcı oyuncu adaylarından sandım. Ama çok geçmeden anladım öyle olmadığını. Bodoslama dalışın ardından, benim masanın dibine dek savurdu kendini bir anda ve “Ben Sevda zgr Kukla, film yapımı konusunda danışmak istiyorum” dedi.

Aklıma bile gelmedi öyle bir şey sormak. Benim yerimde olsaydın sen de soramazdın. Öyle bir karşılaşma ki, neden gelmiş, kim yönlendirmiş, falan filân, düşünemiyor insan.

Yüzündeki endişeyi ve heyecanı görmeseydim, bir biçimde onu geiştirip gnderebilirdim belki, ama ona kıyamadım Abi, yine de -zamanımın az olduğunu belirterek- ‘Sizi dinliyorum’

dedim.

Koltukta otururken, dizden aşağısı, sarkaç gibi sallanıp duruyordu bir öne bir arkaya. Film yapımla neden ilgilediğini ve evde nasıl çekimler yaptığını anlattı iki dakikada.

Sorma, güvenlik kamerası kayıtlarından söz edince irkildim tabii. Ama öyle de aklı başında, içten görünen bir insan ki, onu ciddiyle dinlemekten başka bir seçenek bırakmadı bana.

Hiç düşündüğün gibi olmadı Demir Abi, o benim beynimi zorladı. Art arda birkaç soruyu soluksuz sıralayınca, bir dakika dedim, ilk sorunuzu henüz anlayabilmiş değilim. Ben öyle deyince toparlandı, daha yavaş konuşmaya başladı.

Benden yardım istiyordu ve sıra dışı tarzından çok etkilenmişim. Seveda Hanım'ın böylesine alışılmadık arılıkta bir düşünce biçimiyle sunduğu işle ilgilenmeye dünden razı olsam da, temkinli davranmakta yarar var diye geçirdim içimden ve "Yaptığınız kayıtları inceleyip sizi arayayım" dedim.

Sen geldin aklıma, "Batsın bu profesyonellik halleri, arada bir amatör ruha geçiş yapabilirsen canlanır yaratıcılık tarlası," der durursun ya. Karşımda öylece duruyordu amatör ruh, gagasını açabildiği kadar açmış, doymak isteyen bir yavru kuş gibi, beslenmeye hazır. Onu doyuracak besin bende, beni kendime getirecek, yüreklendirecek güç onda.

Ne diyorsun abi, ne bir haftası on günü! Hemen o gece izledim kayıtları, tabii hepsini bitiremedim, rastgele seçim yaparak gözden geçirdim. Ana dokuyu kavradığımı düşündüm ve "Bildğin gerçeğe, dümdüz gerçeğe, canlı canlı dokunan bir film olacak" dedim.

Ortada tombul bir kadın, evin içinde oradan oraya mekik dokuyor, arada evden çıkıp gidiyor, bir iki saat sonra elinde alışveriş poşetleriyle dönüyordu. Bu kadın ne yapıyor böyle

her gün?

Yatak kenarına yere atılmış kirli çoraplar ve sağa sola dağılmış giysiler bir bir toplanıyordu önce. Çamaşır makinesi çalıştırılıyordu. Ardından kahvaltılık sofrası toplanıyor, bulaşık makinesine bardak ve tabaklar yerleştiriliyor, elde yıkanması gereken tencereler, tavalar yıkanıyor, buzdolabının kapağı açılıyor kapanıyor, mutfak tezgâhının üstü doluyor, boşalıyor. Tam mutfakta işler bitti derken çamaşır makinesi de sesleniyor “Ben de bitirdim işimi, gel şu çamaşırları al da asıyer çamaşırlığa” diyor.

Çekimler hızlandırılarak izlendiğinde bazı günleri birbirinden ayırt etmenin tek yolu, kadının giydiği giysiler.

De Cankuş’um de, batsın bu profesyonellik halleri! Batsın ya! Yaptım o çiğliği işte, hemen konuya atlamış gibi olmaya-yım deyip, birkaç gün sonra arayıp davet ettim kadını, ayrıntıları görüşmek için.

Öyle başladı işte bu öykü. Neredeyse beş ay oldu. Yatıyorum Sevda, kalkıyorum Sevda. Pınar’la bile başka bir şey konuşamaz olduk.

İlk tanıştığımızda koyu kahve uzun saçları vardı. Gelişigüzel tutturuyordu bir tokayla arkadan. Sonra bir gün, kısa ve siyah saçlarla geldi, “Aman ne hoş olmuşsunuz, bizim film çalışmaları yaradı size” dedim, mutlu olacağını sanarak.

Öyle böyle değil, ağlamaklı oldu kadın, “Kusura bakmayın, kaybettiklerimin ilk yası bu, sizde patladı yanardağ” dedi.

Ben de bir şey anlamadım önce, “Haydi biraz bahçeye çıkıp hava alalım” dedim. Islak kirpikleri birbirine yapışmış, uslu bir kız çocuğu gibi gözlerini kapatıp, olur anlamında öne eğdi başını. Çıktık. Derin bir nefes aldıktan sonra, “Bu iyi geldi bana” dedi, oksijen gerek bu ciğerlere. Meğer benimle tanış-

tığı dönemde çekilen göğüs röntgeninde tesadüfen bir kitleye rastlanmış. Bir yığın tetkik yapıldıktan sonra akciğer kanseri tanısı konmuş. Doktor arkadaşı Aylin Hanım ve ablası dışında kimse bilmiyormuş. Aylin Hanım'ın, "Bu hastalığın adı kötü, eskimiş bir alışkanlık kanser sözcüğünden korkmak" demesiyle biraz ferahlamış gerçi. Ama yine de zor bir durum tabii.

Bana da özellikle söylememiş, film yapım aşamasında bu durumdan etkilenmeyeyim diye.

İnsan her karşılaşmada nasıl şaşırtabilir karşısındakini böyle? Ne zaman Sevda Hanım'la görüşsek, alt üst oluyorum gerçekten. Çay bardağını şöyle bir yukarı kaldırarak bakıp "Demi fazla mı olmuş?" derken kullandığı sıradan tonlamayla, yaşamı, ölümü sorgulaması ağır geliyor bana.

Yok be Cankuş Abi, öyle güzel bir kadın değil Sevda Hanım. Nerden geldi aklına bunu sormak şimdi?

Bazıları konuştuğu güzelleşir, daha doğrusu düşündükçe, düşündüklerini söyledikçe. Sevda Hanım da öyle, öyle güzel insan.

Onunla çalışmanın zorlukları da var tabii. Öğretmen bilecenliği var, fazla konuşuyor, konu dağılıyor filân. Ama her seferinde, elleriyle yaptığı lor kurabiyesinden getirmiyor mu, işte buna bitiyorum.

Senin cephede ne var ne yok? Küskünlüğün bitmedi mi yazın dünyasına?

Haklı olmasına haklısın da, uzatmamalı bence bu kadar da. Kimse senin kadar ince düşünmüyor, dert edinmiyor bu konuları. Bak senin bacanağa, yirmi yıl emek verdiği dergiden ayrıldı, bir Allahın kulu da, "Yahu bu adam nerede?" diye sormuyor.

Biliyorum, biliyorum tabii. Önce babasın sen. İyi yapmışsın Abi. Baba kapısı hep açık olmalı çocuğa. Sen açık tut, o isteyince girebilsin evine.

Arda akıllı çocuktur. Çözebilir bu sorunları.

Yaşamın en zor dertleriyle cebelleşirken, bazen hiç ummadığı bir yerden çözüm kapıları açılır insana. Sanat da bunu yapmıyor mu Cankuş Abi?

Benim doğduğum yıl, Ali Özgentürk ‘At’ filmini çekmiş. İlk izlediğimde on sekiz yaşımdaydım. Şimdiye dek kaç kez izledim bilmiyorum. Hiç unutmuyorum o sahneyi; masa başındaki adam, *“Bizim bu okulun imtihanına girmesi için babası ölmüş olacak. Yani babası ölmüş olacaaak! Sen sapasağlam karşımda duruyorsun. Hadi gidin. Babası ölmüş olacak!”* diyordu.

Haydi gel de sarsılma, sorgulama dünya düzenini.

Zekâna hayranım abi, doğru yerden yakaladın, zaten telefonda özellikle söz etmiştim Sevda Hanım’ın platform çalışmalarından. Sosyoekonomik düzeyi yüksek olan kadınları da içine alarak, ekonomik ve psikolojik şiddet konusunda arı gibi çalışıyor alt komisyonları. Ayrıntılarıyla anlattı Sevda Hanım, öğrenci gibi oturttu karşısına, neredeyse parmak kaldırarak söz isteyecek duruma getirdi beni. O zaman yine Özgentürk’ün film kareleri geldi aklıma, yeni bir seslendirmeye bu kez, *“Bu sorunla ilgilenilmesi için bu kadın ölmüş olacak, ölmüş olacaaak!”*

Sevda Hanım da *“Öldük işte kardeşim, öldüüük!”* diye bağıyor. Ölümü göstermeye çalışıyor.

Hah işte bu, ben de sana bunu dedirtmeye çalışıyordum. Monitörizasyon’u kitaplaştırmak gerek belki de. *“Benim acelem var, acelem, monitörizasyon cihazım alarm veriyor”* diye yiyip bitirmişti beni Sevda Hanım. Galiba ben de senin başına ekşiyeceğim bu kitap konusunda.

Tabii haklısın, öncelikle oturup sakın kafayla izlemelisin filmi.

Kurgu zor iş abi. Tam her şeyi yerli yerine oturttum dediğinde, sabah ayakkabı bağcığını bağlarken yeni bir şey geliyor aklına. Bunu geliştireyim biraz derken, diğer bağcığa geçişte bir yenisi ekleniyor planlarına. Evden çıkıyorsun, filmin bağındaki sahneyi sona, ortadakini başa al diyor sol omuzdaki şeytan, “Hay böyle kurguya!” diyorsun.

Sözünü balla kesiyorum Demir Abi, ben de tam onu diyecektim. Başlamak işin yarısı diyorlar, yalan, külliye yalan. En son ne zaman konuşmuştuk bu konuyu seninle?

İki yıl oldu mu ya, ne çabuk geçmiş.... Sanki geçen ay kâtilmiş gibiyim Yaratı Süreci Çalıştayı’na.

Doğası gereği, oyun hamuru gibi yumuşacık, çok farklı biçimlendirmelere açık, bir sanat yapıtının oluşum süreci. Neye göre, kime göre, nasıl? Teknik şartnamesi olan bir ürün değil ki bu! Yorum yapabilecek insan sayısı kadar çok varyasyon var. Ama aynı zamanda, sanatçı için bile, her dokunuşunda, kendi yapıtını bambaşka düzlemlere taşıma olasılığı var. Çünkü, değişimin hızı baş döndürücü.

Doğru, sen de yaşamıştın aynı huzursuzluğu Gömme Dolap’ta. Kitabı bitirir bitirmez uzaklaştırmıştın kendinden, yeni değişiklikler yapmamak için, “Artık yeter!” demiştin.

Filmin asıl biçimlenmesi Seveda Hanım’la üçüncü görüşmemizden sonra oldu. Derdimiz ne, neyi, nasıl anlatmak istiyoruz diye tekrar sorduk kendimize. Teknik konularda yetersizliğinden yakınınca, “Bunları elimizin tersiyle itelim, boş verin” dedim Seveda Hanım’a. İçimizden geldiği gibi bir film yapalım. Monoton olsun, sıkıcı olsun, atraksiyonsuz olsun. Ama gerçek olsun, bizim olsun, işte “Neyse o” filmi olsun. Yazdık, çizdik, kararlar aldık. Bir sonraki görüşme günümüzü belirledik.

Odadan çıkarken bir kartvizit bıraktı masaya, “Belki ge-

rekli olur” dedi. Canım neye gerekecek, zaten telefonu bende kayıtlı, sanki ilk tanışmamızmış gibi nereden çıktı bu kartvizit dedim içimden. Tam çekmeceye atacaktım ki, arka yüzdeki yazı ışıldadı, çöktüm koltuğa. Belli ki hızlıca yazılmış keçeli kalemle, yazı kurumadan çantaya atılmış olmalı, kırmızı boya dağılmış sağa sola. Ama yine de okunaklı; *Cinayete tanıklık edince tarafsız olamazsın. Durdurmak istemezsen taraf tutmuş olursun.... Che Guevera*. Ön yüzü hiç sorma. İşte, bak burada.

Ben dedim, hangi kuyunun dibine düştüm böyle? Sol omuzdaki şeytan dürttü yine, o gün öğleden sonra bütün işlerimi iptal ettim. Yeniden çalıştım kurguyu.

Yani anlayacağın, bizim filmin yapım süreci farklı oldu biraz. Benim yönetmenliğim de öyle. Filmin yasal sahibi yalnızca benmişim gibi görünse de, aslında gerçek sahibi Sevda Hanım.

Ahmet Kukla’yı boş ver şimdi, tarafsız olmamı da bekleme.

Sen onun yerinde olsan ne yapardın Abi? Düşün, Zuhal ablanın eve kameralar yerleştirdiğini, ardından film yaptığını?

Ha bu arada, Zuhal abla kadar güzel yapıyorsun salebi. Yeterince süt, yeterince tarçın, her şey kararında. Bence çekmeceye sakladığın fotoğrafından onaylıyordur beni şu an.

Geçişirmeye çalışma Abi, ben tanımam mı seni? Evden neleri atıp atmadığını, gönlünden kimleri kazıyamayıp, başkasına yer açmadığını iyi bilirim.

Sağ ol Cankuş Abim, çayla devam edeyim ben.

Hiç sorun olmadı, zaten çok azdı Ahmet Kukla’lı ve çocukların olduğu çekimler, ama onları da ayıkladık tek tek. Sadece birkaç sahnede ve yüzleri kameraya dönük değilken beliriyor aile. Görünen tek oyuncu Sevda Hanım.

Tam Demir Tuncer’lik bir soru; beni afallatacak gibi mi?

Seni nasıl etkiler bilmem ama izleyenleri afallatan şeydu; filmde yalnızca ışığın ve müziğin diline yer verdik. Bir tür dans filmi, başrolde ışık ve müzik. Dansın yansıması gibi beliren, değişen renkler. Işık demek, renk demek tabii. Müzik ışığı nasıl yönlendiriyorsa dansda, ona göre biçimlendi renkler de. Ton farklılıkları, filmin harfleri oldu.

Zamanı da renk ve ışıkla tanımladık, öğle mutfağı sarısı, öğleden sonra yeşili, akşama doğru moru. Pencere kenarındaki sardunya yaprağına vuran ışığın tonundan belli sabah olduğu, ya da bu tona yeşil çalması, habercisi ikindinin.

Renk dediğimiz, sadece ışık oyunu dedi Pınar, çok destek oldu çalışmanın hemen her aşamasında. Bilgisini sakınmadı hiç.

E ne olacak Demir Abi? Ben Pınar'a değil, daha çok ressamlığına âşığım zaten. "Bildiğin her şeyi öğretme bana, yoksa seni terk edip gidiveririm, gizemin kalsın azıcık" diye takılıyor bazen.

Hah şöyle, çıkar şu çekmecedeki fotoğrafı, koy sehpanın üzerine rahat rahat. Biliyorum, Zuhal abla da senden çok, senin şiirlerini sevdi, ama saatlerce kitap başından kalkamayışın, yazarken çekilmez birine dönüşmen, ağır geldi ona.

Hiç konuşmaya niyetim yoktu ama sen konuyu açtın diye söyledim Demir Abi. Benim de canım sıkılıyor, çevremde şöyle örnek alacağım tek bir mutlu çift olmaz mı ya?

Yok Abi, dırdır etmiyorum Adile teyze gibi.

Ne yapayım tabakları? Makineye yerleştireyim mi? Bir sürü iş çıkarttım şimdi sana da.

Ha, renk meselesine dönelim. Film renkli başlıyor, pastel toprak rengi griye dönüyor sonunda. Pınar gibi sorayım hemen; gri, ne grisi? Filmin zaman dilimi grisi. Bir deprem enkazından çıkarılma zamanı. Enkazdan her şey aynı renkte çı-

kıyor, ocağın üzerindeki çaydanlık, evyedeki cezve, pencere kenarındaki şekerlik, Sevda Hanım, lavabonun yanındaki fayansa asılan mutfak havlusu.

Bu gri konusu çok tartışıldı. Neyin grisi? Ölüme gidiş mi, ölümden çıkış, yani enkazdan kurtarılma sahnesi mi? Biz ikincisinden yanayız.

Filmin sadece rengi değil, neredeyse kokusu bile oluştu bence.

Tamam, kabul, deliyim ben.

Ne kokusu olabilir Cankuş Abim? Tarhana kokusu elbette.

Sevda Hanım'ın çekimlerinin bazılarını olduğu gibi kullanırken, aralara yenilerini de ekledik. Sanatımı konuşturayım azıcık değil mi? Tarhana çorbası bölümü de öyle oluştu.

Ayıp ettin, yapmam mı? Çorbaların âlâsını yaparım ben sana, yeter ki gel.

Ocağın üstten görünümü giriyor kadrāja, şimşir kaşıkla karıştırıla karıştırıla pişen tarhanaya odaklanıyor. Üç saniye sonra yavaşça Sevda Hanım'ın yüzü beliriyor çorbada, dönüp duruyor kaşığın oluşturduğu akıntıda, kitaplar, dergiler katılıyor sonra, sürükleniyorlar, bırakıyorlar kendilerini tencerenin derinliğine. Görüntüler, tarhanayla birlikte eriye dururken, hoş bir illüzyon! Fokurdamasını beklediğimiz çorba, salına salına dönen bir plağa dönüşüyor gözümüzün önünde. **Ay Işığı Sonatı** tütüyor davlumbaza doğru, giderek yükseliyor. Plaktan, mutfığa geçiliyor bir anda. Sevda Hanım lavabonun yanında bu kez, tencereleri yıkıyor. Kâğıtlar uçuşuyor havada, mutfak penceresinden çıkıp gidiyorlar. Kâğıtlarda Sevda Hanım'ın şiirleri, anlıyoruz hemen, müzik bundan başkasını anlatmış olamaz o an. Renkler pastelleşiyor, soluyor, soluyor...

Daha fazla anlatmayayım. İzle sen abi.

Tarhana çorbası çekimini tamamladığımızda, çıldırdım sevinçten. Belki yüz kez izledik o bölümü Beethoven ve Pınar'la. Tarhana pişirdik o gün gerçekten de. Sevda Hanım'ı da çağırdık ama, "Gelmem mümkün değil, Zeynep'in matematik ödevine yardım ediyorum," dedi. Gece boyunca Ay Işığı Sonatı, şarap, müthişti.

Sağ ol abi, nasıl harmanlıyorsun sen bu çayı? Eşsiz bir tadı var, çok iyi. Demlik poşetle olmuyor böyle.

Tamam, deneyeyim bir gün.

Evde çalışırken dilim damağım kuruyor, bir bardak çay olsa da içsem diyorum. Eskiden çok çaydanlık yakmışlığım var bilirsin, bir seferinde sen de tanık olmuştun. Bilgisayarımda bin çeşit dosya, dalıp gidiyorum, çayın suyu kaynasın, sonra demlerim diyorum. Su kaynaya kaynaya bitiyor. Yanık kokusunu duyunca koşuyorum mutfığa. Sonra o kokuyu çaydanlıktan çıkarmak çok uğraştırıyor.

Öyle yapmak da zor. Artık su ısıtıcısı kullanıyorum. Ama bu kez de su kaynıyor kendi kendine, ben hatırlayıp yanına gittiğimde soğumuş oluyor.

Bazen düşünmüyor değilim, şöyle evli barklı bir adam olsam, fırından mis gibi kurabiye kokuları gelse, akşamları taze demlenmiş sıcak çay olsa, fena mı olur?

Yok, sen yanlış anladın, zerre kadar olumlu etkisi olmadı Sevda Hanım'ın bu konuda. Kafamı karıştırdı daha çok. Tanıştığımızdan beri, ya da daha doğrusu onun kartvizitindeki "Yeniden Üretim Çalışanı/ Ev Hizmetleri Zamazingosu" yazısını okuduğumdan beri, kafamdaki evlilik tasarımı rahat vermiyor. Kendimle yüzleşmeye zorluyor beni ve bu yüzleşmeye yeterince hazır mıyım, bilemiyorum.

Ne yapalım, biz de bu toplumun çocuğuyuz işte.

Evet, Ahmet Kukla, tanınmış, işinin ehli bir mimar. Ama bu kapitalist toplumda, koskoca Artimage şirketler grubuna bağlı bir işgücü, sonuçta bir tür mal değil mi? Görülen o ki, Ahmet Beyin işgücünün yeniden üretimi, Sevda Hanımın emeğiyle gerçekleşiyor. Sevda Hanım bunu düşünerek o kartviziti hazırlamış olmalı.

Aman Sevda Hanım duymasın seni, Pınar da. Ataerkil iktidarın paydaşı olmakla suçlanırsın yoksa. Ne yazık ki bir yanı-
mız da öyle, bunu da es geçmeyelim derim ben.

Sen bunları daha yeni itiraf ediyorsun Demir Abi, boyunca
oğlun varken. Ben daha affedilebilir değil miyim sana göre?

Tamam, kabul, dilim pabuç kadar oldu.

Yok, o kadar da değil, senin bacanakla yarışmam sağa sola
lâf yetiştirmede.

Sahiden, telefonda söylemiştim değil mi? Yarışmalara sı-
cak bakmazsın sen biliyorum. Nedenlerini düşününce, sana
hak vermemek mümkün değil ama bizim masumiyet abidesi
Sevda Hanım'ı soktum ben bu işlerin içine. Aslında bir rast-
lantıyla başladı yarışma macerası.

Bir öğle arası arkadaşlarla yemekteydik, “Yahu şu bizim
film yarışmalarına, hep aynı yüzler, sözleşmiş gibi benzer iş-
lerle katılıyorlar, sıkılıyorum, farklı bir nefes, farklı bir tarz
gerek artık,” dedi biri.

Düşündüm, dediği doğru. Hemen aradım Sevda Hanım'ı.
Yarışmadan söz ettim. “Emre Bey nasıl olur, bir hafta sonra
çocuklar yarıyıl tatiline giriyor, ben gelemem, gidemem, Ah-
met'e nasıl açıklarım sonra, hem yarışmaya nasıl başvuruldu-
ğunu bile bilmem” filân dedi önce. Ama birkaç sihirli cümley-
le “Belki olabilir” dedirttim ona.

Ertesi gün geldi bölüme. Baktım, Sevda Hanım yarışmaya

katılmaktan her an vazgeçecek gibi. Ben de böyle bir durum olmasın, “Belki olabilir” dedirtmişken, bir an önce olsun bit-sin diye, hemen eyleme geçmek istedim. Yarışma başvurusun-da ya da daha sonra da gerekli olabilir diye CV istedim Sevda Hanım’dan. Evde bir hazırlık yapıp getirir diye düşünürken, benim masanın üzerinde duran boş kâğıtlardan birini alıp, jet hızıyla yazıp uzattı kâğıdı. Kocaman bir başlık atmış; Cüdacürüm Veto.

Hah, ben de onu sordum hemen, ‘cüdacürüm’ bilmediğim eski bir sözcük mü?

Hemen oracıkta uydurduğu bir sözmüş. Veto ediyormuş; özgeçmiş istemeleri, ‘**curriculum vita**’ denilen naneyi filân. Kendinden koparılıp alınan iyiliklere duyduğu özlem, bir iş-kence halini alıyormuş artık onun için. Cüdacürüm, bunu açık-lıyormuş meğer. O da veto ettiklerinden.

Sonra kendi “cüdacürüm veto”sundan çıkan CV metnini döşenmiş.

Öyle Abi, öyle. Baştan sona özgünüz.

Mart ortasına kadar süre olduğu halde, Ocak sonuna hızla hazırladım filmi. Online başvuru formunu birlikte doldurduk. Sevda Hanım çok heyecanlandı, “Nereden nereye, bu işin bu-ralara varabileceğini hiç düşünmemiştim” dedi.

Filmin Adı: Monitörizasyon. Yönetmen: Emre Aydan

Tabii formu doldururken, “Bu film dram mı, gerilim mi, ne?” diye sorduk. Aldı bizi bir düşünce. Elbette benim için çok kolay, ama ben Sevda Hanım’la birlikte düşünmeyi tercih ettim. Onunla birlikte yeniden canlandırımdı amatör ruhumu Cankuş Abi.

Genellikle bir başlık bulunup altı doldurulur ya sonra, biz öyle yapmadık, başlık sonradan gelsin dedik ve hatta hiç umu-

rumuzda bile değildi filmin hangi kategoride değerlendirileceği.

Pınar izlediğinde, “Ne güzel! Büyüyüp gelin olacaksın, sonra da anne,” denilen küçük kızları korkutacak bu film, dedi. Bakalım, sen ne diyeceksin izleyince.

Filmin afişini Sevda Hanım’ın büyük oğlu Ozan yaptı. Çocuk bir yandan da üniversite sınavına hazırlanıyor. Annesi ne kadar üstelediyse de dinlemedi, çorbada benim de tuzum olsun diye tutturdu. Yaa, işte böyle, tarhana çorbasının tuzu da Ozan’dan.

Zaten grafik tasarım okumak istiyor. Bir hafta çalıştı. Belki dünyanın en iyi afişi olmadı ama Sevda Hanım için özeldi ve onu çok mutlu etti. Ozan’ın eli değmiş bir kere, mutlu olmaz mı?

İşte, bak abi, afiş bu. Büyük bir göz çukurundan dışarıya bakar gibi, ama biraz dikkatle incelediğinde, aslında göz çukuruna dışarıdan baktığını anlıyorsun. Afişte görünmeyen gözün, filmde olduğunu duyumsuyorsun.

Evet, öyle, benim içim rahat. Amatör ruha dokunmak gibisi yok.

Daha çok var, Nisan’ın dokuzunda açıklanacak ön değerlendirme sonucu. Seçici kurul değerlendirme sonucunun açıklanması ise yirmi dört Nisan’da.

Ha doğru ya, heyecanlanıp başka ayrıntılara kaptırdım kendimi, saçlarını kestirmesinden açılmıştı konu. Kendini kemoterapiye hazırlamak için yapmış bu değişikliği. O kukla kocası da sormamış bir gün, onca yıldır uzunken niye kestirdin bu saçları diye. “Sorsa, anlatırdım her şeyi,” diyor. Darılmış kadın. “O benimle ilgili bir şeyi merak etmez, sorsa sorsa hesap sorar” diyor.

Ne yardım alması? Sevda Hanım’ın geçen ay gittiği bir psi-

kiyatrıst vardı, ama ona anlatmamış bile kanser konusunu. Diğer sorunlarının gölgelenmesini, yaptığı görüşmelerin de bu tanı çevresinde dönmesini istememiş.

Ben de çok şaşırdım, eşinin, çocuklarının, en yakın çocukluk arkadaşı Yıldız Hanım'ın bile haberi yok.

Söylediğine göre, Yıldız Hanım, annesini akciğer kanserinden kaybetmiş. O nedenle ona hastalığını açıklayamamış. Bana da sadece bir kez söyledi, daha sonra aramızda hiç böyle bir konuşma geçmemiş gibi davrandı. Ben de açmadım hastane kontrollerini, sormadım bir şey.

Sen de az ketum değilsin Demir Abi. Geçen yıl dergi işi için aramasam haberimiz olmayacakmış senin kulak ameliyatından.

Olmaz böyle Abi, tamam, sen bizi rahatsız etmek istemişsin, ne gerek var demişsin de, izin ver, biz de çiçeklerle, çikolatalarla sana gelelim, “Ne iyi oldu, abimizi gördük, çok iyiymiş” deyip keyiflenelim.

Bak sana ne gönderdi Pınar, geçen pazar Fenerbahçe Parkı'nda bulduk bu kozalağı. Senin için boyadı, pulların iç kısımları kırmızı, dış kısımları yeşil, **“Dışı yeşil yeşil de, içi kırmızı”** Kozalaklara benziyormuşsun sen. Ortam sıcaklığı yüksekse kapalı dururlarmış, serinlik geldi miydi, açarlarmış pullarını dışa doğru rahat rahat, gevşerlermiş.

Öyle öyleee, tartışmaların harareti artıyorsa bir ortamda, “Ooo burası çok ısındı, gidiyorum ben” demez misin?

Aslında bende de var kozalakvari tavırlar.

Daha önce de konuştuk ya, değişen bir şey yok bizim bölümde. Ne zaman ve nasıl kurtarılacağı belli olmayan, menegene içine sıkışıp kalmış bir kurban gibiyim Cankuş Abi. Her sabah, daha odama girmeden, koridorda yürürken kapanmaya başlıyor pullarım.

Öyle tabii, tahmin ettiğin şeyler. Zaten, Sevda Hanım'la film yaptığımı açıkladığımda, hepsi aynı anda boyunlarını kaz gibi ileriye uzatıp, gözlerini pörtleterek “Ne ara?” dediler. En sevmediğim, sıradan sokak sorusu.

Önemli olmaz mı onlar için? Mesai saatlerinde mi, dışında mı? Eğer mesai saatleri içindeyse onların da haberi olmalı her şeyden. Onlara sorulup danışılmalı. Yoksa ben özel işlerimi mi yapıyorum iş yerinde? Bunun için mi maaş alıyorum? Nasıl bir anlayış bu? Memur zihniyeti diyeceğim, ama memurlara hakaret etmek istemem. Özgürlüğün olmadığı yerde sanat mı olur Abi? Özgür üniversite ha?

Söylendiler işte, “Onca önemli işe imza attıktan sonra, böyle bir film niye, yeterince kadın filmi var zaten, senin böyle bir yarışmaya ihtiyacın mı var, bizim öğrenciler katılıyor bunlara,” dediler.

İki hafta önce, onlara film gösterimi yapma gafletinde bulunup, ardından Sevda Hanım'la birlikte filmin oluşum sürecini sunduk.

Ete kemiğe bürünmüş iblis, yani Sinan, “Keşke on sekizinci yüzyıl İngiltere'sinin kadın sorunlarını işleyen bir çalışma ya da kadın hakları konusunda ütöpik bir kısa film yapsaydınız” dedi. “Ama gelecek de, geçmiş de hep bugüne dokunmuyor mu bir yanından, zaten başka yolu da yok Sinancığım,” dedim.

Evet Demir Abi, ayrıca bu filmi, hakkını vererek yorumlama, algoritmik düşünme becerisini gerektirir ki, böylesi bir yetiden eser yoktur Sinan ve saz arkadaşlarında.

Bakmışlardır hemen Mayhoş Sözlük'e, Sevda Özgür Kukla yazıp arama düğmesine tıkladıklarında “Böyle bir şey yok” yazısı çıkmıştır. Aaa, öyleyse yok, yok öyle bir şey! Koskoca kadın, Mayhoş Sözlük'e göre yoksa Sinan için de yoktur. Onun literatür tarama alanı Mayhoş Sözlükle sınırlıdır çünkü.

Sonra Sinan'ın sevgilisi, yüzündeki sevimsiz ısmarlama gülüşüyle, "İyi olmuş, iyi, ama," dedi ve durakladı. Baştaki "iyi" sözcüğünü silmek için martaval okuyacağını haber veren şu ünlü "ama"lardan olunca, biraz beklemek âdettendir. İyiy-miş ama sanki "Damızlık Kızın Öyküsü"ne öykünmüşüz de, epey eksikler var gibiymiş. Ne ilgisi var? Kendisini feminist distopya uzmanı olarak tanıtıyor. Bizim bölümün distopyası olmaktan öteye geçemiyor işin gerçeği.

Yüzüne karşı "düpedüz hasetlik zırvalaması" diyecektim ama tuttum kendimi.

İçinde bulunduğu gruba tutunmak için gereken her şeyi yapan ergenler gibi, onca yıl idare ettim bu topluluğu. Yoruldum. Küçük bir kıvılcım ateşliyor artık beni, sinirleniyorum.

Öyledir Cankuş öyle, bizim camiada beğenmemek için izlenir yeni filmler, kırk yerine kulp takmak için, bilirsin.

Onu hiç sorma. Filmi izlemeden önce, storyboard çalışmamızı görmek istedi. Bunu istemesi tuhaf değil tabii bir sinemacı olarak, ama böyle bir hazırlık yapmadığımızı tahmin edip, özellikle gündeme getirmesi hoş değil. Bu iş amatörce demeye getiriyor yani.

Bilirsin, Gülnar kardeş der dururdum, kaç sene içtiğimiz su ayrı gitmedi. Onunla bile limoniyiz son yıllarda. Bütün yollar, otoetnografik kurmaca film tasarımına gitmeli Gülnar için. Kafasındaki kalıba uymadığında, yok saymayı tercih ediyor. Yalnızca Sevda Hanım'a bakarak, "Keşke, hazırlık aşamasında görüşebilmiş olsaydık," dedi, kendine olan hayranlığını gizleyemeyen ses tonuyla.

Tabii, anında çevirisini yapmaya alıştık artık, "Keşke görüşebilmiş olsaydık" sözü, su götürmez biçimde "Keşke bana danışmış olsaydınız" anlamına geliyor.

Sen git, önce Türkçe konuşmayı ve yazmayı öğren Gülnar kardeş dedim içimden. Otoetnografik filmde çığır açtığını iddia ettiği makalesindeki sözcüklerin yarısı İngilizceydi.

Doğru, sen de okumuştun, 2011’de yayımlandı.

Gerek duymadım karşı makale yazmaya, kısacık bir not yeter diye düşündüm. Ocak ayının on yedisinde, yani Gülnar’ın doğum gününde, odasına bir demet nergis bırakıyorum yedi yıldır. Hep aynı not üzerinde; iyi ki doğdun GÜLNAR SİSTER.

İronik bir yaklaşımla yargılıyorum en azından, işin içine mizah katıyorum. Yoksa çekilmiyor hayat.

Sevda Hanım’a yüklenip, bu işler öyle kolay değil, her akına esen film yapamaz demeyi çok istediler ama izin vermedim buna. Bir amatörün üzerine gitmek, didik didik etmek her yaptığını, teknik terimlere boğulan cümlelerle ürkütmek kolay.

İş, ambulans şoförü unvanını alabilmekte. Aldın mı bir biçimde, tamamdır, artık geçiş üstünlüğün var. Bas gaza, kim tutar seni! Ezbere yetkin sayılmak gibisi var mı? Soralım tüm yetkinlere, yüksek sesle değil, içlerinden yanıtlasınlar -çekinirler, belki bir duyan olursa diye- acaba “ezbere kabul” diye bir şey yok mu?

Kim ne derse desin, Sinegüz Okulu’nda gündeme getireceğim sanatta geçiş üstünlüğü konusunu. Bir yerden sonra istediğini yap, her fırça darbesi sergilenir geçiş üstünlüğü elde edilmişse, dilediğini yaz, artık ne yazarsan yaz basılır hem de satılır. Yaptığın her film sponsor bulur, kötü bile olsa, bakalım neymiş diyenlerin bir kez izlemesiyle çıkarır masrafını.

Sinema televizyon bölümü deyince kimbilir nasıl üst düzey bir söyleşi ortamı beklemiştir Sevda Hanım. Çok pişmanım kadını davet edip bizim bölümde sunum yaptığımıza.

Onun duygu durumunun film karelerine nasıl eklemlendi-

ğini göremeyecek kadar başka evrendeler. Onların serbest piyasalarının ruhu bizim düşün dünyamıza koştur değil. Öyleyse ne diyeceğiz? Bırakınız yapsınlar, bırakınız geçsinler. Biz, içimize sinen işlere devam edelim.

Daha beş ay öncesinde, şiddet dendiğinde benim bile aklıma ekonomik ve psikolojik şiddet gelmiyordu. Sevda Hanım, yeniden düşünmemi sağladı bu konularda, beynimin pasını sil-di. Onun deyimiyle, başka tür bir ölüm bu ve herkesin görmesini, bilmesini, çözmeye çalışmasını istediği bir sorun.

Buraya gelirken, Demir abiyi nasıl ikna etmeliyim kitap konusunda diye kara kara düşünüyordum, az önce sen “Bir kitapla netleştirmek gerek” deyince hafifleyiverdim tabii.

Monitörizasyon’la bir giriş yaptık, ama kapsamlı bir kitapla da taçlandırılmalı değil mi?

Senden önce Sevda Hanım’la konuştum konuyu. Güçlü bir yazar desteği bulacağıma söz verdim. Yine de ‘olur’ diyemedi hemen, çekinceleri çok ne de olsa.

Belki de aceleci davrandım seninle konuşmadan önce. Bil-diğin Emre heyecanı, deli ruhu işte. Ne zaman ne yapacağı belli olan, şöyle takım elbiseli, kravatlı biri olsak zaten, bu işleri de yapmazdık değil mi Demir Abim?

Tamam abi, sen filmi izle, sonra konuşalım tabii.

Yine doldurmuşsun kanepenin üzerini kitap dağlarıyla. Ke-sin konularına göre önceden sınıflandırıp dizmişsindir onları. Sen yok musun sen? Kafanda neler var kim bilir?

Bilmem mi? Film yapılacak, yazılıp çizilecek konu hem çok, hem yok.

Bir bakıyorsun kitabevinin raflarına, her şeyin kitabı yazılmış, anlatacak bir şey kalmamış. Geçen gün Pınar evi topar-lıyormuş, atılacakları atmış, başkasına verilebilecekleri ayır-

mış, yine de kalanları yerleştirirken sorun yaşamış. Yorulmuş ve bunalmış evin içinde şunla bunla uğraşmaktan, köşedeki kitabevinde almış soluğu. Şöyle bir gezinirken kitap raflarının arasında, “Ev Toplama ve Düzenleme Sanatı” adlı bir kitaba rastlamış, “Yuhh,” demiş, “Beni birileri mi izliyor, düşüncelerimi mi okuyor” diye sağına soluna bakınmış.

Sen yeni bir şey keşfetmiş gibi bir film tasarlıyorsun. Kafa yoruyorsun. Tam buluşunu paylaşacaksın birileriyle; hoop, zaten benzeri yapılmış.

İyi de bitti mi? Sanat bitti mi? Yeni bir şey yapmayalım mı?

YİRMİ BİRİNCİ BÖLÜM

3 Nisan 2018 Salı

**Yazar Demir Tuncer'in
Sevda ve Emre'yle Görüşmesi**

Sinemacı Emre Aydan'ın Fakültesine Yakın Bir Kafe

DEMİR KONUŞUYOR

Umarım çok bekletmemişimdir sizi. Dışarıya nadiren çıkan Garfieldgillerden olduğumdan, bir türlü tutturamıyorum zamanlamayı.

İstanbul trafiğine de akıl sır ermiyor be kardeşim. Buraya çıkan yokuşta az hızlanayım dedim, dakika bir, gol bir; “Çıtırt” diye bir ses duydum, salyangoza basmışım, ezmişim onu istemeden.

Öyle yaa Cankuş, hiç hesapta yokken, salyangoz katili olup çıktım.

Memnun oldum Sevda Hanım.

Emre söz etmiştir hafta sonu buluşmamızdan. Pazar günü izledim Monitörizasyon'u, ertesi günü beklemeden aradım Emre'yi, “Cankuş, bizi en erken zamanda tanıştırmam lâzım” dedim. Siz de kırmayıp zaman ayırmışsınız bugün, çok teşekkür ederim.

Aaa Emreciğim, ayıp ettin, unuttur muyum hiç? Hem sana, hem de Sevda Hanım'a getirdim. Kuşkonmaz ve bezelye, bizim sokağın köşe başından, kaldırım tezgâhı güzelleri. Eylül

sonuna doğru taze kuşburnu ve alıç da gelir.

Yeni bir “eve kapanma” dönemine girmeden, bir an önce görüşelim, Emre’yle konuştuğumuz projeyi, birlikte geliştirelim istedim. Bir kapandım mı, kolay kolay çıkamam gün yüzüne çünkü.

Bu arada çok sevindim kitaplarımı okumuş olmanıza Sevdâ Hanım. Biz yazarları ayakta tutan, yaşatan temel itki bu, yazdıklarının okunması, beğeni alması.

Ne o? Çok dikkatli bakıyorsun bana Emre? Anladım, bugün yalnız geldim. Aramıza kimsenin girmesine izin vermeden, sadece sizinle görüşmek niyetim.

Emre bilir, kafam çoğu zaman doludur, kalabalığımdır; kurgusal karakterlerim ve ben. Onların oluşturduğu ordu olmadan çıkamam evden. Daha doğrusu, eşlik ederler zorla. Sığamam sandalyelere, koltuklara. Yakamdan paçamdan sızıp yayıllılar sürüngenler gibi, her lâfa karışırlar, konuşturamazlar beni.

Geçen gün vapurda başıma geldi. Güvertedeyim. Püfür püfür İstanbul esmekte her cepheden. Açık göz martılar susamlı simit kuşatmasına hazır, süzülüyor tepemizde, elimde sıcacık çay. Her şey olağan gibi yani. Çayımın ilk yudumu alıp bir “Ooh!” diyecekken, karşıma yetmişli yaşlarda bir kadın oturdu. Sevecen bir bakışla “Merhaba!” dedi bana. Anlaşıldı, sohbet başlayacak ya, benim “Tarlabaşı Gazeli” çalışmamın figüranı Nagehan Hanım, cebimden mi düştü, çantamdan mı anlayamadım; gitti kadının yanına oturdu, onu itip düşürecek neredeyse, “Üzerindeki örgü ceket benim” diye tutturdu. “Ama rengi bordo olmalıydı, biz böyle ayakkabı giymeyiz Tarlabaşı’nda, sen onu çıkar, bunu giy” dedi. “Olmaz Nagehan Hanım, o ceket sana uymaz” diye onu ikna etmeye çalışırken, bir yandan da o kadınla söyleşme gayretindeyim. Teker teker çıkıp geliyor diğer kahramanlar da, dolduruyorlar güverteyi. Kime lâf yetiştireceğimi bilemedi-

ğimden ben de susuyorum, onları dinliyorum.

Ama bugün farklı, konuşmaya geldim.

Ne yazık ki Sevda Hanım, istediğim gibi üretken olamıyorum. Başımdaki bu kalabalık, sadece bir kuru gürültü mü bilmiyorum. Emre de dürtüp duruyor beni, “Cankuş, yeni kitaba başlama zamanı geldi,” diye. Şu bizim sanat dergisinin editörlüğünü de yapmasam, küflenecek bu beyin.

Yok yok, abartı değil, yazamıyorum. Gazeteyi açıyorum, hiç olmazsa bir mezarı olsun diye yıllardır oğlunun kemiklerini arayan anne karşılıyor beni. Bunu tam olarak algılayamıyor bile insan. Derken bir bakıyorsun, on dört yaşında bir oğlan vurulmuş yok yere, sokak ortasında. Nasıl dehşetengiz bir manzara!

Sadece hayatta olduğundan dolayı mahcubiyet duyulan anlar yaşanırken bu ülkede, kimi konuları yazmak da lüksmüş gibi görünüyor. Ne yazabilir ki insan, hangi metin, okunmaya değer bir öneme sahip olabilir bu atmosferde? Ne, daha öncelikli olabilir? Ne işe yarar yazmak, okumak?

Yazarlar da depresyon içinde kaybedebiliyor kendini, kolunu kaldıracak enerjisi olmuyor, hep aynı yere bakan heykeller gibi kıpırtısız, sessiz.

Haklısınız, evet, işin bir de bu boyutu var. İkinize de katılıyorum. Dediğiniz gibi gerçekten de insanların birbirini çok kolay baskıladığı ve tek tipleştirmeye çalıştığı bir zamandayız. Hoşgörüümüz kıt, yaratıcılığa ve farklılığa ket vurmada bir numarayız.

Ama işte öyle olunca Sevda Hanım, eleştirilmekten korka korka, hiçbir şey yapamaz oluyoruz.

Şöyle bir silkinsek göreceğiz.

Monitörizasyon’a gelince Sevda Hanım, çok etkilendiğimi belirtmeliyim öncelikle. Bir mutfak, nasıl harmanlar ve pişirir onca duyguyu? Pes doğrusu!

Yıkamış çamaşırları almak için makineye uzanan elleri izlerken ürktüm, bir sonraki işi, beni oturduğum koltuktan koparıp makineye atmak olmasın sakın diye düşündüm. Bu ne telâş, bu ne acele! Artık ezbere devindiği anlaşılan parmaklara yerleşmiş duygu; açık açık değil, ama hafiften duyumsanan öfke. İnanılmaz, bambaşka bir dil kullanılmış filmde.

İkinize de hayran kaldım. En zor olanı, yani gündeliği, gerçekçi, bir o kadar da zarif bir duyarlılıkla aktarmışsınız.

İkircikli duygular uyandırmakla birlikte, baskın olan, tanımlanması zor bir kederdi tabii.

Gerçekten tam olarak açıklayamıyorum bunu. Film, baştan sona keder yüklü, ama izlerken kaçıp gitmek istemiyor insan, tam tersine filmin içinde olmak istiyor, orada, mutfaktaki patates sepetinde meselâ, durup beklemek, başka bir şeyleri de görmek istiyor.

Bir şey çıkacak, kuş çıkacak... Biz küçükken, vesikalık fotoğraflar böyle çekilirdi, “Bak makineye, kırırdama, minik bir kuş çıkacak şimdi,” derlerdi. O zamanlar makinelerden çıkmayan kuşlar, sanki sizin filminizde gizlenmiş.

Kederin nedeni her şey olabilir, o minik kuşlar bile. Ne de olsa, o kuşlar da kayıp.

Mutfaktaki bozuk duvar saati de, filmin başrol oyuncularındandı benim için. Uzayıp giden o dayanılmaz tekdüzeliğe inat, durdurmuş zamanı, sanki bir yanılsamayla ya da oyunla mutlu etmeye çalışıyor bizi. Rahat olun diyor saat on iki, hiç değişmedi, yaşlanmadı kimse, yok olmadı.

Sevda Hanım, şimdi gelelim sebeb-i buluşmamıza. Benim, iyi işler yapmaya dair umudum, Emre’nin desteği ve onayıyla, gizil edebi gücünüzü sizden istiyorum. Ben diyorum ki, gelin, bu film-den yola çıkarak bir yazı serüvenine dalalım sizinle. Enerjimizi paylaşalım, henüz doğmamış torunlarımıza taşıyalım birlikte.

Emre'yle bu konuyu uzun uzun konuştuk biz. Zaten aslında öncelikle Emre düşündü birlikte çalışmamızı. Değil mi Emre? Ama ben önce filmi izlemek istedim, "Film izledikten sonra yanıt vereyim sana," dedim Emre'ye.

İşte böyle, siz ne diyorsunuz Sevd Hanım?

Doğru, sizin gibi mesleği sinemacılık olmayan biri film yaparsa, tutup kitap yazarsa, yazar değilken, ilkin öz yaşam öyküsünü anlattığı gelir akla. Anlıyorum sizi, elbette tedirgin eder bu insanı. Çok sayıda kitabı olan yazarlar ne şanslı değil mi? Milyonlarca sözcüğün arasına serpiştir kendini, milyonlarca parçası olan koca bir yapboz oyunu gibi. Parçaları birleştirip bütünleyebilene aşk olsun!

Ustalıkla gizlenebilmenin hınzırca hafifliği ha? Âlemsiniz Sevd Hanım.

Elbette yaratılarımız bizimle ilgili. Ama hiçbir zaman tam olarak bizim karşılığımız değil. Olamaz da. Şu an burada, üçümüz sohbet ederken bile, ne ölçüde ortaya koyabiliyoruz ki kendimizi?

Oysa hepimiz için geçerli olan bir şey varsa, o da, hiçbirimizin, birbirimizden tamamıyla farklı olmadığımız gerçeği. Ve üstelik çok büyük bir düzeneğin parçaları gibi iç içeyiz bence. Hangimiz, hangimizin uzantısı, nerede başlayıp nerede bitiyoruz bilinmez.

Olsun Sevd Hanım, diyelim ki herkesin yaşamı bir kitaba sığıp sıkışsın. Ne olur, fena mı olur? Hiçbir şey yapmamaktan daha iyi değil midir?

Geçenlerde, sevdiğim bir yazar, herkesi yazmaya davet ediyordu. Evet, herkesin yazar olması, edebi değeri olan yapıtlar üretmesi gerekmiyor. Ama herkes yazsın, anlatsın bildiğini. Yüz kişi okusun, içlerinden yalnız biri anlasın ve onun işine yarasın, ne çıkar?

İnsan önce dertlerini boşaltmalı arkadaşlar, sonrası, dondur-

ma üzerine çikolatalı sos, kahve yanına fıstıklı lokum. İşte bu yüzden, yazmaya belki de sadece bir kez fırsatı olanların, ister istemez, dertleri daha çok yer kaplıyor ürünlerinde, o “sonrası” bölümüne zamanları olmadığından.

Öyle de denebilir. Bir bakıma, çok yazarların şansı, onca sözcüğün arasında saklanacak yer bulmanın kolaylığı.

Evet, platform çalışmalarınızdan ve 8 Mart’ta başınıza gelenlerden söz etti Emre. Geçmiş olsun, umarım bir daha yaşanmaz böyle si bir gözaltı olayı.

E sayenizde, kadının statüsü bağlamında ekonomik şiddeti de ekliyorum okuma listeme.

Çok güzel açıkladınız, işte bu kadar Sevd Hanım, konu bu kadar açık.  nemsemek ve önemsenmek için tıbbi kriterlerle yaşamların sonlanmasını beklemeyelim. Evet, ‘incelikli düşünmek ve yaşamak, sorgulayıcı ve çözüm bulucu olmak... Biz şimdilik bunları anlatalım, başkaları bizim aklımıza gelmeyenleri anlatsın. İster filmini yapalım, ister kitabını yazalım, yeter ki konuşalım, yok saymayalım sorunları.

Varsın olsun, biz eksik yapmış olalım, birileri görsün, daha iyisini yapsın.

Sevda Hanım hiç merak etmeyin, ben her zaman size yardıma hazırım. İnanın, sanatta teknik bilgi bir yere kadar işe yarar. Asıl önemli olan, itenliktir, tutkudur; kılcallarımıza dek işleyen duyguları ve düşünceleri tabii, cesurca ortaya koymadır. Emre’yle yaptığınız film de bunun kanıtı değil mi zaten?

Evet, ben de Emre gibi düşünüyorum akademik evre konusunda. Onlardan bağımsız bir çalışma planlamamızın nedeni de bu zaten.

Allah aşkına Emre, tanidiklarının kaı dolduruyor oturduğu koltuğu tam anlamıyla?

Sorunun çözümünde nirengi noktası, bulunduğun yere nasıl geldiğin konusu. Hak ettiğinden mi, yoksa başka yollarla mı? Oturduğun koltuk sana büyük gelince, sağına soluna yastık gibi bir şeyler yerleştirmek gerekiyor. Örneğin, başkalarının düşüncelerini, buluşlarını, kendininmiş gibi kullanma becerisini, kimler senin ruhunu daha çok okşuyorsa, onları akademik ortamda tutma kararlılığını, hemen her konuda son sözü söyleme gözü karalığını filân, güzelce yerleştiriyorlar boşluklara.

Attıkları her adımı yayın yapma telâşı içinde olanlarla işim yok benim. O nedenle senin yanıdayım Emre. Sen başkasın tabii.

İşte böyle Sevdâ Hanım, görüyorsunuz ya, her alanın derdi başından aşkın, bir dokun bin ah işit.

Ama kurtarıcımız; yazın sanatı. Sözcüklerin sonsuz sayıda kombinasyon seçeneğiyle oynadığımız matematiksel oyun. Yaşamın ta kendisi gibi, ama değil. Tüm zorluklarına karşın vazgeçemediğimiz, kimi zaman bizi el üstünde tutan, kimi kez de içinde kaybolduğumuz yaratı süreci; bizi bir sonraki güne yenileyen.

Bazen kahve üstüne kahve içip, gece yarısına dek çalışmayı planlarsınız bilgisayar başında. Karanlıkta uçan göçmen kuşlardan aşağı kalmayacağız ya. Huşu içinde yazıp çizerken, el parmaklarınızın hareketi yavaşlar, kayıp gider klavyeden, bir anda sıçrayarak fark edersiniz uyuyup kaldığınızı. Sen misin kuşlarla yarışmaya kalkan!

Ne demezsin Emre, o da ayrı bir dert. Tam “Metnin notalarını buldum, doğru ezgi bu,” dediğiniz anda, kapı çalar, apartman görevlisi “Çöp hazır mı?” diye sorar. Notalar da ezgi de sonsuzluğa dağılır gider. Geçmiş ola!

Cankuş alışkındır benim böyle gündelik dertlerimi dinlemeye, ama sizi sık mıyorum ya Sevdâ Hanım?

Doğru ya, şiir yazma deneyiminiz olduğu için çok iyi bilir-

siniz aslında yazma sürecini. Tek bir sözcük için nasıl emek verildiğini, bir tümcenin öğelerinin defalarca yer değiştirdiğini, size en uygun anlatımı bulana dek.

Bak aklıma düşürdün şimdi Emre, ne oldu yalnızlık makalesi? Ay sonuna yetişmesi gerek.

Ben niye yazayım? Sen yaz. Hem yaşayayım, hem yazayım, olur mu? Yağma yok.

Senin sinematografik yazının hemen ardından, bir psikiyatristin yazısı geliyor, “Yalnızlığın Fizyopatolojisi”ni yazıyorum dedi. “Aman benimkini de yaz,” dedim.

Ben de kitap fuarında fark ettim bunu Sevda Hanım. Yani insanların yazarlarla konuşmaya çekindiğini. Günlük yaşamımızda da kitaplarımızdaki o alengirli, ilginç tümceleri kullandığımızı düşünüyorlar. Bize yetişemeyeceklerini ya da konuşmanın hakkını veremeyeceklerini sanıyor kimileri. Bir kitabı okumanın, başkasının ne emeklerle yaptığı kırk katlı baklavayı, ya da Kayseri mantısını bir çırpıda silip süpürmek gibi bir şey olduğunu hesaba katmıyorlar.

Bir de tabii benim sürekli, “Çalışıyorum, çalışıyorum...” demelerim var. Ben öyle dedikçe, rahatsız etmemek için arayıp sormuyorlar beni bu kez.

En yakınlarım, hatta eski eşim Zuhal bile, bir gün benim romanımda kendisini görmekten çekindiğini söylemiştir zamanında.

Öyle ya da böyle, yalnızlaşıyorum sonuçta.

Zuhal, eleştirileriyle çok kızdırırdı, “Demir Hazretleri, eşeği bağlasan böyle masa başına üç yıl, herhalde o da çıkarır bir kitap” derdi. Hiç anlamadı beni ve yaratı sürecini. Ama ben de onu anlamamışım. Yeni yeni itiraf edebiliyorum, yıllar sonra.

Sizi anlıyorum Sevda Hanım, bunca yıl neden ve nasıl şiirsiz kaldığınızı.

YİRMİ İKİNCİ BÖLÜM

3 Nisan 2018 Salı

**Yazar Demir Tuncer'in
Sevda ve Emre'yle Görüşmesi**

Sinemacı Emre Aydan'ın Fakültesine Yakın Bir Kafe

DEMİR İÇİNDEN GEÇİRİYOR

Ayıp oldu şimdi. Hem rica ediyoruz, uygunsanız salı günü görüşebilir miyiz diye, hem geç kalıyoruz. Neyse ki keyifleri yerinde görünüyor. İkisi de konuşkan olunca, zaman çabuk geçmiştir.

Hey gidi Demir Tuncer, yaşamın geç kalmalarla dolu zaten, boş veeer, biri de bu olsun.

Sevimlilik yapayım derken yanlış mı yaptım yoksa? Sal-yangozun ölümü. Hem de nasıl kötü, vahşice. Demir Tuncer, ne oldu sana, yüksek zekâ ürünü esprilerin nerde?

Dakika bir, gol bir, Demir Tuncer, ağzından patavatsızca çıkan sözleri toparlayamayıp, sağa sola sıçrata sıçrata gelir oturur. Perde!

Filmdeki güzel bakışlı kadın karşımda. Bu kez telâssız, sakın. Cankuş'um Emre, yine yeni bir işi kotarmanın heyecanı içinde. Kafe'nin garsonları henüz işten çıkarılmamış, geçen ay da bu çocuklar vardı. Benim katil olmam dışında bir sorun yok gibi.

Memnun olmam mı Sevda Hanım, memnun olmam mı?

Nicedir böyle bir kadın görmedim ki yanımda yöremde. İnsanın gözünün içine şöyle dosdoğru bakan, bakışında nasıl görüldüğüyle ilgili en küçük kaygı taşımayan güzel insanlar yok mu derken, işte Sevda Hanım karşımda. Emre boşuna sevmemiş bu kadını.

Neydi o WhatsApp profil fotoları? Derginin demirbaşı da çok rahat, “Dün sana dosyayı veren Dilek’e WhatsApp’tan atarsın abi,” deyip geçiyor. Dergide iki Dilek var, soyadlarını karıştırıyorum. Profil fotoğraflarından da ayırt edemedim işte. Fotoğraflar da aynı kişinin gibi. İçkisine ilaç atılmış gibi baygın baygın bakışlar, kendine bakmakla, başka birine bakmak arası, nereye oturtacağımızı bilemediğimiz bir yüz ifadesi. Sağ omuz biraz yukarıda ve önde gibi. Belli ki özçekim harikası fotoğraflar. Hiç mi bir yakınınız yok fotoğrafınızı çekecek? Yüzlerine söylesem, “Abi çok komiksin,” derler ama hiç gülmezler, yüzleri kırışmasın diye.

Basıma yetiştirilecek dosyalar da çıkmıyor aklımdan. Ne dedi ki bu arada Emre?

Çok doğru, çok doğru. Hemen araya girip desteklediğimi söyleyeyim.

Araya girmek ne mümkün tabii. Emre yine mavili ekose gömleği giymiş, saçlarını taramış, vay vay, siyah makosensleri de çekmiş ayağına. Akşama Pınar’la buluşacaktır kesin, erken gidebilmek için

Geç kaldım ben, geç kaldım, bana da yazık, salyangoza da.

Sevda Hanım sevinmiş gibi görünmüyor kuşkonmaz ve bezelyeye. Yoksa Demir Tuncer’in ikinci patavatsızlığı mı oldu bu? Öyle tabii, ilk kez tanıştığın birine getirdiğin şeye bak. Ben senin hastalığını öğrendim, ye bu kuşkonmazları, şifa olsun der gibi. Bunu yapsa yapsa Nagehan Hanım yapardı.

Ne güzel, çıkıp gelmiş Sevda Hanım. Kapris yok, naz yok.

Kitaplarımı da okumuş, üzerinde düşünmüş. Ayıp olmasın diye buluşmadan bir gün önce hızlıca göz gezdirenlerden değil. Biz neler gördük neler. Övgü üstüne övgü yağdıranlardan da değil.

Emre bir bakışta ruhumu okur, imansız! Anında geribildirim. Bir dur, rahat bırak arada.

Ben de hastayım işte. Bu da bir tür hastalık, gizli şeker diyorlar ya, benimki de gizli şizofreni, yazar şizofrenisi. Tam öykü yarışması seçici kurul toplantısında, Tarlabası Gazeli'nin Asuman'ı gelip ortalığı birbirine katacak diye nasıl korktuğumu bir ben bilirim. Bunu anlatmayayım ama şimdi. Korkutmayayım Sevda Hanım'ı.

Nasıl güzel kavramış çay bardağını, sanki çayla ısıtıyor kurabiye ellerini.

Kolayca söyleyiverdim yıllardır doğru düzgün yazamadığımı. On yıldır Zuhâl yok, ama Arda da yok. Oğlumun odası boş. Sağa sola attığı ders kitapları, kâğıttan yaptığı uçakları yok. Gerçi şimdi evde olsa kâğıttan uçak yapmaz herhalde, yirmi üç yaşında koca adam.

Yarışmaların seçici kurulunda kimlerin olduğu sorunsalının deşifrasyonu yerine, "Sevda Hanım biliyor musunuz, oğlum Arda nişanlanmış, benim haberim olmamış" desem? Zuhâl'i özlediğimi söylesem?

Kendimden fazlaca mı söz ettim acaba? Emre sıkılmış gibi. Gerçi onun akli Pınar'la buluşmada.

Eleştirilmekten korkan, Sevda Hanım mı, ben miyim? Kadına yönelik ekonomik şiddetten söz edince ne yaptım? Geçştirdim konuyu. Platform çalışmalarını daha bir yürekten kutlamalıyım, yapamadım.

Emre sağlam adam. Onun desteği önemli. Bir çay daha isteyeyim ki sohbet uzasın.

Oldu, oldu bu iş, buradan çıkar çıkmaz koşarım Tarlabası'ya. Kederin gazelini yazıyorum ben. Tarlabası'nda kaybolmadan olmaz bu iş. Pat, Nagehan çıkar karşıma, kaç saattir uğramıyorum diye ağzıma eder.

Sevda Hanım da kaybolmuş. Yaparız biz bu işi. Ne de olsa o kuşlar da kayıp Sevda Hanım, hepimiz gibi.

Ben de kendimi görmekte zorlanıyorum. Onca kamera karşısına geçmişliğim varken, onca görüntü kaydı istiflenmişken akıllı makinelerde.

Mutfaktaki duvar saatini ne çok sevdim. Her zaman saat on iki. Geç kalmak yok, her şey yerli yerinde.

Allahın emri, peygamberin kavli der gibi mi oldu? İlk defa birinden bir şey istiyorum, kolay değil. Hiçbir zaman Emre gibi olamayacağım herhalde. Adam hoşnut kendinden. Söyleyip geçiyor, benim gibi değil.

Sevda Hanım yağmurluğunu çıkarmadan oturmuş, kalkıp gidecekmiş gibi... Kesin bu, bendeki huzursuzluğun kaynağı bu. Kalkıp gidecek, sabah saat beşe kadar uyumayıp kurguladığım proje de kanat takıp melek olacak. Off, yine Tarlabası Gazeli'ne girdim. Kanat takıp melek olan Nagehan'ın kızı değil miydi?

Nagehan'ın kızı Feriha, yirmi yaşında kanat takıp melek oldu; yaşından fazla sayıda kesi yeri bedeninde. Kocasını Kel Remzi hapiste şimdi, elinde tespih, ranzasında Kuranıkerim. Evde bahar temizliği yapmış gibi ferah. Melek yaptığı Feriha'nın yaşının üç katından iki fazla olan yaşını dolduracak iki gün sonra. Matematik önemli.

Sevda Hanım çok güzel anlatıyor kadına yönelik şiddetin her türlüşünü. Bırak Emre, o anlatsın, sen araya girme be güzel kardeşim...

Şiddetin türleri, işte can alıcı yeri bu. Ekonomik ve psiko-

lojik şiddet konusunu böyle açması iyi oldu.

Oldu, şimdi oldu. Kadının statüsü üzerinden değerlendirme yapmalı. Sosyoekonomik düzeyi yüksek olan ailelerde kadına yönelik ekonomik şiddet.

Asıl şimdi oldu. Hah şöyle çıkar koy kenara yağmurluğunu Sevda Hanım, bak rahatladın sen de konuşunca, kaçıp gitme.

Feriha, senin yerin ayrı, tabii o başka. Ama Sevda Hanım da var. Kanser olmuş. Doktorlar akciğer kanseri demiş. Gerçekte ruh kanseri olmasın? Önce ruh kanseri olmuştur, oradan yayılmıştır akciğerlere.

Ben bunları düşünüyorum ya bugün, helâl olsun bana. Zuhâl bilse ne der?

Nagehan Hanım'ın sokağında herkes bilir bunu, tıp fakültesi bitirmeye gerek yok. Ruh, bir kenarından sürekli örselelenir durursa, yıllar içinde onulmaz bir yara oluşur. Ruh yarası da ne yapacak, eninde sonunda kansere dönüşecek tabii.

Aslında şu öz yaşam öyküsü konusunu kısa kessek iyi olacak, Emre bir yandan, ben bir yandan, ürkütmeyelim bu tatlı kadını.

Emre girmese şu ayrıntılara be. Belli, Sevda Hanım her şeyin farkında zaten. Ne ki savunmak da istiyor Ahmet Kukla'yı.

Kitabın özel yaşama dokunmayacağını söyleyeyim ben de.

Hiçbir şey yapmamaktan daha iyi değil midir? Off, bunu niye söyledim ki? En rezil durum, hiç bir şey yapmamak. Emre zaten işe güce boğulmuş, yoğun biri. Ya kadın üstüne alınırsa? Yüreklendirmeye mi çalışıyorum, hakaret mi ediyorum belli değil.

Konuyu karıştırmam iyi oldu, umarım Sevda Hanım tekrar sormaz şu "sevdiğim yazar"ı. Keşke söz etmeseydim bundan. Adını söyleyip yüceltmek de istemiyorum onu. Ne büyük yalan, sevdiğim yazar yalanı. Şöyle söyleseydim; geçenlerde, adını burada söylemek istemediğim ve bazı yapıtlarını kudurgan bir kıskanç-

lıkla beğendiğim yazar, ama aslında adi herifin tekidir kendisi, herkesi yazmaya davet ediyordu. Olmazdı, böyle şık olmazdı.

Tarlabaşı Gazeli'nin son paragrafında biz olmalıyız aslında.

Kıskanç ve salyangoz katili Demir Tuncer, Sevda Kukla'nın filminde kendini görür, hemen yanı başında Zuhal durmakta, buzdolabının üzerine iliştirilmiş alışveriş listesinde kimlere borcu olduğu yazmaktadır. Eline kalemi kâğıdı aldığı gibi, Zuhal ve Sevda'ya hoşça kal diyemeden dışarıya çıkar. Kitap yazarak borçlarını ödeyip, oğlu Arda'ya düğün hediyesi alacaktır. Tarlabaşı sokaklarında, yalnızca Demir'in ayak sesleri ve köpek ulumaları vardır. Saat 12.00 ve perde!

Önemsemek ve önemsenmek için tıbbi kriterlerle yaşamların sonlanmasını beklemeyelim. Çok iyi oldu, çok iyi oldu bu tümce. Umarım eve gidene kadar unutmam.

Feriha kanatlı melek oldu. Sevda Hanım ne durumda? Yüreklendirmek gerek Sevda Hanım'ı.

Emre dediğinde o kadar da ciddiye almamıştım. Ben de annemi gördüm, Zuhal'i gördüm filmde. Koskoca Demir Tuncer'i şaşırttın, kış üstü oturttun Sevda Kukla.

Aldım ben dersimi, dersimi aldım.

Yavaş ol Demir Tuncer, kendinden fazla söz ettin yine. Belki de kimsenin umurunda bile değildir senin yaratı sürecinin sıkıntıları ha, olamaz mı?

Ama kurtarıcımız; yazın sanatı. Bu tümce de iyi oldu. Sevda Hanım'ın gözlerini parlatmayı başardım!

Bir aydır yıkanmamaktan, safi yalnızlık kokan nevresime sarılıp, yeniden düşüneyim bu gece. Nasıl gider perdelere bile sinen yalnızlığın kokusu? Diyelim ki baş edemedim bununla, eşyaları filân bırakıp çıkıp gittim evden, ya belleğe kazınırsa bu koku?

Hey gidi, hey gidi Demir Tuncer! Zuhal beddua mı etti,

“İnsansız kalasın Demir Hazretleri!” mi dedi?

Emre nasıl da düşünceli bir insan, ne zaman ölçüsüz bir çıkış yapsam, hemen kurtarıyor durumu. Üzerime bir tül atıp, flu yapıyor görünümü. Daha yenir yutulur oluyorum o zaman.

Zuhal de öğretmen desem garip mi olur? Uygunsuz olur herhalde, ne gerek var demeye şimdi.

Şimdi, “Benim size borcum var Sevda Hanım” desem, ne der acaba bana? Neden diye sorsa, Zuhal de öğretmen olduğu için derim. Ayrıldığımızda, ya da onu terk ettiğimde, on üç yaşında bir oğlanla, parasız pulsuz, bir başına bıraktığım için.

Ah Sevda Hanım, sizin haberiniz bile yok, size borcum olduğumdan. Neden? Neden çok. Oğluma Avrupa’da master yaptırtmadığım için. Dün akşam, bayat ekmekleri sütle yumuşatıp kaşıklarken, mide bulantımı önleyemeyip çöpe döktüğüm için. Oysa kedilere ne güzel mama olurdu. Kedilere bile borcum var benim, Zuhal’i filmde gördüğüm için.

İzlese, Zuhal de çok beğenir Monitörizasyon’u. Sevda Hanım’ı öve öve bitiremez, Emre’yi önemsemez ama, “İşi ne, yapacak tabii” der. Üzerinde kot pantolon da olsa, hep lacivert döpiyesi içinden seslenir Zuhal. Buz gibi gelir sesi, yüzüne bir tokat gibi çarpar. Sözün ağırlığıyla hareket ettiremezsin başını, bakamazsın sağa sola.

Sevda Hanım’ı mı anlıyorum, kendimi mi? Sizi anlıyorum diyorum bir de.

On yıl önce mi izlemiş olmalıydım bu filmi? Yalnızca ben değil, Sevda Hanım da geç kalanlardan. Geç Kalanlar Kulübünü mü kurmalı?

Zuhal’e yolda rastlasam, yüzüne bakacak halim yok. Sal-yangozlara bile borçluyum.

Hepimiz korkmuyor muyuz sanki ölümün her türlüşün-

den? Ha Gılgamış, ha Sevda Hanım, ha ben? Çekilen filmler, yazılan onca yazı, ölümsüzlük otunu bulmaya yarar mı? Yoksa zamanında tümünü yiyip bitirmiş midir o uyanık yılan?

Ben de korkuyorum Sevda Hanım, hem de çok. Ama söyleyemiyorum bunu rahatça. Ben söyleyemiyorum. Yazıyorum. Yazılardan bir kalkan yapıyorum kendime. Ardında güvende hissediyorum kendimi. Diyemem bunu yüksek sesle tabii. Büyüsü bozulur gümbür gümbür konuşan yazar Demir'in, kahkahalı Demir'in.

İkinize de diyemem, Monitörizasyon'da Zuhal'i görüp hüngür hüngür ağladığımı. Eski eşi için salya sümük zırıldayan büyük yazar Demir Tuncer. Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesinin Sanat Tarihi Bölümünü ikincilikle bitirmiş muhteşem insan.

Ambivalan duygular. Zuhal'i filmde görünce nasıl öfkelendim birden, sonra sevindim, hem de neye? Tavada kızaran çiğ böreğe. Sanki annem yapıyordu benim için.

Sevda Hanım'ın elleri ne güzel! Şimdi uzanıp avuçlarıma alıp koklasam, çiğ böreğin kokusu var mıdır hâlâ? Annem börek yaparken elleri çökelek kokardı hep.

Monitörizasyon, yoğun keder.

Gevşek durmayayım Emre'nin yanında. Kaç yıldır abilik yapıyorum ona. Güvenini kırmayayım. Koskoca Demir abisine güvenmiş, güzel bir işe kalkışmış Sevda Hanım'la. Demeyeyim, ben o kadar da iyi biri değilim, o kadar da...

Zuhal'e, "Bende hiç para yok, okut oğlanı emekli ikramiyenle," dedim. Ona diyemezdik ki, kardeşimin düğününe destek attığımı, koltuk takımlarını filân aldığımı o sırada. Ben o kadar da...

Edebiyata felsefi bakış açısıyla yaklaşan eleştirmen, sanat tarihçisi, metin yazarı Demir Tuncer. Küçük bir not düşelim özgeçmişe; kedilere bile borcu var. İyi insan, iyi dost, Emre'nin Cankuş'u; salyangozlara bile borcu var.

YİRMİ ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÜÇ YIL SONRA/ 18 Kasım Perşembe

Nehir Gönen'in Sunumu

Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü
Nermin Abadan Unat Toplantı Salonu

NEHİR ANLATIYOR

Günaydın, hoş geldiniz...

Çoğunuz beni tanıyorsunuz. Ama toplantılarımıza yeni katılanlar için kısaca tanıtayım kendimi. Ben Nehir Gönen. Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümünden 2018 yılında mezun oldum; hâlen aynı bölümde yüksek lisans çalışmamı sürdürmekteyim.

Bu arada, yüksek lisans yapmam konusunda beni yüreklendiren tez danışmanım Yıldız Hocama da çok teşekkür ederim.

Yıldız Hocam, "Aile Kuramları ve Türkiye'de Aile" dersini verirken, "lütfen çevrenize ve kendinize daha dikkatli bakın, sosyal sorunların nedensellik ağını doğru örün ki, sağlam çözüm önerileri getirebilen sosyologlar olun," demişti.

İnsanın kendisine ve çevresine daha dikkatli bakabilmesinin, baktığını görebilmesinin, gördüğünü kavrayabilmesinin yollarından biri, belki de en önemlisi; okumak.

Öyle olunca, bugünkü söyleşi toplantısında, çok yararlan-

diğim ve severek okuduğum bir kitabı tanıştıracacağım sizlerle.

Ne yazık ki fakültenin toplantı trafiği sıkışık olduğundan, Boran Salonunu kullanamadık bugün. Bu dar alana sığabilmek için, aralara sandalyeler yerleştirmek zorunda kaldık böyle.

Çok teşekkürler anlayışınıza...

Evet, geçen haftaki toplantımızda, Elaine Showalter'ın "Çorak Alanda Feminist Eleştiri" adlı makalesini tartışmıştık. Kadını "öteki" yaparak kendini anlamlı kılan ataerkil düzen erkeğini, bu düzlemde ortaya koyduğu yazınsal yapıtlarıyla değerlendirmiştik.

Yine aynı gün, Gubar ve Gilbert'ın "The Madwoman in the Attic" adlı çalışmasını yorumlarken, Namık Kemal'in İntibah romanındaki melekler meleği Dilaşup'a gönderme yapmış, üst düzeyli bir edebi yaratı sürecinin günümüzde bile hâlâ bir kadın için delilik sayıldığından dem vurmuştuk.

Bugün Geride'yi konuşacağız. Geride'de, kadın ne melek, ne de canavar.

Kadınlar biraz erkek, erkekler ise biraz kadın aslında. Kötü yok, ama yanlış var. Toplumsal cinsiyet rollerinin getirdiği, şiddetle sonuçlanan yanlışlar bunlar.

Evet, kitabımız, iki yazar tarafından kaleme alınmış ki sizler birini, Demir Tuncer'i, pek çok sanat dergisinde yer alan ve her birini okumaya doyulmaz şiir kıvamında sunduğu eleştiri yazılarından, oyunlarından, roman ve öykülerinden tanıyorsunuz. Bir süredir eleştirmenliği daha öne almış ve diğer alanlarda özletmişti kendisini.

Bohça adlı romanında, evliliğin, kadın ve erkeğin evlilik öncesi yaşantılarından, özellikle de ailelerinin kültürel yapısından nasıl etkilendiğini, çeyiz bohçasında getirilenler üzerinden mizahi bir dille sergilemişti.

Evet, doğru, Demir Tuncer daha sonra oyunlaştırmıştı Bohça'yı.

Gömme Dolap romanında ise, "Evlerin gömme dolaplarına neler tikiştirilmedi ki, çoluk çocuğu döverken kullanılan kayışlar, terli gömlekler, kolalı eteklikler, umutsuzluklar, nefretler ..." diyerek, pek çok soru işareti bırakmıştı belleklerde, kapalı toplum düzenine ilişkin.

Uzun bir aradan sonra, Tarlabası Gazeli'nde, Gömme Dolap'ta sorduğu sorulara yenilerini eklemişti Tuncer. Tavukların, kedilerin, çocukların ve çöplerin ayrılmaz bir bütün olarak arka planda belirlediği bir mahallenin aşk öykülerini, benzersiz bir yalınlıkla işlemişti.

Önceki yapıtlarında, bana göre, yalnızca çaresizliği resimleyerek sorular soran Demir Tuncer'in yerini, Geride'de, hem soran hem yanıtlayan bir yazar alıyor.

Sevda Özgür için ise, yeni bir soluk, yeni bir renk demek mümkün. Bilmiyorum, aranızda izlemiş olanlar var mı, ben Sevda Özgür'ü üç yıl önce, Emre Aydan rejisiyle, Monitörizasyon filminde tanımıştım.

Şiir yazıyor, görme engelliler için kitap seslendiriyor ve Kadına Yönelik Ekonomik Şiddetle Savaşım Platformunun toplumsal farkındalık oluşturma çalışmalarını yönetiyor Sevda Özgür.

Geride, onun ilk kitabı.

Aslında yazarlarımızı da toplantımıza davet ettik, ancak Demir Bey'in il dışında olduğunu, Sevda Hanım'ın ise kemoterapi nedeniyle katılamayacağını öğrendik. İkisi de selâmlarını gönderdiler sizlere.

Evet hocam, bilgi aldım o konuda, genel olarak tedavinin iyi gittiğini, şiir yazacak kadar kendini iyi hissettiğini öğrendim.

Sevda Özgür aynı zamanda Yıldız Hocamın yakın arkadaşı. Belki o bize birkaç şey söylemek ister. Buyurun Hocam.

Evet Hocam... Evet... Evet... Artık bu şiirin üzerine söylenecek söz yok kuşkusuz. Çok teşekkürler bu güzel şiir için. Zaten şiirdeki terzi de dişi kuş değil mi ki, yuvayı kurduktan sonra, kendi söküğünü de dikmeye çalışan?

Gelelim Geride'ye. Kitabın birinci baskısı Nisan 2020'de Kurşunkalem Yayınevi'nden çıktı. İnternet muhalefeti nedeniyle yayın hızını yavaşlatıyor mu derken, arka arkaya çok sayıda sosyal bilim kitabı çıkararak, kitap ayracı kullanıcılarını mutlu etti yine.

Haklısın Aslıcığım, ben de senin gibi, kitabı okumadan önce, acaba kitabın adı neden Geride diye sordum kendi kendime. Baktım, sosyal medya, Demir Tuncer hayranlarının bu konuda yaptığı yorumlarla dolu. Hangi nedenle bilmem, sabretmeyi mi unuttuk nedir, bir okuyup bakalım demiyoruz da, daha bir satır bile okumadan yorumlamaya girişiyoruz. Tuhaf!

Kitabı okumuş olmalı diye düşündüğüm bir psikiyatristin yorumu ilginç geldi bana. Şöyle diyordu; "Geride sözcüğü, bir hastamın düşünüyü hatırlattı bana, çok da güzel anlatıyordu, masalcı nine gibi, yumuşacık. Hızla uzaklaşırken bir yerden, geride eşini görmüş kadın. Yerden alınmayı bekleyen kirli çoraplar gibi, geride, öylece duruyordu demişti eşi için. Uyanır uyanmaz, 'geriye, kirli çorapların yanına gitmek istemiyorum' diye murıldanırken bulmuş kendini"

Tabii, buyurun Kevser Hanım.

Psikiyatristin, kitapla ya da yazarlarla nasıl bir bağlantısı olduğunu bilmiyorum, belki o da aynı zamanda bir yazardır. Toplantı çıkışı araştırayım ben de.

Peki, Geride'nin ana konusu, dert edinip sırtlandığı ne?

Tahmin etmek zor değil, eril ideolojinin çizdiği yolda, bir anlamda yok oluşa doğru sürüklenen kadının, hemen hemen yaşamın her alanında geride kalışı anlatılırken, ekonomik ve psikolojik şiddetin çok boyutlu etkisi, kimi bölümlerde “Bir tür ölüm” diye tanımlanıyor.

Bu bağlamda Geride, Monitörizasyon filminden sonra, ikinci ve güçlü bir atılımdır Sevdâ Özgür’ün yaşamında, ileriye yönelen bir atılım.

Evet, bir yanıyla ölüm üzerine Geride. Ama bildiğimiz ölümlerden değil. Literatüre yeni bir bakış getirmiş mi? Bilemiyorum. Ama arabesk bir şarkı sözü gibi görünüp, kimilerine itici gelse de, “Yaşarken ölmek” kavramına, ekonomik ve psikolojik şiddet penceresinden bakmayı denemiş kitap.

İki yazarın, yer yer kol kola, yer yer bilek güreşi yaparcasına çekişmeyle ortaya koyduklarını tahmin ettiğim bu kitapta, iki de önsöz var.

Demir Tuncer, kadına yönelik ekonomik şiddet konusunda çalıştığı için, özellikle erkek yazarlardan, azımsanmayacak derecede olumsuz tepkiler aldığını belirtmiş ve “Hoş geldin Henrik Ibsen, taa 19. Yüzyıldan gelmişsin, yorgunsundur, geç otur şöyle bu kitabın başköşesine, mecburum seni ağırlamaya ve anlamaya...” demiş önsöz bölümünde.

Biliyorsunuz, “Nora, Bir Bebek Evi” oyununda Nora karakterinin, o dönem için uçta sayılabilecek özgürleşme girişimlerini toplumun hoş görmemesi üzerine, Ibsen’in, oyunun sonunu değiştirdiği söylenmektedir.

Ibsen gibi yapmamış tabii Demir Tuncer, hoşla gitse de gitmese de dilediğini yazmış.

Okurun, kitabın içeriğine ilişkin olası eleştirilerine yanıt verirken, “Yoksa sizi yinelemeler mi huzursuz ediyor? Hepi-

mizin yaşamı bir yinelemeler bütününden oluşmuyor mu, ya da hepimiz, tarihin döngüsel matematiğinde aynı formüllerle ifade edilmiyor muyuz?" diyor ve söz konusu olası eleştirilere karşı da gardını alıyor âdeta.

Bunu sormakta haklısınız, elbette ekonomik şiddet çok boyutlu. Erkeğe yönelik ekonomik şiddet de bir alt başlık olabilir elbette. Ama bu kitabın hedefi, önsözde de belirtildiği gibi ekonomik şiddeti tüm boyutlarıyla ele almak değil. Zaten bu konuya uzaktan bakarak, genel tanımlamaları yapan pek çok çalışma olduğundan söz ediliyor önsözde.

Geride'yle, kadına yönelik ekonomik şiddet konusu da her yönüyle işlenmiyor. Pek çok alt başlıktan sadece birine, özellikle sosyoekonomik düzeyi yüksek, lisans ve lisansüstü öğrenim görmüş kadının maruz kaldığı sorunlara ışık tutularak, bu konuda derinleşiliyor.

İkinci bölümde, gerçek yaşam öykülerinden yola çıkarak, kadınların kişisel gelişimlerinin, çocukları ve eşleriyle ilişkilerinin söz konusu durumdan nasıl etkilendiği örneklerle ele alınıyor ve tartışılıyor.

Evet hocam, zaten bu bölümün giriş yazısında da şiddetin her türünün, ayrı ayrı, ivedilikle ve bir arkeolog titizliğiyle çalışılması gerektiği ve çoğu zaman farklı şiddet biçimlerinin bir arada bulunduğu vurgulanıyor.

Sevda Özgür de, önsözünde, "Toplumsal cinsiyet üzerine yazılan kitapların yazarları daha çok kadın. Neden? Erkekler bu konuda bilgisiz mi, yoksa bildiklerini söylemeye dilleri mi varmıyor acaba?" dedikten sonra, Demir Tuncer'e teşekkürlerini sunmuş.

Önsözde, kitabın hazırlık aşamaları ve basım aşaması ayrıntılarıyla anlatılmış. Birçok yayınevinin kitabın içeriğini sevimsiz buluşundan bile söz edilmiş.

Yine önsözde “Şu sıralar kimse okumuyor, nedense herkes bir şeyler yazma peşinde. Biliyorum, yazarlara da ayıp oluyor biraz, ama beni bir tutmasınlar yazar(mış) gibi yapanlarla. Yazma eylemim, yazabildiğimden değil, konuşamadığımdan sadece” demiş Sevda Özgür.

Doğrusu alçakgönüllülüğü de abartmış biraz.

Bana sorarsanız, evet, Sevda Özgür ’ün yazar olarak tanınmaması, yazar olmadığından değil, şimdiye dek hiç yazmamış olmasından.

Bu komuyu kahve molasında tartışırız deyip kapatayım. Tehlikeli sularda yüzmeyeyim en iyisi.

Evet, kitap üç bölümden oluşuyor.

Birinci bölümde Sevda Özgür, kısacık, sıcacık, tanıdık bir öyküyle çıkıyor okurun karşısına. Kahramanı Ayşe öğretmen. İskenderun’da turşu üretim firması işleten ziraat mühendisi eşi ve iki çocuğuyla, görünürde sakın bir yaşamı var. Görünürde tabii. Onun da gün yüzünde ya da Demir Tuncer’in Gömme Dolap kitabındaki gibi saklı halde, bir yığın mutsuzlukla, umutsuzlukla dolu yüreği. Bir gün, çekip gidesi geliyor evden, her şeyi, çocuklarını bile bırakıp, kayıplara karışmak niyeti. Çantasını aldığı gibi atıyor kendini otogara, bir otobüs bileti alıyor Antalya’ya. Tam otobüs hareket edeceği sırada, kredi kartı ödemeleri geliyor aklına; Çocukların ortodontik tedavi gideri, önceki ay eşinin, “Elimiz darda bu ara, kredi kartı limitim de doldu” deyip, turşu üretimi için aldırduğu kilolarca malzeme... Kredi kartı bu, şakası yok. Birikmiş parası da yok ki -onu bir süre - en azından kendini toparlayana dek idare etsin. Birkaç gün bir otelde kalıp kafa dinleyecek maddi gücü olmadığını fark ediyor, çaresiz dönüyor eve. İşte anlatıcı da buradan başlıyor anlatmaya, geri dönüşlerle, Ayşe Öğretmenin ev-

lendiği güne, düğün fotoğrafı çekilen stüdyoya kadar gidiliyor.

Anlatıcı Ayşe değil. Ayşe'nin fotoğrafı. Evin salonuna astıkları gelin damat fotoğrafından sesleniyor. Arada bir de eşini dürtüyor fotoğrafta, "Hadi, hayır öyle olmadı de, yalan söyle yine sıkıysa, seni dokuz çocuk babası seni!" diyor.

Öykü, bir solukta, telâşla yazılmış gibi. Öyle de okunuyor, bir solukta, telâşla. Subliminal mesaj verir gibi yerleştiriyor düşüncelerini öyküye Sevda Özgür, bir boşluk bırakıyor sonra. Anlatıcının sesi kısılıyor, uzaklaşıp giderken devam ediyor anlatmaya sanki, iştemediklerimizi biz tamamlıyoruz okurken.

Ama bu da bizim bilgisayardan farkımız değil mi Hocam?

İkinci bölümde, ekonomik ve psikolojik şiddet konusunda yapılan bir derinlemesine görüşme çalışmasından alıntılar dikkat çekiyor.

Evet evet, görüşmeleri "Platform çalışmalarından yoldaşlarım" diye tanımladığı üç arkadaşıyla birlikte Sevda Özgür ve Demir Tuncer yapmışlar. Yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış. Öğretmen, doktor, avukat ve mühendislerin ağırlıkta olduğu, 30- 60 yaş aralığında elli evli kadınla görüşülmüş.

Çalışmanın planlanması ve veri analizi aşamalarında Yıldız Hocam yol gösterici olmuş. Önsözden hemen sonra, bu danışmanlık desteği için güzel bir teşekkür yazısı var aslında. Ama Yıldız Hocam rahatsız olur diye, özellikle okumamıştım.

Tabii Hocam, sizi dinliyoruz.

Çok teşekkürler, yalnız onlara değil, bize de yol açıyorsunuz. Sosyal bilim araştırmalarının hem niteliksel gelişimi hem de sayısal artışı için, farklı disiplinlerle omuz omuza çalışmak çok değerli elbette.

Ayrıca, araştırma bulgularının bir sosyal bilim dergisinde değil de, sadece Kadına Yönelik Ekonomik Şiddetle Savaşım

Platformunun çıkardığı Amazon dergisinde yayımlanması da şaşırtıcı bir yenilik doğrusu.

E yeri gelmişken, duyurmuş da olalım dergiyi. Abone olmak isterseniz, şu listeye adınızı ve e posta adresinizi ekleyebilirsiniz toplantı sonu.

Eveet, şimdi, ikinci bölümden bir alıntıyla konumuza dönelim; Ben Günkurusu, kırk beş yaşındayım, makine mühendisiyim. Gerideyim.

Dün akşam işten eve geldiğimde, ortalığı toparladım, yemek hazırladım, yemekten sonra sofrayı topladım, kahve yaptım, çay demledim, çocukların ödevine yardım ettim, bulaşık makinesini çalıştırdım, bir gömlek ütüledim, çocukları yatırdım, duş aldım. Saate baktım 23.45'ti. Maaşımın yattığı geldi aklıma, hemen eşimin hesabına aktardım, yarına kalmasın, unutmayayım dedim.

Buna benzer 7200 akşam, 240 maaş günü geçti şimdiye kadar.

İşte bu yüzden, gerideyim.

Bu alıntıya benzer kırk dokuz bölüm daha var. Her biri beş altı tümcelik minik bölümler. İlk tümcede, görüşme yapılan kadın, kod adını, yaşını ve mesleğini söylüyor. İkinci tümce hemen hepsinde aynı; Gerideyim. Elli kişiden sadece üçü geride olmadığını düşünüyormuş. Geride olduğunu düşünenler kısaca anlatmış neden geride olduğunu. Kimi hafta içi bir akşamını anlatmış örnekte olduğu gibi, kimi evde sıradan bir pazar gününü.

Haklısınız hocam, okurken bile sıkıcı, bunaltıcı. Yaşam içindeki yinelemeleri düşününce, tam bir kâbus. Benim aklıma iş analizi çalışmaları geldi bu bölümü okuyunca. Neden olmasın? Bir iş analizi ödevi çıkarabiliriz buradan.

İkinci bölümde, eril yaşam düzeninin, kadın kimliğini anne-

lik görevi ve ev işleriyle sınırlandırarak kontrol altında tutuşu eleştiriliyor, toplumsal cinsiyet rolleri sorgulanıyor.

Ev içi emek sömürüsünün de sosyokültürel miras olarak kadına, sanki sıradan bir alışkanlık ve görevmiş gibi sunulmasının da, dikkatle bakıldığında aslında önemli bir psikolojik şiddet bileşeni olduğu görülüyor. Çünkü orada, bilinç düzeyinde ya da dışında, "Bu işleri yapmak senin görevin, ben yapacak değilim ya!" çıkışı ve zorlaması var.

Eveet, bu slayta gelince, gergin yüzlerin gevşeyeceğini biliyordum. Ne dersiniz hocam, aldığımız etkin sunum teknikleri dersleri işe yaramış mı?

Bu karikatür Macaristan'dan, Loretta Ingyenes'den. Rastlantı bu ya, sanki Geride için çizilmiş gibi. Ortadaki devasa merdiven, yukarıdaki define sandığına benzeyen kutuya çıkıyor.

Ben de öyle düşünmüştüm ilk gördüğümde. Pandora'nın kutusu olmasın?

Kadın ve erkek aynı anda başlıyor merdiveni tırmanmaya. Ama erkeğin aşağıya attıklarını toplamak için her seferinde bir alt basamağa inip, tekrar çıkmaya çalışınca kadın, eş zamanlı ulaşamıyor o esrarengiz sandığa. Daha fazla inip çıkarak daha çok çabaladığı halde, hep geride.

Neden olmasın hocam? Gerçekten de Macar karikatürist, bizim psikiyatristin hastası mı yoksa?

Çok haklısınız. Demir Tuncer de "Bazen bilimsel dil, konunun ruhunu tam olarak aktaramaz, öfkeyi, acıyı, özlemi, dilediğiniz gibi anlatamazsınız bu dille; işte sanat o zaman koşar imdada" demiş üçüncü bölümün girişinde.

Ne dersiniz, üçüncü bölüme geçmeden önce bir kahve molası verelim mi? Tartışmayı dışarıda da sürdürebiliriz.

Pekii, o zaman on beş dakika sonra görüşmek üzere...

Tekrar merhaba...

Kahveyle, çayla yenilendik, açıldık. Umarım sizi fazla sıkmadan bitirebilirim toplantımızı.

Dilerseniz salonun arka bölümündeki ışıkları kapatalım. Sanırım daha iyi oldu, yansı böyle daha net görünüyor. Şimdi, kaldığımız yerden, üçüncü bölümden sürdürelim söyleşimizi.

İçindekiler bölümünü incelerken, üçüncü bölümde çokça alt başlık olduğunu fark ettim. Bölümün başında yapılan kuramsal giriş çok eklektik ve fazla ayrıntıcı gibi geldi bana. Ama okudukça, her alt başlığın, birbiriyle bağlantılı ve son derece önemli konulara açıldığını gördüm.

Evet hocam, yazarların yola çıkış istasyonu, ilk bakışta salt feminist sanılan ama aslında insancıl analiz. Tam söylediğiniz gibi, feminizmin sosyalizmde erimiş halini gösteriyorlar. Üstelik klasik bilgilerin üzerine, kendi gözlemlerinden ve yaşam deneyimlerinden yararlanarak bol örnekli yeni tanımlamalar ekliyorlar.

Ataerkil kültürel ortamı tanımlarken, evcilik oyununa gönderme yaparak, "Nasıl bir oyunun içindeyiz?" diye soruyor Demir Tuncer.

Kadın yaşamının, eril ideoloji tarafından, erkeğin yaşamını kolaylaştırmaya dönük kurgulanması ve yönetilmesi, kadının, bu ideolojiye hizmet etme dışında var oluşuna engel oluyor. Elbette bu saptama yeni değil. Dolayısıyla ilginç de değil çoğumuz için.

Ancak, ekonomik ve psikolojik şiddetin, söz konusu "geride" olma durumuna yol açması ve kadının istenmeyen yönde

dönüşümü, "Bir tür yok oluş" olarak yorumlanıp, "Ölüm yok oluş değil midir?" diye soruluyor bu bölümde. Bu daha yeni ve ilginç bir saptama.

Ciddi bir "görmezden gelme toplu psikoza"yla "kadın cinayetlerinin bir başka türü" olarak değerlendirilebilecek bu durumun, hep birlikte kurbanı, sanığı ve tanığı olduğumuzdan söz ediliyor.

Az önce kahve molasında, Geride'yi okumuş olan bir arkadaşım, "En çok etkilendiğim konudan hiç söz etmedin" diye uyardı beni. Ben de, "Dinleyicilerin gözlərindeki huzursuzluğu, o tanımlayamadığım rahatsız duruşu görünce, o bölümü atlayıverdim" dedim.

Sonra, kahvemın son yudumunda hak verdim arkadaşşıma. Atlanmaması gereken bir parçası kitabın. Galiba ben de Demir Tuncer'in sözünü ettiği toplu psikoza tuzağına düşüyordum az kalsın.

Evet, senin de çok etkilendiğin alt başlık; **Evlilikte Kadın ve Erkte Sağ Kalım Oranı**. Sevda Özgür, yaşamın ve ölümün anlamına öyle güzel değinmiş ki bu bölümde, ben şimdi eksik ya dayanış aktarmaktan çekindiğimden, susmayı yeğliyorum. Belki de en doğrusu, herkes okuduktan sonra, bir başka oturumda konuyu tartışmak olabilir.

Evet göreceli, elbette göreceli. Ama kitabın zaten pozitif bilim yayını olma iddiası da yok. Şimdi özellikle sizin çok ilgileneceğinizi bildiğim bir konuya geçiyorum.

Ve işte, "**Ekonomik Bağımsızlık mı, Başka Bir Sömürü Alanı mı?**" alt başlığıyla silkelendiğimiz bölüm. Omuzlarımızdan sıkıca kavrayıp, gözlerimizin içine baka baka sarsıyor Demir Tuncer bizi. Ufkumuzu genişletiyor.

Burada, kadın emeğinin ev yaşamında sömürüsünün ekonomi politiğine giriş yapılıyor ve derinlemesine görüşme ça-

alışmasından alıntılarla örneklendiriliyor konu.

Yazarımız, kadına yönelik ekonomik şiddetle bağlantılı olarak "Erkek masumdur" diye başlıyor söze. Ardından, bu iddialı sözü açıklamaya girişiyor.

Farklı alt başlıklarla yapılan açıklamalar, konuya başka bir pencereden bakma, hatta uzaktan bakmakla yetinmeyip, pencereden sarkma ve olayın içine doğrudan atlama olanağı da sağlıyor.

Erkek, eşini ve çocuklarını kendi şemsiyesi altına alırken, aynı zamanda onların kişisel haklarını görmezden geldiğinin farkında değil diyor.

Kadının, evlenirken nüfus kütüğünün değişimi, basit bir soyadı değişimiyle sonuçlanmıyor. Gözlüğünüzü değiştirin diyor Demir Tuncer. Olaylara, sosyokültürel anlama duyarlı olan bir gözlükle bakın, en yararlı yakın gözlüğü budur diyor.

Önerdiği gözlüğü kullanınca, sonraki paragrafta net biçimde görüyoruz, birinci bölümde örneklenen evliliğin, kadının geliriyle birlikte, çok katmanlı bir biçimde "Erkek ailesine dâhil edilme" eylemi olduğunu.

Konuya, Sevda Özgür'ün 'Kendi Masalı' şiiriyle devam ediyor Tuncer;

**Derken, masalın sonunda,
sen, daha büyücek bir balina,
bense ola ola, yok oldum koca okyanusta.**

**Kendi olma var ya kendi,
olmaların en güzeli oysa.**

Aslında Demir Tuncer'in sosyokültürel anlama duyarlı gözlüğü, geniş aileden çekirdek aileye geçemeyen erkeğin zor durumunu gözler önüne seriyor. İtirafı ve savunmalarıyla

bu düzlemde bulunduğu yeri işaretliyor bir bakıma.

Başka bir alt başlık açıyor burada Demir Tuncer; Yüzleşme.

Feminist kuramları masaya yatırıyor. Eril ideoloji eleştirilerinde, şiddet uygulayan, kaba, bencil erkek figürü genellemesinin de oldukça yüzeysel olduğunu, erkekleri de anaların doğurup büyüttüğünü, içinde bulunduğumuz toplumdan beslendiklerini herkes gibi, sevindiklerini, üzüldüklerini, kısacası önce insan oldukları gerçeğini vurguluyor. Çözüm getirebilmek için, yeterince anlamış, tanımış olmalıyız var olan sorununun her bileşenini diyor. Kaşlarımızı çatmadan düşünmeye çağırıyor bizi.

Gerçekten, yıllarca ekonomik ve psikolojik şiddete maruz kaldığını fark etmemiş çok sayıda fakülte mezunu kadın var çevremizde. Ne ki, onca yıldan sonra fark edebilmiş olmak özgürleşmeyi getirmiyor hemen. Çünkü yıllar içinde birikmiş ağır bir maddi kayıp, özgüven eksikliği ve ilerleyen yaşla birlikte yeni işler ve yeni yaşam seçenekleri konusunda kadının kendini çaresiz hissetmesi, hoşnut olmadığı yaşamı sürdürmesiyle sonuçlanıyor. Bu durum için Sevda Özgür “Ölümü kabullenme zorunluluğu” demiş.

Haklısınız, konunun hukuksal boyutu çok önemli. Ekonomik şiddetten korunma ve hak arayabilme anlamında hukuk sitesinde nasıl bir değişim gerektiğine ilişkin net çözüm önerileri sunamasa da, en azından konuyu tartışmaya açma misyonunu üstlenmiş kitap.

O ünlü “görünmeyen emek” yanında, ekonomik şiddete bağlı kayıpların da hukuksal olarak görünür kılınmasına dönük çalışmalar özetleniyor bu bölümde.

Yanılmıyorsam önümüzdeki ay, Avukat Füsün Zorlu’nun

önderliğinde BARO'nun düzenlediği bir çalıştay olacak bu konuda. Boş durmuyor aydın avukatlar.

Bu arada, zaman da ilerledi epey, beni uyarmazsanız, bir saat daha konuşabilirim. Son olarak, sosyal bilim yolculuğumun henüz çok başındayken, bolca ödevli ve sınavlı bir ayda, Geride için, okumama değdiğini söylemeliyim. Umarım, sizlerin de bu toplantıya zaman ayırmanıza değmiştir ve Geride'yle daha yakından tanışmanız konusunda heveslendirmişimdir sizi. Ne kadar çok tanıtırsak ve okunmasını sağlarsak, o oranda, Kadına Yönelik Ekonomik Şiddetle Savaşım Platformu çalışmalarına da maddi destek sağlamış olacağız ayrıca.

Soru ve katkılara açık bir on dakikamız daha var gibi.

Buyurun Yıldız Hocam.

Çok Teşekkürler. Sevda Özgür'ün önsözü ve birinci bölümde sıradan bir iç döküş duygusallığına kapılmadan, ama aceleyle sunduğu öykü, beni de çok etkiledi. Dediğiniz gibi kitap, basma-kalıp bir yaklaşımla, "kadın kitabı" olarak değerlendirilebilir. Burun kıvrırmak isteyenler olabilir hatta. Bu, aydın okurun düşmemesi gereken bir tuzaktır. Aynı zamanda, yazarlarından birinin kadın, diğerinin erkek olması da cinsiyet farklılığına odaklanmadan sanatsal bir tartışma sürdürmeyi ve eleştirmeyi güçleştirebilir ki, buna da dikkat etmek bizim işimiz.

Sevda Özgür'ün yazma çabası, bir anlamda "kendi"ni yaşamda tutma direngenliği pek çok engellenmeye karşın. Joanna Russ tarafından yayımlanan "**Kadının Yazması Nasıl Önenir**" makalesi geliyor aklıma. İşte bu makaleye karşılık veriyor Sevda Özgür.

İyi ki hatırlattınız, sanırım önümüzdeki ay, yine bir toplantı saatinde, hep birlikte Monitörizasyon filmini izleyeceğiz. İyi haber, filmi Özden Hocamla tartışacağız sonra. Bizi kırmadı, bir

boşluk yaratıp gelmeye çalışacağım dedi.

Yıldız Hocam, "Aile Kuramları ve Türkiye'de Aile" derslerinin ilkinde Monitörizasyon'dan söz etmişti. Ders çıkışı ilk işim Monitörizasyon'u izlemek olmuştı tabii.

Bu soruya yanıt vermeyeyim ki, henüz izlememiş olanlara haksızlık etmeyelim. Ama şu kadarını söyleyeyim, annemi gördüm filmde. Derinden, çok uzaklardan anneannemin, babaannemin sesleri geliyordu bir de. Ancak acının çılgılığı işitilebilir bunca uzaktan diye düşündüm.

Ve bugünkü toplantının kapanış tümcesini Atatürk söylüyor; "Kadınlarını geri bırakan toplum, geride kalmaya mahkûmdur." Çok teşekkür ederim katılımınız için.

YİRMİ DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

DOKUZ YIL SONRA/ 22 Temmuz Perşembe

Yazarın Mimi'yle Çalışması

Yazarın Evi

YAZAR KONUŞUYOR

İyisi mi, kapatalım akıllı soğutma sistemini, pencereyi açalım Mimi. Varsın sıcak olsun, şu güzelim ıhlamurun kokusunu duymaya değer. Ağaçların ozanı diyor ona Deniz. Vallahi de öyle, şiir şiir kokuyor insafsız. Bir görsen, nasıl da çiçeklere bezendi, dillendi. Aç pencereyi diyor ya, aç, hiç olmazsa süzülüp geçecek bir aralık bırak!

İşte bu kadar Mimi. Ben şu tülü kenara çekerken, sen de bizim dosyayı hazırla bu arada.

Dün gece kahve üstüne kahve içip tamamladım neyse ki logo çalışmalarını, gönderdim de yönetim birimine.

At koşturmuyor tabii arkamdan ama aklım fikrim şu son sayfada, bir an önce bitsin istiyorum.

Şirket değişikliğiyle “home ofis” çalışmaya geçmeseydim, mümkün müydü, hafta içi bu saatlerde seninle imleç kovalamaca oynamak filan? Deniz işinde, Masal kreşinde, ikimiz sözcük diyarında sere serpe. Ne yaptıysak şu son iki ayda yaptık Mimi.

Ne dersin? Bugün öğleye kadar toparlamış olur muyuz kitabı?

İyi, düşün bakalım öyle kara kara...

Ah Maria, piyanonun tuşlarına değip kaçan parmakların dansına benzemiştir Hyde Park'ta gezinmelerin. Serçenin kanatları gibi, her an hazır havalanmaya ve süzülüp konmaya yorulunca. Kimbilir, nasıl yayılmıştır çimlere, senin her adımında hışırdayan dantelalı beyaz eteğinin lavanta kokusu. Anneannem, "Ooh!" demiştir dış kapının önünde, "Kız neyi kokluyorsun öyle!" diye bağırarak tutuşturmuşlardır eline hemen, boyunca çalı süpürgesini. Boş durmasın, avluyu süpürsün bari. Senin, el işlemeli gümüş bilekliğinin klipsi acıtmıştır sağ el bileğini. Süpürge, her zamankinden daha ağır gelmiştir anneannemin altı yaş eline.

Eveet, dinliyorum Mimi, kulağım hem sende, hem Maria'da. Biliyorsun, ancak bu müzikle ayılabiliyorum sabahları. Yavaşça geçiyorum yazma tempoma, biraz Maria'yla andante, sonra andantino seninle.

Şişşt! Mimi sen dinlemiyor musun beni!..

Londra'da, 1952'de. Kasım ayında. Provada. Gene sisler altındadır Londra. Gül desenli kadife elbisenin içinden, Norma'yı okuyarak ısıtmışsındır Maria. Anneannem o zamanlar daha yeni başlamıştır okula. Benim kızım akıllıdır demiştir anacığı, hemen söker okumayı.

Çok ötelerde Bellini, bir bulutun ardından dinlemiştir seni Maria, "Norma'yı en iyi Maria okudu" diye fısıldayıp, yitip gitmiştir uzaklara. Onun gidişini dayıumsayan yelpaze, kayıvermiştir elinden; sahnenin cilalı ahşabına "tık" sesiyle değer değmez, berilerde anneannem, arkasını dişlediği biricik kurşunkalemmini düşürmüştür bez torbanın deliğinden, arayıp bulama-

muştır; okul yolu taşlı, engebeli, çok da soğuk tabii. İşte o an, nota sehпасına uzanmışken sen, yüreğin çırpınıvermiştir nede-nini bilmediğin bir sızıyla, üşüyüvermiştir.

Maria, eski bir gazeteden ayaklanıp kalkmış güzel bir kadın, hemen buralarda minicik bir kız, nasıl bir ilişkileniş, nasıl bir lirik trajedi bu?

Tamam Mimi, tamam, buradayım işte. Biliyor musun “Fi ta-rihinden dön gel!” dediğinde, daha çok kaçasım geldiğini?

Sence ne yapıyordur anneannem şu an?

Esprisi mi yapılır bunun Mimi? Tabii doğru, seksen bir ya-şında koca kız oldu, merak etmeme ne gerek var değil mi?

Şimdi sana fi tarihinden bir şey anlatayım da gör, nasıl da sinsice çekermiş o tarih içine seni.

Annem daha dokuz yaşındayken, anneanneme gazetedeki bir fotoğrafı göstermiş, “Bak anne, ne güzel bir kadın, kabarık etekli elbise giymiş, boynuna dört kat dolamış boncuklu kolye-sini, hem de dudakları boyalı, saçları topuzlu, benim de böyle güzel kolyem olsun, sen de böyle kabarık etekler giy, güzel ol!” demiş. Gazetedeki fotoğraf Maria Callas’ın. Haber, ölüm habe-ri. Anneannem, neye en çok üzüleceğini bilememiş olmalı, bir anneme bakmış, bir gazeteye, tutamamış göz yaşlarını, “Ne ya-palım kızım, çaresiz, ben böyleyim,” demiş.

Nereden mi öğrendim? Annemin gizlediğini sandığı notların-dan tabii. Ben de o notları okurken tanıdım Maria’yı.

Kargacık burgacık bir yazıyla olayı anlattıktan sonra, bak Mimi, ne çok anı girmiş araya, neden sonra, “Ama o da ağla-masaydı! Ağlamasaydı benim yanımda!” diye yazmış. Bu ergen öfkelenmesine varıncaya dek, üç yıl mı, üç bin yıl mı geçmiş be-lirsiz. Tarihler okunaklı değil çünkü.

Sorduğun şeye bak! Gülümser Özgür bu Mimi, hiç umutur mu

yüreğine oturan köz parçasını? Ertesi hafta pazardaki sergiden en gösterişli kolyeyi almış anneme. Hafif ışık vurduğunda akua-
marin mavisini gibi görünenden. Hâlâ özel günlerinde kullandığı
uğurlu takısıdır annemin. Anneannem kolyeyi verirken, “İncik
boncuk çabuk dağılır, kaybolur gider, sen asıl, sağlam bir altın
bilezik almaya bak, bunun için çalış çabala” demiş. Annem de
bu cümleyi büyük harflerle yazmış defterine.

Bak Mimi, derin nefes al ve bekle. Şu üstteki “Eski Defter-
ler” klasörünü açtığında, inanamayacaksın gördüklerine.

Şaşırsın ya! Annemin defterinin her sayfasını sakladım,
hem buraya hem de tekno-bulutuma. Arada fî tarihine uzanmak
iyi oluyor. Deniz dışında bilen yoktu, artık sen de ortak oldun bu
büyük sırra.

Yaptığımdan utanmalı mıyım sence?

Sen öyle san, özellikle saklanana görmek iyi gelir kimilerine.
Bir yanı sapkınlık tabii. Romanların, öykülerin başından saat-
lerce kalkmayan sıkı okurlarda, dizi film düşkünlerinde de var-
dır bu, heyecan verici bir merak, önlenemez bir bilme, öğrenme
isteği.

Ama kendi yaşamında öyle keyifli olmayabiliyor Mimi. Hele
insan, annesinin önemli bir hastalığı olduğunu, onun notlarını
gizli gizli okurken öğrendiğinde.

Yoksa daha önce anlatmış mıydım bunu sana?

Bir akşam hepimizi topladı salona. Zaten onun film çekimi,
psikiyatriste gidip gelmeleri, babamla kavgaları filân derken,
aslında hepimiz gergindik uzun zamandır. Özellikle Barış ve
Zeynep, çözümleyemiyorlardı henüz olan biteni. Durum böyley-
ken, büsbütün dağıldık, allak bullak olduk, ben daha önceden,
diğerleri o akşam.

Sen tanırsın annemi, uzun bir konuşmaya başlayacakmış gibi

dikleştirdi bedenini, tek tek göz göze geldi hepimizle, arada soru sorabileceğimiz bir boşluk bırakmadan anlattı olan biteni. Aylin teyzeyle hastane koridorlarında nasıl koşturduklarını, görüntüleme yöntemlerini, laboratuvar testlerini, hasta dosyasının bir haftada nasıl iki sayfadan on ciltlik kitaba döndüğümü, tedavi plânlarını...

Ne mi oldu? O sırada yaşananın gerçekliğine kuşkuyla baktıracak biçimde, hiçbir şey olmamış gibi televizyona çevirdi yüzünü annem. Elindeki kitabı ters tutup, okuyormuş gibi yapanların bakışıyla, sözüm ona televizyon izliyordu. Babam, telefonunu konsola bıraktı ve yatıncaya dek bakmadı. Zeynep, kaç yıldır oynamadığı oyuncak bebeğiyle, civciv gibi peşindeydi annemin. Barış, koçum benim, salondaki kitaplarını odaya götürdü, çalışma masasını düzenledi, erkenden yattı sonra.

Bir tek ben, her zamanki gibi göründüm, bir tek ben konuşabiliyordum, "Su ister misin?" diye sordum anneme.

Benim, aylardır bilip de kabullenemediğimi yeni öğrenmişti kardeşlerim. Yatıştırmakta çok zorlandığım endişe, onlara da geçmişti o gün. Rahatladığımı fark ettim Mimi.

Su için mutfağa gitmek zaman kazandırır, belki gözlerime çeki düzen veririm, gönlüme göre yutkunur gelirim diye düşündüm. Ama sandığımdan çabuk sürdü salona dönmem.

Ben başıma geleceğı bilmez miyim Mimi? Daha su bardağını elimden alırken, kısıkrak yakaladı gözlerimi. Onları kaçıramayınca, bakışımı perdeledim hemen. Anlamaya çalışıyordu, benden beklemediğı sakinliğimi. Ulaşamayınca gözlerden, hemen tarak yaptı parmaklarını, şöyle alımdan arkaya doğru, kafa derime masajla durup dinlene, saçlarımla fiskoslu, dalgalanmalı birkaç tur attı başımda. Şimdi de beyne perde gerek dedim içimden, çünkü parmak uçlarıyla da görür annem. E annem

ya, yapma da diyemiyorum tabii.

Sen o zamanlar yoktun, Zeynep de. Ben okula yeni başlamıştım, Barış üç yaşında filân. Annem renk renk parmak boyalar ve kocaman resim kâğıtları almıştı bize. Ben, dağlar, akarsular, bulutlar yapmıştım. Barış da ev olduğunu söylediği bir şeyler yaptı, kâğıt yetmeyince duvara geçti. Annem mutfaktaydı, seslendim; Anneee! Barış ne yaptığını görmüyooooor, kör olduğunu, duvarları boyadı! Biraz da kızsın istiyorum tabii Barış'a. Annem koştı geldi, "Sadece kâğıdı kullansan iyi olurdu, ama anlaşılan parmak uçlarındaki gözler, duvarları daha çok sevmiş," dedi Barış'a.

Her gece, bizim odaya gelir, üzerimizi örter, saçlarımızı okşayarak "İyi uykular!" derdi annem.

Ben de bilgisayarı kapatırken "İyi uykular" diyorum ya sana. Seni Mimi seni!

Dur, anlatıyorum... Top oynarken, annemin en sevdiği sardunyayı kırmıştım bir gün. Çocuk akli işte, gidip balkonun bir köşesine sakladım kırık çiçeği, önüne büyükçe bir sepet koydum görünmesin diye.

Ama dur sen dur, üzerine ne sıkıntı! Sardunyanın üzüntüsünden uyuyamadım o gece. Annem yine her zamanki gibi geldi odaya, üstümüzü örttü, saçlarımızı okşadı gitti. Sonra odanın önünden gelip geçerken, benim sağa sola dönüşlerimden anlamış olmalı uyumadığımı, yavaşça sokuldu yanıma, bu kez başımda daha çok oyalandı parmaktan tarağı, "Yarın dikeriz o sardunyayı, yeniden köklenir, meraklanma, iyi uykular..." dedi usulca, sonra, "Anneler görür, parmak uçlarıyla da," şiirini okudu.

O yüzden, annem bize biraz dikkatle baktı mı, hele sakladığımız bir şey varsa, diken üstünde dururuz. Çünkü parmak uçları

göz olur, kirpikleri göz olur, iyice eğilir yüzümüze doğru, nefesi göz olur, kendisi kocaman bir göz olur, ille de görür bizi.

Ben de öyle yaptım, o beni didiklemeden, komuyu ona çevirdim hemen.

Hastalandığını neden daha önce söylemediğini sordum. "Üniversite sınavının geçmesini bekledim, ders çalışırken kafanız karışmasın istedim" filân deyip savuşturuverdi sorumu. "Hem merak etmeyin, tedavi başladı, ben gayet iyiyim," dedi gülümseyerek. Sonra, oturduğu koltuğun kolçaklarına çivilediği ellerini kurtarıp, hızlı hızlı oynattı parmaklarını. Anladım, bir şey hoşuna gitmemişti, ya kurduğu cümle ya da söyleme biçimi. Pişmanlık duygusu ve tedirginliğini döke saçta kaçtı mutfağa.

O sırada sen nerede olacaksın Mimi? Uykudaydın, çoğu zaman olduğu gibi. Aman her şeye de tanık olmayıver. Zaten yeri geldi mi anlatıyorum sana.

Hüzünlendim tabii, şu ıhlamur kokusu ve kanepedeki oyuncaklar - Masal'ın en sevdiği maymunu, müzik kutusu- olmasa, ve tabii sen, sen Mimi, sen olmasan, ne konuşmaya ne de yazmaya enerjim var.

Bir ara gerçekten ayakta zor duruyordu annem, ama Grafik Tasarım Bölümünü kazandığımı öğrendiğimiz gün, "Haydiii giyinin, kutlamaya gidiyoruz Boğaz'a!" diye şakıya şakıya, herkesten önce hazırlanmış, mavi kolyesini takıp çıkmıştı kapıya.

İyi yaptın Mimi, kapatman iyi oldu "Eski Defterler" klasörümü. Niye mi acele ediyorum? Bugün işlerim yoğun, akşamüzeri Amazon Kafe'de olmam gerek. Masal'ı kreşten alıp oraya getirecek Deniz. Emre abilere yemeğe gidiyoruz bu akşam. Demir amcalar da gelecek.

Annelerimizden bize bulaşan değişmez alışkanlığımız, Amazon Kafe buluşmaları. Olmazsa olmaz Mimi.

Haydi, şimdi başlayalım çalışmaya!

Aman Mimi, oraya "Monitörizasyon" yazma. Babamın adının yakınında durmasın. Hır gür çıkmasın, Ahmet'in A'sı bir açarsa ağzını, susturamayız şimdi.

Tabii, dikkat edeceğiz, ona rağmen bitireceğiz bu kitabı. Orkestra şefiyiz biz, yönetim bizde.

Şu "2018" klasörünü de "Geçmiş" klasörüne koyalım, sa-deleşsin masaüstü.

Neydi o 2018 yılı? Babam, kamera işini öğrenince evi bir-birine katmıştı başka bir yerde de kamera var mı diye. Çocuk-luğundan kalma küfür repertuvarına batıp çıkmıştık günlerce, tabii komşular da.

Sahiden de, nasıl hatırladın Mimi? Koca adam koltukların tepesinde küfrederken, annem hep gülümseyerek baktı, sessiz, sakın.

Ne bileyim, son gülümseyen iyi gülümser gibi bir şey mi? Annemin kulaklarında tıkaç mı var diye kontrol etmişti Barış.

Öyle oldu, öyle. Annemin hastalığını öğrenince duruldu ba-bam. Filmi bile unuttu. Yalnız abarttı unutma işini, belki beni, Barış'ı, Zeynep'i değil ama annemi de unuttu.

Dert değil Mimiii, dert değil. Sana ne oluyor canım? An-nem bile o kadar üzülmedi filminin ödül alamamasına. Ama Emre abi kahroldu, annem teselli etti onu, "Benim yüzümden, benim yüzümden ödüle giden yolu aşamadık, Kukla olunca in-san, ipleri ayaklarına dolanabiliyor bazen" dedi annem.

Sonuçta o mutlu ya, ona bak sen. "En büyük ödülü, jüri değil, bu filmin kendisi verdi bana, kendimi," der durur hep. Ben de farkındayım bunun. Bir de arkasından fişek gibi kitap çıkardılar, bravo!

Deniz ve Derya aynı günlerde başlayıp bitirmişlerdi oku-

mayı. "Hiçbir söz boşa değil Geride'de, abartılı da değil," dedi ikisi de.

Yoo Zeynep'in arkadaşı olan Derya değil, Masal'ın teyzesi bu Derya.

Bize geldiğinde sen bile karıştırmıştın Deniz'le Derya'yı. Masal için daha zor, anneyle teyzeyi ayırt etmek. Aylin teyze bile, "Karıştıyorum bazen, bu kızları benim doğurduğuma inanmayacak hiç kimse" diyor.

Geride deyince, şimdi bak, bu kitap işine nasıl bulaştığım geldi aklıma.

Demir amcayla birlikte Monitörizasyon filminin öyküsünü yazalım diye çıkmışlar yola, sonra bakmışlar, kitap kendi kendini biçimlendiriyor, bir değil, iki yazara birden bana mısın demiyor. Demir amca, "Zamane işte" demişti "Geride" için. İsteddiği gibi giyiniyor, istediği gibi konuşuyor.

Sonra bana açtı konuyu, "Biz beceremedik, sen yaz şu Monitörizasyon'un öyküsünü" dedi.

Bunu Zuhal teyzeye anlattım geçen gün, "Demiştir, demiştir Demir Hazretleri, bir de söz almıştır kesin senden" dedi.

Sorma Mimi, işin bir de o yanı var tabii. Hep Amazon Kafe'de buluşarak çalıştık Demir amcayla. Babam, hiç hoşlanmamış ondan ve Emre abiden. Hatta "Görüşmeni istemiyorum bunlarla!" diye bağırmıştı bir gün anneme.

Hayır, kesinlikle kıskançlıkla bir ilgisi yok Mimi. Annemi kıskandığını hiç görmedim ben, ya da sezmedim. Kadına Yönelik Ekonomik Şiddetle Savaşım Platformunun terör örgütü olduğunu söylüyordu babam. Ona göre Demir amca ve Emre abi, bu örgüte yardım ve yataklık yapmaktan suçlu.

Ayrıca, Demir amca için "Yıldız'ın erkek versiyonu bu, birbirlerine yapalım bunları da, ne hâlleri varsa görsünler" demişti.

Ben de bu ıhlamur beni nerelere götürüyor diyorum. Tabii ya, 2018 Mart'ına, o olaylı 8 Mart'a.

Emniyetin önünde sabahladıktan sonra, ertesi gün gitmemiştim tabii okula. Bütün gece, o kalabalığın ortasında babamı sakinleştirmeye çalışmışım. Orada olmaktan çok, babam yordu beni. Sen de darılmıştın bana, neymiş efendim, bütün gün yüzüne bakmamışım filân. Ah Mimi!

O cuma sabahı, babam bizi eve bırakıp "Aferin Sevda Kukla, aferin, çocuğu da okulundan ettin bugün" diyerek şirkete gitti on karış suratla. Annem bir şey demedi, salondaki kanepeye uzandı, kapattı gözlerini. Annemi ilk kez kanepede uzanırken görmüştüm.

Ben de tam onu diyecektim Mimi, böyle zamanlar, yeniden tanışma zamanlarıdır her gün gördüklerinle.

Onlar bir âlem, bilirim, bayılırsın sen Barış'a. WhatsApp mesajlarıyla canlı yayın yaptı komik oğlan, "Zeynep'e çantasını hazırlattım, mısır gevreğini buldum, dolapta süt yok, hah tamam şimdi buldum, bu kız benim sözümü dinlemiyor, Zeynep şu an bindi okul servisine, kapıyı kapattım, anahtar üstünde değil, ben servis bekliyorum şimdi, tamamdır şef..." diye elli mesaj yazmış. Ben de ona, "Oğlum bu kadar ayrıntı yazma, işine bak," diye yazmışım.

Doğru ya ıhlamurdan açıldı konu. Ihlamur kaynatmışım anneme, yanına bir parça peynir, birkaç zeytin ve bir dilim kepekli ekmek koydum. Tabağın yanına da üçgen şeklinde katladığım peçeteyi yerleştirdim özenle. Annemin doğum günlerimizde kullandığı süslü peçetelerden. Sadece ıhlamuru içebildi, bir lokma bile yiyemedi nedense.

Ihlamur uyuttu biraz onu.

Sonra Aylin teyzeyi aradı, telefonla konuşurken merhem

isimleri yazdı bir kâğıda. Öylelikle haberim oldu annemin 8 Mart yaralarından.

Telâşlandım tabii, “Hemen koşarım eczaneye,” dedim. Kendinden emin bakışıyla “Rahat ol kuzucuğum, ıhlamurunu iç de çık, bir günde kapanır gider bunlar,” dedi.

İşte böyle Mimi, annemin yaralarını gördüğüm gün, savaşçısı oldum ben amazonların. Anneme verilmiş sessiz bir sözüm vardı. Sessiz bir anlaşma içindeydik onunla.

Büyüdükçe, yaraları artıyor insanın, yenileri çabuk iyileşirken, eskileri genişliyor, çörekleniyor. Annem hep söylerdi de bunları, ben anlamazdan gelirdim Mimi.

Neyse ki akşama doğru toparlandı annem, “Yarın platform toplantısında konuşmam var,” dedi, açtı bilgisayarını, yarım saat aralıksız çalıştırdı klavyenin tuşlarını. Sonunda bitirdi konuşma metnini, okudu bana da.

Nasıl mı buldum? Yeniden tanıdım annemi Mimi, yeniden. Dedim ya, o gün, yeniden tanışma günüydü.

Sonrası bildiğin gibi, çocukların okuldan gelişi, Sevcan teyzemin İzmir kokusuna sarınıp bize kekik getirişi...

Madem bugün kitap dosyasına veremiyoruz kendimizi, aç bakalım şu doğum günü klasörünü Mimi – diyet öncesi son baklava gibi- keyiflenelim biraz.

Ne tatlı değil mi? Canım kızım benim, Masal’ım. Şu toplu fotoğraf da çok güzel olmuş. Ooo, kimler var kimler! Tabii en önde doğum günü pastamız, arkada Masal, ben, Deniz, babaannemiz Sevdâ, anneannemiz Aylin, teyzemiz Der-ya, halamız Zeynep, Emre abi, Pınar abla, Demir amca, Zuhâl teyze, Yıldız teyze, Yumus, Arda, Defne, Ada, Erdem ve Maria, ah Maria...

Nasıl sığmışsınız bizim salona Mimi?

Babamı hiç sorma, gelemedi Masal'ın doğum gününe. Lüt-fiye ablayla tanışma yıldönümleriymiş o gün, dün arayıp söy-ledi. Ne yapsın, o da uyum sağlamaya çalışıyor yaşamındaki yeniliklere. Ben doğduğum yıl, babamın yaşı, Lütfiye ablanın yaşının iki katının üç fazlasıymış.

Demir amcadan öğrendim ben bu hesabı. Matematik önem-li Mimi.

O yaşlara gelince, birlikte yaşlanalım mı diye yapılmıyor artık evlilik teklifleri. Babam Lütfiye ablayla evlendiğinde, ba-bamın yaşından Lütfiye ablanın yaşını çıkarıp sonuca bir ek-leyince benim yaşımlı buluyorduk.

Canım, hesapla mı diyorum, anlatıyorum işte...

İnsan, babası, kızının doğum gününe gelmedi diye sevinir mi? Ben sevindim. Annem de sevindi. "Neyse, sağlık olsun, sa-fım benim, demek ki ayarlayamamış işlerini" derken parmak şıklatmasından anladım. Bir şeye çok sevinince, farkında olma-dan bunu yapar annem. Babamı görünce, önceki kartviziti ge-liyor aklına. Neyse Mimi, boş ver, konuşmayalım bunları şimdi.

Ihlamurun da canını sıkmayalım, bir daha gelmek isteme-yecek bize yoksa.

Bak şimdi, nerden aklına geldi Şişhane metro çıkışındaki o minik sarı kedi? Yolum düşerse, hâlâ önünde durup selâmlıyo-rum tabii.

Durup durup temcit pilavı gibi önüme sürüyorsun bunu.

Muhabbet kuşumuz da kesmiyordu ki beni, ille de kedi is-tiyordum. Madem kedi almıyorsun, o zaman fare al bana diye tepinmiştim ilkokul birde.

Pardoon! Hem bu konuları aç, hem de kedili, fareli söz-lere karşı pek duyarlı ol! Niye üzerine alınıyorsun ki? Sen rahat ol, laptop kedisi diye bir şey duymadım ben.

Oluur, ben de sana bir daha minik dizüstü farem demem. Si, ti chiamano Mimi. Senin yerin başka.

Annemin Masal'a aldığı doğum günü hediyesine, yani şu yavru kediciğe bozuldun biraz, biliyorum. Ne bu tutukluk? Bak sen, kıskandın demek! Milim oynatmıyorsun imleci ha?

Ama Masal'ın çok hoşuna gitti. Anneannesi de kediciğe minderli sepet, oyuncak, tuvalet almış. Ev kedileri için ne çok şey üretilmiş, ben de yeni öğrendim Mimi.

Aslında Deniz de istiyordu, evcil bir hayvanın Masal'a arkadaş olmasını. Denizciğim, hep sevecendir, veteriner olmasaydı da isterdi evde öyle bir kediciği, yazdığı çocuk kitaplarının çoğu kedili.

Neyse, Masal'ın kedisine de Mercek demeye alışalım artık, onunla daha iyi göreceğiz Mimi.

Bilirim biliriim, dedemi de çok seversin. Ne zaman buldun o "Dedem" klasörünü?

O da yaşlandı Mimi, seksen yediyi devirdi bu yıl. Anneannem ısrarla "doksanı gördün say Mehmet Ali Bey" diyor son birkaç yıldır. Dedem de, "Görüyorum, görüyorum da epey uzakta be Gülümser Hanım, görüntü net değil," deyip şakaya vuruyor işi.

Ne demezsin Mimiciğim, çifte genetik destekli, hem dededen hem babadan bendeki espri tadı.

Ha oraya geliyorum şimdi. Geçen ay, beyin çipi geliştirme çalıştayı için İzmir'e gittiğinde dedemlerde kalmıştı ya Barış, bana fotoğraflar çekip göndermişti hani. O fotoğraflarda gördüm, duvarlara hatırlatma kâğıtları yapıştırılmış, hepsine ayrı ayrı yazmış dedem "17 Temmuz 2027 Cumartesi günü, Masal'ımız iki yaşını dolduracak" diye. Ayrıca buzdolaplarının üzerine "Masal'ımızın doğduğu gün, 17 Temmuz 2025" yazan

kocaman bir kâğıt tutturulmuş magnetle.

Aramazlar mı, herkesten önce hem de, sesini duydular Masal'ın, ekran görüntüsünü öpücüklere boğdular.

Çok şekerler, bin kere anlattıklarını unutup, tekrar tekrar aynı konuları höpürdetmeleri yok mu kahve saatlerinde, izledikçe daha çok izleyesin gelen filmlerden. Hişt! Kıkırdama bakayım, seni de görürüz yaşlandığında.

Yoo, o konulara girmedik o gün.

Annem anlatmıyor ama ben anneannemden duydum -yine bir kahve sohbetinde - zamanında çok ciddi bir sorun olmuş annemin çeyiz konusu. E, lâfın bir ucu da Gülümser'ime dokunuyor ya, o da her fırsatta anlatır durur bunu. Konuşması bitince de "Ohh ben de söyledim hepsini bir bir" der gibi gözlerini süze süze sallar başını.

Sen de pek ilgilendin konuyla Mimi, hayırdır?

Bir biçimde düğün dernek konuları açıldı mı, "Biz seni kupkuru kitaplarınla aldık, kızın olursa çeyiz yapmayı unutmama bari" dermiş İffet Sultan, daha Zeynep doğmadan öncele-ri. Annem pek içermiş, o zamanlar koymuş kafaya, eğer bir kızım olursa, çeyizlerin en güzelini yapacağım ona diye. Düşünmüş taşınmış, değerli olsun, farklı olsun ve işine yarasin demiş. En sonunda, Geride kitabı çıkmış ortaya.

Ben de Deniz'e takıldım, sen de annem gibi kızına çeyiz yapacak mısın, ne yazacaksın bakalım diye.

Geride'yi açıyorsun, tertemiz beşinci sayfada iki isim; Zeynep ve Zuhal'e...

Tamam, Demir amcayı anlıyorum da... E, benim kıskanmaya hakkım yok mu Mimi? Barış ve ben neciyiz canım? Biz de çocuk değil miyiz?

Hiç de öyle olmamış Mimi, sonra anlamış tabii İffet Sultan,

iş, çar çaputtan çeyiz meselesi değil, altın bilezik en iyisi. Bakmış, her ayın on beşinde maaş yumurtlayan verimli bir tavuk bu Sevda, Ayşe Yengem de öyle. Kaç haneyi idare ediyorlar, gül gibi geçinip gidiyorlar ailecek.

Mimi, ne zaman açtın sen benim “Nikâh” klasörünü?

Ne güzel anılar bunlar, ne mutlu fotoğraflar!

Canım, Mercek nereden bilecek, bir sen bilirsin, bizim mutluluğumuzu, kederimizi...

Unutulur mu hiç?

Nikâhımızı Chopin'in kıyması, damatlığımın yakasına Spring Waltz ilâştirirken fısıldaması kulağıma, “Mariage d'Amour bu” diye.

Amaa, annemin sürprizi bir başkaydı. Evimize ilk gelişinde, kapı önünde, maun ağacından, altı çekmeceli bir çalışma masasıyla çıktı karşımıza, “Bunu sana eski bir dostum, Virginia gönderdi, mutluluklar diledi” dedi Deniz'e. Masayı Deniz'in çalışma odasına yerleştirdik. Çekmecelerin birine, Deniz için bir banka hesap cüzdanı da koymuş Sevdanne'si.

Eh ne diyelim, “Virginia teyzeye teşekkürlerimizi ilet lütfen,” dedik anneme.

Ayrıca bize birer mutfak önlüğü dikmiş. Deniz'in ki yeşil, en sevdiği renk. Benimki mavi, en sevdiğim renk.

Aylin teyze de bizdeydi. Sıkı sıkı sarıldı anneme, “İşte benim arkadaşım, canım benim” dedi. Sonra o zarif kadehleri ve en iyisini bulana dek kim bilir kaç kişiye danışıp aldığı kırmızı şarabı çıkardı çantasından.

Yaa, işte böyle Mimi. Neredeeen nereyeee...

Bugün ne oldu bize Mimi? Bir türlü başlayamıyoruz çalışmaya. Ne yapsak, nasıl yapsak? Bir keman konçertosuna ne dersin?

Hatırlar mısın, benim keman kursu krizini? “Kızlara ayrı, oğlanlara ayrı, on beş çeşit kurs masrafının altından kalkmak kolay mı” deyip masaya esaslı bir yumruk indirmişti babam. Annem, “İki oğlumuz, bir de kızımız var, toplam üç, onların da sadece ikisi kursa gidiyor” deyince, kuyruğuna basılmış gibi patlamıştı babam. Hemen ertesi gün öğretmenimi arayıp sonlandırmıştı keman derslerini.

Matematik önemli, matematik yoksa müzik de olmaz Mimi. Annem biz daha okula gitmeden önce öğretmişti saymayı, biiir, ikiii, üç. Üçle on, birbirine eşit değil tabii.

*Deniz’e de anlattım, o da hak verdi bana; “Kesinlikle Ozan-
cığım, matematik önemli” dedi.*

Sen de işaret etme şimdi saati. Tamam, görüyorum, on iki. Dijitaller çok daha iyi. İsteddiği kadar dönüp dolaşıp aynı yere gelsin akreple yelkovan, aman, biz görmeyelim de Mimi.

*Dur, dur biraz, gözümün önünde şimdi. Saat tam on iki, bitiyor annemin tedavisi, çıkıyoruz klinik-
ten, “Bir yerde bir lokma bir şey yiyelim,” diyoruz, “Yok, ol-
maz” diyor, “Bari bir kahve içelim” diyoruz, “Sonra, sonra”
diyor. Kim bilir kaçınıcı kez, lunaparkta buluyoruz kendimizi.*

*Bak bu fotoğraf da lunaparktan, dönme dolaptayız annem-
le. O yıl yirmi bir yaşındaydım, anneminki benimkinden otuz
fazla.*

Önemli olmaz mı Mimi? Önemli tabii.

*Acıya değince, değişiyor tadı her şeyin. Ağzından bal dam-
lamıyor örneğin, azıcık sirke akıtıyor hayat, ucundan kenarın-
dan. Öyle oluyor işte o buruk tat, hareyle çerçevenlenmiş anı.
Lunapark da öyle Mimi.*

*Hâlâ çoğu kişinin çözemediği bir Sevda bilmecesidir; anne-
min lunapark tutkusu.*

Babam mı bilecek? Güldürme beni! Lunaparkın çarpışan arabalarını getirip salonun ortasına koysan, görmezdi babam. Telefonundan başını kaldıracak da ilgilenecek ha, ne diyorsun sen Mimi?

Hayır, özür dileme, kaç kez açtıysan bu konuyu, ben kapat-tım çocukça. Unutmak istedim hep, ama unutamadığım orta-da.

O nasıl bir gündü öyle? Tarihi de unutmuyoruz hiç, 4 Mart 2020, Ardaların da nikâh günü.

Duruşmaya ben de katıldım, tanık oldum anlaşmalı boşan-malarına. Böyle bir nedenle de olsa gurur duydum onlarla, "Hah şöyle, güzel güzel anlaşın" dedim.

Adliyeden çıkınca, belki annemle bir yerde kahve içeriz diye düşünürken, "Ozancığım, benim şimdi acil olarak Kadı-köy'e gitmem gerek, akşama nikâhta görüşürüz," deyip kayıp-lara karıştı bir anda.

Çok hoşsun Mimi. Ne güzel bir benzetme! Ozan'la Alice, harikalar diyarında.

Akşam nikâh salonunda bir araya geldik annemle. Son anda yetişti Arda'nın nikâhına, yavaşça geçip oturdu yanıma. Dolmuştan inince koşturmuş belli, dakikalar sonra normalleş-ti hızlanan nefesi.

Ya öyle Mimi, işe bak! Demir amca ve Zuhal teyzeyi ilk kez orada yan yana gördüm. Nikâh masasının tam karşısına otur-muşlardı. Arda imza atarken, Demir amca, Zuhal teyzenin eli-ni tutmaya yeltendi iki kez. İkisinde de kaçırdı elini Zuhal tey-ze. Çok komik, bir de kimse görmüyor sanıyorlar. E, çekirge bir kaçır, iki kaçır, üçüncüsünde yakaladı Demir amcanın ko-caman eli.

Evlilik cüzdanını aldılar alkışlarla. Arda, alnından öptü

Defne'yi. Tam o sırada, Demir amca, bakışlarıyla nişan aldı Zuhal teyzeyi, sonra işaret parmağıyla, alnından gördü onu. Zuhal teyzenin yüzü kızardı bu dokunuştan, sağa sola bakındı bir gören var mı diye, ama beni fark etmedi, çapraz gerideydim ne de olsa.

Neyse, asıl anlatacağım bu değildi Mimi. Arda'nın nikâhından sonra, annem yeni bir kartvizit verdi bana, "Belki gerekli olur," dedi gülümseyerek.

Evet, öyle Mimi. Adliyeden çıktığı gibi, yeni kartvizit bastırmaya gitmiş meğer.

Ne diyebilirim? Kartvizite baktım, "Sevda Özgür, tanıştığımızıza memnun oldum" dedim, elini sıkarak.

Unutulur mu Mimi? Babam hep aklımdaydı, harikalar diyarında dolaşırken de.

Boşandıklarını bir hafta sonra söylemiş kardeşlerine ve İffet Sultan'a. "Ne yapalım, geçmiş olsun," demişler. "Evin tapusu Sevda'ya mı geçti?" diye sormuş Naciye halam. Öyle olmadığını öğrenince rahatlamışlar.

Annemle babamın boşanması çok verimli olmuş Kukla ailesi için. Arabasını yenileyen, evine tadilat yaptıran, kuzenlerin okul ve kurs ödemeleri ohooo, bildiğin gibi değil Mimi. Boşanınca acilen yoğun bir memleket çalışması yapıyor ki, yeni evliliğinde de mal mülk sıkıntısı olmasın, "Zaten bu kadarlık var bende," desin.

Kimden duyacağım canım, Şeref amcamın oğlundan. İyi çocuktur, akıllıdır, düşüncelidir. O da sessiz tanığıdır Kukla ailesinin. Ben de çok üzüldüm amcam için, dedi ve Sevda yengem için diye de ekledi kısık sesle, telefonla konuşurken şöyle bir arkasına bakmıştır kesin, yakında biri var mı diye. Çünkü onların evinde, babaannemin sözlüğü kullanılır. Onda da,

“Yenge”nin yanında “is. Sevilmesine gerek olmayan ama etinden sütünden sonuna dek yararlanılan yabancı” açıklaması vardır, yine aynı sözlükte, “Yenge”nin eşanlamlısı “Gelin”dir.

Ama Şeref amcamın oğlunun sözlüğünde “Yenge”, başına da Sevda getirilirse, “Dünyanın en güzel kitaplarını hediye eden, birlikte şarkı söylenen”dir.

Babam böyle Mimi, ne yapayım, doğuştan borçlu sanki. Hiç bitmiyor ailesine borcu.

Lütfiye abla ne bilsin, ne kadar oldu ki babamla evleneli? Buzdağının görünen kısmında yaşıyor, suyun altını bilmiyor o. Annem de öyle bilmedi mi yıllarca?

Kimse sormamış babama, “Nasılsın, mutlu musun?” diye. En çok bu dokundu bana. Yeter ki bankaların mobil uygulamaları iyi çalışsın, para transferlerinde sorun olmasın. Böyle olduğunda “iyi” olunacağını düşünmüşler.

Sözcükler, aynı seslerle çıkıyor ağızımızdan Mimi ama yük-lendikleri anlam başka, başka başka beyinlerde. Canım babam benim, yıllarca avunduğu “İyi”, yakaladığını sandığı “Mutluluk”, yanlış ve eksik tanımlamalarmış meğer. Hep iyi olmak istedi o, öyle mutlu olacağına da inandı.

Anneme bakma, o çok kızgın babama, bir parçacık şefkat koklatmaz artık, ya da çok zor, ne bileyim, ama benim gözüm-den kaçmaz Mimi. Babam aynaya baktığında şimdi, gördüğü altmış dört yaşında kimsesiz bir çocuk sade, sevimli yüzü yorgun, olduğundan daha yaşlı göz bebekleri.

Üzülmem mi, babam o benim.

İzin vermedi annemin onu sevmesine, kendi de beceremedi sevmeyi, belki de ihanet sandı ailesine. Bak, çocuksuz bir çocuk parkı gibi kaldı ortada.

Ne diyorsun Mimi? Nice sonra anladım, sevmek de dürüst-

lük ister, parmak uçlarına bile göz ister, yürek ister.

Açalım Mimi, açalım şu pencerenin öbür kanadını da. Uzat parmaklarını, gör ıhlamur şiirini. Ah Maria, ıhlamurun rengindesin şimdi.

Babam benim, "Ne var lan?"dan başka bir şey demedi yetiyetmeliğimde, "Bir şeye ihtiyacın var mı?" diye sormadı. Bir kere bile. Bir, sıfırdan büyük. Büyüklük sende kalsaydı Ahmet Kukla? Sıfır olunca boşluk oluyor, yokluk, körlük oluyor. Bir kerecik bile değiştiriyor her şeyi. Birle sıfır aynı değil. Matematik çok önemli. Ne yazık ki sıfırı, babam öğretti bana.

Annemi mi? Telefonla bile arayıp soran olmamış Adana'dan. Kızım ne oldu, neden bu boşanma işi filân diye.

Doğru, vefa diye bir sözcük yok o sözlükte.

Uzatma deme bana Mimi, uzatma deme. Yazma serüveni böyle işte, alıp gidiyor insanı.

Peki, acele edelim biraz. Biber dolması yapacağız daha, işimiz çok.

Neden mi? Ne çok soruyorsun Mimi.

Neden yazıyoruz bunları diye ben de tekrar düşündüm geçen gün.

Tek neden Demir amcaya söz vermem mi? Bana evcil hayvan almayı hiç kabul etmeyen annemi bağışlamam mı bu konuda?

Sen bana evcil hayvan almadın ama ben Mimi'yi evcil hayvan yaptım diye yazmışım günlüğüme.

Eyvahlar olsun Mimi! sakın büyüyünce Masal da benim günlüğümü ele geçirmesin?

Bugün çok konuştuk, az çalıştık Mimi, haydi toparlanalım, bitirelim şu kitabı. Bu akşam Demir amcanın karşısına geçip "Bitirdim sonunda, bitirdim aslanlar giği!" demek istiyorum.

Bak bu da son numaram, çayın içine kahveyi boca ediyorsun, yaylım ateş beyne. Uyaaan, uyaaan, heeeey! Fena olmuyor aslında.

Tadına mı baktın da “İğreeenç” diyorsun Mimi?

Ne yapalım? Son sözleri sıralayalım bence artık, bir “kült” kitap yazmıyoruz ya canım, bitsin...

Bitsin bu zehir zemberek kıvrınma hali.

Olmadı işte aşk meşk, entrika, benim kahramanlarıma göre değil. Hop oturup hop kalkmadan, öylece, en dingin halimizle ciddiye alalım birbirimizi. Amacım, kimseyi kırmak değildi...

Ooof, silelim bunu, hiç beğenmedim Mimi. Sanki Pişekâr gelmiş sahneye, orta oyunu sonlanıyor.

Öyle deme Mimi, hiçbir kitap, elimize alıp okuduğumuzdaki gibi değil ki varoluşundan basım aşamasına dek. E bizimki de öyle tabii.

Nasıl yoruldum anlatamam. Bir daha mı? Asla!...

Ne diyorsun Mimi, babamın dediği gibi, acılı bir çocukluk geçmişi kalacak biçimde mi kurgulanmış yaşam?

Öyle ki enerji kaynağı bir tür içsel itki; acılı unutamayışlarla dolu ya da unuttuğumuzu sanırken, beynimizin bir gizli çekmecesinde uykuda beklettiklerimizle.

Olmaz, olmaz, bu konuya hiç girmeyelim kitabın sonunda.

Pek de emin değilim Mimi, bitti mi bitmedi mi... Sanki bu kitap işe yararsa bir yerlerde, asıl o zaman gerçek anlamda bitmiş olacak benim için. Bunu da nasıl görürüm ya da anlarım, bilemiyorum.

Kim yardım edecek? Herkes pek yoğun.

Zeynep'in sınavlardan başını kaşıyacak hali yok, çok hırslı bir hukuk öğrencisi oldu yaramaz. Ama Barış'tan söz aldım sa-

yılır yazması konusunda. Biraz dil döktükten sonra, "Tamam, denerim belki," dedirttim en azından. Monitörizasyon'un öyküsünü anlatmaya çalıştık biz Mimi'yle, ama pek de içime sinmedi, sen yaparsın dedim Barış'a, az gaz verdim içimden kıs kıs gülererek. Demir amca bana ne dediye, ben de ona dedim Mimi. Azıcık da Barış kıvransın dursun bakalım. Beyin çiple-rine benzemez bu kendine dalıp gitme işleri...

Neyse çenem mi düştü nedir? Biraz da sen yaz, son cümleler senden olsun Mimi, ben ıhlamurla söyleşeyim, dinlendireyim gönlümü.

Ihlamura gıptayla bakarken ben, yani tam bu sırada, kimbilir, Verona'da, Opera Müzesinde küçük bir Japon kız, anne-sinin eteğini çekiştiriyordur, senin fotoğrafındaki inci kolyeyi göstererek, "Ben de istiyorum" diyordur. Maria, sesin senden ömürlü, görüntün de öyle, hükmediyor zamana.

Maria, sözlüğümde anlamın Sevda. Bakıyorum eşanlamlı-larına; Masal, Deniz, Mimi, Mercek... Upuzuunun bir liste.

Mutlu musun Mimi? E tamam, kapatalım artık şu kitap def-terini.

Eskiden telefonu kapatmak zor gelirdi. Sen kapat, ben kapatmayayım, sen kapat, hayır sen kapat derdik. Sonunda, birden üçe kadar sayıp üç deyince birlikte kapatmakta anla-şırdık. Sayı saymayı bilmek önemli, matematiksiz olmaz.

Haydi öyle yapalım, biir, ikii, üüüüüç...

Bitirdik sonunda Mimi, bitirdik kitabı aslanlar gibi!

“... eril ideolojinin çizdiği yolda, bir anlamda yok oluşa doğru sürüklenen kadının, hemen hemen yaşamın her alanında geride kalışı anlatılırken, ekonomik ve psikolojik şiddetin çok boyutlu etkisi, kimi bölümlerde “Bir tür ölüm” diye tanımlanıyor.”

“Yaşlanıp gittiğimizi söylüyoruz ya ezbere, sadece yaşlanmak sözcüğüyle özetlenebilir mi acaba yıllar içinde yaşadığımız değişim? Yaşlanmak değil, başka biri olmak korkuttu beni hep. Evet, değiştim, dönüştüm daha az ben olan birine.”

Kitapta, özellikle sosyoekonomik düzeyi yüksek, lisans ve lisansüstü öğrenim görmüş kadının maruz kaldığı ekonomik ve psikolojik şiddet, emekli öğretmen Sevda Özgür Kukla'nın yaşamından sunuluyor okuyucuya. Patriyarkal ailede erkeğin yaşadığı zorluğu göz ardı etmeden, kuşaktan kuşağa gerçekleşen kültürel aktarımları önemseyerek.

